

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

RAMSES

İŞİĞİN OĞLU

Christian Jacq

Önsöz

"Ramses: Muzaffer komutanların en büyüğü, Gerçeğin koruyucusu Güneş Kral." Hiyeroglif yazılarını çözerek Mısır'ın gizemli geçmişinin kapılarını açan Jean François Champollion, hayran olduğu II. Ramses'i bu sözlerle tanımlamıştı.

Ramses'in ünü, asırlar boyu hiç unutulmadan günümüze kadar gelmiştir. Ramses adı, tek başına batı uygarlıklarının esin kaynağı olan Eski Mısır'ın görkeminin ve gücünün canlı simgesi olmuştur.

"İşığın Oğlu" diye tanımlanan Ramses, M.Ö. 1279 yılından M.Ö. 1212 yılına kadar, tam altmış yedi yıl boyunca ülkesini yönetmiş ve onu, politik gücünün ve kültürel etkisinin zirvesine oturtmuştur.

Mısır topraklarında gezen bir yolcu, bugün bile her adımda Ramses'le karşılaşır. Ramses, gerek hükümdarlığından önce, gerekse de kendi hükümdarlığı sırasında yapılmış, sayılamayacak kadar çok anıta damgasını vurmuştur. Bu yolcuların hiçbiri, Tanrı katına çıkarılmış Ramses ile eşsiz karısı Nefertari'den oluşan çiftin, sonsuzluğa dek hüküm sürdüğü Ebu Simbel'deki iki tapınağı, Karnak tapınağının büyük sütunlu salonu ile Luksor tapınağının oturmuş duran, güler yüzlü dev heykelini akıllarından çıkaramazlar.

Ramses tek bir romanın değil; pek çok romanın kahramanıdır.

O, kendisi gibi görkemli bir yapıya sahip olan babası Seti'nin yönetimi minde Firavunluk görevine başlamasından, hayatı boyunca sayısız felaketi korkusuzca karşıladığı hükümdarlık döneminin son günleri ne kadar uzanan bir destanın başrol oyuncusu olmuştur. Belirli aralıklarla yayınlanacak ve beş ciltten oluşacak bu roman, bu olağanüstü yazgıyı okuyucuya aktarmak amacıyla yazılmıştır. Bu roman boyunca Ramses'e, Seti ve karısı Tuya ile soylu Nefertari, Güzel İset, ŞaİR Homeros, yılan oynatıcısı büyücü Setau, Yahudi Musa ve daha sayfalar boyunca yeniden yaşayacak olan birçok unutulmaz kahraman da eşlik edecektir. •

6 CHRISTIAN JACQ

Ramses'in bugüne kadar korunan mumyasında, bu görkemli ihtiyarın yüz hatlarından kudretin muhteşem izleri okunmaktadır. Kahire Müzesi mumyalar salonunu gezen birçok ziyaretçi, onun biraz sonra, uykusundan uyanacağı izlenimine kapılır. Bedensel ölümün Ramses'ten aldığını, romandaki büyü ona geri verecektir. Roman kurgusu ve Mısırbilimi sayesinde Ramses'in kaygılarıyla umutlarını paylaşmak, başarılarını ve yenilgilerini yaşamak, sevdiği kadınlarla karşılaşmak, uğradığı ihanetlerin acısını çekmek, sağlam dostlukların sevincini tatmak, kötülük güçlerine karşı koymak ve her şeyin ondan çıktığı ve her şeyin ona döndüğü bu ışığı elde etmeye çalışmak olasıdır.

Büyük Ramses... Bir romancı için ne mükemmel bir yol arkadaşısı! Burada anlatılan, bu büyük Firavun'un, vahşi bir boğaya karşı giriştiği ilk mücadelesinden, Batı akasyasının serin gölgesine kadar uzanan yazgısıdır. Bu yazgı, tanrıların sevgili ülkesi Mısır'la bütünleşmiştir. Bu su ve güneş ülkesi, doğruluk, adalet ve güzelliğin büyük bir anlam taşıdığı ve günlük yaşantının temel öğeleri olduğu bir yer olmuştur. Ahret ve dünyanın iç içe olduğu bu ülkede, hayat ölünden yeniden doğmuş, göze görünmez bilinen şeyler kaderi yönlendirmiş, yaşam ve ölümsüzlük sevgisi insanların yüreklerini sarmış ve onları mutlu kılmıştır. İşte Ramses'in Mısırı.

Vahşi boğa, olduğu yerde durdu ve gözlerini genç Ramses'e dikti. Hayvan çok korkunç görünüyordu; bir sütun kadar kalın bacakları, sarkık uzun kulakları, alt çenesinde sert bir sakalı, kahverengiye çalan siyah renkli bir derisi vardı. Karşısındaki genç adamın varlığını yeni fark etmiş gibiydi.

Ramses, boğanın boynuzlarından büyülenmişti. Hayvanın kafaşından önce ileri, daha sonra da yukarı doğru âdeta fıskıran ve keskin uçlu mızrakları andıran iki boynuz, kim olursa olsun hasmının derisini parçalamaya hazır duruyordu.

Delikanlı o güne dek böylesine büyük bir boğa görmemişti.

En usta avcılar bile korkunç bir ırkın simgesi olan böyle bir hayvanla karşılaşmaktan kaçınırlardı. Sürüsü içinde yumuşakbaşlı, yarıdımsever bir lider ve özenli bir baba olan bu boğa, kendi bölgesine bir yabancınn girmesiyle birlikte korkunç bir savaşçıya dönüşürdü. En ufak bir kışkırtma, inanılmaz bir hız ve öfkeyle saldırmasına ve hasmını ortadan kaldırmadan geri çekilmemesine yeterdi.

Ramses bir adım geriledi.

Vahşi boğa kuyruğunu bir kamçı gibi şaklatırken, topraklarına girme cesaretini gösteren bu davetsiz misafire yırtıcı bir bakış fırlattı.

Biraz ötede bir inek, hemcinslerinin arasında buzağılıyordu. Boğa, Nil kıyısındaki bu ıssız bölgede yaşayan sürünün lideriydi ve otorite sine karşı en ufak bir başkaldırıya bile izin vermemeye kararlıydı.

Genç adam, ot yığınlarının arkasında fark edilmeyeceğini ummuştu, ancak boğanın kahverengi gözleri Ramses'in üzerine kilitlenmişti. Ramses ondan kurtulamayacağını anlamıştı.

Ramses yavaşça dönerek kireç gibi bembeyaz olmuş bir yüzle babasına baktı.

'Yenilmez boğa' diye anılan Mısır Firavunu Seti, oğlunun on adım kadar arkasında duruyordu. Söylendiğine göre onu gören düşmanları oldukları yerde donup kalırlardı. Bir şahin gagası kadar keskin olan zekâsının erişmediği yer, bilmediği hiçbir şey yoktu. İnce

10

gövdesi, uzun boyu, sert yüz ifadesi, yüksek alnı, kemerli burnu ve çıkık elmacık kemikleriyle Seti, otoritenin canlı bir simgesiydi. İnsanların hem saygı duyduğu hem de korktuğu bu güçlü hükümdar, Mısır'ı geçmişteki görkemine kavuşturmuştu.

Ramses on dört yaşındaydı ve babasını hayatında ilk kez görüyordu.

O güne dek sarayda bir lala tarafından yetiştirilmiş, ülke yönetiminde önemli görevleri başarıyla yerine getirmek için bir kral oğlunun öğrenmesi gereken şeyleri öğrenmişti. Ancak Seti, onu o gün hiyeroglif derslerinden koparıp almış, köylerden uzak, ıssız bir yere götürmüştü. Ve hiçbir açıklama yapmamıştı.

Otlar sıklaştığı zaman kral ile oğlu iki atın çektiği arabadan inip yüksek otların arasına dalmışlardı. Otları geçip açıklığa çıktıklarında ise boğanın dünyasına adımlarını atmışlardı.

Hangisi daha korkunçtu? Firavun mu, vahşi hayvan mı? Her ikisinde de öylesine bir güç vardı ki, genç Ramses soğukkanlılığını koruyamayacağını hissediyordu. Öykücüler, boğanın tanrısal bir hayvan olduğunu, öbür dünyanın ateşi ile canlılığını koruduğunu ve Firavunların da Tanrılarla dostluk kurduklarını kesin olarak söylemiyorlar mıydı? Uzun boyuna, güçlü vücuduna ve doğal cesaretine rağmen, delikanlı kendini sanki suç ortağı olan bu iki gücün arasında sıkışıp kalmış hissediyordu.

Ramses, kendisinden emin görünmeye çalışarak:

"Beni fark etti," dedi.

"İyi ya..."

Babasının ağzından çıkan bu sözcük, bir mahkûmiyet kararı gibi yankılandı.

"Çok iri..."

"Peki ya sen, sen kimsin?"

Bu soru Ramses'i şaşırttı. Boğa sol ön ayağıyla toprağı öfkeli öfkeli eşeliyordu. Tepelibalıkçıllar, savaş alanını terk edercesine havalandılar.

"Sen bir korkak mısın, yoksa bir kral oğlu mu?"

Seti'nin bakışları delikanlının ruhuna işliyordu.

"Dövüşten kaçmam, ama..."

"Gerçek bir erkek, gücünün sonuna kadar gider; bir kral ise daha ötesine geçer. Şayet sende bu yetenek yoksa insanlara hükmede-

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 11

meyeceksin ve artık birbirimizi görmeyeceğiz demektir. Hiçbir sınav seni ürkütmemeli. istersen gidebilirsin. Yok, gitmek istemiyorsan, boğayı yakala."

Ramses başını kaldırıp babasının bakışlarına direnme cesaretini gösterdi.

"Beni ölüme gönderiyorsunuz."

"Babam bana, 'hiçbir düşmanın yenemeyeceğı, sivri boynuzlu, gözünü budaktan sakınmaz, gücü sonsuza kadar sürecek bir boğa ol,' derdi. Sen ise Ramses, ananın karnından gerçek bir boğa olarak doğdun. Bu nedenle, halkının iyiliğı için ışınlarım yayan, çok parlak bir güneş olmalısın. Bugüne dek sen benim avucumun içinde bir yıldız gibi saklı duruyordun. Bugün parmaklarımı açıp seni serbest bırakıyorum. Ya parılda ya da ortadan kaybol."

Boğa böğürdü. Davetsiz misafirlerin konuşması onu öfkeliyordu. Çevrelerine giderek bir sessizlik çöküyordu. Kemirgenlerden kuşlara kadar bütün hayvanlar, biraz sonra patlak verecek savaşta âdeta sezinlemişlerdi.

Ramses boğanın karşısına dikildi. Çıplak elle yaptığı dövüşlerle, lalasının öğrettiğı yöntemler sayesinde kendisinden daha ağır ve daha güçlü hasımlarını hep yenmişti, ama bu boydaki bir canavara karşı nasıl bir strateji yarardı ki?

Seti oğluna ucunda ilmeğı olan uzun bir ip verdi.

"Boğanın gücü kafasındadır. Onu boynuzlarından yakalarsan yenersin."

Genç adam umutlandı; sarayın eğlence havuzunda yaptıkları yarışmalarda kayık üzerinde rakibini düşürmeye çalışırken yüzlerce kez ip kullanmıştı.

Firavun:

"Boğa, kemendinin ıslığını duyar duymaz senin üzerine saldıracak," diye açıkladı. "Sakın ıska geçme, çünkü ikinci bir şansın olmayacak."

Ramses, yapması gereken hamleyi zihninden tekrarladı ve içinden "Göster kendini" diyerek cesaretini topladı. Yaşının genç olmasına rağmen boyu 1,70'in üzerindeydi ve gelişmiş adalelerinden bir çok sporu başarıyla yaptığı anlaşılıyordu. Hiç hoşlanmadığı halde, geleneğı uygun olarak çocuklara özgü bir biçimde bir tutam saçını kulağı üzerinde kurdeleyle tutturmuştu. Oysa bu geleneksel süs

12 CHRISTIAN JACQ

Ramses'in saçlarıyla mükemmel bir uyum sağlıyordu! Ramses sarayda bir görev alabilecek konuma geldiğı gün başka bir saç şekli-

ni seçme hakkını kazanacaktı.

Ancak alinyazısı ona bu olanağı tanıyacak mıydı? Hiç kuşku yok ki kanı kaynayan bu genç adam sayısız kez şanına layık engellerin üstesinden gelmişti ve bununla övünüyordu da. Ramses, Fira-
vun'un isteklerine □ bu istekler aşırıya kaçsa da □ karşıkonulama□ yacağından emindi.

İnsan kokusundan tahrik olan boğa fazla bekleyeceğe benzemi□ yordu. Ramses ipi sıkıca tuttu. Hayvanı yakaladığı anda, kısıkırak tutabilmesi için sahip olduğunun çok daha ötesinde bir güç sarf et□ mesi gerekecekti. Bu durumda, kalbinin çatlaması pahasına kendi gücünü aşmak zorundaydı.

Hayır, Firavun'u düş kırıklığına uğratmak istemiyordu.

Ramses kemendi havada çevirmeye başladı; boğa, boynuzları önde, saldırıya geçti.

Hayvanın hızına hayret eden delikanlı iki adım yana sıçradı, sağ kolunun ani bir hareketiyle, kemendi fırlattı. Bir yılan gibi kıvrılan ip korkunç yarattığın sırtına çarptı. Hamlesi boşa giden Ramses nemli toprak üzerinde kaydı ve tam hayvanın boynuzlan göğsüne batacağı anda yere düştü. Boynuzlar göğsünü sıyırıp geçerken, Ramses gözünü bile kırpmamıştı.

Sanki kendi ölümünü seyretmek istemişti.

Kudurmuş dönen boğa, kamışlara kadar koştu ve bir hamleyle geri dönüp yeniden saldırıya geçti. O sırada ayağa kalkmış olan Ramses gözlerini hayvanın gözlerine dikti. Son anına kadar boğaya meydan okuyacak ve Seti'ye bir kral oğlu olarak şanına yaraşır bi□ çimde ölmeyi bildiğini ispatlayacaktı.

Korkunç yaratık birden olduğu yerde çakılı kaldı; Firavun ke□ mendiyile onu boynuzlarından yakalamıştı. Çılgına dönen boğa, boynunun kırılmasını göze alarak başını olanca gücüyle salladı, ama kurtulmak için gösterdiği çaba boşa gitti. Seti tüm gücüyle ası□ larak, hayvanı yere yıktı.

Oğluna: "Kuyruğunu yakala!" diye haykırdı.

Ramses koştu ve ucu tüylü çıplak kuyruğa yapıştı. Bu, tıpkı fira□ vunun, boğa gücünün efendisi olduğunu göstermek için kemerine taktığı kuyruk gibiydi.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 13

Vahşi boğa, yenildiğini anlayınca sakinleşti, soluyup homurdan□ makla yetindi. Kral, Ramses'e arkasına geçmesini işaret ederek hay□ vanı salıverdi.

"Bu tür boğaları ehlileştirmek imkânsızdır. Saldırıya geçtiler mi ne ateş ne de su onları durdurabilir. Gerektiğinde düşmanını ani□ den bastırmak için bir ağacın arkasına bile saklanırlar."

Hayvan başını yana çevirip, bir an rakibine baktı. Firavunun gü□ cüne karşı koyamayacağını bildiği için kendi topraklarına doğru sa□ kin adımlarla uzaklaştı.

"Ondan daha güçlüsünüz!"

"Artık rakip değiliz, çünkü aramızda bir anlaşma yaptık."

Seti hançerini deri kılıfından çıkardı, kararlı bir hareketle hızla Ramses'in çocukluk lülesini kesiverdi.

"Baba..."

"Artık çocukluk bitti; hayat yarın başlıyor Ramses."

"Boğayı ben yenmedim ki."

"Sen, bilgelik yolunda karşına çıkacak düşmanlardan ilki olan korkuyu yendin."

"Daha başkaları da var mı?"

"Belki de çöldeki kum tanelerinden daha fazla."

Genç prensin âdeta dudaklarını yakan bir sorusu vardı.

"Bundan, beni kendinizden sonra gelecek Firavun olarak seçtiğinizi anlamını çıkarabilir miyim?"
"İnsanları yönetmek için cesaretin tek başına yeterli olduğunu mu sanıyorsun?"

Ramses'in lalası Sari, öğrencisini bulabilmek için sarayın her köşesini oflaya puflaya arıyordu. Bu ilk değildi. Ramses daha önce de atlarla oylanmak ya da o haylaz ve huysuz arkadaşlarıyla yüzme yarışları yapmak için matematik dersinden kaçmıştı. Göbekli ve güler yüzlü bir adam olan Sari fiziksel faaliyetlerden hiç hoşlanmazdı. Öğrencisi Ramses'e her vesilede sövüp sayar, ama en küçük kaçamağında da endişeye kapılırdı. Kendinden yaşça küçük olan eşi, Ramses'in ablasıydı. Bu sayede Sari, herkesin imreneceği baktığı lalalık görevine yükselmişti. Evet... Seti'nin küçük oğlunun çekilmez karakterini bilmeyenler için belki de gerçekten imrenilecek bir görevdi bu! Oysa Sari, doğuştan sabırlı olmasaydı ve zaman zaman küstahlaşacak kadar kendine güvenen bir çocuğun zihnini açmak için işine dört elle sarılan biri olmasaydı, bu görevi çoktan bırakmak zorunda kalırdı. Geleneklere uygun olarak Firavun, çocuklarının eğitimi ile hiç ilgilenmezdi; oğullarının ülkeyi yönetmeye elverişli olup olmadığına karar vermek için onların ergenlik çağına ulaşmalarını beklerdi. Ramses'in durumunda karar çoktan verilmişti: ağabeyi Şenar tahta çıkacaktı. Bununla birlikte küçük oğlunun, en iyi olasılıkla iyi bir general, en kötü olasılıkla da halinden memnun bir saray nedimi olması için, coşkusunu yönlendirmek gerekiyordu. Otuz yaşına gelmiş olan Sari, yirmi yaşındaki karısıyla ömrünü gölün kıyısındaki villasında geçirmek isterdi elbette ama yalnızlıktan sıkılma korkusu onu alıkoyuyordu. Oysa, Ramses sayesinde hiçbir gün bir öncekine benzemiyordu. Bu çocuğun yaşama karşı duyduğu susamışlık yatıştırılamazdı. Hayal gücü ise sınır tanımazdı. Ramses, Sari'yi kabul etmeden önce birçok lalayı usandırmıştı. Aralarındaki anlaşmazlıkların sıklığına rağmen Sari bir öğretmen olarak amacına ulaşmıyordu: delikanlının zihnini, öğrenmek zorunda olduğu bütün bilimlere açmış, kâtiplik görevini yapacak duruma

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 15

ma getirmişti. Kendi kendine itiraf etmese de, Ramses'in işlek zekâsını ve olağanüstü sezgilerini geliştirmek gerçek bir zevkti. Delikanlı bir süreden beri değişiyordu. Bir zamanlar bir dakika bile hareketsiz duramayan Ramses, artık bilge Ptahhotep'in Özyeşitleri üzerinde uzun uzadıya çalışmıyordu. Sari bir gün onu, saray bahçesinin ilk ışıklarında dans eder gibi uçan kırlangıçları seyredirken düşüncelere dalmış bir halde bile görmüştü. Olgunlaşma süreci başlamıştı. Birçok genç bu süreci hiçbir zaman tamamlamamıştı. Lalası, Ramses'in gençlik ateşinin daha disiplinli, ama aynı ölçüde güçlü başka bir ateşe dönüşmesi halinde öğrencisinin nasıl bir kişiliğe bürüneceğini merak etmekten kendini alıkoyamamıştı.

Bu kadar çok yeteneğin insanı endişelendirmemesi imkânsızdı. Toplumun herhangi bir bölümünde olduğu gibi sarayda da, yarılmaları güvenlik altına alınan sıradan insanlar, değersizliklerini daha çok belirginleştiren güçlü kişiliklerden hoşlanmıyorlar, hatta onlara düşman kesiliyorlardı. Seti'den sonra tahta çıkacak kişinin hiçbir şaşkınlık uyandırmamasına ve Ramses'in iktidardaki insanların kışkırttığı kaçınılmaz entrikalardan gocunacak hiçbir şeyi olmamasına rağmen, gelecek yıllar onun için belki de öngörülenden daha az parlak olacaktı. Şimdilik hiç kimse onu önemli devlet görevlerinin

den uzaklaştırmayı düşünmüyordu, öz kardeşi de dahil olmak üzere. Uzak bir eyalete sürgüne gönderilecek olsa ne olurdu kim bilir? Kırsal yaşama, mevsimlerin akışından oluşan o sade hayata alışabilir miydi acaba?

Sari kaygılarını, gevezeliğinden dolayı güvenmediği için öğren cisinin ablasına açmaya cesaret edememişti. Bu konuyu Seti'ye açmak ise olanaksızdı. Firavun çok çalışkan bir insan olduğu için ülkesinin yönetimi ile ilgili her konuyla çok ilgileniyordu. Bu konular ise her geçen gün daha da artıyordu. Bir lalanın aklını kurcalayan düşüncelere ayıracak zamanı yoktu. Baba ile oğlunun birbirlerini görmemeleri aslında daha iyiydi. Seti gibi güçlü bir kişinin karşısında Ramses ya isyan edecekti ya da silinip gidecekti. Hiç kuşku yok ki çocukları babaların yetiştirmemesi akıllıca bir gelenektir. Kral karısı ve Ramses'in annesi Tuya'nın tutumu oldukça farklıydı: tercihi belirgin bir biçimde küçük oğlundan yanaydı ve bunu ilk fark edenlerden biri de Sari olmuştu. Kültürlü, kibar bir kadın

16 CHRISTIAN JACQ

olan kraliçe saraydaki her nedimin niteliklerini ve kusurlarını bilir di. Krallık sarayının gerçek hükümdarı olan kraliçe her fırsatta sarayın büyüklüğünü vurgular ve halkın olduğu kadar soyluların da saraya saygı duymasını isterdi. Ancak Sari, Tuya'dan korkuyordu. Kaygılarıyla onu usandıracak olursa gözden düşebilirdi. Kraliçe gevezelerden hoşlanmazdı. Dayanağı olmayan bir suçlama onun gözünde yalandan da ağır bir suçtu. Sari için, kötü bir damga yemek tense susmak daha iyiydi.

Sari hiç hoşlanmadığı halde ahırlara gitti. Atlardan ve çiftelerinden korkardı. Seyislerden ve saçma sapan maceralarını anlatmaya pek meraklı olan süvarilerden nefret ederdi. Onların alaylarına aldırış etmeden öğrencisini aradı, ama nafile. İki günden beri onu gören olmamıştı ve bu durum oldukça şaşırtıcıydı.

Sari, Ramses'i bulmak için saatlerce uğraştı. Öğle yemeğini atladığının farkına bile varmamıştı. Çok yorulmuştu, toz toprak içindeydi. Geç olunca saraya dönmeye karar verdi. Aradan fazla zaman geçmeden öğrencisinin kaybolduğunu bildirmesi ve bu korkunç olayla ilgisi olmadığını kanıtlaması gerekecekti. Acaba prensin ablası bu durumu nasıl karşılayacaktı?

Çok üzgün olan lala, dershaneden çıkan meslektaşlarını selamlamayı unuttu; ertesi sabahtan itibaren pek bir umudu olmasa da, Ramses'in en iyi arkadaşlarını sorguya çekecekti. Hiçbir ipucu elde edemediği takdirde korkunç gerçeği kabul etmesi gerekecekti.

Sari tanrılara karşı nasıl bir kusur işlemişti ki kötülük perisinin gazabına uğramıştı? Mesleğinin bu şekilde mahvolması büyük bir adaletsizlikti; saraydan kovulacak, karısından ayrılmak zorunda kalacak ve belki de ömrünün geri kalan kısmını bir temizlikçi olarak geçirecekti! Böylesi bir düşüşe dayanamazdı. Sari, her zamanki yeri ni buldu ve bir katibin klasik pozunda bağdaş kurup oturdu.

Aslında şu anda karşısında Ramses'in oturuyor olması gerekir di. Bazen dalgın bazen de dikkatli bakışlarla onu izleyen ve her an beklenmedik bir yanıtla onu şaşırtmaya hazır olan Ramses. Daha sekiz yaşındayken, elleri titremeden hiyeroglif resimlerini çizmeyi, bir piramidin eğimini hesaplamayı biliyordu. Bunları, yapmak zorunda olduğu için değil, hoşlandığı için öğrenmişti.

Lala, toplum içinde yükseldiği o güzel günleri son bir kez daha hatırlamak için gözlerini kapadı.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 17

"Sari, hasta mısın?"

Bu ses... bu sert, bu otoriter ses!
"Sen misin, gerçekten sen misin?"
"Uyuyorsan devam et; yoksa başını kaldır."
Sari gözlerini açtı.
Gerçekten de bu Ramses'di. O da toz toprak içindeydi, ama gözleri parıldıyordu.
"Sen de ben de yıkansak iyi olacak. Nerelerdeydin lala?"
"Ahırlar da dahil olmak üzere birçok tatsız yerde."
"Yoksa beni mi aradın?"
Sari şaşkın şaşkın yerinden kalktı, Ramses'in etrafında döndü.
"Çocukluk lüleni ne yaptın?"
"Babam kendi elleriyle kesti."
"Olur şey değil! Geleneğe göre..."
"Yoksa bana inanmıyor musun?"
"Affedersin."
"Otur lala ve beni dinle."
Sari, prensin artık bir çocuğunkine benzemeyen sesindeki ifade den etkilenecek oturdu.
"Babam beni vahşi boğa ile karşılaştırdı."
"Ne... olur şey değil!"
"Boğayı yenemedim, ama o korkunç hayvana kafa tutabildim ve sanırım babam, beni tahtın vârisi olarak seçti!"
"Hayır, prensim. Bu göreve ağabeyin uygun görüldü."
"Ağabeyim boğa ile karşılaştı mı?"
"Seti bu tür şeylerden hoşlandığını bildiği için seni böyle bir tehlikeyle karşı karşıya getirmek istemiştir."
"Bu kadar basit bir şey için onca zamanını harcar mı? Eminim kendine yaklaştırmak için çağırdı beni."
"Bu düşünceleri aklından çıkar Ramses, bu bir çılgınlık."
"Çılgınlık mı?"
"Sarayda etkili birçok kişi senden hoşlanmıyor."
"Peki benim kusurum ne?"
"Kendin olmak."
"Bu durumda beni hizaya sokmaya mı çalışacaksın?"
"Akıl bunu gerektiriyor."
"Ama akıl bir boğanın gücünden yoksundur."
RIO 2

18 CHRISTIAN JACQ

"İktidar oyunları sandığından çok daha acımasızdır. Bu oyunların içinden galip çıkabilmek için yiğitlik yeterli olmaz."
"Öyleyse bana yardım et."
"Nasıl?"
"Sen saray adabını bilirsin. Bana dostlarımı, düşmanlarımı bildir ve bana yol göster."
"Benden bu kadar çok şey isteme... Ben sadece senin lalanım."
"Çocukluğumun sona erdiğini ne çabuk unuttun? Bundan sonra ya benim öğretmenim olursun ya da birbirimizden ayrılırız."
"Benim körü körüne tehlikeye atılmamı istiyorsun. Ağabeyin uzun zamandan beri seçildiği bu görev için hazırlanıyor. Ona karşı çıkacak olursan seni yok eder."

Sonunda, büyük gece geldi çattı.
Yeni ay doğuyordu. Gece tam Ramses'in istediği gibi karanlıktı. Ramses, kendisi gibi saray lalaları tarafından büyütülmüş olan diğer arkadaşlarını bir toplantıya çağırmıştı. Acaba hepsi de nöbetçi leri atlatıp, içlerini kemiren ama hiçbirinin ortaya koymaya cesaret edemediği önemli sorunu görüşmek için kentin merkezinde topla

nabilecekler miydi?

Ramses odasının penceresinden çıkarak birinci kattan atladi. Çiçekli bahçenin yumuşak toprağı düşme hızım hafifletti. Genç adam sarayın duvarları dibinden ilerledi. Nöbetçiler onu korkutuyordu. Çünkü bir kısmının uyuduğunu, bir kısmının da zar atacağını biliyordu. İçlerinden görevini hakkıyla yapan birisiyle karşılaşacak olursa, onu ya çeneye tutacak ya da tepeleyecekti. Düşüncelere dalmış giderken, hiç hesaba katmadığı bir nöbetçiyle karşılaştı: tüyleri altın sarısı, bodur, adaleli ve kulakları sarkık bir köpekti bu, yolun ortasına oturmuş, havlamıyor ama geçişini engelliyordu.

Ramses köpeğin gözlerine dikkatle baktı, hayvan arka ayakları'nın üzerine oturdu, kuyruğunu sallamaya başladı. Aralarında he-men bir dostluk kurulmuştu. Köpeğin kırmızı tasma'sının üzerinde Gece Bekçisi yazısı vardı.

"Bana eşlik etmeye ne dersin?"

Gece Bekçisi iri burunlu kafasını sallayarak Ramses'in teklifini kabul etti. Yeni efendisini, Mısırlı soylu ailelerin çocuklarının eğitildiği alanın çıkışına doğru götürdü.

Gecenin geç vakti olmasına rağmen, ülkenin en eski başkenti olan Memfis'in sokakları hâlâ kalabalıktı. Güneydeki Teb kentinin zenginliğine rağmen Memfis hâlâ eski saygınlığını koruyordu. Ülkenin en büyük üniversiteleri Memfis'de kurulmuştu. Kral ailesinin çocukları ile ileride yüksek görevlere getirilecek nitelikteki çocuklar

20 CHRISTIAN JACQ

bu üniversitelerde yoğun ve sıkı bir eğitim görüyorlardı. 'Kapalı, korunmalı ve besleyici yer' anlamına gelen Kap'a öğrenci olarak kabul edilmek herkesin elde etmeye can attığı bir ayrıcalıktı, ama Ramses gibi küçük yaşlardan beri Kap'ta kalanların biricik istekleri de bir an önce oradan kaçmaktı!

Ramses'in üzerinde kısa kollu, sıradan bir kumaştan yapılmış bir tunik vardı. Bu haliyle yoldan geçen herhangi birinden farkı yoktu. Tıp okulunun bulunduğu mahalledeki ünlü birahaneye geldi. Doktor adayı öğrenciler yorucu bir günden sonra rahatlamak için bura ya uğrarlardı. Gece Bekçisi yanından ayrılmadığı için prens, köpeklerle birlikte 'Kap çocuklarına' yasak olan birahaneye girdi. Ramses artık bir çocuk değildi ve altın kafesinden çıkmayı başarmıştı.

Birahanenin duvarları badanalı büyük salonu hasır sandalyeler ve taburelerde oturan, sert bira, şarap ve hurma liköründen hoşlanan neşeli müşterilerle doluydu. Birahanenin patronu, Delta'dan, vahalardan ve Yunanistan'dan gelen kaliteli içkilerini övünçle teşhir etmişti. Ramses kapıyı görebileceği sakın bir köşeye oturdu.

Garson:

"Ne istiyorsun?" diye sordu.

"Şimdilik hiçbir şey."

"Bizde bedavaya oturmak yok."

Prens kırmızı akik bileziğini uzattı.

"Bu yeter mi?"

Garson bileziği inceledi.

"Tamam. Şarap mı bira mı?"

"En iyi birandan isterim."

"Kaç kupa olacak?"

"Henüz bilmiyorum."

"Ben küpü getireyim. Tamam olduğunuzda ne kadar kupa ister sen alırsın."

Ramses fiyatlarla uzaktan yakından ilgisi olmadığına farkına vardı. Adam belki de onu dolandırıyordu. Hiç kuşkusuz artık gerçekte hayatla hiçbir ilgisi olmayan o büyük okulundan çıkmanın zamanıydı.

Köpek ayaklarının dibine oturdu. Ramses gözlerini birahänenin kapısına dikti. Bakalım okul arkadaşları arasından kimler bu serüveni

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 21

vene atılmaya cesaret edebilecekti? Bazı tahminlerde bulundu, en güçsüzlerle sadece kendi başarılarını düşünenleri yok saydı, üç kişi üzerinde karar kıldı. Bu üç kişi hiçbir tehlikeden kaçmazdı.

Setau'nun kapının eşiğinden girdiğini gören Ramses gülümsedi.

Kısa boylu, güçlü kuvvetli, adaleli, esmer tenli, siyah saçlı, koca kafalı biri olan Setau, denizci bir baba ile Nubyeli bir annenin oğluydu. Olağanüstü dayanıklılığı, kimyaya ve bitkibilime yakınlığı nedeniyle dikkati çekmişti. Kapı öğretmenleri ona yükseköğrenimin kapılarını açtıklarından hiç pişmanlık duymamışlardı.

Konuşmayı pek sevmeyen Setau, sessizce Ramses'in yanına oturdu.

İki delikanlı daha konuşma fırsatı bulmadan, Ameni kapıdan girdi: zayıf, narin, soluk benizli ve genç olmasına rağmen seyrek saçlı bir delikanlıydı. Spor yapacak ya da ağır yükleri kaldıracak biri değildi, ama sınıf arkadaşları arasında, hiyeroglif yazı sanatında kimse onun eline su dökemezdi. Yorulmak bilmeden çalışır, gece üç ya da dört saat uyur, büyük yazarları edebiyat öğretmeninden daha iyi tanırdı. Bir alçı işçisinin oğluydu ve ailenin yegâne kahramanıydı.

Gururlu bir ifadeyle:

"Yemeğimi bekçilerden birine vererek çıkmayı başardım," dedi.

Ramses onu da bekliyordu. Setau'nun gerekirse zor kullanacağını biliyordu.

Gelenlerin üçüncüsü prensi şaşırttı; zengin Aşa'nın böyle bir tehlikeyi göze alabileceğini rüyasında görse inanmazdı. Varlıklı, soylu bir ailenin tek çocuğu olan Aşa için Kap'ta geçirdiği eğitim süresi, yüksek bir memuriyete atanabilmek için gerekli bir basamaktan başkaca bir şey değildi. İnce, uzun, narin yapılı delikanlının çok biçimli kesilmiş ince bir bıyığı, çoğu kez karşısındakini küçümseyen bir bakışı vardı. Yumuşak sesi ve zekâ parıltıları saçan gözleri, karşısındakini büyülerdi.

Üçünün karşısına oturdu.

"Ramses, beni görünce şaşırdın, değil mi?"

"İtiraf edeyim ki evet."

"Hep beraber dışarıda bir gece geçirmek fikri hiç de kötü gelmedi bana. Ne de olsa tekdüze bir hayatımız var."

"Cezaya çarptırılma tehlikesiyle karşı karşıyayız."

22 CHRISTIAN JACQ

"İyi bu da işin tuzu biberi olur; tamam mıyız?"

"Henüz değil."

"Yoksa en iyi arkadaşın sana ihanet mi etti?"

"Gelecek."

Aşa alaycı bir ifadeyle bira servisini Ramses kupasına elini sürmedi. Endişe ve düş kırıklığı, boğazında düğümleniyordu. Yoksa yanlışmış mıydı?

geldi!" diye haykırdı.

Uzun boylu, geniş omuzlu, gür çenesinde çember sakallıyla Musa, on beş yaşındaki bir delikanlıdan çok daha yaşlı görünüyordu. Birkaç kuşak önce Mısır'a yerleşmiş Yahudi işçilerden birinin

oğluydu. Dikkati çeken parlak zekâsı nedeniyle küçük yaşında kabul edilmişti. Beden gücü bakımından Ramses'den aşağı kalmadı. ı için, aralarında saldırmazlık paktı imzalayıp öğretmenlerine karşı bir cephe oluşturunca kadar, her alanda çatışmaktan geri durmamışlardı.

"Yaşlı bir bekçi çıkmamı engellemeye çalışıyordu. Adamcağızı tepelemeye kıyamadığım için, çıkmam gerektiğine onu inandırmak zorunda kaldım."

Birbirlerini kutladıktan sonra, yasak olanın benzersiz tadını taşıyan içkilerini bir dikişte bitirdiler.

Ramses:

"Tek önemli soruya cevap arayalım," dedi. "Gerçek güç nasıl elde edilir?"

Ameni hemen söz

"Hiyeroglif yazmasını öğrenerek," dedi. "Bizim dilimiz tanrılarının dilidir. Bilge insanlar, dinsel kuralları insanlara aktarmak için onu kullanmışlardı. insanların yolundan git, çünkü onlar hayatı senden önce tanıdılar; iktidar bilgi sayesinde verildi, sadece yazı her şeyi diye yazılmıştı."

Setau:

"Bütün bunlar aydınların zirvaları," diye itiraz etti.

Ameni'nin yüzü kıpkırmızı kesildi.

"Kâtibin elinde tuttuğu gücü inkâr mı edeceksin? Kılık kıyafet, nezaket, görgü kuralları, doğruluk, sözünde durma, kıskançlık ve namussuzluktan kaçınma, kendine hâkim olma, ilk sırayı yazıya

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 23

vermek için susma sanatını öğrenme, işte bunlar benim geliştirmeyi arzuladığım

Aşa:

"Yetmez," diye düşüncesini açıkladı. "En üstün derecedeki iktidar diploması, yani beceriklilik, kurnazlık bu nedenle ben yakında yabancı ülkelere gidip müttefiklerimiz ile mızın dillerini öğreneceğim, uluslararası ticaretin nasıl işlediğini inceleyeceğim, öteki yöneticilerin gerçek niyetlerinin ne olduğunu anlamaya çalışacağım ve böylece onlardan nasıl yararlanacağımı öğreneceğim."

Setau üzüntüsünü, doğa ile ilişkisini tümünden kaybetmiş bir kentlinin tutkusu," diye açıkladı. "Bize pusu kuran gerçek tehlike kettir!"

Aşa, alıngan bir ifadeyle,

"Peki sen söyle o gerçek güç nasıl kazanılır," dedi.

"Bunun tek yolu vardır ve bu yolda ölümle yaşam, güzellikle çirkinlik, ilaçla zehir durmadan birbirine karışır; işte bu, yılanların yoludur."

"Dalga mı geçiyorsun?"

"Yılanlar nerde bulunur? tarlada, kırsal

yısında, kanalların kenarında, harman yerlerinde, çobanların barınaklarında, hayvan ağıllarında, hatta evlerin nemli ve karanlık köşelerinde! Yılanlar her yerdedir ve dünyanın yaratılışının sırrı onların elindedir. Ben de, bütün yaşamımı bu sırrı onlardan almaya adayacağım." /

Kesin karara vardığı anlaşılan kimse eleştirmeye kalkışmadı.

Ramses:

"Ya sen Musa, sen ne dersin?"

Dev yapılı delikanlı bir an durakladı.

"Sizlere imreniyorum dedi, "çünkü ben bu soruya ya

verebilecek durumda değilim. Kafam garip düşüncelerle dolu, aklım daldan dala atlıyor, oysa yazgım hâlâ belirsiz. Büyük bir (1) Eski Mısır'da harem, güzel kadınlar için altın kafesi andıran bir hapishane değildi. Daha sonra hakkında ayrıntılı bilgi büyük bir ticari kurumdu.

24 CHRISTIAN JACQ

de önemli bir görev verilmeli bana. Coşku verici bir serüvenin beklentisi içinde böyle bir görevi kabul etmeye şimdiden hazırım." Dört delikanlının bakışları Ramses'e döndü: "Tek bir güç dedi Ramses, "o da gücüdür."

4

"Bu cevabın bizi pek şaşırtmadı doğrusu," dedi Aşa. Sesinde Ramses'e acıyan bir ton vardı.

"Babam beni vahşi boğa ile diye açıkladı Ramses.

"Beni firavun olmaya hazırlamıyorsa bunu neden ki?"

Bu sözler prensin dört arkadaşım şaşkına kendine gelen Aşa oldu:

"Seti, tahtını ağabeyine vermeyi kararlaştırmadı mı?"

"Şayet öyleyse, neden ağabeyimi canavarla karşılaştırmadı?" sevinçliydi:

"Bu olağanüstü bir Ramses! Müstakbel firavunun arkadaşı olmak, ne büyük mucize!"

Musa:

"O kadar heveslenme," diye uyardı. "Seti belki de henüz seçimini

Ramses:

benden yana mı, yoksa bana karşı mı olacaksınız?" diye sordu.

Ameni:

"Ölünceye kadar senin yanıdayım!" diye karşılık verdi.

Musa olumlu bir biçimde başını salladı.

Aşa:

düşünmemizi gerektiriyor," dedi. "Senin şansın arttığı sürece ağabeyine olan inancım zayıflayacak Aksi takdirde yenilenin yanında olmayacağım."

Ameni yumruklarını sıktı.

"Şimdi bir yumruğu hak

Geleceğin diplomatı:

"Belki de aramızda en içten olan benim," dedi.

Setau:

"Aksi olsa şaşardım. Yine de en gerçekçi tutum benimki," diye karşılık verdi.

26 CHRISTIAN JACQ

"Neymiş şu tutum?"

"Güzel sözler beni ilgilendirmez. Ben yapılan işlere bakarım. Bir kral namzedinin yılanlara meydan okuması gerekir. Önümüzdeki gece, ay ışığında, bütün yılanlar yuvalarından çıktığı zaman ses'i oraya götüreceğim. Tutkularına layık olup olmadığını göreceğiz."

"Kabul etme!" diye yalvardı.

Ramses:

"Kabul ediyorum," dedi.

Bu rezalet, saygın bir öğretim kurumu olan büyük ölçüde kaygılandırdı. Kurulduğu günden bugüne kadar, dönemin en par-

lak öğrencileri, asla okulun iç tüzüğüne aykırı davranmamışlardı. Sari istemediği halde, meslektaşları tarafından beş suçlu öğrenciyi huzuruna çağırıp en ağır cezalarla cezalandırması için görevlendirildi. Yaz tatilinden birkaç gün önce kendisine verilen bu görevin üstesinden gelemeyecek gibi görünüyordu, çünkü bu beş delikanlı da daha önce gösterdikleri gayret ve yeteneklerinin karşılığı olarak birtakım görevlere tayin edilmişti. Onlar için Kap'm kapısı gerçek hayata ardına kadar açılmıştı.

Ramses'i köpeğiyle oynarken buldu. Hayvan, onunla yemeğini paylaşan yeni efendisine kolayca alışmıştı. Köpeğin, prensin fırlattığı bez topun ardında koşup durması lalaya gibi görünmedi, ama Ramses, hayvanın eğlencesinin engellenmesini kabul etmiyordu. Çünkü köpeğe daha önceki sahibinin iyi bakmadığına inanıyordu.

Yorulan köpek nefes nefese, toprak bir çanağın içindeki suyu içmeye başladı.

"Ramses, senin davranışın bir ceza gerektiriyor."

"Hangi sebeple?"

"Şu iğrenç firar..."

"Abartma Sari; biz sarhoş olmadık ki."

"Okulu bitiren arkadaşların için hiç de iyi olmadı bu yaptığın."

Ramses lalasının omuzlarından tuttu.

"Bana vereceğin güzel bir haber yok mu? Söyle hadi!"

"Yalnızca

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 27

"Onu sonra konuşuruz! Musa'dan ne haber?"

büyük haremine kâhya yardımcısı

olarak atandı. Onun kadar genç bir adam için ağır sorumluluk gerektiren bir

"Eski ayrıcalıklı memurları itip kakacak desene. Ya

"Saray kalemine tayin

"Mükemmel, ya

"Ona da üfürükçülerle yılan oynatıcılarının asası verilecek ilaç yapımında kullanılmak üzere yılan elde etmek için görevlendirilecek. Yeter ki

"Ya Aşa?"

"Libya, Suriye ve Hitit dillerini iyice öğrendikten sonra Biblos'a gidecek ve ilk çevirmenlik görevine orada başlayacak. Ama bütün bu atamalar durduruldu!"

"Kim tarafından?"

rektörü, öğretmenler ve benim tarafımdan. Bu davranışınız kabul edilir gibi değil."

Ramses düşündü.

Olay daha büyüyecek olursa önce vezirin, ondan sonra da Se

kulağına kadar gidecekti. da bu işe çok kızacağı

"Durum ne olursa olsun Sari, adil davranmak gerekmez mi?"

"Elbette."

"Öyleyse, tek suçluyu cezalandıralım: o da benim."

"Ama..."

"Bu toplantıyı ben düzenledim, toplantı yerini ben seçtim ve arkadaşlarımı boyun eğmeleri için ben zorladım. Başka biri olsaydım reddederlerdi."

"Herhalde,

"Onlara hayırlı haberleri ver, önceden düşünülen ne kadar ceza varsa bana çekti. Mesele kapandığına göre, beni rahat bırak da şu zavallı köpeği biraz daha eğlendireyim."

Sari, tanrılara şükretti; önerisi sayesinde böylesine

nazik bir durumdan kolaylıkla öğretmenlerin gözünde Kahire'nin 100 km. kadar güneybatısında bir yer.

28 CHRISTIAN JACQ

pek sevilmediğini bilen prens yıl temmuz ayında Nil'in taşması sırasında düzenlenen kutlamalar süresince okulda kapalı kalıp ma tematik ve edebiyat bilgisini derinleştirme ve ahırlara gitmeme cezasına çarptırıldı. Kutlamalar sırasında yanında ses'in ağabeyi duracaktı. Ramses'in orada bulunmayışı da onun ne denli önemsiz olduğunu kanıtlayacaktı. yalnızca altın sarısı köpekle görüşebileceği bu yalnızlık döneminden önce okul arkadaşlarıyla görüşmesine izin verilmişti.

coşkulu ve iyimserdi; görev yeri arkadaşı nın bulunduğu yerin çok böylece her gün onu düşünecek ve ona güzel haber verme olanağını bulacaktı. Özgür lüğüne kavuşur gelecek Ramses'in yüzüne gülecekti. Musa, kollarının arasında sıkılamakla yetindi; gönderilmesi, var gücüyle savaşabileceği sorunlarla dolu bir serüvenin başlangıcı olacaktı. Birtakım rüyalar görüyordu bir süredir, ama bunları arkadaşına daha sonra, o kafesinden çıktığında anlatabilecekti ancak. Aşa, soğuk ve mesafeli davrandı; fedakârlığı için prene teşekkür etti ve eline fırsat geçecek olursa ona karşı aynı davranışta bulunacağına söz verdi, ama böyle bir fırsatın çıkacağına inanamıyordu; alinyazılarında tekrar karşılaşma olasılığı pek yoktu. Setau, Ramses'e yılanlarla karşılaşmayı kararlaştırdıklarını hatırlattı ve sözünde durmasını istedi. Ramses cezasını çekerken o da bu karşılaşmanın en uygun yerini bulmak için araştırma yapacaktı. Kentlerden uzakta yeteneklerini kullanabilme ve gerçek güçle her an ilişki kurabilme olanağını bulduğu için mutluydu ve bunu saklamak gereğini duymadı. Ramses, lalasını oldukça şaşırtarak cezasını büyük bir metanetle kabul etti. Kendi yaşındaki gençler kutlamaların tadını çıkarırken Ramses kendini matematiğe ve eski adamak zorunda kalmıştı. Yanında köpeğiyle sadece bahçede dolaşabiliyordu. Sari ile yaptığı görüşmeler hep ciddi konular üzerinde oluyordu. Ramses bu süre içinde dikkatini bir nokta üzerinde toplama yeteneğini ve hafızasını mükemmel bir şekilde geliştirdi. Birkaç hafta geçtikten sonra delikanlı gerçek bir erkek oluvermişti. Artık, eski lalasının ona öğreteceği bir şey kalmamıştı. Ramses, bu zoraki

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 29

yeni bir dövüşün içinde bulmuştu kendini. Bu seferki rakibi kendisinden başkası değildi. Vahşi boğa ile karşılaşmasından bu yana, dövüşmeyi istediği başka bir canavar vardı: kendini beğenmiş, saırsız ve taşkın bir genç. Bu çarpışma belki de boğayla karşılaşmasından daha tehlikeli olacaktı.

Ramses her an babasını düşünüyordu.

Belki de artık onunla karşılaşmayacaktı, belki de eşi benzeri bulunmaz bir firavunun anısıyla yetinmek zorunda kalacaktı. Boğayı bıraktıktan sonra babası ona arabayı bir süre sürmesi için dizginleri vermişti. Sonra hiçbir söz etmeden dizginleri eline almıştı. Ramses babasına soru sorma cesaretini gösterememişti. Birkaç saatliğine de olsa onun yanında yaşamak bir şans, bir ayrıcalık olmuştu.

Firavun olmak? Artık bu sorunun anlamı kalmamıştı. Her zamanki gibi, gerçekleşmesi olanaksız bir hayale kaptırmıştı kendini. Bununla artık kullanılmayan eski bir töreye uygun bir

şekilde boğayla karşılaşmak zorunda kalmıştı ve babası iyice düşü-
nüp taşınmadan bir işe girişmezdi.
Ramses, boş konulara kafa eksikliklerini giderme-
ye, dostu Ameni'nin düzeyine çıkmaya karar vermişti. Gelecekte
ona hangi görev verilirse verilsin, bu görevi gereğince yapabilmek
için sadece cesaret ve atılganlık yeterli olamazdı. Seti de tıpkı öteki
firavunlar gibi önce kâtiplik yolundan geçmişti.
Firavun olma tutkusu yine benliğini sarmıştı. Kurtulmak için
olağanüstü gayret sarf etmesine karşın bu tutku bir dalga gibi gelip
gidiyordu. Bununla beraber Sari, Ramses'e, sarayda adının nere-
deyse unutulmuş olduğunu söylemişti. Aslında Ramses'in pek düş-
manı yoktu, ama herkes taşrada bir kente sürgün edildiğini sanı-
yordu.
Ramses, hakkında böyle düşünülmesinden rahatsızlık duymu-
yordu. Zamanını derslerine veriyor, düşüncelerini ya bir tapınağın
ara bölmesinin inşasında kullanılan kutsal üçgen üzerinde ya da
uyumun ve gerçeğin zarif, olağanüstü Tanrıçası yasasına
uygun bir yapı inşa etmek için gereken oranların kuralı üzerinde
topluyordu.
Ata binmeyi, yüzmeyi ya da güreş tutmayı o kadar seven Ram-
ses, bir bilim adamı yetiştirmekten pek hoşnut olan Sari'nin çoban
değneği altında, dış dünyayı unuttu. Birkaç yıl daha sebat göstere-

30 CHRISTIAN JACQ

herkesi birbirine katan bir kimse olarak bilinen Ramses,
geçmişin ustalarına layık bir insan olduğunu gösterebilirdi!
ses'in işlediği kusur ve bunun karşılığında aldığı ceza, genç adamı
doğru yola sokmuştu.
Salıverilmesinden bir gün önce, prens akşam yemeğini Sari ile
birlikte dershanenin çatısında yedi. Hasırların üzerine oturup so-
ğuk bira içtiler, kurutulmuş balıkla baharatlı bal yediler.
"Kutlarım seni; büyük başarı gösterdin."
"Geriye küçücük bir şey kaldı: bana hangi görevi verdiler?"
Lala sıkıntılı görünüyordu.
Gösterdiğin bunca gayretten sonra dinlenmeyi düşün-
melisin."
"Ne anlama geliyor bu oyalama?"
"Biraz nazik bir konu, ama... Senin gibi bir prens, bu duru-
mundan
"Bana verilen görev ne Sari?"
Öğretmen öğrencisinin bakışlarından kaçındı.
"Şimdilik hiçbir şey."
"Kim aldı bu kararı?"
"Baban, kral Seti."

sözdür," dedi Setau.

"Sen misin, gerçekten sen misin Setau?"

Setau Tıraş olmamıştı. Başında perukası yoktu. Üze-
rinde karaca derisinden yapılmış çok bir tunik vardı. Artık, ül-
kenin en iyi üniversitelerince kabul görmüş o eski öğrenci değildi.
Saray muhafızlarından biri onu tanımamış olsaydı, kapı dışarı edil-
mesi işten bile değildi.

"Hayrola?"

"Mesleğimi yapıyorum ve sözümde duruyorum."

"Beni nereye götürmeyi düşünüyorsun?"

"Acele Korkudan yalan yere ant içmediysen mesele yok."

gözlerinde bir şimşek çaktı.

"Hadi gidelim."

Eşeklerin üzerinde kentın güney kapısından çıktılar, kanal boyunca ilerledikten sonra çöle saptılar ve eski yeraltı mezarlığına doğru gittiler. Ramses endişe verici bir dünyaya girmek için ilk kez vadiyi terk ediyordu. O dünyada insanların geçersizdi.

Setau gözlerinde sevinç pırıltılarıyla:

"Bu gece ayın on beşi!" dedi. "Bütün yılanlar randevuda hazır bulunacaklar."

Eşekler, Ramses'in bilmediği bir yolu izliyorlardı. Rahat bir yürüyüşle ve emin adımlarla, terk edilmiş bir mezarlığa girdiler. Uzaktan Nil'in maviliği, tarlaların yeşilliği görünüyordu. Bura da ise alabildiğine sessizlik ve rüzgâr vardı. Ramses, tapınak taki insanların çöle, fırtınanın ve gökteki ateşin tanrısının adını ve rerek kızıl demelerinin anlamını iliklerinde hissetti.

Set bu ıssız yerlerde toprağı tutuşturmuş, ama aynı zamanda da insanları zamanın kötülüğünden ve ahlak bozukluğundan arındır Onun sayesinde insanlar, içinde mumyaların çürümediği anıt mezarları yapabilmişlerdi.

Ramses, insanı diriltten serin havayı içine çekti.

32 CHRISTIAN JACQ

Firavun, Mısır'a bol besin sağlayan alüvyonlu kara bu kırmızı toprakların sahibiydi. Bu nedenle bu toprakların sırrına ermek, onun gücünü tanımak ve onu yönetmek zorundaydı.

"istersen vazgeçebilirsin."

"Gece insin tez elden."

Sırtı kırmızımtırak, karnı sarı bir yılan, Ramses'in yanından geçip iki taşın arasında kayboldu.

Setau:

"Zararsızdır," dedi. "Terk edilmiş binaların yakınları bu tür yılanlarla doludur. Genellikle bu yılanlar gündüzleri kapalı yerlerde saklanırlar. Beni izle."

delikanlı dik bir yokuşu indiler. Yokuşun dibinde yıkık bir mezar vardı. Ramses mezarın içine girmeden önce durakladı.

"Burada artık mumya yok. içerisi serin ve kurudur. Sen de göreceksin ya. Hiçbir şeytan sana zarar vermeyecek."

Setau yağ kandilini yaktı.

Ramses, tavanı ve duvarları kabaca yontulmuş mağaraya benzen bir yere girdi. Belki burası hiç kullanılmamıştı. Yılan oynatıcısı büyücüler buraya birçok sehpa yerleştirmişlerdi. Üzerlerinde taşı, bronz tahtadan bir tarak, bir tahta levhalar, bir yazı tahtası ile içlerinde merhem ve kremlerin bulunduğu birçok kavanoz vardı. Büyük küplerin içinde ilaçların hazırlanması için zorunlu olan hammaddeler saklanmıştı. Zift, ege talaşı, kurşun oksit, kırmızı toprak, şap, kil ile şeytan şalgamı, kokulu yonca, kene otu gibi sayısız bitki vardı.

Akşam oluyordu. Güneş turuncu bir renk almıştı, çöl yıldızlanmış gibi ufka kadar uzanıyordu. Rüzgâr kum yığınlarını bir tepeden ötekine uçuruyordu.

Setau:

"Soyun," diye buyurdu.

Prens çıplak kalınca Setau, ezilince suda eriyen soğandan oluşan karması ile Ramses'in vücudunu sıvadı. "Yılanlar bu kokudan nefret ederler," diye açıklama yaptı. Sonra da merak ettiği bir konuyu sordu. "Hangi göreve atandın?"

"Hiçbir göreve atanmadım."

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 33

"işsiz güçsüz bir prens, öyle mi? Lalanın bir kazığı da bu olsa gerek."

"Hayır, emri veren babam."

"Boğa güreşini kaybetmiş sayılıyorsun herhalde."

Ramses bu gerçeği bir türlü kabul etmiyordu; oysa bu değerlen-
dirme onun bir kenara atılışını açıklıyordu.

"Sarayı, entrikaları, ayak oyunlarını unut; gel, benimle çalış. Yı-
lanlar korkunç düşmanlardır, en azından yalan

Ramses âdeta yıkıldı. Babası neden ona gerçeği söylememişti?

Demek ki babası ona değerini ispatlamak için en ufak bir şans tanı-
mamış, onunla alay etmişti.

şimdi gerçek bir mücadeleye gireceksin; yılan sokmasına
karşı bağışıklık kazanmak için, ısırgangil soğancıklarından yapıl-
tadı hiç hoş olmayan tehlikeli bir ilacı içmek zorundasın. Bu
kan akımını yavaşlatır, hatta bazen durdurur Kusacak
olursan ölürsün. Bu deneyi Ameni'ye teklif edemezdim; ama senin
yapın dayanabilir. Sonunda birçok yılanın ısırmasına karşı
bağışıklık elde edeceksin."

"Hepsine karşı değil mi?"

"En irileri için her gün sulandırılmış bir miktar kobra kanı al-
man gerekecek. Meslekten biri olursan, bu ilacı sevmeye bile başlar-
bakalım."

ilacın tadı korkunçtu.

ilacın soğukluğu damarlarına kadar işledi, Ramses'in midesi bu-
landı, kusmuş dudaklarının ucuna kadar geldi.

"Dayan."

içini kemiren bu acıyı kesmek, kusmak ve yere uzanıp uyumak
Setau, Ramses'in bileğini tuttu.

"Sıkı dur, gözlerini aç!"

Prens kendini toparladı. Setau onu tutuştukları hiçbir güreşte
yenememişti. Midesi soğukluk hissi hafifledi.

"Gerçekten ama hükümdar olmak için hiçbir şansın
yok."

"Neden?"

"Çünkü bana güvendin; seni zehirleyebilirdim."

"Sen benim

34 CHRISTIAN JACQ

"Nereden biliyorsun?"

"Biliyorum."

"Ben sadece yılanlara güvenirim. Onlar doğanın buyruklarına
uyarlar ve asla ihanet etmezler. Söz konusu insanlar olunca durum
bütün ömürlerini hileyle ve dolandırıcılıkla geçi-
rirler."

"Sen de mi böyle yaparsın?"

"Ben kenti terk ettim, burada

"Peki benim hayatım tehlikeye düşseydi beni tedavi etmez miy-
din?"

"Şu tuniği giy de çıkalım. Göründüğün kadar aptal değilsin."

Ramses çölde görkemli bir gece geçirdi. Ne sırtlanların uğursuz
gölüşlerine, ne de çakalların ulumalarına yenik düştü; başka bir
dünyaya ait olan bu garip seslerin hiçbirisi Ramses'in hayranlık duy-
gusunu etkilemedi. Tanrı Set'in kırmızı yeniden doğan ya-
ratıkların sesini iletiyor, öbür dünyanın gücü vadinin büyüsunün
yerini alıyordu.

Gerçek Setau bu gücü çölün hayaletlerle dolu yalnızlığın-
da keşfetmemiş miydi?

Çevrelerinde hışırtılar durmak bilmiyordu.

Setau önden yürüyor, elindeki bastonu yere vuruyordu. Dolunayın ışıkları altında bir peri sarayına dönüşen bir taş yığınının doğru ilerliyordu. Kılavuzunun ardından giden Ramses artık tehlikeyi düşünmüyordu. Kemerinde yılan ısırmasına karşı hemen kullanabileceği ilaç kâseleri vardı.

Taş yığınının dibinde durdu.

Setau:

"Benim hocam burada dedi. "Belki de dışarı çıkma yacak, çünkü yabancılarından hiç hoşlanmaz. Sabırlı olalım ve bize görünmesi için

Setau ile Ramses birer kâtip gibi bağdaş kurup oturdular. Prens kendisini gibi hafif hissediyor, âdeta şeker çöl havasının keyfini çıkarıyordu. Binlerce yıldızla kaplı gök sanki ders hanelerin duvarlarının yerini almıştı.

Taş yığınının arasından zarif ve bir karaltı yükseldi.

Pulları parıldayan, bir buçuk metre uzunluğundaki kara bir kobra yuvasından çıktı ve soylu bir biçimde dikildi. Ay ışığı altında parla

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 35

van yılanın başı saldırıya hazır bir biçimde bir o yana bir bu yana sallanıyordu.

ilerledi, kara kobranın dili ısıklık çaldı. Yılan oynatıcısı büyü, eliyle işaret ederek yanına gelmesini istedi.

Durumdan kuşkulanan sürüngen sallanmaya başladı. Davetsiz konuklardan hangisini ilk önce vuracaktı?

adım daha atan Setau, kobranın bir metre kadar yanma yavaşlamıştı. Ramses de aynı şeyi yaptı.

Setau en ciddi sesiyle yavaşça ve her hecenin üstüne basarak:

"Gecenin efendisi sensin ve daha verimli olsun diye toprağı dedi.

Okuyup üflemesini en az on kez tekrarladı. Ramses'den de ilahi söylemesini istedi. Sözlerin musikisi yılanı yatıştırmışa benziyordu. kez ısırma için uzandı, ama Setau'nun burnunun ucunda durdu. Setau elini başının üzerine koyunca hayvan hareketsiz kaldı. Ramses hayvanın gözlerinde kırmızı bir ışığın parıldadığını görür gibi oldu.

"Sıra sende prens."

Genç adam kolunu uzattı. Yılan üzerine atıldı.

Ramses yılanın ısıracağını hisseder gibi oldu ama hayvanın ağzı kapanmamıştı. Soğan kokusu saldırganı rahatsız etmişti.

"Elini başının üzerine koy."

Ramses titremedi. Kobra geri çekilir gibi yaptı. Prensın parmakları kara yılanın tepesine dokundu. Çok kısa bir süre için gecenin efendisi kralın oğluna boyun eğmişti.

Setau Ramses'i geri çekti. Kobranın saldırısı boşlukta kayboldu.

"Aşırı gittin, dostum. Karanlık güçlerin hiçbir zaman yenilme yeceklerini unutmış olamazsın? Bir kobranın, yılan simgesi olarak Firavunların alınlarında yükseldiğini unutma. Seni kabul etmeseydi ne olabileceğini düşünebiliyor musun?"

Ramses soluğunu bırakıp yıldızları seyretti.

"Gözünü budaktan ama şansın da var. Bu yılanın ısırığına iyi gelecek hiçbir ilaç yoktur."

Ramses, papirüs demetlerinin birbirlerine sicimle bağlanmasıyla oluşturulan salın üzerine çıktı; dayanıksız ve hiçbir özelliği olmayan sal, o gün yapılan onuncu yüzme yarışına dayanacak durumda değildi. Ramses kendisini geçmeye çabalayan kalabalık bir yüzücü grubuna karşı yarışıyordu. Üstelik yarış, kanalın yamacına otur

muş, yarışçıları coşturan kalabalık bir genç kız topluluğu tarafın-
dan seyrediliyordu. Genç yarışçılar yarışı kazanmak umuduyla bo-
yunlarına kimisi kurumuş kurbağadan, kimi sığır kemiğinden, ki-
mi nazar boncuğundan oluşan nazarlıklar asmışlardı. Ramses'in
boynunda hiçbir nazarlık yoktu. O hiçbir sihirden yararlanmıyor,
ama ötekilerden daha hızlı yüzüyordu.

Yarışçıların büyük çoğunluğu hayallerinde canlandırdıkları bir
kadından güç alarak yarışyordu. Seti'nin küçük oğlu ise sadece ken-
disi için yarışyordu. Tek amacı gücünün ötesine geçebilmek, kıyıya
elini ilk dokunduran kişi olmaktı.

Ramses ikincinin beş boy önünde yarışı tamamladı. Hiç yorul-
mamıştı, aksine, daha saatlerce yüzebilecek güçte olduğunu hissedil-
yordu. Kızgın rakipleri onu, zoraki bir şekilde kutladılar. Her biri
onun hırçın karakterini, iktidardan sonsuza dek uzaklaştırıldığını,
Güney'de, ve başkentten uzak bir yerde işsiz güçsüz bir
aydın olarak ömür süreceğini biliyordu.

On beş yaşında olmasına rağmen, daha şimdiden olgun bir kadın
olmuş güzel bir esmer, Ramses'e sokuldu ve ona bir kumaş parçası
verdi.

"Rüzgâr serin esiyor, bu kumaşla kurulanın."

"Böyle bir şeye gereksinimim yok."

Çekici yeşil gözleri, küçük ve düzgün burnu, ince dudakları, kü-
çük çenesi ile ele sığmaz bir havası vardı. cıvıl cıvıl ve
kibar tavırlı bu kız, lüks bir dükkândan çıktığı belli olan şeffaf bir
ke-

ten elbise giymişti. Alnında, ile tutturulmuş bir çi-
çeği vardı.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 37

"Hatalı davranıyorsunuz; en güçlü insanlar bile nezle olabilir."
hastalık nedir bilmem."

"Benim adım İset; bu akşam kız arkadaşlarımla birlikte küçük
bir eğlence düzenliyorum. Benim konuğum olmayı kabul eder mi-
siniz?"

"Kesinlikle etmem."

"Şayet fikrinizi değiştirirseniz, başımın üstünde yeriniz olacak."
Genç kız dudaklarında bir gülümsemeyle arkasına bakmadan
uzaklaştı.

Lala Sari, bahçenin ortasına dikilmiş büyük bir incir ağacının
gölgesinde uyuyordu. uyuşuk uyuşuk şezlongun üzerine
uzanmış ablası Dolant'ın önünde bir aşağı bir yukarı gidip geliyor-
du. Ne çirkin ne de güzel denebilecek bu kadın, sadece re-
fahını düşünürdü. Kocasının durumu, günlük sıkıntılardan uzak,
rahat bir hayat sağlıyordu ona. Ramses'in, fazlasıyla uzun boylu,
her zaman yorgun görünen, gün boyu yüzüne kollarına merhem
sürüp duran ablası, yüksek tabakanın ufak sırlarını bildiğini söyle-
yerek ovunurdu hep.

"Sevgili biraderim, hiç ziyaretime geliniyorsun."

"Çok meşgulüm."

"Dedikodulara kulak verecek olursak boş gezenin boş

"Kocana

"Herhalde beni hayran hayran seyretmek için

"Haklısın, sana bir şey danışacaktım."

Dolant buna çok memnun oldu. Ramses aslında hiç kimseden
yardım beklemezdi.

dinliyorum. Canım isterse, cevap veririm."

diye bir kız tanıyor musun?"

"Biraz tarif

Ramses:

"Güzel diyorlar!" dedi. "Baştan çıkarıcı bir kız. Genç olma rağmen talibi çok. Çok kişi onu en güzel kızı olarak görüyor.

"Anası babası kimmiş?"

"Zengin soylular. Birkaç kuşaktan beri saraya mensup bir aile."

38 CHRISTIAN JACQ

"Yoksa Güzel îset seni de mi ağına düşürdü?"

"Beni bir toplantıya çağırdı."

"O toplantıda yalnız olacak değilsin! Bu kız her gece eğlence düzenler, ona tutulmayasın

"O bana yanaştı."

adımı o attı değil mi? Sevgili çağının gerisinde kalma, Güzel îset senden hoşlanmış, hepsi bu!"

"Öyle bir kız değil o."

"Neden olmasın? Mısır'da yaşıyoruz, geri kalmış barbarların ülkesinde değil. Onu sana eş olarak münasip görmem,

"Sus."

"Güzel îset hakkında bilgi edinmek istemiyor muydun?"

"Teşekkür ederim, Artık senin bilgine ihtiyacım yok."

pek fazla oyalanma."

"Ne demek şimdi bu?"

"Sen artık buralarda bir hiçsin. Şayet burada sulanma yan bir çiçek gibi sararıp solarsın. Taşraya gidecek olursan saygın bir insan olursun. Güzel oraya götürmeyi aklından çıkar. O yenilenleri sevmez. Kulağıma geldiğine göre, Mısır'ın müstakbel kralı kardeşin onun cazibesine kapılmış. Ramses, olabildiğince kaç bu bu kızdan yoksa büyük tehlikelerle karşı karşıya kalacak."

Bu alışılmış bir davet değildi. Birçok saygın ailenin birçok kızı, uzman bir dans öğretmeni yardımıyla geliştirdikleri dans yeteneklerini o gece sergilemeye karar vermişlerdi. Ramses yemekte yer almak için geç gelmişti. Elinde olmadan kendini kalabalık seyirci grubunun önünde buldu.

On iki kız, içinde mavi beyaz nilüferlerin açtığı havuzun kenarında dans ediyordu. Bayrak direklerinin tepesine yerleştirilen meşaleler sahneyi aydınlatıyordu.

Kısa tuniklerinin altında inciler dizilerek yapılmış bir file etek vardı. Başlarına üç sıralı saç örgüsünden oluşan bir peruka takmışlardı; her üç sırada değerli taşlardan süslemeler, lacivert taşından yapılmış halkalar vardı.

Genç kadınlar şehvet uyandırıcı hareketler yapıyorlardı. Düzenli ve yumuşak bir biçimde yere doğru kollarını görünmeyen

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 39

dans arkadaşlarına uzatıyor ve onları kucaklıyorlardı. Hareketleri öylesine zarıftı ki seyirciler soluksuz izliyordu.

Birden dansözler peruklarını, tuniklerini, saç filelerini çıkardılar. Saçları topuz yapılmıştı, göğüsleri çıplaktı. Üzerlerinde kısa bir peştamaldan başka bir şey kalmamıştı. Sağ ayaklarını yere vuruyorlardı. Sonra hep birlikte geriye doğru mükemmel bir takla attılar. Seyircilerden bir hayret çığlığı yükseldi. Zarif biçimde eğilip bükülerek değişik akrobasi hareketleri yaptılar. Manzara son derece göz aha, heyecan uyandırıcıydı.

Dört genç kadın gruptan ayrıldı. Ötekiler şarkı söyleyip el çırparak tempo tuttular. Antik nakaratla coşan solistler güney, batı yönlerinden esen rüzgârların taklidini yapmaya başladı.

lar. Güzel îset kavurucu yaz gecelerinde esen ve insanlara soluk alma olanağı sağlayan ılık kuzey rüzgârını temsil ediyordu. Yanında hepsini gölgede bırakmıştı. Bütün bakışları üzerinde toplanmaktan büyük hoşnutluk duyuyordu.

Ramses bu büyüleyici manzaraya geçerek

ten muhteşemdi ve rakip tanımıyordu. Vücudunu, melodilerini istediği gibi yorumladığı bir çalgı gibi kullanıyor, hiçbir utanma duygusuna kapılmadan sanki kendini uzaktan gibi adeta ilgisiz bir ifadeyle hareket ediyordu.

Ramses hayatında ilk kez kollarının arasında sıkılmak arzusuyla bir kadına bakıyordu.

Dans biter bitmez seyirci kalabalığını yarararak çıktı, bir kenarda ki, eşekler için ayrılmış çitle çevrili arsanın bir köşesine oturdu. Güzel onu tahrik ederek eğlenmişti. Ramses'in ağabeyi ile evleneceğini bile bile, onun herkes tarafından dışlandığını kafasına öldürücü darbeyi indiriyordu. Genç adam mutlu bir yaşantının düşünürken her gün küçük düşürüldüğünü, acı acı fark ediyordu. Bu cehennem azabından bir an önce kurtulmak, ayaklarına köstek vuran şeytanlardan yakasını sıyırmak gerekiyordu. Taşraya mı gönderilecekti? Varsın olsun. Orada da ne biçimde olursa olsun değerini kabul ettirecekti. Başarısızlığa uğraması durumunda yanına gider, en tehlikeli yılanlara kendini kabul ettirirdi.

"Kaygılı görünüyorsunuz."

Güzel sessizce yanına gülümsüyordu.

40 CHRISTIAN JACQ

"Hayır düşünüyordum."

"Çok Bütün konuklar annem babam ve uşaklar

Ramses vaktin nasıl geçtiğini anlamamıştı. Üzgün üzgün ayağa kalktı.

"Özür dilerim, konutunuzu hemen terk ediyorum."

"Size çok yakışıklı ve çekici olduğunuzu söyleyen bir kadın çıkmadı mı?"

îset saçlarını çözmüştü. Göğüsleri meydandaydı. Gözlerinin derinliklerinde büyük bir istek vardı. yolunu kesti.

"Siz ağabeyimin nişanlısı değil misiniz?"

"Bir kralın oğlu dedikodulardan hoşlanır mı? Ben kimi istersem onu severim. Ağabeyini sevmiyorum. Benim arzu ettiğim erkek sensin. Şimdi, burada."

"Kralın Hâlâ kralın oğlu muyum acaba?"

"Seviş benimle."

anda ikisi de peştamallarını çözdüler.

"Ben yakışıklılığa saygı duyarım Ramses ve sen yakışıklılığın ta kendisisin."

Prens'in elleri, genç kadının hiçbir girişimine olanak tanımadan okşamalara başladı. Vermek istiyor, ama almak istemiyordu. Bütün benliğini saran ateşi, bir anda sevgilisine aktarmak istiyordu. Genç kadın kendini bırakıverdi. Ramses içgüdünün verdiği olağanüstü sevgiyle genç kadının zevk duyduğu gizli noktaları keşfetmişti ve büyük coşkusuna rağmen şefkatli okşamalarla oyalanıyordu.

Kız da Ramses gibi bakırdı. Gecenin derinliği içinde ikisi de tekrar tekrar canlanan cinsel isteğin dürtüsüyle vücutlarını birbirlerine sundular.

Gece Bekçisi acıkmıştı.

Kararlı bir uzun zamandan beri uyuyan sahibinin yü-

zünü yaladı. Ramses sıçrayarak uyandı. Rüyasında, göğüsleri yu-
muşak elmaları andıran, şeker kamışı kadar tatlı dudakları, sarma-
kadar oynak bacakları olan bir kadını kollarının arasında sı-
kıyordu.

Rüya... yok, hayır bu bir rüya değildi! Bu kadın yaşıyordu ve
adı da Güzel İset, kendisini ona teslim etmiş, genç adam zev-
kin ne olduğunu keşfetmişti.

Prens anılarına pek ilgi duymayan köpek umutsuzlukla havla-
dı. Ramses durumun aciliyetini kavradı ve köpeği sarayın mutfağı-
na götürüp karnını doyurdu.

Çanak boşalınca onu ahırlardan tarafa doğru yürüyüşe çıkardı.
Ahırda iyi beslenen, sağlıkları titizlikle kontrol edilen harikulade
vardı. Köpek, bazen tepkilerinin ne olacağını bilemediği bu
kocaman dört ayaklılardan çekiniyordu. Dikkati elden bırakmadan
efendisinin ardından gidiyordu.

Seyisler, içi tezek dolu bir küfeyi zorlukla taşımaya çalışan çırak-
la alay ediyorlardı. Seyislerden birinin çocuğun ayağına bir çelme
zavallı çocuk küfeyi elinden düşürdü, küfenin içindeki
tezekler önüne yayıldı.

Ellerinde yaşlarındaki meymenetsiz suratlı seyis;

"Topla döktüklerini," diye buyurdu.

Zavallı çocuk geri döndü. Ramses onu tanıdı.

Prens ona doğru koştu, seyisi bir kenara itip korkudan tir tir tit-
arkadaşını kaldırdı.

"Burada ne işin var senin?"

Korku içinde sarsılmış olan delikanlı karşılık olarak bir şeyler
ama ne dediği anlaşılmadı. Hırçın bir el Ramses'in om-
dokundu.

42 CHRISTIAN JACQ

"Hey bana Sen kimsin ve bizi ne hakla rahatsız ediyorsun?"

Ramses cevap vermek yerine adamın karnına bir dirsek atarak
onu yere yıktı. Gülünç duruma düşürüldüğü için öfkelenen seyis
pis pis sırıtarak kışkırttı.

"Bu iki saygısız kibarlık neymiş

Köpek havlayıp dişlerini gösterdi.

Ramses,

"Koş," dedi.

yerinden kımıldayacak halde değildi.

Ramses altı kişiye karşı koyamazdı. Seyisler, kiminle dalaştıkları-
rını anlayınca kadar, bu arıkovanından çıkmak için pek şansları
olmayacaktı. En iri yapılısı Ramses'e saldırdı. Salladığı yumruk bo-
şa gitti. Seyis bir an için kendini havada buldu sonra sırt üstü yere
yuvarlandı. Arkadan gelen iki arkadaşı da aynı uğradı.

Ramses güreş okuluna hiç aksatmadan devam ettiği için kendini
kutladı. Bu adamlar sadece kaba kuvvetlerine güveniyorlar ve bir
an önce delikanlının hesabını görmek istiyorlardı, ama dövüşmeyi
bilmiyorlardı. Köpek de dövüşte dördüncünün baldırına
dişlerini geçirip ölümcül bir darbe yememek için geri çekilmişti.
Ameni yaşlar boşanan gözlerini kapamıştı.

Seyisler bir araya geldiler, ama kararsızdılar. Sadece soylu bir ai-
lenin oğlu böyle oyunlar bilebilirdi.

"Nereden çıktın sen?"

"Altı kişi bir kişiye karşı dövüşmekten korkuyor musunuz yok-
sa?"

en zorlusu sırıtarak bir bıçak çıkardı.

"Güzel bir yüzün var, ama ufak bir kaza onu tanınmaz hale geti-

recek."

Ramses o güne kadar silahlı bir adamla dövüşmemişti.

"Tanıkları olan bir Hem şu ufaklık da canını kurtarmak için bizden yana olacak."

Ramses gözlerini bıçaktan ayırmıyordu. Seyis onu korkutmak için bıçağını savurup duruyordu. Ramses hiç kımıldamadı, adamın çevresinde dönmesine engel olmaya kalkışmadı. Köpek efendisini korumak istedi.

"Yat!"

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 43

korkunç seviyorsun Öylesine çirkin ki ya□
şamayı hak etmiyor."

"Sen önce kendinden güçlü olana saldır."

"Kendini beğenmiş!"

Bıçak Ramses'in yanağını yalayıp geçti. Ramses adamın bileğine tekme atarak elindeki bıçağı düşürmek istedi, ama bu amacına an□
cak kavganın sonunda erişebilecekti.

"Çok ama tek

öteki seyisler de bıçaklarını çektiler.

Ramses'de hiçbir korku belirtisi yoktu. O ana kadar böylesine güçlü olduğunu, adaletsizliğe ve kalleşliğe karşı böylesine öfkelenen□
bileceğini hiç bilmiyordu.

Karşısındakilerin daha düzenli bir biçimde saldırılarını önle□
mek için önce ikisini yere yıktı. Bu arada üzerine savrulan bıçaklar□
dan da ihmal etmedi.

Seyislerden biri:

"Durun arkadaşlar!" diye haykırdı.

Bir tahtırevan ahırların giriş kapısından çıkmıştı. Tahtırevanın görkemli görünüşü önemli bir kişiye ait olduğunun kanıtıydı. Sırtı□
nı yüksek arkalığa dayamış, ayaklarını bir tabureye koymuş olan bu büyük zatın alnı, ön tarafa yerleştirilen kokulu bir kumaşa dayanı□
yordu. Yirmi yuvarlak şişkin yanaklı, kestane rengi gözlü, kalın ve midesine düşkün bir adamın dudaklarına ben□
dudakları ile bu soylu kişi, iyi beslendiği ve her türlü spora düşman olduğu için, hamalların zorlukla taşıdıkları bir ağırlığa ulaşmıştı. Bu nedenle hamallar ne denli hızlı giderlerse o kadar ödüllendiriliyorlardı.

Seyisler ortadan kayboldular. Köpek, yatıştırmak için bacağını yalarken Ramses gelenin karşısında durdu.

"Ramses! Sen gene ahırlarda Senin en iyi arkadaşların hayvanlar demek."

"Kardeşim şöhreti kötü böyle bir yerde ne işi var?"

buyruğu gereği denetleme yapıyorum. Bir kral namzedi, krallığı içindeki her şeyi bilmek zorundadır."

"Seni Tanrı gönderdi."

"Öyle mi sanıyorsun?"

• "Bir adaletsizliği önlemek konusunda değil mi?"

44 CHRISTIAN JACQ

"Söz konusu olan şey nedir?"

"Saray kâtibi Burada seyis tarafından ve yaralandı."

Şenar sırttı.

"Zavallı Ramses, yeterli bilgi edinemediğin! Genç dostun çar□
pıldığı cezadan sana söz etmedi herhalde?"

Ramses, konuşacak durumda olmayan döndü.

"Bu acemi kâtip bir üstünün yanlışını düzeltmeye kalkışınca o

da hemen bu küstahlıktan şikâyetçi oldu. Ahırlarda bir süre çalışmanın bu küçük ukalanın burnunu sürteceğini düşündüm. Tezek ve ot taşımaktan beli kırılınca aklı başına gelecektir." bu zor işe dayanacak gücü yok."

Şenar hamallara tahtırevanı yere indirmelerini buyurdu. Pabuçlarını taşıyan hamal hemen bir tabure getirdi, pabuçları efendisinin ayaklarına giydirdi ve yere inmesine yardım etti.

Şenar:

"Yürüyelim," dedi. "Seninle özel olarak konuşacağım."

Ramses, köpeğinin koruyuculuğuna bıraktı.

İki kardeş, zemini taş döşeli avlunun sundurması altında yürümeye başladılar. Şenar beyaz tenli olduğu için gölgede kalmaya özen gösteriyor, güneşten nefret ediyordu.

Birbirine böylesine zıt iki insan kırk yıl düşünülse akla gelmezdi. Şenar kısa boylu, bodur, iyi giyimli, şişko bir soyluya benziyordu; Ramses ise uzun boylu, çevik, adaleli, gerçek bir genç adamdı. Şenar'ın sesi kararsızdı; Ramses'inki ise kalın ve erkeksiydi.

Aralarında ortak hiçbir şey yoktu, çocukları olmaktan başka.

"Cezayı iptal et," dedi.

"Şu zavallıyı unut da, daha ciddi konular üzerinde duralım. Sen başkenti bir an önce terk etmek zorunda değil miydin?"

"Kimse benden böyle bir şey istemedi."

"Şimdi söylendi ya."

"Sana neden boyun

"Benim konumumu ve ne çabuk unuttun böyle."

"Kardeşiz diye sevinmeli miyim?"

"Bana üstünlük taslamaya çalışarak açıkgözlük etmeye kalkışma. Koşarak, yüzerek, vücudunu geliştirerek yaşamakla yetin. Bir

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 45

babam ve ben karar verecek olursak muvazzaf orduda belki bir görev alabilirsin. Yurdu savunmak kutsal bir görevdir. Senin gibi bir delikanlı için havası zararlıdır."

"Son haftalarda ona alışmaya başlamıştım."

"Gereksiz bir mücadeleye girişme ve beni kışkırtıp, babamın sert bir karar almasına yol açma. Hiç gürültü patırtı etmeden hazır yap ve aynı biçimde ortadan kaybol. ya da üç hafta sonra nereye gideceğini bildireceğim." ne olacak?"

"O küçük sefil casusu unut gitsin. Tekrarlamaktan bıktım. Son bir ayrıntı: Güzel işet'i görmeye çalışma. Onun yenilenleri hiç sevmediğini unuttun herhalde."

8

Ana Kraliçe Tuya'nın görüşmeleri dayanılması güç bir hal almıştı. Kuzeydoğudaki sınır savunma hatlarını denetlemeye giden kocasının yokluğunda veziri, hazine müdürünü, iki taşra yöneticisi ile arşiv kâtibini huzuruna kabul etmişti. Derhal çözümlenmesi gereken pek çok sorun vardı.

Seti, Asya, Suriye ve Filistin'de bulunan küçük topluluklar arasındaki bir türlü sona ermeyen daha çok ilgilenmek zorundaydı. bu toplulukları başkaldırmaya kışkırtıyordu.

Her zaman olduğu gibi Firavun'un protokole uygun bir ziyareti, küçük kralların sakinleşmesine yeterli oluyordu.

Tuya, soylu ya da saraya mensup bir ailenin çocuğu olmadığı halde, nitelikleri sayesinde saraya ve ülke sorunlarına kolayca uyum Doğal bir zarafete bir beden, uzun bir boy,

ciddi ve delici bakışlı iri badem gözler, zarif bir burun ona kurumlu bir eda veriyordu. Kocası gibi o da saygı yor ve hiçbir ciddiyetsizliğe izin vermiyordu. Mısır sarayının güç kazanması onun biricik uğraşıydı. Halkının iyiliği ve ülkesinin büyüklüğü onun sorumluluğundaydı. En çok sevdiği oğlu Ramses'i kabul edeceği düşüncesi ona yorgunluğunu unutturdu. Görüşme yeri olarak sarayın bahçesini seçmesine rağmen kenarları yaldız işlemeli keten elbisesini giymişti. Omuzlarından aşağı, pilili, kolsuz, kısa bir üstlük iniyordu. Boyuna ise altı ametist taşından bir kolye takmıştı. Başında, kulakları ve ensesini örten bir peruka bulunuyordu. Tuya, akasyaların, söğütlerin ve nar ağaçlarının altında dolaşmaktan çok hoşlanıyordu. Ağaçların altına mavi kantaron çiçekleri, ve hezaren çiçekleri ekilmişti! Bundan daha güzel bir bahçe olamazdı. Ora da sanki bütün bitkiler mevsimler boyu övgüler düzüyor. Hititler'in yerleşim bölgesi bugünkü Türkiye'ydi.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 47

günlük görevine başlamadan önce bu cennette birkaç dağa da olsa hayallere dalmayı hiç ihmal etmiyordu. Kendisine doğru gelen Ramses'in görünüşü onu şaşırttı. Birkaç ya içinde olağanüstü yakışıklı bir adam olmuştu Ramses. Daha ilk bakışta oğlunun güçlü bir kişiliğe sahip olduğunu anlamıştı. Davranışlarında ve tavırlarında delikanlılığın izleri hâlâ vardı ama çocuk vurdumduymazlığı tümünden kaybolmuştu. Ramses annesinin önünde eğildi. "Protokol beni kucaklamayı engelliyor mu?" dedi Tuya. , Ramses annesini kollarının arasında sıktı; nasıl da narin bir kadındı annesi! "Üç yaşındayken diktiğin çınarı hatırlıyor musun? Gel de, nasıl büyüdüğünü gör." Tuya, ne yaparsa yapsın, oğlunun belli etmek istemediği öfkesini anladı. Ağaçlarla ilgilenmek için saatler geçirdiği bu bahçe, şimdi tamamen yabancı geliyordu. "Çok zor bir denemeden geçtin." "Vahşi boğadan mı söz ediyorsun, yoksa yazı cezalı geçirmemden mi? Sonuç olarak hiç önemli değil, cesaret adaletsizliğinin önünde yenildikten sonra." "Şikâyetçi misin yoksa?" "Arkadaşım haksız ve üstlerine hakaret etmekle suçlanıyor. Ağabeyimin müdahalesi yüzünden saray kaleminden ahırlardaki ağır işlere atandı. Bu ağır işi kaldıracak yok. Bu haksız ceza onu öldürecek." "Çok ağır suçlamalarda bulunuyorsun. Sen de bilirsin ki dedi kodulardan pek hoşlanmam." "Ameni bana yalan söylemedi. Saf ve doğru bir Bek arkadaşlığı yüzünden ölmesi ya da Şenar'ın kinine hedef olması mı gerekir?" "Ağabeyinden nefret mi ediyorsun?" "Birbirimizi görmezden geliyoruz." , "O senden olarak en kısa zamanda terk etmemi istedi." "Güzel sevgilisi olmakla bunu yapmaya onu sen itmedin Ramses şaşkınlığını gizlemedi.

48 CHRISTIAN JACQ

"Ne çabuk öğrendin?"

"Benim görevim bu değil mi?"

"Hep gözetlenecek miyim?"
"Sen bir kral oğlusun; üstelik Güzel ağzında bakla ıslanıyor."
"Yenilmiş bir adama teslim etmekte övünecek ne var?"
"Belki de ağabeyine değil, sana
"Bu bence, ağabeyimi küçük düşürmek için basit bir oyun."
"Bilmiyorum. Onu seviyor Ramses?"
Genç adam
"Fiziğinden hoşlanıyorum, onu yeniden görmek isterim,
"Onunla evlenmeyi düşünüyor musun?"
"Onunla evlenmek mi?"
gidişi onu gösteriyor, oğlum."
"Hayır, henüz değil..."
"Güzel tset, tuttuğunu koparan bir kızdır. Mademki seni seçti, kolay kolay bırakmayacaktır."
"Ağabeyim onun için iyi bir seçim değil mi?"
"Öyle düşünmediğini sanıyorum."
birden baştan çıkarmaya kalkışmasın da!"
"Genç bir kadın bu kadar düzenbaz olabilir mi?"
başına gelen felaketlerden sonra, kime inanabilirim ki?"
"Bana da güvenmeyecek misin?"
Ramses annesinin sağ elini tuttu.
"Bana asla ihanet etmeyeceğini biliyorum."
konusunda iyi bir çözüm var."
"Nedir o?"
"Kral kâtibi ol. Böylece kendi sekreterini kendin seçersin."
Ameni, Ramses'in hayranlığını kazanan bir gücünün yettiği tersizliğine rağmen direniyordu. Seti'nin oğlunun yeni girişimlerin den korkan seyyisler artık ona işkence beri, pişmanlık duygusuyla, taşıdığı küfeleri tam dolduruyor, çoğu kez de günden güne eriyen bu zayıf delikanlıya omuz veriyordu.
Ramses yeteri kadar hazırlanamadan kral kâtipliği sınavına ka

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 49
için başvurdu. Sınav, vezirlerin bürosunun bitişiğindeki av yapılacaktı. Doğramacılar ağaç direklerin arasına bezler gerip yarışmacıların güneşten korunmasını sağlamışlardı.
Ramses hiçbir ayrıcalığa sahip değildi. Ne babası ne de annesi onun lehinde bir girişimde bulunabilirdi. Maât yasasına göre bu cezalandırılırdı. Cezaya çarptırılmamış olsaydı aslında bu sınava Ameni katılacaktı. Ramses ne onun bilgisine sahipti ne de yeteneğine. Ama Ameni için savaşıacaktı.
Yaşlı bir kâtip, bastonuna dayanarak, merkezi yönetimin seçeceği iki kâtipten biri olmayı uman elli genç adamı toplayıp bir söylev çekti.
"Birtakım yetkiler kazanacağınız bu görevi elde etmek için çalışın ama nasıl davranacağınızı biliyor musunuz? Temiz elbiseler giyin, sandaletlerinizi tertemiz olsun, papirüs tomarınıza göz kulak olun ve tembelliği sürgüne gönderin! Eliniz hiç duraksamadan yazın ağzınızdan düzgün cümleler çıkmalı. Öğrenmek sizi Âmirinizin emirlerine itaat edin. Kafanızda tek ideal olmalı: doğru yapmak ve başkalarına yardımcı olmak. Disiplin etmeyin. Bir maymun kendisine söylenenleri anlayabilir, aslan terbiye edilebilir, ama haylaz bir kâtipten daha aptal bir kimse olamaz. Aylaklığın bir tek ilacı vardır: sopa! O kulağınızı açar ve düşüncelerinizi yerli yerine koyar. Şimdi, haydi iş başına!"

Adaylara, üzeri sert ve ince bir alçı tabakasıyla kaplı, incir ağacından yapılmış birer tahta verdiler. Tahtanın ortasındaki oyukta yazı yazmaya yarayan kamışlar vardı. Adaylar kırmızı ve siyah kalıplarını biraz su ile sulandırdılar ve âdet olduğu üzere birkaç damla mürekkep damlatarak kâtiplerin pîri birlikte dua ettiler.

Saatler boyunca eski yazıtları kopya etmek, dilbilgisi ve sözcük (bilgisi sorularını yanıtlamak, matematik ve geometri problemlerini bir mektup örneği yazmak, klasikleri kopya etmek birçoğu sınavı terk etti. Bazıları da dikkatlerini bu çetin üstünde toplamada zorlandılar. Sonunda sıra, bulmaca iminde sorulan en son sorulara geldi.

Ramses dördüncü bulmaca sorusunda takıldı: Bir kâtip ölümü yaşama dönüştürebilirdi? Ramses kâtip olmanın böyle bir şeyi yetebileceğinden emin değildi. Aklına tatmin edici bir ya

50 CHRISTIAN JACQ

gelmedi. Bu sorunun cevabını bilememesi, daha önceki bölümlerden çıkabilecek ufak tefek yanlışlarını da sayınca, başarısız olma sına yol açabilirdi. Büyük bir hırsla düşünmesi fayda sağlamadı; aklına bir çözüm gelmiyordu.

Bu sonuncu soruda başarısız olsa da Ameni'yi terk etmeyecekti. Onu da çöle, Setau ile yılanların yanına götürecekti. Burada bir mahpus gibi yaşamaktansa çölde her an ölümle burun buruna gelmek daha iyiydi.

O sırada, bir şebek tünediği palmiye ağacından inerek sınav salonuna girdi. Gözcü öğretmenler engellemeye fırsat bulamadan, Ramses'in omuzlarına sıçradı. Ramses soğukkanlılığını maymun genç adamın kulaklarına bir şey fısıldadıktan sonra geldiği gibi gitti.

Kısa bir an için, kralın oğlu ile hiyeroglif yazısının yaratıcısı tanrı Tot'un kutsal hayvanı şebek tek bir varlık gibi bütünleşmişlerdi. Düşünceleri birbirine eklenmiş, birinin aklı ötekinin elini yönetmişti.

Ramses kendisine yanıtı okudu: ince yapılmış kazıma aletiyle, üzerine daha önce yazı yazılan alçı tabakasını onun yerine yeni bir alçı tabakasının yerleştirilmesi ölü bir tahtayı yaşama döndürüyor, onu yeni bir yeniden kullanılabilir hale getiriyordu.

Öylesine acı çekiyordu ki küfeyi kaldıracak gücü bulamıyordu. Kemikleri kırılmak üzereydi; boynu ve ensesi kuru bir dal gibi kaskatıydı. Dayak yese bile artık tek bir adım atacak hali bulunduğu yaşam şartları çok acımasızdı! Okumak, yazmak, hiyeroglif şekillerini çizmek, bilgelerin sözlerini dinlemek, uygarlığın yaratıcısı metinleri kopya etmek... ne harikula de bir yaşam hayal etmişti! Son bir kez küfeyi kaldırmaya niyetlendi.

Onun yerine güçlü bir el ağır küfeyi kaldırdı.

"Ramses!"

"Buna ne dersin?"

Ramses arkadaşına, yazıtları güzelleştirmek için kullanılan fırçaların bulunduğu, ağaçtan, sütun biçiminde yapılmış bir fırça kutusu gösterdi. Sütunun ucunda koni biçiminde bir zambak vardı.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

"Şahane!"

"Üzerindeki yazıyı okuyabilirsen senin olacak." maymunu kral kâtibini Okuması çok ko

lay bu!"

"Ben, Ramses, kralın kâtibi sıfatıyla, seni özel sekreterim olarak işe

Buğday tarlasının kenarında yapılmış saz kulübe geceleri boş kalıyordu. Bu nedenle Güzel tset ile Ramses Gece Bekçi muhtemel bir gece ziyaretini engellemek için önünde bekle diği bu kulübede barındırıyorlardı.

gencin cinsel şaşılacak derecede uyum içindeydi. Ya ratıcı, coşkulu, bitmez tükenmez aşkları sayesinde, hiç konuşma ge reği duymadan birbirlerine zevkli saatler sunuyorlardı.

O gece, tatmin olma duygusu doruğa ulaşan yorgun bir ta vırla başını sevgilisinin göğsüne dayayarak şarkı söylemeye başladı.

"Neden benimle birliktesin?"

"Çünkü kralın kâtibi oldun."

"Senin durumunda olan bir kimse iyi bir evliliği düşünmez mi?"

oğullarından birinin yaşantısını Bundan

daha masalsı bir şey düşünülebilir mi?"

"Evet, müstakbel firavunla evlenmek."

Genç kadın yüzünü buruşturdu.

"Onu da düşündüm... Ama o benim hoşuma gitmiyor. Yağlı, çok şişko ve hileci. Onun bana dokunması beni tiksindiriyor. Bu nedenle seni sevmeye karar verdim."

"Karar verdin?"

"Her insan bir aşk gücüne sahiptir; kimileri baştan çıkarılmak tan, kimileri de baştan çıkarmaktan hoşlanır. Ben, kral da olsa bir erkeğin oyuncağı olmayacağım. Ramses, ben seni seçtim. Sen de beni seçeceksin, çünkü ikimiz de aynı soydanız."

Hâlâ sevgilisinin kolları arasında geçirdiği coşkulu gecenin etki si altında olan Ramses, resmî dairesinin bahçesinden geçerken, Ameni süsen çiçeklerine bakan bürosundan çıkıp Ramses'in yolu nu kesti.

"Seninle konuşmam gerek!"

"Uykum Bekleyemez misin?"

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 53

"Hayır, olmaz! Çok önemli."

"Öyleyse bana içecek bir şey ver."

"Süt, taze ekmek, hurma ve bal: prensin kahvaltısı hazırda

öncelikle şunu haber vereyim: Kral kâtibi Ramses, meslektaşlarıyla birlikte saraydaki bir kabul törenine davet edildi."

"Yani huzuruna mı demek istiyorsun?"

"Sadece bir tane Seti var."

"Saraya davetliyim ha! Bu senin o garip şakalarından biri olma sın?"

"Sana önemli haberleri ulaştırmak benim görevlerimden biri."

"Sarayda..."

Ramses babasıyla yeniden karşılaşmayı hayal ediyordu; saray kâ tibi olarak babasıyla kısa bir görüşmeye hakkı olmalıydı. Ona ne söy leyebilirdi? açıklamalar istemek, davranışına karşı kendinden ne istediğini kendisini nasıl bir geleceğin beklediğini Bütün bunları düşünecek zamanı vardı.

"Daha az iç açıcı bir haber daha var."

"Söylesene."

"Dün bana verilen siyah mürekkep kalıplarından ikisi çok kötü kalitedeydi. Aşırı tedbirli davranıp onları kullanmadan önce dene meye kalkıştım ve iyi ki de denemişim."

"Ne var bunda?"

"Bu işte bir art niyet var! Senin adına araştırma yapmak istiyorum. Bir kral kâtibi böylesi davranışları hoş karşılamayabilir."
"Nasıl istersen öyle yap; biraz uyuyabilir miyim?"
Sari, eski öğrencisini kutladı. Bundan böyle Ramses'in öğretmene ihtiyacı kalmamıştı, hele bu zorlu sınavı tek başına kazandıktan sonra. Böyle olmakla birlikte öğrencinin bu başarısı kısmen de olsa öğretmenine mal edilmişti; Sari yöneticiliğine atanmıştı. Bu görev ona gürültü patırtıdan uzak bir uğraş sağlıyordu.
"İtiraf etmeliyim ki beni şaşırttın; ama bu başarı başını döndürmesin. Bu, sana yapılan bir haksızlığın telafisi ile arkadaşın kurtulmasını sağladı; yetmez mi?"
"Ne demek istediğini anlamadım."
"Benden istediğin görevi yerine getirdim: dostlarınla düşmanlarını bulmamı istemiştin. Dostlarının arasında sekreterin

54 CHRISTIAN JACQ

ni'den başkasını göremiyorum. Beklenmedik başarın bir yığın kıs kançılığa yol ama daha da önemlisi şu: terk edip güneye yerleşmen isteniyor."
"Seni ağabeyim göndermiş olmasın?"
Sari'nin yüzünde canı sıkılmış gibi bir ifade belirdi.
"Böylesi olmadık dalavereleri aklına Ama saraya gitme. Bu toplantı seni ilgilendirmiyor."
"Ama ben kralın kâtibi değil miyim?"
bana: orada bulunman istenmiyor."
"Ya diretirsem?"
"Kral kâtibi olarak kalacaksın... ama silik bir kişi olarak. Şenar'a karşı çıkma, kendi felaketini kendin hazırlamış olursun."
Altı yüz çuval normal buğday ve bir o kadar da has buğday, binlerce pasta ve her çeşitten küçük ekmek yapılması için saraya getirilmişti. Bu pastalarla ekmekler, bira ve vaha şaraplarıyla birlikte ikram edilecekti. Kral kâtipleri şerefine verilmiş olan toplantıya katılmak üzere davet edilen konuklar, saray sakinlerinin hızlı hizmetleri sayesinde, gökte ilk yıldız görüldüğü andan itibaren pastacılarla ekmekçilerin şaheserlerini zevkle yiyeceklerdi.
Ramses gece gündüz, Firavun'un özel muhafızları tarafından gözetim altında tutulan saray kapısına ilk gelenlerdendi. Muhafızlar, küçük oğlunu tanımlarına rağmen büyük bahçeye girmesine izin vermeden önce, kral kâtibi olduğunu belirten diploma sınavını incelediler. Bahçede, gölgeleri büyük havuza düşen çok eski akasya ağaçlarının yanında yüzlerce başka ağaç vardı. Her yere, üzerine pasta, ekmek ve meyve sepetleri konmuş masalar yerleştirilmişti. Tek ayaklı küçük masaların üzerine de buket buket çiçekler konmuştu. Görevliler, yapılmış kupalara şarap ve bira koyuyorlardı.
Prensin gözü merkez binadan başka bir şey görmüyordu. Toplantı salonlarını, renkleri sarayı gezenleri hayretler içinde bırakan vernikli seramiklerle kaplı duvarlarını aklından geçiriyordu. Yatılı öğrenci olarak gönderilmeden önce kral dairelerinde oynamış, hatta taht salonunun basamakları üzerinde düşüncesizce kendini tehlikeye atmıştı. Onu dolu dolu üç yıl olan süt anı nesi tarafından da az mı azarlanmıştı? Firavun'un, Tanrı Maât'ın

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 55

doğruluğunu simgeleyen bir kaidenin üzerine oturtulmuş tahtını hatırlıyordu.
Ramses, hükümdarın kâtipleri sarayın içinde kabul edeceğini ummuştu, ama gerçeği çabuk öğrendi: Seti, sarayın büyük avlusuna

bakan pencerelerden birinden görünmekle avluda topla-
nacak olan kâtiplere, görevlerini ve sorumluluklarını belirtecek
olan kısa bir söylev verecekti.
Bu koşullar altında onunla nasıl baş başa görüşebilirdi? Bazen
kral, kullarının arasına karışır, aralarında en parlak sonucu alanları
şahsen kutlardı. Ramses, çalışmasını hatasız tamamlamış, yazı tahta-
sı üzerindeki son bilmeceyi çözen tek kişi olarak babasıyla karşılaş-
mak üzere kendini onun bu sessizliğini protesto etmeyi
kararlaştırmıştı. Memfis'i terk etmek zorunda kalacak olsa bu
konudaki emri sadece Firavun'dan başkasından değil.
Kraliyet aileleri ve bu düzeyde bir toplantıyı asla kaçır-
mayan kibarlar âlemi yiyor, içiyor, çene çalıyorlardı. Ramses, vaha-
da hazırlanmış şarapla biranın tadına baktı. Kupasını boşaltırken,
çardağın altında oturmuş olan bir çifti fark etti.
Bu çift Şenar ile Güzel Iset'den başkası değildi.
Ramses onlara sokuldu.
"Artık bir seçim yapman gerektiğini düşünmüyor musun, güzel-
lim?"
Genç kadın yerinden fırladı, Şenar sükûnetini muhafaza etti.
"Çok saygısızsın, sevgili kardeşim; saygın bir hanımla görüşmek
hakkım değil mi benim?"
"O gerçekten saygın bir hanım mı?"
"Kabalaşma."
Yanakları kıpkırmızı olan Güzel iki kardeşi başbaşa bırak-
rak oradan kaçtı.
"Tahammül edilmez bir adam oluyorsun, Ramses. Artık senin
yerin burası değil."
"Kralın kâtibi değil miyim?"
bir palavra daha; benim onayım olmadan sen hiçbir görev
alamazsın."
"Dostun Sari bunu bana bildirdi."
"Benim dostum Asıl senin dostun! Senin yanlış bir adım
atmanı önlemeye çalıştım."

56 CHRISTIAN JACQ

"Bir daha bu kadına yaklaşma."
"Beni tehdit etmek cüretini gösteriyorsun, ha!"
"Şayet senin gözünde bir hiçsem, kaybedecek neyim olabilir ki?"
Şenar birden tartışmayı kesti, sesinde bir yumuşaklık vardı.
"Haklısın," dedi. "Bir kadının sadık olması istersen ka-
ran ona bırakalım, ne dersin?"
"Kabul ediyorum."
"Mademki geldin, eğlenmene bak."
"Kral ne zaman konuşacak?"
"Ha, sahi, senin haberin yok! Firavun şu anda bulun-
yor. Kendi yerine kâtiplerini kutlama görevini bana verdi. Senin
başarının da çölde bir avla ödüllendirilmesi kararlaştırıldı."
Şenar uzaklaştı.
Ramses o kızgınlıkla bir kupa şarabı sonuna kadar içti. Demek
ki babasını göremeyecekti. Şenar onu daha iyi aşağılayabilmek için
çağırılmıştı. Alışık olduğundan daha fazla içen Ramses, boş konuş-
malarla vakit geçiren küçük gruplar kendisini öfkeliendirdiği için
aralarına katılmıyordu.
Zihni iyice bulanmıştı. Kâtiplerden birine çarptı.
"Ramses! Seni tekrar görmek ne güzel!"
sen hâlâ misin?"
gitmek üzere öbür gün yola çıkıyorum. Büyük haberi
duymadın mı? Truva savaşı kesin sonuca varmış görünüyor. Barbar

Yunanlılar, Priam'ın kentini zapt ettiklerini yalanlamıyorlar. leus'un Hektor'u öldürdüğü söyleniyor. Benim ilk görevim, tecrübeli diplomatların yanında, söylenenlerin doğru olup olmadığını saptamak olacak. Ya Yakında yüksek bir göreve getirilecek misin?"

"Bilmiyorum."

"Elde ettiğin başarı kimilerinin övgüsüne, kimilerinin kıskançlığına yol açtı."

"Kendimi bu duruma"

"Yabancı bir ülkeye gitmeyi düşünmüyor musun? Ama sen evlenecektin, değil mi? Düşününde bulunamayacağım, ama unutma, kalbim daima seninle olacak."

Elçilerden biri Aşa'nın kolunu tutarak bir köşeye çekti. Henüz yeşermekte olan diplomatik görevi şimdiden başlamıştı.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 57

Ramses aşırı sarhoşlukla kendinden geçer gibi olduğunu hissetti. Kırık bir küreği, duvarları sallanan bir evi andırıyordu. Böylesine küçük düşmeye bir daha asla izin vermeyeceğine yemin ederek şarap kupasını fırlatıp attı.

10

Sayıları bir hayli kalabalık olan avcılar, güneşin doğusuyla birlikte doğru yola çıktılar. Ramses köpeğini, kusurlu mürekkep kalıplarının esrarını aydınlatmaya karar vermiş olan emanet etmişti. Ameni bu hatayı kimin yaptığını bula bilmek için mürekkep yapımından sorumlu kişileri sorguya çekti.

Şenar, ava gidenleri tahtirevanın üzerinden uğurlamıştı. Avcıların tanrı tarafından sağlamak amacıyla dua etmekle ava katılmamıştı.

Eski bir askerin çektiği arabada yer alan Ramses çölle karşılaşınca neşesini buldu. Yabani karacalar, antiloplar, leoparlar, panterler, geyikler, sırtlanlar, tavşanlar, tilkiler... Bu hayvanların tek büyük korkusu insanların bu tür toplu

Avcılar grubunun başkanı hiçbir şeyi tesadüfe bırakmamıştı.

Arabaların arkasından iyi yetiştirilmiş av köpekleri geliyordu. Arabaların üzerine erzak ve su testileri konmuştu. Güzel bir av geceye kadar sürer diye, çadırlar da düşünülmüştü. Avcıların yanında keçiler, yeni yaylar ve çok sayıda ok bulunuyordu.

Araba sürücüsü:

"Neyi seçersin," diye sordu, "öldürmek mi, canlı yakalamak mı?"

Ramses:

"Canlı yakalamak isterim," diye karşılık verdi.

"O halde sen kement kullanacaksın, ben de yay. Hayatta kalmak için öldürmek bir zorunluktur. Hiç kimse bundan kaçamaz. Senin kim olduğunu biliyorum. Seti'nin oğlusun. Ama tehlike önünde ikimiz de eşitiz."

"Bu söylediğin doğru değil."

"Bu konuda üstün olduğuna mı inanıyorsun?"

"Tecrübeli bir kişi olarak üstünlük sende; bu benim ilk avım."

Tecrübeli avcı omuzlarını silktiler.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 59

"Bu kadar laf yeter. Şimdi gözlerini dört aç ve bir av hayvanı görünce bana haber

Ne çılgına dönmüş bir tilki, ne de bir tavşan arabayı süren tecrübeli

rübeli avcının dikkatini çekti, onları öteki avcılara bıraktı. Bir süre sonra avcılar birbirlerinden uzaklaşmaya başladılar.

Prens bir ceylan sürüsünü fark etti.

Sürünün peşine düşen avcı:

"Fevkalade!" diye haykırdı.

Hasta ya da yaşlı olan üç ceylan, hemcinslerinin yanından ayrılarak, iki kaya duvarının arasından kıvrılıp giden kuru bir dere yağına daldılar.

Araba durdu:

"Yürümümüz gerek."

"Neden?"

"Arazi çok tekerlekler

"Ama ceylanlar bizden

"Hiç de öyle olmayacak; buraları çok iyi bilirim. Sonunda bir mağaraya girip saklanacaklar. Biz de onları kolayca yakalarız."

Üzerlerindeki silahla erzaka aldirmeden üç saatten fazla yürüdüler. Akılları tek amaca yönelmişti. Sıcak tahammül edilmez bir hal alınca, bir taş sırasının gölgesinde durdular. Taşların arasında kalın yapraklı bitkiler yükseliyordu. Bir şeyler yiyip içip güçlerini topladılar.

"Yoruldun mu?"

"Hayır." .

"Öyleyse çöle alıştın demektir. Çöl ya insanın ayaklarını keser ya da öyle bir enerji verir ki kızgın kuma değer değmez bu enerji yeniden

Kaya parçaları çatlıyor, kaya duvarları üzerinden yuvarlanarak kuru derenin içine düşüyordu. Bu kırmızı ve verimsiz toprakların ortasında, çevreyi sulayan bir ırmağı, ağaçları ve işlenmiş tarlaları hayal bile etmek güçtü. Ramses varlığının geçici olduğunu hissetti. Tanrı çölü, insanlar sussunlar ve gizli ateşin sesini duysunlar diye yaratmıştı.

Tecrübeli avcı, ucu sivri çakmaktaşıyla pekiştirilmiş oklarını gözden geçirdi. Okların diğer ucuna konmuş iki kanatçık, dengeyi sağlıyordu.

60 CHRISTIAN JACQ

"Bu oklar en iyilerinden değil, ama bunlarla yetinmek zorundayız."

"Mağara uzakta mı?"

"Yaklaşık bir saatlik yolumuz var. Geri dönmek ister misin?"

"Yola devam."

Ne bir yılan, ne bir akrebe Sanki bu ıssız yerde tek bir canlı yoktu. Belki de hayvanlar yuvalarından ya da taşların aralarından çıkmak için akşam sessizliğini bekliyorlardı.

Ramses'in yol arkadaşı:

"Sol bacağım ağrıyor," diye yakındı. "Eski bir yara depreşti herhalde. Biraz durup dinlensek iyi olacak."

Gece karanlığı çöktüğü zaman adam hâlâ ıstırap çekiyordu.

"Uyu istersen," dedi. "ağrı beni uyanık tutar. Uy"

kum gelecek olursa sana haber veririm."

Önce bir okşama, hemen ardından bir yanma. Güneş doğduğu anda çok kısa bir süre hoşluk duygusu veriyordu ama sonra: karanlıklara, yaşamın yiyip ejderhasına karşı verdiği savaştan galip sevinciyle etkisini öylesine güçlü bir biçimde hissettiriyorlardu ki insanlar hemen bir gölgeye sığınma ihtiyacını duyuyorlardı. Ramses uyandı.

Arkadaşı ortalarda yoktu. Prens azıksız ve silahsız, yapayalnız kalmıştı. dağıldığı yerden saatlerce uzaktaydı. Hemen yola ko

yuldu. Gücünü boşa harcamamak için düzenli adımlarla yürüyordu. Adam onu terk etmişti. Bu zorlu yürüyüşten sonra sağ kalama yacağını düşünmüş olmalıydı. Bu adam kimin emrindeydi? Önce den tasarlanmış bu ölüme bir av kazası süsü vermeyi amaçlayan tuzağın hazırlayıcısı kimdi? Herkes genç adamın atılganlığını bilirdi. Bir avın peşine düşmüş olan Ramses ihtiyatı elden bırakıp çölde kaybolmuştur, denecekti. Bu, kalles ve kinci başkası olamazdı. Ma demki kardeşi Memfis'i terk etmiyordu, o da onu ölüme göndermez miydi? Ramses, bu düşünceyle öfkeden kudurdu, kendisine uygun görülen kadere boyun eğemezdi. Geçtiği yolları ayrıntısına kadar hafızasında tutma yeteneğine sahip olan bir fatihin hırsıyla yoluna devam etti.

RAMSES: IŞIGIN OĞLU

önünden önce bir ceylan kaçtı, hemen ardından eğik ve sivri boynuzlu bir keçi belirdi; bu davetsiz misafire baktıktan sonra o da i kaçtı. Hayvanların varlığı, yol arkadaşının kendisine söylemek istemediği bir su kaynağının bulunduğu anlamına mı geliyordu? önünde iki şık vardı: ya susuzluktan ölme tehlikesini göze alarak yoluna devam edecek ya da hayvanlara güvenecekti.

Ramses ikinci şıkkı yeğledi.

Yabani keçileri, ceylanları, antilopları ve biraz uzakta da denen, on metre yükseklikteki ağacı görünce, Ramses her zaman önsezilerine uyacağına dair kendi kendine söz verdi. Bol dallı, gri gövdeli, kokulu renkli çiçeklerle süslü ağaç, yumuşak, şekerli, yumurta biçiminde bir meyve verirdi. Çöl avcıları bu ağaca adını takmışlardı. Bu ağacın başka özelliği de ucu açık yeşil, sivri ve uzun, korkunç dikenleri olmasıydı. Bu ağaç biraz gölge veriyor, Tanrı Set'in lütfü sayesinde çölün de fıskırان gizemli kaynaklardan birini koruyordu.

• Oturup sırtını ağaca dayamış bir adam, ekmeğini yiyordu.

Ramses adama yaklaşıncı onu tanıdı: bu adam, arkadaşı eziyet eden seyislerin başıydı.

"Tanrı seni korusun, prensim. Yolunu mu kaybettin yoksa?"

Dudakları kurumuş, dili sertleşmiş, başı ateşler içinde yanan sakalları uzamış, saçları kirpi gibi dikilmiş adamın sol bacağının yanında duran, serin suyla dolu tulumdan başka bir şey gördüğü yoktu.

galiba? Çok yazık. Ölmek üzere olan bir adama bu çok değerli suyu vererek neden boşa harcayalım?"

Prens, kurtuluş umudunun on adım gerisinde duruyordu.

"Beni aşağıladın, çünkü sen bir kral oğlusun! Astlarım senin yü ; Zünden benimle alay

"Yalan söylemene gerek yok. Sana parayı veren kim?"

Seyis pis pis sırıttı.

"Yararlı olan şey hoş olan şeyle Av arkadaşın senden kurtulmak için bana beş inekle on parça keten kumaş verince senin işini bitirmeyi hemen kabul ettim. Buraya geleceğini biliyordum. içmeden aynı yolu geri dönmek intihar etmek demektir. Ceylan antilopların ve keçilerin hayatını kurtaracağını sanıyordun, onlar seni bir ava

62 CHRISTIAN JACQ

Adam elindeki bıçakla ayağa kalktı.

Ramses, düşmanın kafasından geçen düşünceyi okudu. Adam daha önceki kavgalarına benzer bir kavga yapacaklarını umuyordu. Soyluların yarışmaları için kullandığı güreş tutuşlarıyla karşılaşaca

ğını düşünüyordu. Oysa silahsız, yorgun ve susuzluktan kavrulmuş genç adam karşısındaki kaba güç karşısında yontemsiz bir teknik geliştirecekti.

Ayrıca delikanlının başka bir seçeneği de yoktu.

Ramses bütün enerjisini toplayıp, öfkeli bir çığlıkla seyisin üzerine atıldı. Birden neye uğradığını anlamayan adam bıçağını kullanma fırsatı bulamadı. Sırtüstü düşünce, hurması'nın vücuduna yüzlerce hançer gibi saplanan dikenlerine takılarak anında öldü.

Avcılar memnundular. Canlı olarak bir keçi, iki ceylan ve boyunlularından tuttıkları bir antilop yakalamışlardı. Az çok rahatlamış görünen hayvanlar, hafifçe karınlarına vurulduğu zaman yürümeye razı oluyorlardı. Adamlardan birinin sırtında yavru bir ceylan vardı, bir başkası da şaşkına dönmüş bir tavşanı kulaklarından tutarak yardımcının taşıdığı sırığa bir sırtlanı ayaklarından bağlamışlardı. Zıplayıp duran bir köpek onu boş yere ısırmaya çalışıyordu. Bu hayvanları, onların yaşamlarını inceleyen uzmanlara verecekler, onlar da bu hayvanları evcilleştirmeye çalışacaklardı. Daha önceleri sırtlanları besiyeye çekerek yapılan denemeler kötü sonuç vermiş olmasına rağmen bazıları hâlâ sırtlanlardan karaciğer ezmesi elde edilebileceğini umuyordu. Ava kurban giden öteki hayvanlar, tapınakların kasaplarına azık sağlıyordu; tanrılara adandıkları sonra insanları besliyordu.

Avcılar toplanma noktasına varmışlardı. Eksik olan sadece Ramses ile arabacısıydı. Avdan sorumlu kâtip endişeye kapılmış, bu iki kayıp hakkında bilgi toplamaya çalışıyordu. Beklemek olanaksızdı. Kaybolanları aramak için bir araba gönderilmesi gerekirdi, ama hangi yöne? Bir felaketle takdirde sorumlu olacak, mesleği tehlikeye düşecekti. Prens Ramses'in parlak bir geleceği yoktu ama, kayboluşu görmezlikten gelinemezdi. Kendisiyle beraber iki avcı akşam üzerine kadar bekleyecekler, diğerleri ise, yakaladıkları hayvanlarla birlikte vadiye dönmek zorunda

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 63

oldukları için çölde bulunan bir polis haber vermişti. Sorumlu kâtip endişe içinde bir levha üzerine raporunu yazdı, sonra vazgeçip alçı tabakasını kazıdı ve raporu yeniden yazmaya başladı. Bir süre sonra ondan da vazgeçti. Bu tip raporların basma kalıp ifadeleri ardına saklanıp gerçeği örtmesi imkânsızdı. Aralarında iki kişi eksikti ve bunlardan biri de kralın küçük oğluydu. Güneş göğün ortasında olanca gücüyle O sırada, sorumlu kâtip göz aydınlık içinde uzakta bir insan silüetini hareket halinde olduğunu fark etti. Çölde göz aldanmalarına sık rastlanırdı. Kâtip yanılıp anlamak için iki avcı arkadaşına danıştı. Onlar da bir insanın kendilerine doğru geldiğinden emin olduklarını bildirdiler. Çölden sağ kurtulan insan adım adım yaklaşıyordu. Ramses bir tuzaktan başarıyla kurtulmuştu.

11

Şenar kendini, saray okulundan yetişmiş manikürcüsüyle pedikürcüsüne bırakmıştı. büyük oğlu hep kendisiyle meşgul oluyordu. Ne de olsa güçlü ve zengin bir ülkenin müstakbel hükümdarı ve yüksek görevli kişisi, sürekli olarak kendini göstermek zorundaydı. Hem, sağlığa, vücut bakımına, süslenmeye çok önem veren bir uygarlığın belirtici özelliği aşırı incelik, aşırı özen değil miydi? Şenar berberi gelmeden önce yaptırdığı bu vücut bakımının nadide bir heykel gibi el üstünde tutulup parfümler sürün-

mekten pek hoşlanıyordu.
büyük villanın sessizliği haykırışlarla bozuldu. Şe-
nar gözlerini açtı.
"Ne oluyor? Böyle bir şeye
Ramses lüks tuvalet odasına girdi.
"Gerçeği istiyorum Şenar. Hemen şimdi."
Şenar manikürcüyle pedikürcüyü gönderdi.
"Sakin ol, sevgili kardeşim. Hangi gerçekten söz ediyorsun?"
"Beni öldürmeleri için parayla adam tuttun mu?"
"Gene neler hayal ediyorsun? Böyle düşünceler kalbimi parçalı-
yor!"
suç Biri öldü, ikincisi ise kayboldu."
"Rica ederim, ne demek istediğini açıkla; kardeşin olduğumu
unutuyor musun?"
"Şayet suçlu sensen, bunu öğreneceğim."
"Suçlu Ağzından çıkanı kulakların duysun."
"Beni gönderdiğin çöl avında beni öldürme girişiminde bulu-
nuldu."
Şenar, Ramses'in omuzlarını tuttu.
"Birbirimizden çok farklıyız ve birbirimizi hiç sevmiyoruz, bu-
nu kabul ediyorum. Peki ama, daha önceden belirlenmiş kaderi ve
gerçeği kabul etmek yerine neden çekişip duruyoruz? Senin burayı
terk etmeni istiyorum, doğrudur, çünkü saray yaşamının gerekle-

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 65

bağdaşmaz bir karaktere sahip olduğunu düşünüyorum. Ama
sana haksızlık etmek niyetinde değilim. Rica ederim, inan bana:
ben senin düşmanın
"Mademki öyle, soruşturmayı yürütmek için bana yardım et.
Beni bu tuzağa sürükleyen arabacıyı bulmak
"Bana güvenebilirsiniz."
Ameni yazı malzemesine gözü gibi bakıyordu. Boya hokkaları-
nı ve fırçalarını en az iki kez yıkıyor, pürüzsüz bir yüzey elde et-
mek için yazı tahtalarını kazıyor, kazıma aletiyle silgiyi beğenme-
diği zaman hemen değiştiriyordu. Kral kâtibi olmanın kolaylıkla-
rından yararlanacağı yerde, papirüsleri ziyan etmeden kullanıyor,
kalker parçalarından müsvedde olarak yararlanıyordu. Eski bir
kaplumbağa kabuğunun canlı bir kırmızı ve koyu siyah
rengi elde etmek için madeni boya maddelerini kendi karıştırıyor-
du.
nihayet geldiğini görünce sevinçten yerinden fırladı.
"Sağ salim geleceğini biliyordum! Aksi olsaydı, bunu hisseder-
dim. Ben de bu arada zamanımı boşa Benimle gurur
duyabilirsiniz."
keşfettin?"
"Yönetimimiz oldukça karışık, idari bölümler çok kalabalık ve
şefler de oldukça Ama senin adın ve unvanın bana bir-
çok kapıyı açtı. Belki seni sevmiyorlar, ama senden
merakı daha da arttı.
"Daha açık konuş."
"Mürekkep kalıpları ülkemiz için kaçınılmaz bir hammaddedir.
Onlar olmazsa yazı yazılamaz; yazı yazılmazsa da uygarlık olmaz!"
"Bakıyorum da artık özdeyişlerle konuşmaya başlamışsın."
"Düşündüğüm gibi kontroller çok titiz bir şekilde yapılmakta.
Hiçbir mürekkep kalıbı, gözden geçirilmeden çıkarılamaz. Kaliteli
mallar birbirine
"Yani..."
kaçakçılık ve çalıp çırpma var."

"Aşırı çalışmak senin kafanı karıştırmış olmasın?"
Ameni bir çocuk gibi suratını astı.
"Beni ciddiye
5

66 CHRISTIAN JACQ

"Bir adamı öldürmek zorunda aksi takdirde o beni öl
dürecekti."

Ramses başına gelen feci olayı anlattı. Ameni'nin başı önündeydi.

"Tüm bu yaşadıklarından sonra anlattığım mürekkep kalıpları
hikâyesi sana gülünç Seni tanrılar korudu! Onlar seni hiç
terk etmeyecek."

"inşallah seni duyarlar."

Ilık bir gece kemiş kulübeyi sarmalıyordu. Yakınlarda, kanalın
kurbağalar Ramses gece boyunca Güzel

beklemeye karar vermişti. Şayet gelmeyecek olursa, onu bir
daha göremeyebilirdi. Seyisi hurması'nın dikenleri üzerine ite
rek canını kurtarmaya çalıştığı sahneyi gözünde canlandırdı. Bu ha
reketi planlı değildi. Kaçınılmaz bir ateş sarmıştı benliğini, gücünü
on katına çıkararak. Bu güç esrarengiz bir dünyadan mı geliyordu,
yoksa babasının da adını taşıdığı tanrı Set'in gücünden mi kaynak
lanıyordu?

O zamana kadar Ramses, kendi yaşantısının mutlak efendisi
her türlü kavgadan galip çıkarak insanlara ve tanrılara
meydan sanıyordu. Unuttuğu şey ise, bunun karşılı

ğında ödenecek bir bedel olduğuydu. Bu bedel ölümdü ve Ramses
ölümün canlı şahidi olmuştu. Bundan pişmanlık duymuyordu. Tek
düşündüğü bu yaptığının hayallerini sona mı erdireceği, yoksa bi
linmeyen bir ülkenin kapılarını mı aralayacağıydı.

Bir köpek havladı. Birisi yaklaşıyordu.

Ramses ihtiyatsızlık etmemiş miydi? Seyise para veren arabacı
bulunmadığı sürekli bir tehdit altındaydı. Belki adam pren
sin peşinden gelmişti. Belki de, silahlıydı ve onu تنها bir köşede
sıkıştırarak öldürmek niyetindeydi.

Ramses yabancıнын sezinliyordu. Onu görmese de ne
kadar uzaklıkta bulunduğunu biliyordu. Bütün hareketlerini bir bir
anlatabilirdi. Sessiz büyük adımların uzunluğunu biliyordu. Kulü
benin kapısının önüne gelince, prens dışarı fırladı ve onu yere yıktı.

"Bu ne şiddet böyle prensim!"

neden bir gibi sokuldun?"

"Anlaşmamızı unuttun her şeyden önce ağız sıkılığı."

Şimdiden kendisini arzu ettiğini gördüğü âşığına sarıldı.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 67

"Durma, bana saldırmaya devam et."

"Seçimini yaptın mı?"

"Burada bulunmam sorunun yanıtı değil mi?"
tekrar görececek misin?"

"Neden konuşmana ara vermiyorsun?"

Çırılçıplak vücudunu bol bir tunik örtüyordu. müstak
bel kralıyla evlilik projelerini unutarak, delice âşık olduğu adamın
okşamarına sundu vücudunu. Ramses'in yakışıklılığı bu kadının
tutkusunu açıklamaya yeterli değildi. Genç adam, kendisinin de
farkında olmadığı öyle bir güce sahipti ki, bu güç, genç kadını aklı
nı başından alırcasına Ramses bu gücü nasıl kullan
caktı? Yok etmekten mi zevk alacaktı? da elinde bir güç
vardı, ama ne kadar yaşlı, ne kadar can sıkıcı görünüyordu! Güzel
aşkı ve gençliği, vaktinden önce yatışmayacak kadar seviyordu.

Doğan güneş onları birbirine sarılmış buldu. Ramses, beklenmedik bir şefkatle sevgilisinin saçlarını okşadı. "Avda bir adam öldürdüğün haberi kulaktan kulağa fısıldanıyor." "Beni öldürmeye kalkıştı." "Ne sebeple?" "intikam." "Senin kralın oğlu olduğunu biliyor muydu?" "Biliyordu, ama benimle gelen arabacı ona yüklüce bir para vermişti." Endişeye kapılan Güzel doğruldu. "Arabacı tutuklandı mı?" "Henüz değil. Suç duyurusunda bulundum. Polis onu arıyor." "Eğer, bu mı demek istiyorsun? Şenar inkâr bana ciddi göründü." "Dikkat et, alçak ve zeki bir adamdır." Genç kadın, doğan güneşin gücüyle onu kucaklayıp öptü. bürosu boştu. Orada bulunmayışını açıklayan bir not bırakmamıştı. Ramses, sekreterinin kusurlu mürekkep kalıplarının bilmeceyi çözmekten vazgeçmeyeceğine inatçı, titiz biri olduğu için böyle bir kusuru hoş karşılamayacak, gerçeği öğrenmek

68 CHRISTIAN JACQ

ve suçluların cezalandırılmasını sağlamak için dur durak bilmeden çalışacaktı. Bu ateşli tutumunu yatıştırmaya çalışmak boşuna olurdu. Çelimsiz bir vücut yapısına sahip olmasına rağmen ama ulaşmak için amansız bir gayret gösterecek nitelikte bir insandı. Ramses, polis müdürünü görmeye gitti. Müdür ne yazık ki başşarısız memurlarını bir eşgüdüm içinde yönetmekte güçlük çekiyordu. Tehlikeli arabacı kaybolmuş, güvenlik güçleri ciddi bir iz bile bulamamıştı. Prens, polis müdürünün araştırmaları dair söz vermesine rağmen, öfkesini gizleyemedi. Düş kırıklığına uğrayan Ramses soruşturmayı bizzat yürütmeye karar verdi. Memfis kışlasına gitti. Orada, bakımları yapılan savaş arabaları ile av arabaları toplanmıştı. Kraliyet kâtibi sıfatıyla değerli arabaların envanterini yapan bir arkadaşını görmek istedi. Kaybolan arabanın burada görevlendirilip görevlendirilmediğini öğrenmek için arabacıyı ayrıntılarıyla tarif etti. Görevli memur ahırların kontrolörü olan yanı na götürdü. Kontrolör, üzerine eyer vurulamayacak kadar küçük olan kır bir atı muayene ediyor, öte yandan da seyislerden birini, hayvanlara zulüm yapmakla suçluyor ve azarlıyordu. Yirmi yaşlarında görünen yapılı, dört köşe yüzlü, sevimsiz, kısa sakallı biriydi. Dolgun adaleli kolunda iki bilezik vardı. Ağırbaşlı ve boğuk sesiyle can sıkıcı ve uzun öğüdünü heceleyerek söylüyordu. Suçlu seyis uzaklaşınca atı okşadı. At da ona minnettar bir baş kışla baktı. "Ben prens dedi." "Aferin sana." "Bilgiye ihtiyacım var." "Polise" "Bana yalnız sen yardım edebilirsin." "Buna hiç şaşmadım desem yalan söylerim." "Bir arabacıyı arıyorum." "Ben atlar ve arabalarla meşgul oluyorum." "Ama bu adam kaçak bir

"Bu benim işim değil."
"Kaçmasını arzu eder misin?"
Bakhen, Ramses'e öfkeli bir bakışla baktı.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 69

"Yoksa beni suç ortağı olmakla mı suçluyorsun? Ben prens falan dinlemem, hemen buradan
"Sana yalvaracağımı umma."
bir kahkaha attı.
"Sen hâlâ burada mısın?"
"Sen bir şeyler biliyorsun ve onu bana
"Bakıyorum da, çok cesursun."
Atın biri Endişelenen Bakhen, koyu kahverengi şahane
bir ata doğru koştu. At çifteler savurarak ipleri koparmak ve özgür
lûğüne kavuşmak istiyordu.
"Sakin ol yavrum, sakın ol!"
sesi damızlık aygırı benziyordu.
Adam, güzelliği Ramses'i hayran bırakan ata sokuldu.
"Adı ne atın?"
"Onun yiğitliği Tanrı Amon'dan gelir ve benim en sevdiğim at
tır."
Ramses'e yanıt veren Bakhen değildi. Ardında duran kişinin sesi
Ramses'in kanını dondurdu.
Ramses dönüp arkasına baktı, babasının, Firavun önün
de eğildi.

12

"Gidelim Ramses."
Prens kulaklarına ama babasının az önce söyledikle
rini tekrar etmesini istemesi olanaksızdı. Kendisini öylesine mutlu
hissetti ki, bir an gözlerini kapadı.
Seti şimdi iyice sakinleşmiş olan ata doğru yürüdü. Atın ipini
çözdü, at onu izledi, sakın hafif bir arabaya koşulmayı bekle
di. Kışlanın nizamiyesinde hükümdarın özel muhafızları nöbet tu
tuyordu. Prens babasının soluna oturdu.
"Dizginleri al."
bir fatihin gururuyla arabayı, bir filonun güneye git
mek için iskeleyle doğru sürdü.
Ramses, haber verecek vakit bulamamıştı. Ya Güzel
kamuş kulübedeki aşk randevusuna gelmediği zaman ne düşü
necekti? Ama, Kraliyet gemisinde yolculuk etme şansını yakalamış
ken bütün bunların ne önemi vardı?
Ramses, kral kâtibi olarak, sefer boyunca hiçbir ayrıntıyı atlama
dan seyir defterini tutmakla görevlendirilmişti. Yeni keşfettiği man
zaralara hayran kalarak görevini büyük bir gayretle yerine getirdi.
Hedefleri olan Cebel Silsile ile arasındaki sekiz yüz
kilometreydi. Gemiyle yaptıkları on yedi günlük yolculuk sırasında
Ramses, Nil kıyılarının güzelliği karşısında büyüldü. Irmağın ke
narındaki tepeler üzerinde kurulmuş köylerin sakinliği, Nil'in o ıslıl
ıslıl parıldayan suları unutulur gibi değildi. Mısır, mütevazılığı bir
yana bırakmış, bütün güzelliklerini sunuyordu prene.
Yol boyunca Ramses babasını hiç görmedi. Günler bir saat gibi
geçti, seyir defteri giderek kalınlaştı. Firavun Seti'nin altıncı hü
kümdarlık bin asker, taş yontucuları ve denizciler, Cebel
Silsile bölgesine girdi. Ülkenin belli başlı burada işletili
yordu. Sağlı sollu tepelerin yamaçları oldukça dar bir geçit veriyor;
ırmak da, tehlikeli burgaçların etkisiyle çukurlar meydana getiri

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 71

yor, buralarda tekneler alabora oluyor, pek çok kimse boğuluyor du.

Geminin ayakta duran sefere katılanların çalış malarını izliyordu. Ekip şeflerinin yönetiminde alet ve erzak san dıkları taşınıyordu. Herkes şarkı söylüyor, birbirine güç veriyor ve büyük bir ahenkle çalışıyordu.

Akşam olmadan önce kraliyet Majestelerinin her işçi yi günde iki buçuk kilo ekmek, bir demet sebze, bir porsiyon kızar mış et, susam yağı, bal, incir, üzüm, kurutulmuş balık, şarap ve ay da iki çuval tahılla ödüllendireceğini bildirdi. Günlük ve aylık tahı lın artırılması işçilerin canla başla işe sarılmalarını sağladı ve her bi

ri elinden geldiğince çalışmaya katılacaklarına dair söz verdiler. Taş kırıcıları taş bloklarını küçük oyuklar açtıktan sonra teker teker meydana çıkarıyor, sonra onları ana kayadan ayırıyorlardı. Bu zahmetli iş çok düzenli çalışmayı gerektiriyordu. Ekip şefleri taşın damarlarını bulup işaretliyor, taş kırıcılarına yardımcı oluyorlardı. Bazen, çok daha büyük parçalar elde etmek için, yerde yatay olarak oluşmuş kertiklerin içine kuru ağaç kamaları sokup, onları ıslatıyor lardı. Ağaç kamalar ıslanınca genleşiyor ve öylesine güçlü bir basınç yapıyorlardı ki kaya bir anda ana kayadan kopuyordu.

Bazı taş blokları orada taş kırıcılarına emanet ediliyordu. Bazıla rı da dik bayırda balçıktan oluşturulan bir rampa üzerinde kaydırı larak yamacın dibine indiriliyordu. Yük gemileri bu taşları, kullanı lacakları yer olan tapınak şantiyesine götürüyorlardı.

Ramses ne yapacağını bilemiyordu. Teknisyenlerin ardı arkası kesilmeyen çalışmalarını nasıl kaleme alacak, elde ettikleri ürünün dökümünü nasıl yapacaktı? Görevini hiç şaşmadan tamamlamaya karar verdiği için şantiyedeki usullere alıştı, işlerine engel olmadan burada çalışan sert tabiatlı insanlara yakınlaştı. Onların dillerini ve yaptıkları işin özelliklerini öğrendi. Bu öğrendiklerini uygulamaya koymak istediği zaman, kendisine verilen bir tokmak ve yontu ka lemi ile ilk taşım öylesine ustalıklı yonttu ki en kibirli ustalar bile hayretlerini gizlemediler. Prens bir süreden beri sık keten elbisesini deri bir iş tulumu giymişti. Sıcak ve ter onu rahatsız et miyordu. yaşantı, saraydaki yaşantıdan daha çok hoşuna gidiyordu. Bu içi dışı bir, sıradan insanlarla beraber oldu

72 CHRISTIAN JACQ

ğu zaman aldatmacaya sapmanın olanaksız olduğunu fark etmişti.

Bu nedenle Ramses zengin öğrenci övüngeçliğinden yakasını sıyr ıdı.

Kararını vermişti. Burada taşçılarla kalacak, onların sırlarını öğ renecek, onların yaşantısını paylaşacaktı. Kentten ve onun yararsız gösterişinden uzak gücünü ve bilgisini tanrılar adına taş seçerek artıracaktı.

Babasının vermek istediği mesaj şu olmalıydı: parlak geçen bir çocukluğu, yapay bir eğitimi kendisinin gerçek kimliğini bulmak için, acımak bilmez güneşinin al tında yaşamalıydı. Ramses, vahşi boğa ile karşılaşmasının onu kral

lığa yönlendireceğini sanmakla yanılmıştı. Şimdi ise, Seti, onu ger çek kapasitesi ile karşı karşıya getirerek bütün boş hayallerinden kurtulmasını sağlamıştı.

Ramses, soylu kişilerin yaşadığı konforlu hayata hiç imrenmi yordu. Böyle bir rol için Şenar çok daha içi biraz rahatla yan genç adam, gökteki yıldızlara giden gözlerini kapadı ve uyudu.

Bir gün önce kaya parçasının çıkarıldığı taşocağında bu gün çok garip bir sessizlik vardı. Genellikle güneş doğarken, sabah serinliğinden yararlanmak için çalışma başlardı. Neden şimdi grup şefleri neden işçiler işbaşı yapmamışlardı? Çevrenin büyüüne kapılan prens, taş ocağının dik kayalarla çevrili sessiz koridorlarında yürümeye başladı. Şimdi bütün bu çevre kişiliğiyle bütünleşmişti. Artık onun için başka bir ufuk söz konusu değildi. Aletlerin gürültüsü başlamadan önce çevredeki huzur ve sessizliğin tadını çıkarıyordu. Ramses taş ocağının içinde, her ekibin çalışma alanının sınırlarını belirlemek için taşların üzerine taş ustaları tarafından kazılmış özel işaretlere bakarak yönünü buldu. Kral kâtibi üniformasını bir an önce terk edip arkadaşları gibi yaşamak, onların acılarını ve sevinçlerini paylaşmak, işsiz güçsüz soyluların davranışlarını unutmak istiyordu. dibinde kayaların içine oyulmuş küçük bir tapınak vardı. Girişin solunda, üzerinde doğan güne saygı sözleri kazılmış bir mezar taşı bulunuyordu. Bu kutsal taşın karşısında Firavun Seti,

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 73

avuçları açık olarak ellerini taşocağını aydınlatmaya başlayan gün ışığının doğuşunu kutlayarak dua ediyordu. babasının mırıldandığı sözleri dinleyerek diz çöktü. Seti duasını bitirince oğluna doğru döndü.

"Burada ne işin var?"

"Burası benim hayatımın yolu."

Firavun:

"Yaradan dört mükemmel işini dedi. "Her canlı varlık yaşantısı boyunca solusun diye dört rüzgârı yarattı; fakirler de güçlüler gibi yararlansın diye suyu ve suların kabarmasını verdi insanlara. Her insanı komşusuna benzer yarattı. Nihayet insanların kalbine öbür dünyanın anısını kazıdı ki, insanlar görünmeyene kurbanlar versinler. Ama insanlar, yaradan sözlerini hiçe saydılar ve onun eserlerini bozmaktan başka bir şey arzulamadılar. Sen de bunlar arasında mısın?"

ben bir adam öldürdüm."

"Senin hayatının anlamı yok etmek midir?"

"Kendimi savundum, bir güç bana yol gösterdi!"

"Bu durumda sorumluluğu yüklen, kendine acıma."

"Gerçek suçluyu bulmak istiyorum."

"Kendini kararsızlığa kaptırma; görünmez güce kendini adanma ya hazır mısın?"

Prens başını salladı.

Seti küçük tapınağın içine girdi ve az sonra kollarının arasında sarı bir köpeği tutarak çıktı. Ramses'in yüzü bir gülümsemeyle aydınlandı.

"Yoksa Gece Bekçisi mi bu?"

"Bu senin köpeğin mi?"

"Evet, ama..."

"Yerden bir taş al, köpeğin kafasını parçala ve onu bu ocağın kutsal ruhuna sun. Böylece öfkeden arınmış yere bıraktığı köpek sahibine doğru koştur ve yenden buluşmalarını zıplayarak kutladı.

"Baba..."

"Hadi, durma."

Gece gözleri okşama ve şefkat istiyordu.

"Yapamam."

"Verdiğin yanıtın ne anlama geldiğinin farkında mısın?"

"Taş kırıcıları birliğine gireceğim. Bir daha da saraya dönmek istemiyorum."

"Bir köpek için bugünkü mevkiinden vazgeçmek mi istiyor sun?"

"Bu köpek bana güvendi, benim görevim onu korumaktır."

"Gel benimle."

Ramses ve Gece Bekçisi, tepenin yamacındaki bir patika dan geçerek, taşocağını yukarıdan gören kayalık tepeye tırmandılar.

"Şayet köpeğini öldürmüş olsaydın, yok edicilerin en aşağılığı olacaktın. Bir sınavı daha geçtin."

Ramses buna çok sevindi.

"Burada, değerimi kanıtlayacağım."

"Yanılıyorsun."

"Ağır işleri yapacak yeteneğe sahibim."

"Bunun gibi bizim uygarlığımızın sürekliliğinin güvencesidir. Bir kral bu ocakları sık sık ziyaret edip işçilerin çalışmalarını denetlemeli, tanrıların yapılarının güzelliğinin artmasını ve yeryüzünde sonsuza kadar kalmalarını sağlamalıdır. Bu insanların başında olmak, yönetmek sözcüğüne anlam kazandırır, çünkü taş ve ağaç hiç yalan söylemez. Mısır, da Firavun ya ratmıştır. O hep bir şeyler inşa çünkü tapınağı ve halkı oluşturmak en büyük sevgi belirtisidir."

Seti'nin her sözü, susuzluktan yanan bir yolcunun, suyu buz gibi olan bir kaynaktan su içmesi gibi, güçlü bir ışık halinde, ses'in zihnini açıyordu.

"Benim yerim gerçekten burası."

"Hayır oğlum, Cebel Silsile, bir taşocağından ibarettir. Granit, kaymak taşı, kalker, öteki taşlar ve diğer malzemelerin başında bulunmalısın elbette. Ama buradaki işin artık bitti. Kuzeye hareket etme zamanıdır."

13

Ameni kendisine verilen geniş bürosunda, elde ettiği bilgileri belli bir sıraya göre düzenliyordu. Ramses'in özel sekreteri sağda solda araştırma yaptıktan ve az çok geveze olan birçok küçük memuru sorguya çektikten elde ettiği sonuçtan pek memnun du. Bir av köpeğinin sezgisiyle gerçeğin elinin altında olduğunu hissediyordu. Hiç kuşku yok, birtakım dolaplar çevrilmiş, hile ya pılmıştı. Genç kâtip, eline bir kanıt geçirecek olursa sonuna kadar gidecek ve suçlunun cezalandırılmasını sağlayacaktı. Yazı tahtasının üzerine yazdığı notları yeniden okuyordu ki, birden Güzel Ramses'in dairesine girdi ve sekreterinin kapısına dayandı.

Ameni'nin keyfi kaçmıştı. Ayağa kalktı. Kendini herkesten üstün gören bu kızın karşısında nasıl davranacağım bilemiyordu. Kız saldırgan bir ifadeyle:

"Ramses nerede?" diye sordu.

"Bilmiyorum."

"Sana inanmıyorum."

"Gerçeği söylüyorum."

"Herkesin söylediğine göre Ramses'in hiçbir sırrı senden gizli değilmiş."

"İkimiz arkadaşız ama bana haber vermeden terk etmiş."

"İmkânsız."

"Siz rahatlayacaksınız diye yalan söyleyemem."

"Pek endişeli
"Neden endişe edeyim?"
"Nerede olduğunu biliyorsun ve bana söylememek için direniyorsun."
"Beni haksız yere suçluyorsunuz."
"O olmazsa, hiç güvencen kalmaz."
"Emin Ramses Başına bir felaket gelseydi, hisse"

76 CHRISTIAN JACQ

derdim. Onunla benim aramda gizli bağlar bu nedenle
dir ki endişeli

"Benimle alay ediyorsun."

"Gelecek."

Sarayda ne olduğu anlaşılamayan çelişkili haberler kulaktan kuşağa dolaşıyordu. Bazıları Seti'nin Ramses'i Güney'e sürgün ettiği diğerleri de genç prensin, su baskınlarından önce bentlerin durumunu inceleme görevini üstlendiğini ileri sürüyorlardı. Güzel İset'in öfkesi bir türlü yatışmıyordu. Sevgilisi onu hiçe saymış, onunla alay etmişti! Buluştukları saz kulübeyi boş bulunca şaka yaptığını sanmış, Ramses'e seslenmişti. Kurbağaların, yılanların ve başı boş dolaşan köpeklerin birden çoğaldığını hissetmiş, çılgına dönmüş haliyle oradan kaçmıştı.

Bu kaba prens yüzünden kendi gözünde gülünç duruma düş

Ama gene de onun için endişe ediyordu! Şayet ya

lan söylemiyorsa Ramses bir tuzağa düşmüş demektir.

Gerçekte ne olduğunu yalnızca bir tek kişi biliyordu.

Şenar yemeğini bitirmek üzereydi. Kızarmış bıldırcın damak

zevkine tat katmıştı.

"Sevgili Sizi görmek ne büyük incir marmelatını

benimle paylaşır mısınız? Övünmek gibi olmasın, ama

en iyi

"Ramses nerede saklanıyor?"

"Bir tadın sevgili Nereden bilebilirim?"

"Müstakbel kral bu tür ayrıntıları nasıl olur da bilemez?"

Şenar kuşkulu bir ifadeyle güldü.

"Hele bir oturma zahmetinde bulunun ve şu marmelatın tadına

bakın; pişman olmazsınız."

Genç kadın, yeşil rahat bir koltuğu seçti.

"Kader bize ayrıcalıklı bir durum sağlamış. Neden şanslı oldu

ğumuzu kabul etmeyelim?"

"Sizi anlamakta güçlük çekiyorum."

"Pek güzel anlaşıyoruz, yoksa siz böyle düşünmüyor musunuz?"

Kardeşimle birleşeceğinize bu konu üzerinde biraz daha fazla durmalı ve geleceğinizi düşünmelisiniz."

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 77

"Siz benim için nasıl bir gelecek düşünüyorsunuz?"

"Benim yanımda olursanız durumunuz mükemmel olur."

Güzel İset, büyük oğluna dikkatle baktı. Zarif, çekici ağırbaşlı olmaya çalışıyor, şimdiden gelecekteki rolünü oynuyor, ama Ramses'in çekiciliğine ve vahşi güzelliğine ulaşamıyordu.

"Gerçekten kardeşimin nerede olduğunu mu öğrenmek istiyorsunuz?"

"Evet, tek arzum bu."

"Neşenizi kaçırmaktan korkuyorum."

"Dayanabilirim."

"Bana güvenin. Sizi hayal kırıklığına uğratmak

"Korkusuzca karşılayacak kadar güçlü olduğumu sanıyorum."

Şenar üzgün göründü.

Cebel Silsile bölgesindeki yapılan sefer

de kâtip olarak görevlendirildi. Bir rapor hazırlamak, çalışmaların ayrıntılarını yazmak onun görevi. Böylesine sıradan bir görev onun aylar boyunca kalmasını sonunda

ney'e yerleşecek. Babam bir kez daha insanları ne kadar iyi tanıdığı'nı göstermiş oldu. Kardeşimi layık olduğu yere yerleştirdi. Şimdi bütün bunları bir kenara bırakıp ortak geleceğimizi düşünelim mi?"

"Şenar, bu beni perişan

"Sana daha önce söylemiştim."

Yerinden kalktı, kızın sağ elini tuttu.

Bu dokunma genç kızın içini bulandırdı. Evet, Ramses sahne

den çekilmişti. Evet, Şenar durumun tek hâkimiydi. onun ta

rafından sevilme için seçilen mutlu kadın şeref ve servete kavuşa caktı; onlarca soylu genç kız, tahtın vârisi ile evlenmeye can atıyor muydu?"

Kaba bir davranışla Şenar'dan uzaklaştı.

"Dokunmayın bana!"

"Şansınızı zorlamayın."

"Ben Ramses'i seviyorum."

"Aşkın ne önemi var! O beni ilgilendirmiyor. Nasıl olsa bu aşkı unutursunuz. Ben sizden güzel olmanızı, bana bir oğul vermenizi ve birinci kadını olmanızı istiyorum. Bu konuda duraksa mak çılgınlık

78 CHRISTIAN JACQ

"Öyleyse beni çılgın diye niteleyin."

"Gitmeyin!

"Yoksa ne?"

Şenar'ın yüzünde endişeli bir ifade belirdi.

"Düşman olmak, durumu karmakarışık Bunu sizin anla

yışınıza bırakıyorum."

"Elveda, Şenar. Siz kendi yolunuza gidiniz; benimki daha önce den çizildi."

hareketli ve gürültülü bir kentti. Limanda daima bir fa

aliyet olur, güneyden ve kuzeyden gelen birçok ticaret gemisi yana

şırdı. Gemilerin limandan ayrılmaları ırmak trafiğini kontrol et

mekle görevli resmi görevliler tarafından titizlikle düzenleniyor,

yüklenen mallar bir kâtip ordusu tarafından kontrol ediliyordu. Sa

yısız ambarlardan birinde aralarında onlarca mürekkep kalıbı olan

yazı malzemeleri bulunuyordu.

küçük oğlunun sekreteri olduğu için mürek

kep kalıplarını inceleme görevini aldı. Bütün dikkatini fiyatları en

yüksek birinci kalite ürünler bulmaya yönlendirdi. Ama inceleme

leri başarısızlıkla sonuçlandı.

Ufak sayesinde, işsiz güçsüz takımı ile yemiş, sebze ya

da tahıl çuvalları yüklü eşeklerin tıkadığı dar sokaklarda rahatça

ilerleyen Ameni, Seti'nin yeniden onardığı Ptah tapınağının yanın

daki mahalleye kadar ilerledi. Yetmiş metre genişliğindeki anıtsal

ana kapının önünde pembe granitten yapılmış dev kral heykelleri,

kutsal varlığın mevcudiyetini ortaya koyuyordu. Genç kâtip, kuzey

le güneyi birleştiren Menes'in kurduğu bu eski başkenti seviyordu.

Ona göre bu kent, altın tanrıçanın himayesindeki kutsal çanağa

içinde nilüferlerin açtığı gölleri seyretmek, her tarafı

kaplayan çiçeklerin kokusunu solumak, altında gölgede,

aylak aylak oturup Nil ırmağına hayran hayran bakmaktan daha

güzel ne olabilirdi! Ama, ne yazık ki aylak aylak gezmenin sırası de

ğildi. Ordunun çeşitli birlikleri için ayrılmış silahların saklandığı askeri donatım ambarlarından uzak durarak ilerleyen Ameni, ken-
tin en iyi okulları için mürekkep kalıpları üreten bir atölyenin kapı-
sında durdu.

Çok soğuk karşılandı; ama Ramses adı, atölyenin eşiğinden içe-

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 79

ri girmesine ve sorumlularla konuşmasına olanak sağladı. Emekli-
liğine çok az bir zaman kalmış olan ve işbirliği yapmaktan hoşla-
nan bazı imalatçıların işlerini savsaklamalarına ve standartları
düşürdükleri halde hâlâ saraya mal satabilmelerine üzüldüğünü
belirtti. Bu sözlerin doğruluğuna inanan kuzey mahallesin-
de, beyaz duvarlı eski hisarın ötesindeki bir adresi adamdan alabil-
di.

Genç kâtip çok kalabalık olan rıhtımdan toprağın
anlamına gelen Anктаui mahallesinin içinden geçti, kış-
lalardan biri boyunca ilerledi, çok kalabalık bir kenar mahalleye
daldı. Büyük villalar, iki katlı küçük evler ve zanaatkar kulübeleriy-
yan yanaydılar. Birkaç kez yolunu şaşırdı. Bir yandan sokaklarını
süpürüp, bir yandan sohbet eden hanımların yardımseverliği saye-
sinde, adresteki atölyeyi buldu. Ameni ne denli yorgun olursa ol-
sun, bilmecenin çözümünü mürekkep kalıplarının yapıldığı yerde
bulacağına inandığı için dikkatle araştırmaya kararlıydı.
Kapının eşiğinde, elinde bir sopa bulunan, kırk yaşlarında kaba
bir adam yolunu kesti.

"Selam. Girebilir miyim?"

"Yasak."

"Ben kral kâtibinin özel sekreteriyim."

"Yoluna git, ufaklık."

"Kral kâtibinin adı Ramses, yani Seti'nin oğlu."

"Atölye kapalı."

"Araştırmak için bundan daha iyi bir durum

"Ben emir aldım."

"Uysal davranacak olursan, resmi bir soruşturmadan kurtulmuş
olursun."

"Defol."

Ameni çelimsiz olduğuna pek üzüldü. Ramses olsaydı bu terbi-
yesiz adamı kaldırdığı gibi kanala fırlatırdı. Genç kâtip güçsüz ol-
duğuna göre hileye başvuracaktı.

Bekçiyi uzaklaşıyormuş gibi yaptı, bir merdivenden
yararlanıp atölyenin arka tarafındaki bir tahıl ambarının çatısına
Yani Yukarı ve Mısır demek oluyor, ikisinin birleştiği yerde olan
ülkenin dengesini sağlayan önemli bir noktayı simgeliyordu.

80 CHRISTIAN JACQ

çıktı ve beklemeye başladı. Hava kararınca atölyenin
pencereden içeri girdi. Bir etajerin üzerine bırakılmış lambayı kul-
lanarak ardiyedeki mürekkep kalıplarını dikkatle incelemeye başla-
sıradaki kalıplar onu düş kırıklığına uğrattı. Hepsi de mü-
kemmellik kalitedeydi. Üzerlerinde kontrol damgası bu-
lunan ikinci sıradaki kalıplarda bir anormallik vardı; boyları daha
kısa, renkleri belirsiz, ağırlıkları yetersizdi. Bir yazı denemesi Ame-
ni'nin kesin kanıya varmasına yetti. Kaçak imalatın merkezini orta-
ya çıkarmıştı.

Keyfinden kabına sığamayan genç kâtip, bekçinin yaklaştığını
duymadı. Kafasına inen bir sopa darbesiyle yere yıkıldı. Bekçi,
Ameni'nin hareketsiz bedenini sırtlayıp yakındaki büyük çöplüğe
bırakıverdi. Bu çöplükte biriken artıklar ertesi sabah erkenden yakı-

lırdı.

Meraklı delikanlı konuşma fırsatı bulamayacaktı.

14

Çöplerin kaldırılmasıyla görevli memur, henüz uyku mahmur luğunu üzerinden atamamış küçük kızının elinden tutmuş onu sürüklüyor, kuzey mahallesinin henüz uyuyan sokaklarının da ağır adımlarla ilerliyordu. Yönetim tarafından konulan sağlık kuralları uyarınca güneş doğmadan önce evlerin arasına yayılmış olan çöpleri yakması gerekiyordu. Bu tekdüze, sıkıcı bir görevdi ama hem ücreti iyiydi hem de insanda hemşehrilerine yararlı olma duygusu uyandırıyor.

Memurun sorumlu olduğu bölgede çok pis iki aile vardı. Onları daha önce uyarmıştı ama, durumda hiçbir düzelme görmediği için ceza vermek zorunda özünde olan bu tembelliğe karşı homurdanan memur, kızının elinden düşürdüğü bez bebeği yerden aldı ve onu teselli etti. bitince ona çok zengin bir kahvaltı hazırlayacak ve Tanrıça Net'in tapınağına bitişik bahçede ılıgın ağacının gölgesinde mis gibi bir uyku çekeceklerdi. bir rastlantı olarak pek fazla bir çöp birikmemişti. Elindeki meşaleyle çöpler çabuk tutuşsun diye birkaç noktayı ateşe verdi. ben büyük bebeği istiyorum."

"Ne dedin?"

"Şuradaki büyük bebeği dedim."

Küçük kız insan şeklini andıran bir yığına doğru elini uzattı.

Çöplerin arasından çıkmış bir kol görünüyordu.

"Onu istiyorum, baba."

içine kuşku düşen adam ayaklarının yanması pahasına çöplerin arasına girdi.

Bir Bir delikanlının kolu! Büyük bir özen göstererek hareketsiz vücudu çöplerin arasından çıkardı. Genç adamın ensesinde kurumuş kan izi vardı.

Dönüş yolculuğunda Ramses'in yanında babası yoktu. Seyir defterinde hiçbir eksik yoktu. Bu yazılanların tümü Seti'nin

82 CHRISTIAN JACQ

darlığının altıncı yılının başarılarını anlatacak olan yıllığa girecekti. Prens, kâtip giysilerini ve malzemesini terk ederek gemi senli benli yaşamayı ve geminin faaliyetlerine katılmayı yeğledi. Gemici düşümü dümen kullanmasını ve özellikle de rüzgârı öğrendi. Söylendiğine göre, nasıl bir biçime sahip olduğunu hiç bir canlı varlığın bilmediği gizemli tanrı yelkenleri şişirerek yolcuları istenilen limana ulaştırmakla varlığını tanrısal bir açıklamayla belli etmiyor muydu? Her ne kadar hiç kimseye görünmese de var olduğunu gösteriyordu.

Kralın oğlu kim olduğunu unuttuğu ve ayrıcalıklarından yararlanmadığı için, geminin kaptanı da duruma uygun davrandı. Bir tayfaya yüklenebilecek en ağır angaryayı onun sırtına yükledi. Ramses bu tutumu olağan karşıladı ve hiç yadırgamadan kürekçilerin sırasına oturdu. Kuzeye doğru gitmek, ırmak akıntıları ve Mısır'ın cesur tayfalarını tanımasını sağlıyordu. Geminin su üzerinde kaymasını hissetmek, hızını artırmak için onunla uyum sağlamak, Ramses için en yoğun zevk olmuşt.

Böyle bir seferden dönüş, büyük bir bayram olarak kabul ediliyordu. ana limanının rıhtımı üzerinde kalabalık bir topluluk onları bekliyordu. Denizciler ayaklan yeniden Mısır topraklarına değer değmez, karşılayanların çiçek çelenkleri ve buz gibi soğuk biralarıyla karşılaştılar. Denizcilerin şerefine şarkılar söylendi,

dans edildi. Cesaretleri ve onlara yol gösteren ırmağın iyilikleri övülerek yüceltildi.

Bir kadının zarif elleri Ramses'in boynuna mavi kantaron çiçeklerinden yapılmış bir çelengi geçirdi.

Güzel bir ifadeyle:

"Bu ödül prens için yeterli olacak mı?" diye sordu.

Ramses huysuzluk etmedi.

"Kızgın olmalısın," dedi.

Genç kadını arasına o da karşı geliyormuş gibi yaptı.

"Seni yeniden görmemin yaptığın kabalığı unutturacağını mı sanıyorsun?"

"Suçlu değilsem neden olmasın?"

"Aniden yola çıkmış olsan bile bana haber gönderebilirdin." buyruğuna uymak her şeyden önemlidir."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 83

"Demek

"Babam beni yanma alıp Cebel götürdü. Üstelik bu bir ceza değildi."

Güzel işet hemen yumuşadı.

"Onun yanında günlerce yolculuk Sana birçok konuda açılmıştır."

"Sandığın gibi değil. Yolculuk sırasında kâtip, taş kırıcı ve tayfa olarak hizmet gördüm."

"Peki seni yanında götürmesinin nedeni neydi?"

"Bunu sadece o biliyor."

"Kardeşini gördüm, senin gözden düştüğünü söyledi. Onun söylediğine göre yerleşecek, önemsiz bir göreve

"Kardeşimin gözünde her şey önemsizdir, yalnız kendisi hariç."

"Ama Memfis'e döndün. Ben sana

"Güzel ve zeki bir kızsın. Kral karısı olabilirdin. Bunun için gerekli niteliklerin ikisi de var sende."

benimle evlenmekten vazgeçmiş değil."

"Neden tereddüt ediyorsun? Böylesi büyük bir geleceği reddetmek hiç de bir şey değil."

"Ben akıllı olmak yalnızca sana âşığıım."

"Sadece içinde yaşadığımız an beni ilgilendiriyor. Annem babam yazlıktalar, villa saz kulübeden daha rahat olmaz mı?"

Güzel işet ile paylaştığı bu çılgın zevkin gerçek aşk olup olmadığını bilmiyordu, ama bu pek de önemli değildi. Tensel zevki yaşamak ona yeterli görünüyordu. Sarhoş edici bu anların tadını çıkmaktan, vücutlarının bir fırtınaya kapılmış tek bir vücut haline gelişini hissetmekten başka bir isteği işet, onu uyandırmasını çok iyi biliyordu. Kendisini tutmak, uzanan elleri itmek, çıplak ve aşktan bitkin düşmüş bu kadını terk etmek öylesine güçlü ki!

Güzel işet ilk kez evlenmekten söz etmişti. Prens hiçbir taşkınlık göstermeden buna karşı çıktı. Onunla birlikte olmaktan ne kadar hoşlanıyorsa, hayatlarını birleştirme düşüncesinden de o denli nefret ediyordu. Evet, yaşlarının genç olmasına rağmen ikisi de olgun birer

84 CHRISTIAN JACQ

insandı ve birleşmelerine engel olacak hiçbir şey yoktu. Ama Ramses böylesi bir serüvene atılmaya hazır hissetmiyordu ona sitemde bulunmadı, ama kendi kendine onu ikna edeceğine söz verdi. Genç kadın Ramses'i daha yakından ona olan güveni artıyordu. Akıllı hangi yolu gösterirse gösterecek, o içgüdüünün sesini

dinleyecekti. Kendisine böyle bir aşkı tattıran insan, yeri doldurula-
mayacak bir hazine, hiçbir zenginliğin erişemeyeceği bir değerdi.
Ramses sarayların bulunduğu, kentin merkezine gitti. Ameni
onun dönüşünü sabırsızlıkla gözlüyor olmalıydı. Araştırmalarını
sürdürüp bir sonuca varabilmiş miydi?
Prens dairesinin kapısının önünde silahlı bir polis vardı.
"Hayrola ne oluyor?"
"Prens Ramses siz misiniz?"
"Evet, benim."
"Sekreteriniz bir saldırıya uğradı. Bu nedenle bana onu gözetim
altında bulundurma görevi verildi."
Ramses arkadaşının odasına koştu.
Ameni, başı sargılar içinde, yatağına uzanmıştı. Başucunda bir
hemşire duruyordu.
Hemşire:
"Ses dedi, "uyuyor."
Prensi odanın dışına çıkardı.
"Ne yaptılar ona?"
"Kuzey mahallesindeki bir çöplükte bulmuşlar. Görenler onu
önce ölü sanmışlar."
"Yaşayacak mı?"
"Doktor bu konuda iyimser."
"Hiç konuştu mu?"
"Anlaşılmaz birkaç kelime söyledi. Verdiğimiz sakinleştirici ilaç-
lar acısını dindiriyor, ama derin uykusunun süresini de uzatıyor."
Ramses, polis müdürü Güney'de bir soruşturma ile meşgul ol-
duğu için onun yardımcısı ile görüştü. Müdür yardımcısı çok üzün-
tülüydü, ama hiçbir bilgi veremedi. Olayın geçtiği mahallede hiç
kimse saldırganı görmemişti. Arabacı konusunda da durum aynıy-
dı. Hiç kuşkusuz ya ortadan kaybolmuş ya da Mısır'ı terk etmişti.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 85

Prens evine döndüğünde Ameni uyanıktı. Ramses'i görünce
gözlerinde bir ışık parladı.

"Döndün Biliyordum."

Sesi titrekti, ama söyledikleri anlaşılıyordu.

"Kendini nasıl hissediyorsun?"

"Başardım başardım!"

"Böylesi tehlikeli işlerin peşinden koşmayı sürdüreceksin olursan
tek bir kemiğin sağlam kalmayacak."

"Kemiklerim sağlamdır, bilirsin."

"Sana saldıran kimdi?"

"Hatalı mürekkep kalıplarının konduğu deponun
gerçekten başarmışsın."

Ameni'nin yüzüne bir canlılık verdi.

Ramses:

"Bu deponun nerede olduğunu söyle."

"Tehlikeli bir Yanına polis almadan"

"Sen endişelenme, dinlenmene bak. Ne kadar çabuk ayağa kal-
karsan bana o kadar çabuk yardım etmiş olursun."

Ameni'nin tarifi sayesinde Ramses, saldırının gerçekleştiği atöl-
yeyi kolayca buldu. Güneş doğalı üç saati geçtiği halde, kapı kapa-
lıydı. Kafası karışık olan Ramses mahalleyi dolaştı, ama kuşku
uyandıracak bir şey göremedi. Depo terk edilmişe benziyordu.

Bir tuzaktan kuşkulanan Ramses akşam oluncaya kadar bekledi.

Birçok gelen giden olmasına rağmen, binaya giren olmadı.

Yoldan geçen bir sakaya:

"Bu atölyeyi biliyor musun?" diye sordu.

"Orada mürekkep kalıpları yapılır."
"Neden kapalı?"
"Kapısı bir haftadır kapalı. Garip bir şey."
"Sahiplerine bir şey mi oldu?"
"Bilmiyorum."
"Peki burası kime ait?"
"Burada sadece işçiler görünürdü, patronlar değil."
"Malları kime teslim ediyorlardı?"
"Bu benim bileceğim bir şey değil."
Saka uzaklaştı.

86 CHRISTIAN JACQ

Ramses aynen uyguladığı stratejiyi uyguladı: Merdi□
venleri tırmandı, tahıl ambarının çatısından geçerek binaya girdi.
Araştırma çok kısa sürdü. Depo bomboştı.
Ramses, öteki kraliyet kâtiplerinin eşliğinde Ptah tapınağına da□
vet edildi. Ptah, dünyayı insanlara vermek için yaratan Tanrıydı.
Her bir kâtip başrahibin huzuruna çıktı ve en son yaptığı işlerin bir
özetini sundu. Zanaatkarların başı, onları, sözü bir malzeme gibi
kullanmaları ve nutuklarını bilgelerin öğretilerine göre hazırlamaları
için uyardı.
Tören sona erince Sari eski öğrencisini kutladı.
"Lalan olduğum için gurur duyuyorum; kötü kişilerin senin
aleyhinde yaptıkları dedikodulara rağmen, bilgi yolunu izlediğin
anlaşıyor. Öğrenmeye hiç ara bir gün saygın bir kişi ola□
caksın."
"Bu, kendi gerçeğine ulaşmaktan daha mı önemli?"
Sari hoşnutsuzluğunu gizlemedi.
"Sonunda uslandığın şu anda bile hakkında şaşırtıcı dedikodu□
lar duydum."
"Hangilerini?"
"Kaçak bir arabacıyı arıyormuşsun. Özel sekreterin de ağır bir
biçimde yaralanmış."
"Bunlar dedikodu değil ki."
"Bırak bu işlerle ilgililer uğraşsın. Polis senden daha yetkilidir.
Sonunda suçluları bulacaktır, inan bana. Senin yapacak daha başka
birçok işin var. Asıl önemli olan mevkiine saygı duymak ve ona gö□
re hareket etmendir."
Annesiyle baş başa yiyeceği yemek çok ender ayrıcalıklardan bi□
riydi ve Ramses bunun öneminin farkındaydı. Ana Kraliçe çok meş□
guldü, devlet işleriyle ilgileniyor, günlük ve mevsimlik dinsel tören□
lere katılıyordu. Sarayın başka bir yığın görevinden söz etmesek bi□
le, kendisine ve yakınlarına ne yazık ki çok az zaman ayırabiliyordu.
Kaymaktaşından yapılmış tabaklar, küçük sütunlardan oluşmuş
gölgelekli bir sundurmanın altındaki sehpa'nın üzerine konmuştu.
Sarayda ya da başkentte gerçekleştirilen dinsel müzik faaliyetlerin□
den sorumlu oğlu ile yiyeceği yemeğe, Tanrı kadın

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 87

şarkıcılarını atamak için düzenlenen kurultan çıktıktan sonra gel□
mişti. Üzerinde kırmalı keten elbise, boynunda da enli bir altın kol□
ye vardı. Ramses annesine hayranlıkla karışık sınırsız bir sevgi du□
yuyordu. Hiçbir kadın onunla karşılaştırılmazdı. Hiçbir kadın
kendini onunla karşılaştırma cesaretini gösteremezdi. Tuya, kendi
halinde bir ailenin çocuğu olmasına rağmen, annesinden bir kraliçe
olarak doğmuştu. Sadece o, Seti'nin aşkına karşılık verebilir ve
onun yanında Mısır'ı yönetebilirdi.
Yemek, marul, salatalık, dana pırzolası, keçi peyniri, ballı yuvar□

lak pasta, buğday galetaları ve şaraptan oluşuyordu. Kraliçe öğle yemeğine çok önem verir, usandırıcı kişileri ve yalvar yakar bir şeyler isteyen kimseleri çağırmazdı. Bir havuzun çevresinde düzenlenmiş olan özel bahçesindeki huzurlu hava onu, aşçısının özenle seçtiği yiyecekler kadar besliyordu.

"Cebel yolculuğun nasıl geçti?"

"Taş kırıcıların olduğu kadar denizcilerin de çektikleri sıkıntılarını yaşadım."

"Bu iki meslekten biri seni çekmedi mi?"

"Babam izin vermedi."

"Baban kolay beğenmeyen bir hükümdardır, senden daima ve rebileceğinden fazlasını ister."

"Benim hakkımda ne karar verdiğini biliyor musun?"

"Bugün pek iştahın yok."

"Beni her şeyden habersiz bırakmak zorunda mısınız?" korkuyor musun, yoksa ona güveniyor musun?"

"Benim kalbimde korkuya yer yoktur."

"Bütün benliğimle sana teklif edilenlere sarıl, geriye dönüp bakma, üzüntülerini ve azaplarını unut, kıskanç olma. Babanla geçirdiğin her tanrısal bir başış olarak karşıla ve bunun tadını çıkar. Gerisinin ne önemi

Prens tam kıvamında pişmiş, sarımsak ve tatlandırılmış dana pırzolasını yedi. Masmavi gökyüzünden bir kuşu geçti.

"Yardıma ihtiyacım var, polis beni oyalıyor."

"Bu çok ağır bir suçlama oğlum."

"Bunun bir yerden desteklendiğini sanıyorum."

"Elinde kanıt var mı?"

"Hiçbir kanıt yok. Ben de bu nedenle sana başvuruyorum."

88 CHRISTIAN JACQ

"Ama yasaların üstüne çıkamam ki."

"Sadece gerçek bir soruşturma açılmasını istesen yeter. Hiç kimse bana saldıran adama kimin para verdiğini bulmak istemiyor. Arkadaşım atölyeyi buldu diye az daha öldürülüyordu. Mahalleden hiç kimse sanık aleyhinde tanıklık etmeye cesaret edemiyor. Demek ki önemli bir kişi onlara baskı yapıyor."

"Sen kimi düşünüyorsun?"

Ramses yanıt vermedi.

Tuya, "Harekete geçeceğim," diye söz verdi.

15

gemisi kuzeye doğru ilerliyordu. yola

Nil'in ana kolu boyunca sonra Delta'nın tam ortası

na yönelen yan kollarından birine sapmıştı.

Ramses'in gözü kamaşmıştı.

Burası çöl değildi. Bu topraklar Horus'a aitti, buna karşılık ırmağın iki kıyısı boyunca çölde bir geçit açan ve kuraklıkla mücadele eden mümbit vadide hüküm sürüyordu. Delta'nın bu vahşi bölümü uçsuz bucaksız bir bataklığa içinde binlerce kuş, pamirüs ormanları ve balıklar vardı. Hiçbir kent, hiçbir mahalle görünmüyordu. Suların içinden yükselmiş tepeliklerde birkaç balıkçı kulübesinden başka hiçbir şey yoktu. Gün ışığı, vadide olduğu gibi hareketsiz değildi. Denizden gelen bir rüzgâr, duruyordu.

Kara telli turnalar, ördekler, balıkçıl kuşları ve pelikanlar bu uçsuz bucaksız toprakları paylaşıyordu. Yılankavi kanallar bataklığın derinliklerinde kayboluyordu. Bir köşede bir misk kedisi, yalıçapkını kuşunun yumurtaları mideye indiriyor; biraz ötede

bir yılan, çevresinde rengârenk kelebeklerin uçuştığı bitki yığını nın içine henüz bu toprakları fethetmemişti. Gemi, bu bölgenin değişken yapısına alışık kaptanın dikkatli yönetimi altında daha yavaş ilerlemeye başladı. Ülkenin efendisi, yirmi deneyimli tayfa ile birlikte, geminin pruvasında duruyordu. Oğlu gizlice onu seyrediyordu. Babasının heybetli görünüşü onu büyülemişti. Seti, Mısır'ın canlı simgesiydi, o Mısır'ın ta kendisiydi, bin yıllık geçmişe dayanan bir sülaleden geliyordu. Tanrının insanoğlunun küçüklüğünün farkındaydı. gözünde Firavun, gizemli bir kimseydi ve onun asıl ülkesi yıldızlarla bezenmiş Yeryüzünde bulunuşu aradaki (1) kardeş olan SET ile evreni ve Mısır'ı, tanrıların yasasına uygun olarak paylaşmışlardı.

90 CHRISTIAN JACQ

sağlıyordu. Bakışları halkına öbür dünyanın kapılarını açıyor du. Şayet o ırmağın iki yakasında barbarlar hüküm sürerdi. Onun sayesinde, gelecek, sonsuza kadar güven altındaydı. Geminin hangi amaçla yola çıktığını bilmemekle birlikte, Ramses daha önceki gibi bu seferin de seyir defterini tutuyordu. Ne babası ne de tayfalar ona bu konuda bilgi vermişti. Prens belirsiz bir endişe içindeydi. Sanki gizli tehlikeler gemiyi tehdit ediyordu. Her an suların içinden bir canavar çıkacak ve gemiyi yutuverecekti gibi geliyordu ona. yolculuğunda olduğu gibi Seti, Ramses'e, Güzel ile haber verme zamanı bırakmamıştı. Ramses, genç kadının öfkesini, arkadaşının endişesini düşünüyordu. Ama ne aşk, ne de arkadaşlık, babasının onu götürmek istediği yere gitmesini engellemeydi. önlerinde küçük bir kanal açıldı; geminin ilerleyişi daha bir rahatladı. Gemi otlarla kaplı küçük bir adaya yanaştı. Adanın üzerinde ağaçtan yapılmış garip bir kule vardı. ip merdivenden iskeleye indi. Ramses de babasını izledi. Firavunla oğlu çitle çevrili kulenin tepesine çıktılar. Kulenin tepesinden bakınca gökten başka bir şey görünmüyordu. Seti öylesine dalgındı ki Ramses ona soru sormaya cesaret edemiyordu.

Birden Firavun'un bakışları canlandı.

"Bak Ramses, iyi

Maviliklerin en üstünde, sanki güneşe dokunuyormuş gibi görünen bir göçmen kuş sürüsü V biçiminde bir uçuş düzeniyle güneye gidiyordu.

Seti:

"Bu kuşlar bilinen dünyanın ötesinden geliyor," dedi. "Tanrıların her an bir varlığa can verdikleri Tanrılar güç okyanusunda oturdukları zaman insan başlı kuş biçimine girerler ve ışıkla beslenirler. Sonsuzluğun sınırını aşıp dünyaya geldikleri zaman bir kırlangıç ya da başka bir göçmen kuş kılığına girerler. Onları hayranlıkla seyretmeyi unutma, çünkü onlar bizim yeniden doğan atalarımızdır ve güneşten bizi ateşiyle yakmaması için yardım dilemektedirler. Firavun'un düşüncesini onlar ilham eder ve ona öyle bir yol çizerler ki insan gözü o yolu göremez."

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

Gece olup yıldızlar parlamaya başlayınca Seti oğluna göğü öğretilti. Ona yıldız kümelerinin adlarını, yorulmak nedir bilmeyen gezegenlerin hareketlerini, Güneş'le nasıl hareket ettiğini, gökyüzündeki Dekan bölgelerinin önemini açıkladı. Firavun iktidarını

evrenin sonuna dek götürmek zorunda olan kişi olduğuna göre, dünyanın her bölgesinde gücünü hissettirmeliydi. Ramses bütün benliğiyle babasını dinliyordu. Babasının ona sunduğu bu bilgiyle, tek bir kırıntısını ziyan etmeden içini ruyordu. Tanyeri çok çabuk ağardı.

Bitkilerin bolluğu ve sıklığı nedeniyle kraliyet gemisi ilerleyemiyordu. Seti, Ramses ve dört tayfa, mızrak, cirit ve yayları alarak papirüs ağacından yapılmış hafif bir kayığa bindiler. Kürekçilere gidecekleri yönü Firavun gösteriyordu.

Ramses, vadiyle uzaktan yalandan bir benzerliği olmayan bu bambaşka dünyada kendini sarhoş olmuş gibi insanla ilgili hiçbir iz yoktu burada. Boyları sekiz metreyi bulan papirüsler bazen güneşi maskeliyorlardı. Şayet vücudu yağlı bir merhemle kaplı olmasaydı, prens binlerce böcek tarafından yenilip yutulurdu. Hareket halindeki bu böceklerin gürültüsü kulakları sağır ediyordu. Su içinde oluşmuş bir geçtikten sonra kayık, ortasında iki adacığın yükseldiği bir gölcüğe ulaştı.

Firavun:

"Bu iki ada Kutsal Pe ile kentleri," diye açıkladı.

Ramses şaşkın bir ifadeyle:

"Kentleri mi?" diye sordu.

"Bu kentler hakbilir ruhlara tahsis edilmiştir; onların kentleri doğanın hayat okyanustan fışkırdığı zaman, suların içinden çıkan toprak parçası biçiminde bu gördüğün iki adacık kutsal topraklardır. Tanrılar burada oturmaktan hoşlanırlar."

Ramses babasının yanında toprağına ayak basıtı ve sazdan yapılmış basit bir kulübeden oluşan tapınağın önünde saygı duruşunda bulundu. Tapınağın önünde tepesi sarmal biçimde yontulmuş bir sopa duruyordu.

Kral bu sopayı gösterip:

görevin simgesi," diye açıkladı. "Herkes, kendi nefsiyle il

92 CHRISTIAN JACQ

Önce yaşamdaki görevini bulmak ve gerçekleştirmek zorundadır. görevi ise tanrıların en başta gelen kulu olmaktadır. Bir firavun sadece kendi yararına çalışmayı düşünecek olursa, despot bir kraldan başka bir şey olamaz."

Sazlığın içinde yollarına devam ettiler. Çevreleri sayısız güçlerin etkisinde sürekli değişiyordu. Bu kaos içinde rahat olmak olanaksızdı. Her an tetikte olmak gerekiyordu. Sadece Seti kendini hiçbir heyecana kaptırmamış görünüyordu. Sanki sırrı çözülemez doğanın iradesi önünde eğiliyordu. Babasının bakışlarında insanı rahatlatan bir kesinlik olmasaydı Ramses, bu dev gibi papirüslerin arasına kaybolup giderdi.

Birden ufuk göründü; kayık bir sahili yalayan yeşil suların üzerinde kayıyordu. Kıyıda balıkçılar oturuyordu. Çıplak ve yabani insanlardı. Basit kulübelerde balık tutmak için ağ, olta ve sepet kullanıyorlardı. Tuttukları balıkların karnını uzun bıçaklarıyla yarıyor, kurusunlar diye güneşin altına koyuyorlardı. Aralarından ikisi çok uzun bir sırık

Bu beklenmedik ziyaretten şaşkına dönen balıkçılar korkmuş ve düşmanca bir tavır almışlardı. Birbirlerine sokularak bıçaklarını havaya kaldırdılar.

Ramses ilerledi; saldırgan bakışlar ona çevrildi. önünde eğilin."

Bıçaklar aşağı indi, parmaklar gevşedi, silahlar süngerimsi topırağa düştü. Sonra Firavun'un kullan, yemeklerini paylaşması için

kendisini davet etmeden önce, hükümdarlarının önünde secde etti-
ler.

Balıkçılar askerlerle askerler de onlara kupayla bira
ikram ettiler. Uykuları geldiği zaman, vahşi hayvanların sokulması-
nı önleyen meşalelerin ve ışığı altında Seti, oğluna
döndü.

bunlar insanların en fakirleri; ama işlerini ellerinden geldi-
ğince yapmaya çalışıyorlar ve senin desteğini bekliyorlar. Firavun
zayıfın yardımına koşar, dul kadınları korur, yetimleri doyurur, ih-
tiyaç içinde olanlara yardım elini uzatır, gece gündüz herkesi kolla-
yan bir çoban, halkını koruyan bir kalkan olur. Tanrı en yüce göre-
vini yerine getirsin diye seçtiği kişi hakkında, hiç

RAMSES: IŞIGIN OĞLU 93

kimse aç diye konuşulsun ister. Onun için artık Mısır'ın
olmak, yani bütün ülkeyi beslemekten daha asil bir şey yoktur
oğlum."

Ramses birkaç hafta balıkçılar ve papirüs toplayıcıları ile yaşadı.
Yenilebilir birçok balığı tanıdı, hafif kayıklar yapmasını öğrendi,
avcılık yeteneğini geliştirdi, kanallarla bataklıkların labirentlerinde
kayboldu, kocaman balıkları yakalamak için saatlerce boğuşan ba-
lıkçıların öykülerini dinledi.

Bu insanlar yaşantılarının ilkelliğine rağmen, bunu değiştirmek
istemiyorlardı. Vadide oturan insanlar onlara sıkıcı ve tatsız görü-
nüyorlardı. Vadinin uygar topraklarında kısa bir süre kalmak onla-
ra yetiyordu. Kadınların güzelliğinin tadına baktıktan ve etli seb-
zeyle karınlarını doyurduktan sonra bataklıklarına dö-
nüyorlardı.

Prens bu insanların etkileriyle gelişti. Onların konuşmalarını ve
bakışlarını benimsedi. Onlarla ilişki kurduktan sonra daha bir da-
yanıklılık kazandı. Yorgunluktan bitkin düştüğü anda bile sızlan-
madı ve bir kez daha bulunduğu konumun ayrıcalığını unuttu, gü-
cü ve becerisi kat kat arttı. Tek başına, deneyimli üç balıkçı kadar
etkin olduğunu gösterdi. Ancak bu başarı, hayranlıktan çok kıs-
kançlığa yol açtı ve kralın oğlu dışlandı.

Ramses'in, bir başkası gibi olmak, ona yön veren gizemli gücü-
nü taş yontucuları, tayfalar ya da balıkçılar gibi yaşamak
hayali yıkılmıştı. Seti onu ülkenin en uzak sınırlarına, denizin top-
rağı içine alıp erittiği bu bölgeye getirmiş ve gerçek benliğini bul-
masını, çocukluk hayallerinden kurtulmasını sağlamıştı.

Babası onu terk etmişti. Ancak oradan ayrılmadan bir gece ön-
ce, krallığa giden yolu çizmemiş miydi? Seti'nin sözleri sadece
başka kimseye değil.

Ama bu bir hayal, bir anlık lütuftu, başka bir şey değildi. Seti
oğlu aracılığıyla aslında rüzgâra, heybetine konuş-
muştu. dünyanın bir ucuna göndererek onun kendini be-
ğenmişliğini ve boş hayallerini paramparça etmişti. Bu haliyle Ram-
ses bir hükümdar olamazdı.

Bununla beraber babasının kişiliği her ne kadar ezici, erişilmez
olsa da, Ramses kendini Seti'ye yakın hissediyordu. Öğreniminin

94 CHRISTIAN JACQ

devam etmesini istiyor, yeteneklerini babasına kanıtlamaya, kendi-
ni aşmaya çalışıyordu. Hayır, içinde yanan ateş sıradan bir ateş de-
ğildi. Babası bunun ve krallık sırlarını birer
birer ortaya çıkararak onu alıştırıyordu.

Onu almaya hiç kimse gelmeyecekti. Yola çıkmak ona düşüyor-
du.

Ramses güneş doğmadan, ateşin çevresinde uyumakta olan balıkçıları terk etti. küreğini kullanarak papirüsten yapılmış kayığı ile güneye doğru hızla ilerlemeye başladı. Yıldızlara dikkatle bakarak doğru yönü sonra içgüdüsüne güvenerek Nil'in önemli kollarından birine ulaşmayı başardı. Kuzey rüzgârının da yardımıyla yorulmaksızın hedefine doğru kürek çekiyor, yanına aldığı kurutulmuş balıkla karnını doyuruyordu. Ramses, akıntıyla boğuşacağı yerde, ona uyum Karabataklar tepesinde uçuyorlardı. Güneş onu ışınlarıyla okşadı. Herde, oluşmaya yerde beyaz surları göründü.

16

Sıcaklık dayanılmaz bir hal insanlar olsun, hayvanlar olsun herkes çalışmasını yavaşlatmış, suların taşmasını bekliyordu. Bu, şantiyelerinde vasıfsız işçi olarak çalışanlar dışında herkes için istirahat dönemi demektir. Ürünler topraklar susuzluktan ölecek duruma gelmişti. Buna karşın Nil'in rengi de değişmişti ve bu kahverengilik, zenginliğinin kaynağı olan verimli su baskınlarının işaretiydi. Büyük kentlerde herkes bir gölge arıyordu. Pazar yerlerindeki satıcılar, yüksek sopaların arasına gerilmiş büyük bezlerin altına sığınıyorlardı. Korkulan dönem başlamıştı: otuzar günlük on iki aydan oluşan takvime dahil olmayan son beş gün. Normal bir dönem dışında tutulan bu beş aslan başlı korkunç Tanrıça Sekmet'in yetki alanına giriyordu. Işığın düşmanı Sekmet tüm insanlığı ortadan kaldırmak istiyordu. yaradan insanlığın lehine araya girmiş, aslında kırmızı renkli kötü bir bira içen tanrıçayı insan kanı içtiğine inandırmıştı. Yine de insanlığın kökünü kurutma ya kararlı olan Sekmet, her yıl bu dönemde hastalıklara ve pisliğe, ülkeye dalga dalga yayılıp, dünyayı insanlardan temizlemelerini emrederdi. Tapınaklarda gece gündüz, Sekmet'i yatıştırmak için dualar ediliyordu. Firavun bizzat gizli dinsel törenleri yönetiyordu. Bu da kralın, adaletli olması ölümü yaşama dönüştürmesi için yeterli oluyordu. Bu korkunç beş gün boyunca ekonomik faaliyetler hemen hemen sıfıra iniyordu. Yolculuklar ve tasarılar erteleniyor, gemiler limanlarda bekliyor, sayısız denemek kadar çok tarla boş duruyordu. Geç kalan birkaç kişi bentlerini sağlamlaştırmak için acele ediyorlardı. Şayet bu bentleri pekiştirmeyecek olurlarsa dişi aslanın gazabının simgesi olan şiddetli rüzgârlara dayanamazlardı. Yıkıcı güçlerin saldırısına uğrayan ülkeden, Firavun araya girmese, geriye ne kalırdı ki? sarayının Emniyet Müdürü de, ötekiler gibi, bu beş gün

96 CHRISTIAN JACQ

nü odasına kapanıp geçirmek, insanların korkularından arınmış olarak eski günlerin neşesine kavuştukları yeni yılın ilk gününü beklemek istiyordu.

Emniyet Müdürü, Kraliçe Tuya tarafından çağırılmıştı. Bu davetin nedenini bir türlü tahmin edemiyor, düşünüp duruyordu. Genellikle kralın eşiyle doğrudan bir görüşmesi olmaz, buyrukları maibeyinci aracılığıyla alırdı. Neden bu kez alışılmadık bir yöntemle başvurulmuştu?

bütün önemli kişileri olduğu gibi onu da korkutuyordu. Mısır sarayının örnek karakterine sahip olan kraliçe, yeteneksizliğe tahammül edemezdi. Onu kızdırmak demek başışlanmaz bir hata işlemek demektir.

Saray Emniyet Müdürü o güne kadar mesleğinin en sakın günlerini yaşamıştı. Hiç kimseyi övgü almasa da kınanmayarak, mesleğinin aşamalarını geçe geçe bugünkü durumuna gelmişti. Göze batmadan ve işgal ettiği mevkie iyice yerleşerek gününü gün etmesini iyi biliyordu. O, bu göreve başladıktan sonra sarayın sükûnetini bozacak hiçbir olay olmamıştı. Kraliçenin bu daveti hariç. Bulunduğu yerde gözü olan biri kara çalmak mı istemişti? Yoksa kral ailesine yakın biri onun felaketini mi istiyordu? Ne gibi bir kusurla suçlanıyordu? Bütün bu düşüncelerden kurtulamıyor, başı çatlayacak gibi ağrıyordu. Korkudan titreyerek, gözünün seğirmesine yol açan bir tikle, kraliçenin bulunduğu salona alındı. Boyca kraliçeden uzun olmasına rağmen, kraliçe ona çok heybetli göründü. Emniyet Müdürü secdeye kapandı. "Majesteleri, tanrılar sizi korusun" "Boş sözleri bırakın da oturun." Kraliçe çok rahat bir sandalyeyi gösterdi. Polis gözlerini kraliçeye doğru kaldırmaya cüret edemiyordu. Nasıl oluyor da böylesine ufak tefek bir kadın, böylesine otoriter olabiliyordu? "Sizin de bildiğiniz gibi, seyislerden biri Ramses'i öldürmeye kalkışmış sanırım." Majeste. "Av sırasında Ramses'e eşlik eden arabacının da arandığını ve belki de cinayete azmettiren kişinin o olduğunu biliyorsunuzdur."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 97

"Evet, "Herhalde soruşturmanın ne durumda olduğundan haberdarsınız" "Çok güç ve uzun sürecek bir soruşturmaya benziyor Çok şaşırtıcı bir ifade! Yoksa gerçeği ortaya çıkarılmaktan korkuyor musunuz?" Emniyet Müdürü sanki arı sokmuş gibi ayağa fırladı. "Elbette ki hayır! Ama "Oturun ve beni dikkatle dinleyin. Öyle hissediyorum ki bu olay örtbas edilmek ve basit bir meşru müdafaaaya indirgenmek isteniyor. Ramses ama saldırgan öldü ve suç ortağı ortadan kayboldu. Neden etkin bir biçimde aranmıyor? Oğlumun ısrarına rağmen, yeni bir ipucu bulunamadı. Yoksa ülkemiz adalet kavramı olmayan barbar bir prensliğe mi dönüştü?" "Majeste! Polisin sadakatini bilirsiniz. Siz..." "Şu anda polisin etkisiz olduğunu görüyorum. Umarım bu geçici bir durumdur. Şayet soruşturmayı engelleyen biri varsa, onu ortaya çıkaracağım. Daha doğrusu onun kimliğini siz ortaya çıkarmak üzeresiniz." "Ben mi? Ama..." "Bu araştırmayı hızla ve kimseye bilgi sızdırmadan yürütecek kişi olarak, en uygun durumdasınız. bu tuzağa götüren arabacıyı bulun ve onu mahkeme huzuruna çıkarın." "Majeste, "itiraz mı ediyorsun yoksa?" Emniyet Müdürü yıkılmıştı. Tanrıça oklarından biri vücudunu delip geçmişti sanki. Başını derde herhangi birinin hoşnutsuzluğuna neden olmadan kraliçeyi nasıl memnun edebilirdi? Şayet saldırının gerçek sorumlusu çok önemli bir kişiyse, belki de Tuya'dan çok daha acımasız olabilirdi; ama kraliçe baskı şarısızlığı asla kabul etmezdi. "Hayır, elbette Ama bu kolay olmayacak."

"Bunu daha önce de söylediniz. Size başvurmamın nedeni bu
nun sıradan bir olay olmamasıydı. Bununla birlikte size çok daha
kolay ikinci bir iş vereceğim."
Tuya hileli mürekkep kalıplarından ve imal edildikleri gizemli
atölyeden söz etti. Ramses'in elde ettiği bilgiler sayesinde öğrendiği
7

98 CHRISTIAN JACQ

atölyenin adresini açıkladı ve bu atölyenin sahiplerinin kim oldu
ğunu öğrenmesini istedi.

"Bu iki olay birbiriyle ilişkili Majeste?"

"Az bir ihtimal, ama kim bilir? Sizin elinizi çabuk tutmanız sa
yesinde öğreneceğiz."

"Kuşkunuz olmasın,"

"Beni memnun edersiniz. Haydi bakalım, görev başına."

Kraliçe çekildi.

Kolu kanadı kırılmış olan kendi tek kurtuluş ça
resinin büyü olup olmadığını sordu.

Şenar keyfinden yerinde

Sarayın kabul salonlarından birinde, kralın büyük oğlunun çev
resinde dünyanın dört bucağından gelmiş on kadar tacir toplan
mıştı. Kıbrıslılar, Fenikeliler, Egeliler, Suriyeliler, Lübnanlılar,
Afri

kalılar, Sarı Benizli Doğulular, Kuzeyin sisli ülkelerinin soluk tenli
insanları, Şenar'ın daveti üzerine gelmişlerdi. Seti'nin Mısırı ulusla
rarası alanda öyle etkiliydi ki, saraya bu şekilde davet edilmek bir
şerefti. Bu toplantıda sadece Hitit temsilcileri yoktu. Çünkü Hitit
ler, Firavun'un güttüğü politikaya, giderek artan bir biçimde düş
manlıklarını sürdürüyorlardı.

Şenar, insanlığın geleceğini uluslararası ticaretin oluşturduğuna
inanıyordu. Fenike'nin, Ugarit'in limanlarına, Girit ada
larından, ya da Uzakdoğu'dan gelen gemiler yanaşırdı.

Neden Mısır, kimliğini ve geleneklerini koruma bahanesiyle, gittik
çe gelişen bu ticarete ilgisiz kalmak istiyordu? Şenar babasına hay
randı, ama onu gelişmeye sırt çevirmekle eleştiriyordu. Babasının
yerinde olsaydı Delta'nın büyük bir bölümünü kurutur ve Akdeniz
kıyılarında birçok ticaret limanı yaptırırdı. Seti de, ataları gibi Gü
ney ve Kuzey topraklarının güvenliğinden başka hiçbir şeyi önem
semiyordu. Savunma sistemini geliştirmek ve orduyu savaşa hazır
lamak yerine ticareti geliştirse daha iyi olmaz mıydı?
içine para kazanmak girince, en azılı düşmanların dost oluverdiği
doğru değil miydi?

Şenar tahta çıktığı zaman şiddeti ortadan kaldıracaktı. Ordu
generallerden ve askerlerden, ateşli militaristlerin darkafalılı
ğından, kaba kuvvetle hâkimiyet kurmaktan nefret ediyordu. Bu

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 99

yolla uzun süren bir egemenlik kurulamazdı. Günün birinde yeni
lerek egemenlik altına girmiş bir ulus, ülkesini işgal edenlere karşı
başkaldırarak galip gelebilirdi. Buna karşılık sadece küçük bir gru
bun düzenlediği ekonomik yasalar ağının içine böyle
bir ulusun bütün direnme girişimini ortadan kaldırabilirdi.

Şenar, kralın büyük oğlu şansına sahip olduğu ve tahtın
vârisi olarak belirlendiği için kaderine şükreliyordu. Bu büyük ha
yallerinin gerçekleşmesini, bilgisiz ve yeteneksiz kardeşi Ramses ar
tık engelleyemezdi. Mutlak efendisi dünya çapında bir tica
ret şebekesi, kendi çıkarları doğrultusunda yapılacak ekonomik an
laşmalar, geleneklerini ve özerkliğini koruma gibi düşüncelerin yok

olduğu tek bir ulus... Bundan daha coşku verici bir şey olabilir miydi?

Mısır'ın ne önemi Elbette o bir başlangıç noktası olacaktı, ama yakında Şenar için yetersiz kalacaktı; geleneklerine sıkı sıkıya bağlı hiç geleceği yoktu. Şenar başarıya ulaştığı zaman kendisine kucak açan bir ülkeye yerleşip imparatorluğunu oradan yönetecekti.

Genellikle yabancı tüccarlar sarayda kabul edilmezlerdi. Seti'nin yerine tahta geçecek olan Şenar'ın daveti onlara ne denli ilgi duyduğunu göstermiş oluyordu. Böylece çok yakında gerçekleşmesini istediği bir geleceği hazırlıyordu. davranışını değiştirmesi ni istemek pek kolay değildi. Yine de, bir hükümdar, Maât'a ne kadar saygılı olursa olsun, günün gereklerine uymak zorundaydı. Şenar ikna edeceğine emindi; kralın önüne en iyi kanıtlarını koyacaktı.

Toplantı tam bir başarı oldu. tüccarlar Şenar'a kendi ustaları tarafından yapılan en güzel vazoları gönderecekleri vaadinde bulundular. Böylece Şenar, Ortadoğu'dan Girit adasına kadar nam salmış koleksiyonunu daha da zenginleştirmiş olacaktı. Zarif hatları ve büyüleyici renkleri olan böylesine güzel eşyaları elde etmek için neyi feda etmezdi ki? Böyle bir koleksiyona sahip olma zevki, göz zevkini de iki katına çıkarıyordu. Şenar'ın, hazinesiyle baş başa kaldığında duyduğu zevki kimse elinden alamazdı. Habercilerinden biri Şenar'a sokularak, Asyalı bir tüccarla yaptığı görüşmeyi yarıda kesti. Haberci: "Can sıkıcı bir durum var," diye mırıldandı.

100 CHRISTIAN JACQ

"Nedir?"

"Anneniz resmi soruşturma sonuçlarından memnun değil."

Şenar'ın yüzü buruştu.

"Her zamanki huysuzluklarından biri olmasın?"

"Bundan daha fazlası."

"Soruşturmayı kendisi mi yürütmek istiyor?"

"Sarayın Emniyet Müdürünü görevlendirmiş."

"O beceriksizin biridir."

"Köşeye sıkıştığına göre can sıkıcı olabilir."

"Bırakalım da, ne yapacak görelim."

"Ya bir sonuca ulaşırsa."

"Pek olası değil."

"Onu uyarsak daha iyi olmaz mı?"

"Beklenmedik bir tepkiden korkuyorum. Bu tür aptalları man

tıklı bir şekilde ikna etmek imkânsızdır. Üstelik ciddi hiçbir iz bulamayacak."

"Emriniz nedir?"

"Onu göz hapsine alın ve beni bilgilendirin."

Haberci geri çekildi, Şenar konuklarına döndü. Kızgın olmasına rağmen, hoşnutmuş gibi göründü.

17

İrmak polisi, kuzey limanına girişleri sürekli olarak denetliyordu. Gemilerin geliş bir kazayı önlemek için bir düzene bağlanmıştı. Her gemi sıraya sokuluyor, tıkanıklık halinde, limana girmeden önce sabırla açıkta bekliyordu.

Ana kanalın sorumlusu, yakıcı güneş ışınlarının altındaki beyaz kulenin tepesinden, biraz da gurur duyarak kanalları ve yeşermiş kırları dalgın dalgın seyrediyordu. Bir saate varmadan, güneş ufka doğru alçalırken kentin güney evine dönecek,

çocuklarıyla oynamadan önce dinlenmek için uykuya dalacaktı.
Midesi içinde bu sabah toplanmış kıvrırcık maru
lun bulunduğu bir ekmek parçasını çiğnedi. Yaptığı iş göründü
ğünden de yorucuydu; dikkatini sürekli olarak yoğun tutma yete
neğine sahip olması gerekiyordu.
Birden garip bir şey dikkatini çekti.
Önce yaz güneşinin ırmağın mavi suları üzerinde oluşturduğu
bir ışık oyunu sandı; ondan sonra hafif yemeğini unutarak, amfora
ve buğday çuvalları taşıyan iki mavnanın arasında ilerlemeye çalı
şan garip bir tekneye dikkatle baktı.
Evet, bu papirüsten yapılmış bir içinde ölesiye kürek
çeken, atletik yapılı bir genç vardı.
Genellikle labirentlerinden bu tür bir kayık çıkmaz
Üstelik o gün oradan geçecek tekneler listesinde böyle bir ka
yık yoktu! Sorumlu memur, bir ayna yardımıyla acil müdahale eki
bine işaret verdi.
yetiştirilmiş kürekçilerin çektiği üç sandal, delikanlının üze
rine doğru gidip onu durdurdular. Ramses iki polisin arasında iske
leye çıktı.
Güzel öfkeyle patladı.
"Neden Ramses benimle görüşmeyi kabul etmiyor?"
Başı hâlâ ağrıyan

102 CHRISTIAN JACQ

"Bilmiyorum," dedi.

"Hasta mı?"

"Sanmıyorum."

"Sana benden söz etti mi?"

"Hayır."

biraz daha konuşkan olabilirsin!"

"özel sekreterin böyle bir yönü olamaz."

"Yarın tekrar geleceğim."

"Siz bilirsiniz."

"Daha uysal olmaya çalış. Kapısını açacak seni ödüllendiririm."

"Maaşım bana yetiyor."

Genç kadın omuzlarını silkip dışarı çıktı.

Ameni şaşırıp kalmıştı. Ramses, Delta'dan döndükten sonra

odasına ağzından tek bir sözcük çıkmamıştı. Arkadaşı

nın getirdiği yemeklerden sadece bir iki lokma alıyordu. Ptah

hotep'in özdeyişlerini tekrar tekrar okuyor ya da terasa çıkıp kenti seyrediyor, Gize ve piramitlerine bakıyordu.

Ramses'in ilgisini çekmeyi başaramayan Ameni, onu mürekkep

kalıpları konusundaki araştırmalarının sonunda edindiği bilgiler

den haberdar etmişti. Kuşkulu atölyede bulduğu dokümanlardan

buranın birçok işçi çalıştıran önemli bir kişiye ait olduğu kesindi,

ancak daha fazla bilgi toplamaya çalıştığında Ameni yıkmayı başa

ramayacağı bir sessizlik duvarına çarpıyordu.

Sevincinden çılgına dönen Gece Bekçisi efendisini çok iyi karşı

lamış, yeniden kaybeder korkusuyla yanından ayrılmamıştı. Okşan

maya hasret kalan köpek, prensin ayaklarının dibine yatmış, sarkık

ve kıvrık bekçilik görevini yapıyordu. Sadece

o Ramses'in sırlarını paylaşıyordu.

Yeni yıldan ve suların kabarmasından bir gün önce Güzel İset'in

sabrı tükenmişti. Ramses'in yasaklarına rağmen, köpeğiyle birlikte

terasta bulunan, düşüncelere dalmış sevgilisinin yanına gitti. Köpek

dişlerini gösterdi, homurdandı, kulaklarını dikti.

şu hayvanı!"

Ramses'in buz gibi bakışları genç kadının yaklaşmasını engelledi.
Rica ederim konuş."
Ramses ilgisiz bir tavırla başını çevirdi.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

"Bana bu şekilde davranmaya hiç hakkın yok. Senin için endişe
lendim, sen bana bakmaya bile tenezzül etmiyorsun."

"Beni yalnız bırak."

Genç kadın diz döktü.

"Bir olsun söyle!"

Gece Bekçisi daha bir yumuşadı.

"Benden istediğin ne?"

bak,

"Senin yanına gelebilir miyim?"

Ramses karşılık vermedi, ama ona doğru yürüdü. Köpek araya
girmedi.

Ramses:

yıldızı karanlıkların içinden çıkacak," dedi. "Yarın doğu
da güneşle beraber doğacak ve su baskını

"Her yıl böyle olmuyor mu?"

"Bu yılın hiçbir yıla benzemeyeceğini anlamıyor musun?"

Ramses'in sesindeki ağırlık Güzel etkiledi, yalan söyleme
gücünü bulamadı.

"Hayır, anlamıyorum," dedi.

"Nil'e bak."

Genç kadın şefkatli bir şekilde Ramses'in koluna asıldı.

"Bu kadar gizemli olma; ben senin düşmanın değilim.

ne oldu sana?"

"Babam benliğimle hesaplaşmam için beni tek başıma bıraktı."

"Ne demek istiyorsun?"

"Kaçmaya hakkım yok. Saklanmak da fayda etmez."

"Başına ne gelirse gelsin, Ramses, sana güveniyorum."

Ramses yavaşça sevgilisinin saçlarını okşadı. Şaşırıp kalan genç
kız hayran hayran ona baktı. Uzaklarda, Kuzey topraklarında yaşa
dığı serüven onu çok değiştirmişti.

Ramses, delikanlılık çağını aşmış, olgun bir erkek olmuştu.

büyüleyecek kadar yakışıklı olan bu adam, onun çilgınca

sına âşık olduğu adamdı.

Nü ırmağının derinliğini ölçen uzmanlar kıyılarına sal

dıracak su baskınının günü konusunda yanılmamışlardı.

Hemen ardından eğlenceler başladı. Her yerde Tanrıça

104 CHRISTIAN JACQ

uzun bir arayışın sonunda Osiris'i bulup onu yeniden dirilttiği an
latılıyordu. Güneşin doğuşundan az sonra kentin ana kanalının ka
pakları açıldı ve sel suları olanca hızıyla kanaldan akmaya başladı.
Suların tehlikeli öfkesini biraz olsun yatıştırmak için, binlerce kü
çük heykel dalgaların arasına atıldı. Bu başında bir pa
pirüs demeti bulunan ve elinde erzak dolu bir tepsiyi taşıyan erkek
le simgelenen, dölleyici gücü temsil ediyorlardı. Her
aile çini bir mataranın içine taştan suyunu dolduruyor ve bu
nu, refahı güvence altına alan kutsal bir şey gibi evinde saklıyordu.
Sarayda büyük bir kaynaşma vardı. Bir saate kalmadan, Nil ır
mağının kenarına kadar gidilecek, başında Firavun'un bulunacağı
bir tören alayı düzenlenecek ve Nil kıyısında bir kurban ayini yapı
lacaktı. Herkes bu yürüyüş kolunda kimlerin bulunacağını merak
ediyordu.

Şenar içinde dört dönüyordu. Onuncu kez mabeyinciye

sorguya çekti.

"Babam nihayet benim yerimi onayladı mı?"

"Henüz onaylamadı."

"Çok garip! Gidip başına sorun."

"Tören alayının sırasını kralın kendisi bildirecek."

de, herkes sırayı biliyor zaten!"

"Özür dilerim, daha fazlasını bilmiyorum."

Şenar sinirliydi, uzun keten elbisesinin gözden ge

çirdi ve üç sıra kırmızı akikten kolyesini düzelitti. Daha da süslü ol

mak isterdi, ama babasını gölgede bırakmamalıydı. Böylece dediko

dular doğrulanmış oluyordu. Seti, kraliçeyle birlikte protokolda ba

zı değişiklikler yapmak niyetindeydi. Peki ama neden onu bundan

haberdar etmemişti? Şayet kralla kraliçe onu böyle bir kenarda bı

rakacak olurlarsa, ufukta Şenar'ın gözden düşmesinin belirtileri gö

rünüyor demekti. Peki bunu kim kışkırtıyordu, gözü yükseklerde

olan Ramses mi?

Şenar kuşkusuz küçük kardeşini küçümsemekle büyük hata işle

mişti. Bu yılan, perde arkasından birçok dalavere çeviriyor, onu kö

tüleyerek öldürücü darbeyi indireceğini sanıyordu. Tuya onun ya

lanlarını dinlemiş ve kralı etkilemişti.

Evet, Ramses'in planı buydu: Kral ve kraliçenin ardında, halka

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

yönelik törende ilk sırayı almak ve ağabeyinin ayağının kaydığını is

patlamak.

Şenar, annesiyle görüşme isteğinde bulundu.

rahibe, kral eşini giydirmişlerdi. Kraliçenin başında, üzerin

de iki tüy bulunan bir taç vardı. Bu haliyle, bütün ülkeyi verimli

kılmak için gereken hayat soluğunun somut örneğini oluşturuyor

du. Törene katılmasıyla kuraklık geçecek, bolluk ve zenginlik gele

cekti.

Şenar annesinin önünde eğildi.

"Benim hakkımdaki bu belirsizliğin anlamı nedir?"

"Şikâyetin ne?"

kurban verme ayininde babama yardımcı olmayacak

mıydım?"

"Buna baban karar verir."

"Onun kararının ne olduğunu bilmiyor musunuz?"

"Babana olan güvenini kaybetmiş olmayasın? Babanın verdiği

kararları, akla uygun kararlar diyerek ilk öven sen değil misin?"

Şenar dondu kaldı. Annesiyle görüşmek istediğine pişman oldu.

Onun karşısında kendisini rahatsız hissediyordu. Annesi, hiç saldır

ganlığa başvurmada, ama korkunç bir kesinlikle, oğlunun

delip geçiyor ve tam on ikiden vuruyordu.

"Evet, ben babamın kararlarını onaylıyorum, emin olunuz."

"Öyleyse neden endişe ediyorsun? Seti, Mısır'ın menfaatlerini

en iyi şekilde koruyacaktır. Asıl olan da bu değil mi?"

Ramses, ellerini ve zihnini meşgul tutmak için bilge

in özdeyişlerinden birini papirüsün üzerine kopya ediyordu:

büyük bir kalabalığı yönlendirecek emirler vermekle görevlendiril

miş bir kılavuz iseniz, etkili olmak için her fırsatı

yönetim tarzında hiçbir hata Bu yaşlı bilge yazar, yüz

yılların ötesinden sanki doğruca ona sesleniyordu.

Bir saat dolmadan, bir tören görevlisi onu almaya gelecek ve

ona tören alanı içindeki yerini bildirecekti. Şayet önsezisi yanlış

yorsa, normal olarak Şenar'a ayrılmış olan yeri o işgal edecekti.

Mantık, Seti'nin kurulu düzeni altüst etmemesini gerektiriyordu;

peki öyleyse Nil kıyılarına yığılmış binlerce kişiden oluşan kalabalı

merakla beklediği protokolün sırasındaki bu esrarlı hava neden dağılmamıştı hâlâ? Firavun bir skandal hazırlıyordu. Ayinde Şenar'ın yerini alması büyük bir

Hiçbir yasada, kralı kendisinin yerine büyük oğlunu geçirmeye zorunlu kılan bir hüküm yoktu. Hatta kendinden sonra tahta geçecek kişiyi hatırı sayılır kişiler arasından seçmek zorunda da değildi. Firavunlarla kraliçenin büyük çoğunluğu mütevazı ailelerden gelirdi ve sarayla hiçbir ilişkileri yoktu. Örneğin Tuya, zengin olmayan bir taşra ailesinin çocuğuydu.

babasıyla yaşadığı dönemleri gözünde canlandırıyordu.

Bu dönemlerin hiçbirisi tesadüf sonucu olmamıştı. Seti, belirli aralıklarla hayret edilecek bir yöntem kullanarak onun hayallerini yıkmış, gerçek benliğine kavuşması için onu aydınlatmıştı. Tıpkı bir aslanın, aslan olmak için doğması gibi, Ramses bir hükümdar olarak doğduğunu hissediyordu.

Daha önce sandığının tam aksine, seçme özgürlüğüne sahip değildi. Kader Ramses'in yolunu çoktan çizmişti ve Seti bu çizgiden uzaklaşmaması için ona göz kulak oluyordu.

Kalabalık, saraydan ırmağa kadar giden yolun iki yanında itiş kakış yer bulmaya çalışıyordu. Yeni yılın başladığı ve suların kabağın bugünkü bugünü, eşini, çocuklarını ve başlıca yüksek onurlu kişileri görmek için az rastlanır bir fırsattı.

Şenar, dairesinin birkaç dakika sonra onun gözünden düştüğünü görecektir meraklı insanlara bakıyordu. Seti, ona kendini savunma olanağı vermediği gibi kardeşi Ramses'in kral olarak nitelikler taşımadığını açıklama fırsatı da tanımamıştı. Hükümdar, akli başında olmadığı için, keyfi ve haksız bir karar vermişti. Saray eşrafı bunu kabullenmeyecekti. Bu adamları bir araya getiren tirip kışkırtmak görevi ona düşüyordu. Seti, bu direnmeye kayıtsız kalamazdı. Birçok hatırı sayılır kişi Şenar'a güvenirdi. Ramses bir kusur işleyecek olursa ağabeyi hemen üstünlüğü eline geçirirdi. Şayet Ramses böyle bir hatayı işlemezse de tuzak kuracak, o da bundan kurtulamayacaktı.

baş, kralın büyük kendisini izlemesini rica etti. Tören alayı hareket etmek üzereydi.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 107

Ramses ardından yürüdü.

Tören alayı, sarayın kapısından tapınaklar bölgesinin çıkışına kadar uzuyordu. Prens, en önde yol açıcı ve arkasında da krallık kraliçenin yer aldığı alayın başına doğru götürülüyordu. En önde yol açıcı ilerliyordu. Kafaları beyazlar giymiş rahipler Seti'nin oğlunun geçişine baktılar. Ramses'in burada bulunuşu onları hayrete düşürdü. Çokları onu zevk ve safaya düşkün, gelecekte de sorumsuz ve sıradan bir hayat süreceğini tahmin ettikleri bir yeniyetme olarak görüyorlardı.

Ramses ilerledi.

Saray eşrafından birkaç etkili isim ve süslü, şık hanımları geçti. Küçük prens hayatında ilk defa halkın içine çıkıyordu. Hayır, hayal görmüyordu. Yeni yılın ilk günü babası onu tahta ortak ediyordu.

Fakat birden durmak zorunda kaldı.

Tören sorumlusu, prense büyük Rahip Ptah'ın arkasında yerini almasını rica etti. Bu yer kral ve kraliçeden, Şenar'dan oldukça uzaktı. Üstelik Şenar her zamanki gibi babasının sağında, tahtın vârisine ayrılan yerde duruyordu.

Ramses, iki gün boyunca ne ağzına bir lokma koydu ne de kimseyle konuştu.

arkadaşının derin hayal kırıklığının farkındaydı. Bir gölge gibi, hiç rahatsız etmeden ona göz kulak oldu. Evet, Ramses sade yurttaşlıktan çıkmış, Devlet'in törenlerine katılarak yeteneğini gösteren kişiler arasına girmişti, ama ona ayrılan yer, onu basit bir fiğüran durumuna düşüyordu. Herkesin gözünde Şenar, kralın tacının mirasçısıydı.

Kulakları sarkık sarı köpek efendisinin kederini sezmişti; ne gezmek istiyordu ne de oynamak. kendisini kapattığı hapisten bu sadık dostu sayesinde çıktı. Gece Bekçisi'ni doyurmak için yemek istedi. Özel Sekreteri onun için de bir şeyler getirince sonunda yemek yemeyi kabul etti.

"Budalanın ve kibirlinin biriyim ben Ameni. Babam bana güzel bir ders verdi."

"Sana işkence yapması neye yarıyor?"

"Kendimi daha az aptal sanıyordum."

"İktidar olmak bu kadar önemli mi?"

"İktidar olmak önemli değil, ama insanın gerçek kimliğini bulması önemli! Ben bunun hükümdarlık olduğuna inanmıştım. Oysa babam beni tahttan da ben farkında

"Kaderine boyun eğecek misin?"

"Bir kaderim kaldı mı?"

Ameni onun bir çılgınlık yapmasından korkuyordu. Ramses'in umutsuzluğu öyle derindi ki onu sonunda kendini öldürünceye dek didinip duracağı, acayip bir serüvene sürükleyebilirdi. Bu düş kırıklığını sadece zaman dindirebilirdi, ama sabır, prensin tanımadığı bir erdemdi.

Ameni:

"Sari bizi bir balık avı partisine çağırıyor," diye mırıldandı. "Bu eğlenceye katılmayı kabul eder misin?"

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

"Sen nasıl istersen."

Genç kâtip sevincini belli etmedi. Şayet Ramses günlük zevklerin tadına yeniden bakmaya başlarsa, çabucak iyileşirdi.

Ramses'in eski öğretmeni ile karısı, iyi eğitilmiş gençler arasından en parlak olanlarını, ince bir zevke alıştırmak için, kültür balıklarını yetiştirdikleri havuzda oltayla balık avlamaya çağırmışlardı. Balık avına katılan herkese üç ayaklı bir tabure, akasya ağacından yapılmış bir olta kamışı verilmişti. En becerikli olan yarışmanın galibi ilan edilecek ve ödül olarak, asırlar boyu okuma yazma bilen herkesin beğendiği bir romanı, Sinue'nin serüvenlerini anlatan harika bir papi rüsü kazanacaktı.

Ramses yerini, bu hiç duymadığı eğlenceden çok hoşlanan

Ameni'ye bıraktı. ne kendisinin arkadaşlığının, ne de Güzel duyduğu aşkın, ruhunu kemiren bu ateşi söndüre-

meyeceğini nasıl anlayabilirdi? ne derse desin, vasat bir yaşantıyı asla kabul edemezdi. Sadece iki kişiye hayrandı: babası kral ile annesi kraliçe. Sadece onların görüşünü paylaşabilirdi, başkasının değil.

Sari elini, şefkatle eski öğrencisinin omzuna koydu.

"Bu oyun canını mı sıkıyor?"

"Başarılı bir davetti."

"Senin varlığınla başka türlü olamazdı zaten."

"Alay mı ediyorsun?"

"Niyetim o değil, artık saraydaki konumun sağlam. Saray eşrafindan tören sırasında seni müthiş bulmuşlar." Sari ciddi görünüyordu. Ramses'i soğuk bira ikram edilen bir çardağın altına götürdü. "Kraliyet kâtipliği çok arzu edilen bir görevdir," dedi coşkulu bir ifadeyle. "Kralın güvenini kazanıyorsun, hazine dairesine ve tahıl ambarına girebiliyorsun, tapınaklara ayrılan başışlardan sonra sen de iyi bir pay alıyorsun; giyim kuşamın güzel, atların ve bir kağıt yağın var, güzel bir villada oturuyorsun, tarlalarından edindiğin gelirleri topluyorsun, çalışıp didinen uşakların senin rahatın için uğraşıyor. Kolların yorulmuyor, ellerinin beyazlığı ve yumuşaklığı bozulmuyor, sırtın pek, ağır yük taşımıyorsun, ne çapa kullanıyorsun, ne kazma. Angaryadan kurtuluyorsun. Verdiğin emirler

110 CHRISTIAN JACQ

hemen yerine getiriliyor. Boya tablan, kalem kamışların ve papirüs rulon senin sağlıyor ve seni zengin, saygıdeğer bir insan yapıyor. Ya şan, şöhret diye soracaksın? Ama o da senin! Kâtiplerin dışında herkes günün birinde unutulup gidecek, oysa gelecek kuşaklar kâtipleri övüp göklere Ramses durgun bir sesle: "Kâtip ol öyleyse," dedi, "çünkü bir kitap bir dikilitaştan ya da bir piramitten daha uzun ömürlüdür. Kitap senin adını herhangi bir yapıdan daha iyi koruyacaktır. Kâtiplerin mirasçıları bilgelik kitaplarıdır; cenaze törenlerini yapan rahipler, kendi yazdıklarıdır. Üzerine yazdıkları tahtalar oğulları, hiyeroglifle kaplı taşlar ise eşleridir. En sağlam binalar bile zamanla ve yok olsaki kâtiplerin eseri çağları aşar."

Sari:

"Harikulade!" dedi hayranlıkla. "Benim öğrettiklerimin hiçbirini ni unutmamışsın."

"Bunlar bize babalarımızdan kaldı."

"Elbette, Ama onları sana ben aktardım."

"Ben de onun için sana minnet duyuyorum."

"Giderek seninle daha çok gurur duyuyorum! bir kraliyet kâtipti ol ve başka bir şey düşünme."

Sari ev sahibi olarak diğer davetlilerle ilgilenmek için ayrıldı. Sohbet ediliyor, içki içiliyor, oltaıyla balık avlanıyor, dedikodu yapılıyor. Ramses'in canı sıkılıyordu, çünkü vasat yaşantılarından memnun olan ve ayrıcalıklı durumlarıyla yetinen insanların bu küçük dünyasına yabancıydı.

Ablası şefkatle kolundan tuttu.

Dolant:

"Mutlu musun?"

"Belli olmuyor mu?"

"Güzel miyim sence?"

Ramses biraz uzaklaşıp ablasına baktı. Egzotik görünümlü elbisesi aşırı canlı renkli, perukası çok karmaşıktı, ama ablası her zamankinden daha az bezgin görünüyordu.

"Mükemmel bir ev kadınısın."

"Nasıl oldu da böyle bir iltifat geldi senden?"

"Öyleyse yaptığım iltifat daha da değer kazanıyor."

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

kurban verme tören sırasında ettiğin bağlılık yemini takdir topladı."

"Ben orada hareketsiz durdum ve tek kelime söylemedim."

"Doğru. Bu mükemmel bir sürpriz oldu! başka bir

tepki beklemişlerdi."

"Ne gibi bir tepki?"

alaycı bakışlarında şeytanca bir ışık belirdi.

"Mesela protesto Hatta bir saldırganlık. Arzu ettiğin şeyi elde edemediğin zaman, genellikle daha sert bir tepki gösterirdin. Aslan mı dönüştü yoksa?"

Ramses ablasını tokatlamamak için yumruklarını sıktı.

"Arzu ettiğim şeyi biliyor musun,

"Ağabeyimin elde ettiği şeyi arzu ediyorsun, ama bunu asla elde ben kıskanç değilim. Ben yalnız kendi gerçekliği mi arıyorum, başka bir şey değil."

"Tatil zamanı geldi, Memfis boğucu bir yer oldu. yazlı

ğımıza gideceğiz. Bizimle gel, ailemiz pek sık bir araya gelemiyor! Biz ze kürek çekmeyi öğretirsin, yüzeriz ve iri iri balıkları

"Görevim..."

"Gel, Ramses. Şimdi madem her şey açıklığa kavuştu, yakınları na özen göster ve onların şefkatinden

Oltayla balık avının galibi bir sevinç çığlığı attı. Dolant ev sahi besini olarak onu kutlamak için yanından ayrılmak zorun

da kaldı; bu arada kocası da Sinue'nin serüvenlerini anlatan papi rüsü ona veriyordu.

Ramses Ameni'ye işaret etti.

Genç kâtip:

"Benim oltam kırıldı," dedi.

"Gidelim."

"Bu kadar erken mi?"

"Oyun bitti,

Çok şık giyinmiş olan Şenar, Ramses'in yanına sokuldu.

"Çok geç geldiğim için üzgünüm. Senin tekniğini seyretme ola nağı bulamadım."

"Benim yerime Ameni yarıştı."

112 CHRISTIAN JACQ

"Geçici bir yorgunluk mu bu?"

"Nasıl istersen öyle kabul et."

"Çok iyi her geçen gün sınırlarını daha iyi anlıyorsun.

Gene de ben teşekkür umuyordum."

"Neden teşekkür

"Törene kabul edilmeni ben söyledim de ondan. Seti seni atmak istiyordu. Haklı olarak senin bir taşkınlık yapmandan korkuyordu. Bereket versin ki sen iyi bir davranış sergiledin. Hep böyle devam edersen aramız iyi olur."

Şenar, çevresindeki yandaş kalabalığıyla uzaklaştı. Sari ile karısı Şenar'ın önünde eğildiler. Bu beklenmedik ziyaretten pek memnun kalmışlardı.

Ramses köpeğinin başını okşuyordu. Kendinden geçmiş olan kö pek gözlerini kapamıştı. Prens ölümsüz olarak nitelenmiş olan kutup yıldızlarına bakıyordu. Bilgelere göre bu yıldızlar, tanrısal mahkeme den geçip öbür dünyada yeniden dirilen firavunların kalpleriydi.

Çırlıçiplak Güzel İset sevgilisinin boynuna sarıldı.

"Şu köpeğini unut Yoksa kıskanacağım. Benimle sevişi yorsun, ama başka yerdesin!"

"Sen uyudun, ama benim uykum yoktu."

"Beni kucaklarsan, sana ufak bir sır vereceğim."

"Şantajdan nefret ederim."

"Ablana kendimi Delta'daki yazlığa davet ettirmeyi başardım.

Böylece sevgili ailenle tek başına kalmayacaksın ve bizi şimdiden evli gibi gören dedikoducuları da doğrulamış olacağız."

Genç kadın öylesine yumuşak, öylesine sokulgandı ki, prens onun okşamalarını hatırlamaya başladı. kucağına alıp terası geçti, onu yatağa yatırarak üzerine uzandı. Ameni mutluydu. Ramses doymak bilmeyen iştahına yeniden kavuşmuştu.

Gururlu bir ifadeyle:

"Yola çıkmak için her şey hazır," dedi Ameni. "Bavulları tek tek kontrol ettim, bu tatil bizim için yararlı olacak."

"Sen de bir tatili hak ettin. Biraz uyumayı düşünür muydun?"

"Bir işe başladım mı, onu bitirmeden duramam."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

"Ablamın evinde yapacak işin

"Korkarım ki hayır. Senin durumun sayısız dosyanın incelenmesi gerektiriyor

Durmasını bilmez misin?"

"Böyle efendiye böyle uşak yaraşır."

Ramses onu omuzlarından tuttu.

"Sen benim uşağım değilsin, arkadaşımısın. Öğüdümü dinle: birkaç gün dinlen."

"Denerim,

"Kafana takılan bir şey mi var?"

"Şu bozuk mürekkep kalıpları, kuşkulu Gerçeği öğrenmek

"Bu gerçek bizim uzanabileceğimiz bir yerde mi?"

"Ne Mısır böyle bir soygunu kabul ne de biz."

"Gerçek bir devlet adamı gibi konuştun."

"Eminim, sen de benim gibi düşünüyorsun."

"Annemden bize yardım etmesini istedim."

Bu harikulade bir şey!"

"Ama şimdilik hiçbir sonuç elde

"Nasıl olsa bir sonuç

"Bu mürekkep kalıpları ile atölye beni pek ilgilendirmiyor. Benim asıl aradığım seni öldürmeye çalışan adam ile ona öldürme emrini veren kişi."

Ramses'in bu azmi, özel sekreterini titretti.

"Merak etme, hiçbir şeyi unutacak değilim Ameni."

Sari, otuz kadar davetlinin rahatça oturabileceği güzel bir gemi ayarlamıştı. Su baskını sonucunda âdeta bir denize dönüşen Nil üzerinde yolculuk yapmak ve bir tepenin üzerindeki hurma bahçeli yazlık evine gitmek fikri onu çok mutlu ediyordu. Orada sıcaktan bunalmayacaklar ve büyük bir rahatlık içinde çok güzel günler geçireceklerdi.

Kaptan hareket etmek için acele ediyordu, çünkü ırmak polisi limandan çıkış iznini vermişti. Sırasını kaçırarak olursa saat beklemek zorunda kalacaktı.

Prensin ablası:

"Ramses gecikti," diye üzüntüsünü belirtti.

114 CHRISTIAN JACQ

Sari:

"Neyse ki Güzel İset gemide," dedi.

"Ya eşyaları?"

"Sabahın erken saatlerinde, sıcak basmadan yüklendi."

Dolantı heyecanla ayağını yere vurup sekreteri geliyor!"

Ameni küçük adımlarla yürüyordu. Böylesi bir yürüyüşe alışık olmadığı için konuşmadan önce biraz soluklandı.

"Ramses kayboldu," dedi.

19

Sarkık kulaklı sarı köpeği yanında olan yolcu, kayışla sırtına ası tığı katlanmış bir hasır taşıyordu. Sol elinde, içinde sandaletleri ile peştamalı bulunan deri bir çanta, sağ elinde de bir değnek tutuyordu. Dinlenmek için durduğu zaman, bir ağacın gölgesine hasırını seriyor, sadık yol arkadaşının korumasında uyuyordu.

Prens Ramses, yolculuğunun ilk bölümünü gemiyle, ikinci bölümünü yaya olarak yapmıştı. Kıyı boyunca yer alan dar yollardan giderek birçok köyden geçmiş, köylülerle yiyip içip eski gücüne kavuşmuştu. Kent yaşantısından bıkmıştı. Yolculuğu boyunca bütünüyle kendi iç dünyasına benzeyen, mevsimlerin ve bayramların ayak uydurarak yaşayan sakin bir dünya keşfediyordu.

Ramses, de, Güzel de haber vermemişti. Ailesini görmek ya da su baskınları sırasında açık olan şantiyelerden birine gitmek isteyen herhangi bir Mısırlı gibi tek başına yolculuk etmek istiyordu.

Bazen, bir kasabadan diğerine giden sallara bindi. Bu salları ilkel olsa bir kayığa sahip olmayan fakir insanları taşıyordu. Uçsuz bucaksız Nil'in yüzeyinde çeşitli türde çok sayıda sal gidip geliyordu. Bazılarında çocuklar vardı. Birbirleriyle sonunda suya düşüyorlar ve süratli bir yarışa girişiyorlardı.

Dinlenme zamanları, oyunlar ve Ramses, Mısır halkının soluğunu, güçlü ve mutluluk dolu sevincini, olan güvenini hissediyordu. Sağda solda Seti'den saygı ve hayranlıkla söz ediliyor, Ramses oğlu olarak gurur duyuyordu, tahılın toplanmasını gözlemek ve toplanan vergilerin kayıtlarını tutmakla görevlendirilmiş basit bir saray kâtabi olarak kalsa bile, babasına layık olmaya çalışacağına dair yemin ediyordu.

Timsah tanrı hüküm sürdüğü yeşil eyalet girişinde, Meriut kraliyet haremî seçkin bahçıvanların ekip biçtiği birkaç hektarlık, geniş bir arazi üzerinde yayılmıştı.

116 CHRISTIAN JACQ

Bilinçli bir biçimde düzenlenmiş sulama kanalları araziye suluyor du. Herkes burasını Mısır'ın en güzel toprakları olarak kabul ediyordu. Yaşlı soylu kadınlar, burada sakin bir emeklilik geçiriyor, dokuma atölyelerinde, şiir, müzik ve dans okullarında çalışan güzel genç kadınları hayranlıkla seyrediyorlardı. Mine uzmanları ve mücevherci kadınlar burada tekniklerini geliştiriyorlardı. Gerçekten de Meriut kraliyet haremî, sürekli çalışan insanlardan oluşan bir arı kovani gibi giriş önüne gelmeden peştamalıni değiştirdi, sandaletlerini giydi ve köpeğinin üzerindeki tozları silkeledi. Görünümünün yeterince uygun olduğuna kanaat getirince asık suratlı bekçinin yanına sokuldu.

"Bir arkadaşımı görmeye geldim."

"Tavsiye mektubun var mı, delikanlı?"

yok."

Bekçi omuz kaldırdı.

"Bu çalım ne böyle?"

"Çünkü ben Prens Ramses'im, Seti'nin oğlu."

"Dalga mı geçiyorsun! Kralın oğlu yanında muhafızlar olmadan seyahat edebilir mi?"

"Köpeğim bana yeter."

"Sen yoluna devam et oğlum. Şakadan pek hoşlanmam."

"Size yolumdan çekilmenizi emrediyorum."

Ses tonundaki sertlik, bakışlarındaki kesinlik polisi şaşkına çevirdi. Bu yalancıyı defetmeli mi, yoksa birtakım tedbirler almalı mıydı?

"Arkadaşının adı ne?"

"Musa."

"Bekle biraz."

Gece Bekçisi bir avokado ağacının gölgesinde arka ayaklarının üzerine oturdu. Havada güzel bir koku vardı. Buradaki yaşamı tercih edercesine, yüzlerce kuş yuvalarım haremim ağaçları üzerine kurmuşlardı.

"Ramses!"

bekçiye bir kenara iterek Ramses'e doğru koştu! arka dağ sonra kapıdan içeri girdiler. Arkalarından gelen muhafızların mutfağından gelen hoş kokulara kapılmış, burnunu ne yöne çevireceğini bilemiyordu.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 117

Musa ile Ramses taş döşemeli bahçe yoluna girdiler. Yol döne döne incir ağaçlarının arasından geçerek içinde açmış beyaz nilüferlerin bulunduğu havuza ulaşıyordu. Üç kalker bloktan oluşan bir sıranın üzerine oturdular.

"Bu ne sürpriz, Ramses! Buraya mı tayin edildin?"
sadece seni görmeye geldim."

"Yalnız mı geldin, muhafızların yok mu?"

mı?"

"Senin karakterin bu! Bizim küçük grubun dağılmasından sonra ne yaptın?"

"Kraliyet kâtibi oldum ve babamın beni kendi yerine seçtiğini sandım."

razı oldu mu buna?"

"Elbette bu yalnızca bir düştü, ama ben inat ettim. Babam her kesin önünde bana beklediğim görevi vermeyince aklım başıma geldi,

"Ama?"

"Ama bir güç, beni yetenekli olduğum alanlara doğru iten o güç hâlâ yüreklendiriyor beni. Amaçsız biri gibi uyumaktan nefret ederim. Hayatımıza nasıl bir yön vereceğiz, Musa?"

"Haklısın, en önemli soru bu."

"Peki sen bu soruyu nasıl karşılık veriyorsun?"

"Senin gibi, yalnızca geçiştiriyorum. Ben bu harem yöneticisinin yardımcılarından biriyim. Dokuma atölyesinde çömlekçilerin çalışmasını kontrol ediyorum, bahçeli, beş odalı bir evim var. Nefis yemekler Harem kütüphanesi sayesinde, bir Yahudi olmama rağmen, Mısırlıların bilgeliği konusunda çok şey öğrendim! Bundan âlâsı can sağlığı!"

"Peki, güzel kadınlardan ne haber?"

Musa gülümsedi.

"Burada ondan bol bir şey yok; sen âşık oldun mu?"

"Galiba."

"Kim bu?"

"Güzel

"Herkesin söylediğine göre kralların ağızına layık bir lokma; neredeyse beni Peki ama neden dedin?"

CHRISTIAN JACQ

"Harika bir kadın, çok iyi anlaşıyoruz, ama onu sevdiğimi söyleyecek durumda değilim. Ben aşkı başka türlü düşünüyordum, daha

bir yoğun, daha bir çılgın, daha
"Kendine işkence etme, yaşadığın ânın tadını çıkar. Büyük şö-
lenler sırasında kulaklarımızı büyüleyen arp sanatçıları böyle öğüt
vermiyor mu?"

"Ya sen, aşkı buldun mu?"

"Aşklar demek, daha Ama hiçbirini beni hoşnut etmedi.

Benim de içimde bir ateş tutuşuyor, ama buna ne ad vereceğimi bi-
lemiyorum. Onu unutmak mı daha iyi, yoksa geliştirmek mi?"

"Seçeneğimiz yok Musa. Şayet kaçacak eriyen
gölgeler gibi kaybolup gideceğiz."

"Bu dünyanın ışık olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Işık dünyanın her

Musa gözlerini göğe kaldırdı.

"Işık güneşin içinde saklanmıyor mu?"

Ramses gözlerini indirmesi için arkadaşını zorladı.

"Güneşe doğrudan gözlerin kör olur."

"Gizli olan şeyi keşfedeceğim."

Ani bir korku çılgılığı konuşmalarını kesti. Durduklarına paralel
yolda, iki dokuma işçisi kadın olanca hızlarıyla koşuyorlardı.

Musa:

"Şimdi de seni şaşırtma sırası bende," dedi. "Hadi, bu zavallı ka-
dınları korkutan şeytani cezalandıralım."

Kargaşaya sebep olan kişi kaçmaya kalkışmamıştı. Bir dizini ye-
re dayadı, güzel koyu yeşil renkli bir sürüngeniyerden alıp çantası-
na koydu.

Yılan uzmanı hiçbir heyecan belirtisi göstermedi. Ramses'in
kendisini orada görmekten dolayı şaşırdığını fark edince, haremin
laboratuvarlarına yılan zehri satarak bağımsızlığını sürdürdüğünü
açıkladı. Ayrıca Musa'yla birkaç gün geçiriyor olmak onu çok se-
ikisi de sıkıcı ahlak dersleri vererek birbirlerinin kafa-
sını boş şeylerle doldurmaya kalkışmıyordu. Yolları yeniden ayrıla-
na kadar dolu dolu yaşayarak geçireceklerdi günlerini.
bazı öğelerini öğrettim. Kapa gözlerini,
Ramses."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 119

Prense gözlerinin açılması söylendiği zaman, Musa, sağ elinde,
koyu kahverengi ve çok ince bir âsâ tutuyordu.

"Bu büyük bir başarı değil."

Setau:

"Daha dikkatli bak," dedi.

Sopa ve kıvrıldı. Musa, az önce yerden alıp
torbasına koyduğu yılanı yere attı.

"Güzel bir doğal büyü değil mi? Biraz soğukkanlı olmak yeter,
kim olursa olsun, hatta bir kral oğlunu bile şaşırtmayı başarabilir-
sin!"

"Şu sopa oyununu bana da öğret."

"Neden olmasın?"

Üç arkadaş bir meyve bahçesine çekildiler. Setau arkadaşlarını
orada eğitecekti. Canlı bir sürüngeniyi hareketsiz kılmak için becerik-
lilik ve kararlılık gerekiyordu.

uzun, narin genç kızlar, akrobasiyle karışık danslarına çalı-
şıyorlardı. Dar ve mini peştamalları göğüsten ve sırttan çaprazlama
kuşakla tutturulmuştu. Saçları at kuyruğu yapılmış, ucuna tahta-
dan yapılmış küçük bir top tutturulmuştu. Kızlar, içinden çıkılması
zor dans figürlerini eksiksizce ve uyum içinde tamamlıyorlardı.
Ramses, Musa'nın arkadaşı olduğu için bu dansı izleme fırsatını
bulmuştu. O, gösterinin tadını çıkarırken diğer taraftan Musa git-

tikçe suratını asıyordu. Setau, iki arkadaşın paylaşımı yordu. Ani ve kesin bir ölüme neden olabilecek yılanlarla her gün haşır neşir olması hayatına bir anlam veriyordu. Musa da böyle bir tutkuyu yaşamayı isterdi. Ama idari görevliler şebekesinin içinde bir tutsak olarak yaşıyordu. Bu işini hiç sevmediği halde öylesine mükemmel bir şekilde yapıyordu ki kısa bir süre sonra haremleden birinin yönetiminin kendisine bırakılacağına dair ona söz verilmişti.

Ramses'e,

"Bir gün her şeyi bırakacağım," dedi.

"Yani ne demek istiyorsun?"

"Ben de bilmiyorum, ama yaşadığım bu hayat giderek daha tahammül edilmez oluyor."

"Beraber gidelim."

120 CHRISTIAN JACQ

Kokular sürünmüş bir dansöz yakına sokulup iki arkadaşla sür tündü, ama onları neşelendirmeyi başaramadı. Gösteri sona erdiği zaman iki arkadaş, genç kadınlarla birlikte suları mavimsi bir havuzun kenarında düzenlenen yemeğe katılmaya razı edildiler. Genç kadınlar Prens saray yaşantısı, kraliyet kâtipliği ve gelecek hakkındaki tasarıları üzerine sorular sordular. Hırçın bir tavır içinde olan Ramses sorulara kaçamak yanıtlar vermekle yetindi. Hayal kırıklığına uğrayan kadınlar, kültürlerinin ne denli geniş olduğunu göstermek için, şiir yarışmasına başladılar. Ramses genç kadınlardan birinin sessiz sessiz oturduğunu fark etti. Ötekilerden daha genç olan bu kadın, parlak siyah saçları, gözleriyle, hayran olunacak kadar güzeldi.

Ramses Musa'ya:

"Adı ne?" diye sordu.

"Bu mahcubiyetin nedeni ne?"

"Fakir bir ailenin kızı ve hareme daha yeni girdi. Çok yetenekli bir dokumacı olduğu için herkesin dikkatini çekti. Ama zengin aile kızları bunu bir türlü kabul edemediler."

Yeniden atağa geçen birçok Prens Ramses'in sevgisini kazanmaya giriştiler. Dedikodulara bakılacak olursa prensin Güzel İset ile evleneceği söyleniyordu, ama bir kral oğlunun yüreğinde öteki daha geniş yer olmaz mıydı? Prens onları bırakıp yanına oturdu.

"Yanınızda olmam sizi rahatsız eder mi?"

Ramses'in bu tavrı genç kızı yatıştırdı, ama gene endişeli bakışlarla baktı.

"Kabalığımı bağışlayın, sizi o kadar yalnız gördüm ki."

"Şey,

"Aklınızı kurcalayan nedir?"

"Bilge Ptah hotep'in özdeyişlerinden birini seçip yorumlamamız gerekiyor."

"Bu esere büyük saygım vardır; hangisini seçtiniz?"

"Henüz karar vermedim."

"Siz hangi görevi seçmeyi düşünüyorsunuz, Nefertari?"

"Çiçek sanatını. Tanrılar için buketler hazırlamak ve yıl boyunca olabildiğince uzun süre tapınaklarda kalmaktan hoşlanıyorum."

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

"Çok zor bir yaşantı değil mi?"

"Düşüncelere dalmayı seviyorum. Bütün gücümü ondan alıyorum. Sessizliğin, ruhu, çiçekli bir ağaç gibi geliştirip büyüttüğü kutsal yazılarda belirtilmez mi?"

Dansözlerin gözetmeni onlardan toplanmalarını ve dilbilgisi dersine katılmadan önce üstlerini değiştirmelerini rica etti. ri kalktı.

"Bir Bana bir bulunur musunuz?"

"Gözetmen çok serttir, hiçbir gecikmeyi kabul etmez."

"Hangi özdeyişi seçeceksiniz?"

Nefertari'nin dudaklarında beliren en gözü dön

müş savaşıyı bile yatıştırırdı.

"En mükemmel taştan da gizlidir; ama gene de o, değir

mende hizmetçi yanında

Bu, âdeta hava gibi hafif, pırıl pırıl genç kız, gözden kayboluver

20

Ramses, Mer Ur haremde bir hafta kaldı, ama bir daha görme bulamadı. Musa, eline aldığı her işi en kısa sürede çözümlediği için, âmirleri ona durmadan yeni yeni işler yüklüyor, o da Ramses'e çok az zaman ayırabiliyordu. Bununla birlikte her konuşmaları onlara yeni bir güç veriyordu; birbirlerine bilinçlerini hiçbir zaman uykuya terk etmeyeceklerine dair söz ver

diler. Kısa zamanda Seti'nin küçük oğlunun varlığı haremdeki en önemli olay oldu. Yaşlı soylu hanımlar onunla görüşmeye çok önem veriyor, bazıları onu anıları ve öğütleriyle bunaltıyorlardı. Birçok sa natkâr ve memur ona çok yakınlık gösterdiler. Bölgenin müdürü ise ona karşı son derece saygılıydı. Amacı Ramses'in babasına, kendisi nin iyi bir yönetici olduğunu söylemesini sağlamaktı. Ramses, bu cennette tutsak olduğunu hissederek, bir gün seyahat çantasını, hası rını ve asasını aldı hiç kimseye haber vermeden oradan uzaklaştı. Musa'nın bu davranışını anlayışla karşılayacağını biliyordu. Köpeği şişmanlamıştı. Birkaç gün yürüdükten sonra eski duru muna dönerdi.

Saray Emniyet Müdürü tükenmişti. Meslek hayatı boyunca asla böylesine çalışmamıştı. Sağa sola koşturmuş, onlarca sorumluyu soruşturmaya çağırmış, ayrıntılı bilgileri yeniden gözden geçirmiş, tekrar tekrar sorgulama ağır cezalar vereceğini söyleyerek çevresine göz dağı vermişti. Böylesine bir çabayı daha önce hiç gös termemişti.

Soruşturma birisi tarafından mı durdurulmuştu, yoksa ağır ak sak yürüyen bürokrasiden mi tıkanmıştı? Bunu ortaya çok güçtü. Kendisine de birkaç kez baskıda bulunulduğu bir ger çekti, ama bu baskının kimden kaynaklandığını bulamamıştı. Gene de ne kadar sert, ne kadar acımasız olursa olsun, hiçbir saray men subu kraliçe kadar korkutamazdı onu.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

Olanaklarının tükendiği ve daha fazla ilerleyemeyeceği kanaati ne varınca huzuruna çıktı.

"Majestelerine olan sadakatimin sonsuz olduğunu arz ederim."

"Beni ilgilendiren sizin etkin olmanız."

"Bana sonu nereye varırsa gerçeği ortaya çıkarmamı bu yurmuştunuz."

"Evet."

"Hayal kırıklığına uğramamalısınız,

"Bırak da ona ben karar vereyim. Biz olaylara geçelim."

Emniyet Müdürü duraksadı.

"Çok önemli olduğuna inandığımı belirterek söylemek isterim ki benim

Kraliçenin bakışı Emniyet Müdürünün savunmasını ayrıntılı bir biçimde açıklamasını engelledi.

"Majesteleri, bazen gerçeği duymak zordur."

"Sizi dinliyorum."

Adam yutkundu.

"Pekâlâ, size iki felaketi bildireceğim."

her kral kâtibinin bilmesi gereken kararnameleri özenle kopya ediyordu. Ramses'in, kendisine nereye gittiğini söyleyecek kadar güvenmemesine üzülsede, tekrar geleceğini biliyordu. O nedenle, sanki hiçbir şey olmamış gibi özel sekreterlik görevine devam etti. Gece Bekçisi dizlerine atılıp, yumuşak ve nemli diliyle yanaklarını yalayınca Ameni bütün üzüntüsünü unuttu ve büyük bir coşkunlukla geri dönüşünü kutladı.

Prens:

"Büronu boş bulacağımı sanıyordum," diye itirafta bulundu.

"Peki dosyaları kim güncelleştirecekti?"

"Senin yerinde olsaydım, böyle bir terk edilmeyi kabul etmezdim."

"Ama sen benim yerimde değilsin. Tanrılar böyle olmasını isterler. Ben bundan

"Beni başışla Ameni."

"Sana sadık kalacağıma yemin ettim ve sözümde duracağım.

Aksi takdirde cehennemın şeytanları boğazımı keserler! Görüyor musun hep kendimden söz ettim. Yolculuğun nasıl geçti?"

124 CHRISTIAN JACQ

Ramses ona haremde, ve söz etti, ama

Nefertari ile kısa karşılaşmasını atladi. O anlık Tanrı bir mücevher gibi, aklından çıkarmayacaktı.

Ameni:

"Tam vaktinde geldin," dedi. "Kraliçe seni en kısa zamanda görmek istiyor ve Aşa bizi akşam yemeğine davet etti."

Ramses ile Ameni'yi, Dışışleri kendisine verdi

ği, kentin ortasındaki görev konutunda kabul etti. Bu daire, Aşa'nın bağlı olduğu yönetim binasının Aşa genç yaşına rağmen yumuşak tavırları ve uysal sesi ile deneyimli bir diplomat gibi görünüyordu. Giyimine kuşamına özen gösteriyor, şekil olarak klasi

sik, renk olarak aşırıya kaçan son moda kıyafetler giyiyordu. Doğuştan var olan zarafetine şimdi de kendine güven duygusu katılmıştı.

Hiç kuşku ki Aşa yolunu bulmuştu.

Ramses:

"Yaşamından çok memnun görünüyorsun," dedi.

"Yönümü iyi saptadım, şans da bana yardım etti. Truva savaşı üzerine rapor, en uygun rapor olarak kabul edilmiş."

"Gerçekte neler oluyor?"

bozgunu kaçınılmaz. iyi yüreklili

ğine inananların aksine ben bir katliam olacağını ve kentin yerle bir edileceğini tahmin ediyorum. Bununla beraber biz araya girmeye

ceğiz. Bu çarpışma Mısır'ı hiç ilgilendirmiyor."

"Doğru, barışı korumak Seti'nin en çok arzu ettiği şeydir."

"O da bu yüzden endişeli."

Ramses'le Ameni aynı anda sordular:

"Bir çarpışma olmasından mı korkuyorsun?"

"Hititler horozlanmaya başladılar."

Seti, ilk hükümdarlık yılından itibaren bedevilerin isyanını bas

tırmak zorunda kalmıştı. Hititlerin kıskırtmasıyla ayaklanan bed

viler Filistin'i ele geçirip bağımsız bir krallık kurduklarını ilan etmişlerdi. Bunun hemen ardından kavimler birbirlerini öldürmeye

başladılar. Olaylar yatışınca, Firavun, Fenike'yi yeniden barışa kavuşturmak, Suriye'nin güneyini topraklarına katmak, Fenike li manlarını kontrol etmek için sefere çıktı. Hükümdarlığının üçüncü yılında, herkes Hitit birlikleriyle savaşılacağını sanmıştı, ama iki

RAMSES: IŞIĞIN

du, kendi mevzilerinde kalmış, sonra da gerideki kışlalarına çekilmişlerdi.

Ramses:

"Kesin olarak ne biliyorsun?" diye sordu.

"Bunlar gizli belgeler; kraliyet kâtibi olsan da diplomatik hizmetlerle bir ilgin

Aşa, sağ elinin kusursuz bir biçimde kesilmiş olan küçük bıyığını düzeltti. Ramses içinden, arkadaşının ciddi olup olmadığını düşündü, ama pırıltılı gözlerinde alaycı bir ifade görünce rahatladı.

"Hititler, Suriye'de karışıklık yaratmak için her türlü kışkırtmayı yapıyorlar. Fenikeli bazı prensler hatırı sayılır bir ödül karşılığında onlara yardıma hazırlar. Kralın askeri danışmanları hemen müdahale edilmesini tavsiye ediyorlar. Son gelen haberlere göre Seti bu müdahaleyi zorunlu görüyormuş."

"Sefere katılacak mısınız?"

"Hayır."

"Bu kadar çabuk mu düştün gözden?"

"Tam olarak değil."

yüzü, son sorusunu yakışksız bulmuşçasına buruştu.

"Bana başka bir görev verildi."

"Nasıl bir görev?"

"Bu kez gerçekten ağzımı sıkı tutmam

"Gizli bir görev!" dedi. "Büyüleyici, tehlikeli."

"Devletin hizmetindeyim."

"Gerçekten bize biraz bilgi veremeyecek misin?"

"Güneye doğru gidiyorum; bana daha fazlasını sormayın."

Gece Bekçisi kendisine tanınan imkânları takdir ediyordu. Kraliçenin bahçesinde önüne bol bol yemek konmuştu. Keyfi yerinde olan Tuya, sevgi dolu bir köpeğin ifade etmeye çalıştığı şefkat belirtilerinden çok hoşlanıyordu. Sabırsızlanan Ramses ağzına aldığı saman parçasını çiğniyordu.

"Çok güzel bir köpeğin var oğlum. Bu büyük bir mutluluktur. Onun değerini bil."

126 CHRISTIAN JACQ

"Beni görmek istediğin için geldim."

günlerin nasıl geçti?"

"Her zaman her şeyi biliyorsun!"

"Hükümdarlık etmesi için Firavun'a yardım etmek zorunda değiliz miyiz?"

"Soruşturmadan ne haber?"

"Emniyet Müdürü tahminimden daha becerikli çıktı. Oldukça ama haberler hiç de iç açıcı değil. Seni tuzağa sürükleyen arabacı güneyinde terk edilmiş bir tahıl ambarında ölü olarak bulundu."

"Oraya nasıl gitmiş."

"Güvenilir hiçbir tanık yok. Bozuk mürekkep kalıplarını yapan atölyenin sahibinin kim olduğunu belirlemek olanaksız. Üzerinde adının bulunduğu papirüsler arşiv servisinde yok edilmiş."

"Böyle bir suçu ancak ileri gelenlerden biri işleyebilir."

"Haklısın. Böyle bir suç ortağını satın alabilmek için zengin ve güçlü biri olması gerekir."
"Böylesi bir ahlak bozukluğu midemi bu ka-
darla bırakmamalıyız!
"Korkacağımı mı sanıyorsun?"
"Anne!"
tavırlarından çok hoşlanıyorum. Adaletsizliği asla ka-
bul etme."
"Şimdi ne yapmam gerekir?"
"Emniyet Müdürü soruşturmayı daha ileri götürecek yeteneğe sahip değil. Gerisini ben getireceğim."
Emirlerinize gönülden itaat edeceğim."
"Gerçeği elde etmek için böyle bir fedakârlığa hazır mısın?"
Kraliçenin gülümsemesi hem alaycı, hem sevecendi.
"Kendi gerçeğimi bile bulmaktan
Ramses daha fazla içini açmaya, Tuya'nın gözünde gülünç du-
ruma düşmekten korktuğu için cesaret edemedi.
"Gerçek bir erkek umut etmekle yetinmez, harekete geçer."
"Ya yaver gitmezse?"
"Şansını değiştirmek ona düşer; şayet bu beceriyi gösteremezse, yeteneksizliğini kabul eder ve felaketinden başkasını sorumlu tut-
maz."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 127

"Beni öldürmeye çalışan kişiyi yönlendirenin Şenar olduğunu varsayarsak?"
Kraliçenin yüzünde bir keder ifadesi belirdi.
"Korkunç bir suçlama."
"Böyle bir şüphe senin de yüreğine işledi, değil mi?"
"Sen de, o da benim ikinizi de seviyorum. Ka-
rakterleriniz farklı olsa da, ihtiraslarınız iddia edildiği gibi olsa da, kardeşinin bu denli alçak olabileceğini nasıl düşünürsün?"
Ramses sarsıldı. Hükümdar olma arzusu komploların en kötü-
sünü düşünecek kadar gözlerini körleştirmişti.
"Arkadaşım Aşa, barışın tehdit altında olduğunu söylüyor."
"Çok iyi bir bilgi almış."
"Babam Hititlerle savaşıyor mu?"
"Durum gösteriyor."
"Onunla gitmek ve ülkem için çarpışmak istiyorum."

21

Sarayın Şenar'a ayrılan bölümünde, memurlar ve yüksek görev-
liler arasında ciddi bir hava hâkimdi. Herkes sorumlu olduğu büro-
da verilen yönergeleri harfi harfine uyguluyordu. Bu sıkıcı havayı dağıtacak ne bir gülüşme ne de bir konuşma duyuluyordu.
Haber öğleye doğru gelmişti; ani bir müdahalede bulunulması için iki seçkin alay hemen seferber edilmişti. Durum açıktı: Hitite-
re karşı savaşa girilecekti! Şenar şaşkına dönmüştü. Bu ani tepki, Şenar'ın bir süreden beri canlandırmaya çalıştığı ticaret politikasını tehlikeye atıyordu. Oysaki bu girişimin meyvelerini yakında alacak-
tı.
Bu saçma çarpışma, bir güvensizlik ortamına yol açacak, ticare-
te zarar verecekti. Seti de, kendinden önceki hükümdarlar gibi bir batağın içine saplanıp kalmıştı. Her zamanki gibi, modası geçmiş manevi duygular ağır basmış, Mısır topraklarının korunması ön plana çıkmıştı. Başka yerde kullanılsa çok daha yararlı olacak ener-
jiyi bir savaşta boşa harcayan bir ülke, uygarlığının büyüklüğünü nasıl ileri sürebilirdi? Şenar, kralın askeri danışmanlarının şöhretini

yıkmaya, onların ne kadar saf olduklarını kanıtlamaya vakit bula-
mamıştı. Savaştan yana olan bu insanlar, kendilerini, bütün ulusla-
rın önlerinde eğilmek zorunda oldukları birer fatih sanarak sadece
boğaz boğaza çarpışmayı düşünüyorlardı. Bu sefer bozgunla sonuç-
lanacak olursa Şenar, bu yeteneksizleri saraydan kovacağına dair
kendi kendine söz vermişti.

Firavun'un, başbakanın ve genelkurmay başkanının savaşıta bu-
lunduğu sırada ülkeyi kim yönetecekti? Elbette ki kraliçe Tuya. Şe-
nar ile görüşmeleri ve hatta bazen sertleşse de ikisi de
birbirlerine gerçek bir sevgi besliyorlardı. Şenar'ın annesinden açık
ve kesin bir açıklama istemesinin zamanı gelmişti. Tuya bunu anla-
makla kalmayacak, belki de barışı korumak için etkide bulu-
nabilecekti. Bu yüzden, kraliçenin işlerinin yoğun olmasına rağmen
onu bir an önce görmek için ısrar etti.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

Tuya onu öğleden sonra görüşme odasında kabul etti.

"Beni resmi bir ortamda kabul ediyorsunuz, sevgili anneciğim!"

"Bahse girerim ki benimle görüşme girişiminiz özel nedenlere
dayanmıyor."

"Her zaman olduğu gibi tahmininizde yanılmadınız. Bu güçlü
altıncı hissiniz nereden geliyor?"

"Bir oğul annesine dalkavukluk

"Savaşı sevmiyorsunuz değil mi?"

"Kim sever ki?"

"Babamın verdiği karar biraz acele olmadı mı?"

"Onun çılgınca bir hareket yapabileceğine mi inanıyorsun?"

"Elbette hayır, ama Hititler.

"Güzel giysilerden hoşlanır mısınız?"

Şenar afalladı.

"Elbette, ama..."

"Benimle gel."

Tuya oğlunu bitişik salona götürdü. Alçak bir masanın üzerinde
ondüleli lüleleri olan arkası uzun bir peruka, kollan bol bir gömlek,
kıvrımları olan püsküllü süslü uzun bir etek, omuzlardan çaprazla-
ma takılan ve giysiyi belinden tutan bir kuşak vardı.

"Çok güzel değil mi?"

"Belli ki çok emek harcanmış."

"Bu giysiler senin için hazırlandı. Baban seni Suriye'ye karşı ya-
pılacak seferde onun sağ tarafında sancaktar olarak görevlendirdi."
yüzü kireç gibi oldu.

kralın sağında ucunda Zafer Tanrısı

Amon'un simgesi olarak bir koç başı bulunan bayrak direğini taşı-
yacaktı. Firavun'un büyük oğlu babasıyla birlikte sefere çıkacak ve
savaşıta ilk sırada bulunacaktı.

Ramses tepiniyordu.

neden, Seti'yle sefere gidecekleri açıklayan kararnameyi
getirmekte bu kadar gecikiyordu? Prens kendisine verilen rütbenin
ne olduğunu öğrenmek için sabırsızlanıyordu. Cafcaflı bir unvanın
pek önemi yoktu onun için. Önemli olan savaşıta katılmaktı.

"Nihayet gelebildin! Liste nerede?"

Ameni başını önüne eğdi.

9

130 CHRISTIAN JACQ

"Bu hoşnutsuzluğunun nedeni ne?"

"Kendin oku."

Kral kararnamesiyle Şenar, kralın sağında sancaktar olarak tayin

edilmişti, adı ise hiç yazılmamıştı.
bütün kışlalarında büyük bir hazırlık vardı. Ertesi sa-
bah erkenden piyadelerle savaş arabalarından oluşan birlikler biz-
zat kralın komutasında Suriye yolunu tutacaklardı.
Ramses bütün gününü merkez kışlanın avlusunda geçirdi. Ba-
bası akşam karanlığı basarken savaş kurulundan çıktığı sırada yanı-
na sokulma cesareti gösterdi.
"Size bir şey arz edebilir miyim?"
"Seni dinliyorum."
"Sizinle sefere çıkmak istiyorum."
"Kararım kesindir."
"Subay olmak benim için önemli değil. Ben sadece düşmanı
yenmek istiyorum."
"Demek ki kararım doğruymuş."
"An... anlamadım."
"Garip istekler, zevzeklikten başka bir şey değildir. Düşmanı
yenmek için bu işte yetenekli olmak gerekir. Sen bu durumda de-
ğilsin Ramses."
Öfkesi ve hayal kırıklığı yatışan Şenar, yeni görevinden memnu-
niyetsizlik duymadı. Bu göreve ayrıca bir yiğın da ekleni-
yordu. Gerçekten de, savaşçı niteliklerini gözler önüne sermeden
tahta çıkmak Teb kralları döneminden beri kralın,
ülke topraklarını korumak ve düşmanı püskürtmek için gerekli ni-
teliklerini kanıtlaması gerekiyordu. Şenar da kendisinin gözünde
çok kötü, fakat halkın gözünde çok önemli olan bu geleneğe uyu-
yordu. Aralarında sancaktarın da bulunduğu öncü birliğin geçişi
sırasında, kızgın bakışlarını görünce beğenmediği bu ge-
lenek ona daha bir eğlenceli göründü.
Ordunun sefere her önemli olayda olduğu gibi ortalık-
ta bir bayram havasının esmesine neden olmuştu. Halk, günboyu
sürecek olan bu tatil fırsatından doyasıya yararlanıp, bira içerek eğ-
leniyordu. zaferinden kuşkulanan kimse yoktu.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

Şenar, kişisel zaferine rağmen kaygılarından kurtulmuş değildi.
Çarpışma sırasında en iyi asker bile kötü bir durumla
di. Kendini yaralı, küçük düşmüş ve sakat hayal etmek, içini
dırıyordu. Cephede görevleri bırakarak, ken-
disini tehlikelere karşı koruyacaktı.
Bir kez daha şansı onu Bu sefer sırasında babasıyla
görüşme olanağı bulacak ve geleceğini belirleyecekti. Böyle bir gele-
cek büyük bir gayret göstermeye değerdi değmesine, ama sarayın
rahatlığından uzaklaşmak katlanılması zor bir deneyimdi.
orduya gönüllü olarak katılan taşralılardan pek hoş-
lanmıyordu. Bunlar, savaş tehlikesi baş gösterince, uzak topraklar-
da olma düşleriyle orduya gönüllü yazılan insanlardı. Böyle
kaba köylülerden oluşturulan birlik daha kenar mahal-
lelerinden çıkmadan tarlalarına dönerdi. Kemikli yüzlü, kısa sakal-
lı ve çok kuvvetli bir adam olan Bakhen, kraliyet ahırlarının baş
idarecisi yanı sıra, acemi erlerin eğitimi ile de ilgileni-
yordu.
Bakhen sert ve boşuk sesiyle erlere, içi taş dolu çuvalı kaldırıp
sağ omuzlarına koymalarını, dur emri verilinceye kadar kışla du-
varları boyunca koşmalarını emrediyordu.
Eleme çok acımasız ve çok çabuk yapıldı. Çoğunluğu güçlerini
ayarlayamadı, yüklerini yarı yolda bıraktılar. Bakhen sabırlı davran-
dı ve koşuda elli aday kalınca elemeyi durdurdu.
Acemi erlerin arasında gördüğü bir genç, hayretten ağzının açık

kalmasına neden olmuştu. birçoğunun en az bir boy ötesinde koşusunu sürdüren bu şaşırtıcı bir canlılık sergi-
liyordu.

"Prens Ramses! Sizin yeriniz burası değil."

"Bu denemeye girmek ve yeterlik belgesi almak istiyorum."

Sizin böyle bir şeye ihtiyacınız yok ki!

"Ben böyle düşünmüyorum; eminim sen de dur. Bir asker papirüs üzerinde

Hazırlıksız yakalanan Bakhen, kaslarını daha da gösterişli kılan deri bilekliklerini çevirdi.

"Çok dürüst bir davranış.

mu yoksa, Bakhen?"

132 CHRISTIAN JACQ

"Ben mi? Korktum mu? Öyleyse ötekilerle sıraya Geçmek bilmeyen üç gün boyunca adamları güçlerinin en son haddine kadar zorlayarak âdeta onlara işkence etti. En daya-
nıklı yirmi adamı seçti. Ramses bu yirmi kişi arasındaydı. Dördüncü gün silahları kullanmaya başladılar: cop, kısa kılıç ve kalkan. Bakhen bir iki öğüt vermekle sonra gençleri birbiri-
ne

Aralarından biri kolundan yaralanınca, Ramses elindeki kılıcı yere bıraktı. Arkadaşları da onun gibi yaptılar.

Bakhen:

"Size ne oldu?" diye devam edin, yoksa çekip gi-
din!"

Asker adayları eğitimcinin emrine uydular. Korkaklar ile bece-
riksizler reddedildiler. Geriye kala kala on iki aday kaldı. Bunların askerlik mesleğini icra edebilecekleri kanaatine varılmıştı. Ramses iyi dayanıyordu; on gün süren yoğun talim sırasında coşkusu hiç tükenmedi.

On birinci günün sabahı Bakhen:

"Bana bir subay gerekli," dedi.

Aralarında biri hariç, adaylar oku elli metreye kadar atan yay germe denemesinde aynı yeteneği gösterdiler.

Bu durumdan memnun olan Bakhen onlara ön tarafı boynuzla güçlendirilmiş büyük bir yay gösterdi. Sonra da okçulardan yüz elli metre uzağa üzeri deri kaplı bir hedef tahtası koydu.

"Şu silahı alın ve hedefi delin."

Adaylardan çoğu yayı geremediler bile. ikisi oku atabildi, ama okları yüz metreyi aşamadı.

En son Ramses, Bakhen'in alaycı bakışları altında yerini aldı.

Onun da arkadaşları gibi üç atış hakkı vardı.

"Bir prens gülünç duruma düşmekten kaçınmalıdır. Sizden da-
ha güçlü olanlar bile başaramadılar."

Düşüncesini yoğun olarak hedef tahtasının üzerine yoğunlaştı-
ran Ramses için yeryüzünde sanki başka hiçbir şey yokmuş gibiydi. Yayı germesi aşırı güç gerektirmişti. Kasları dayanılmaz derece-
de ağrıyan Ramses oku yerleştirip sığır sinirinden yapılmış yay kiri-
şini çekti.

Birinci ok hedefin solundan geçti. Bakhen bıyık altından güldü.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

soluğunu sonra soluk almadı ve hemen ardından ikinci oku fırlattı. Ok hedef tahtasının üstünden geçti.

"Sonuncu şans," dedi.

Prens bir dakikadan fazla gözlerini yumdu, hedef tahtasını zih-
ninde canlandırdı. Hedefin yakında olduğunu ve kendisinin okun

yerine geçtiğini ve okun hedefle birleşmek arzusu ile yandığını hissetti.

Üçüncü atışı başarılı oldu. Ok saldırgan bir gibi havayı yarmış ve deri hedefi delip geçmişti.

Öteki adaylar günün galibini alkışladılar. Ramses büyük yayı verdi.

Eğitmen:

"Bütün bunlara bir yarışma daha ekliyorum. Benimle çıplak elle güreş tutacaksınız."

"Bu kural mı?"

"Bu da benim Benimle güreşmekten korkuyor musun?"

"Bana subay belgemi verin."

"Dövüşün ve gerçek bir askerle güreş tutabilecek yetenekte olup olmadığınızı

Ramses, daha uzun boyluydu, ama adaleleri onun

kinden daha az gelişmişti ve onun kadar çalışmamıştı. Bu yüzden reflekslerine güvenmek zorundaydı. Eğitimci hiçbir haber verme

den saldırdı. Prens yana kaçtı, ama yumruğu sol omzu

nu sıyrıp geçti. Eğitimcinin üst üste beş kez yaptığı saldırı boşa git

ti. Duruma sinirlenen Bakhen, prensin sol bacağına daldı ve denge

sini bozdu. Ramses, hasmının yüzüne bir tekme atarak kurtuldu ve

elinin yan tarafıyla Bakhen'in ensesine vurarak onu yere yıktı.

Ramses düelloyu kazandığını sandı. Gururu kırılan Bakhen aya

ğa kalktı, hız aldı ve prensin göğsüne kafa attı.

Güzel sevgilisinin göğsüne çok etkili bir merhemi bolca

sürdü. Ağrısı şimdiden hafiflemeye başlamıştı.

"Elim çok hafif değil mi?"

Ramses:

"Çok aptallık ettim," diye mırıldandı.

134 CHRISTIAN JACQ

"Bu hayvan seni öldürebilirdi."

"O işini yapıyordu. Ben düelloyu kazandığımı sandım. Alnıma çarpsaydı ölürdüm."

eli daha bir daha bir cüretli olmaya başladı.

"Burada kaldığın için mutluyum! Savaş çok iğrenç bir şey."

"Ama bazen zorunlu

"Seni ne kadar sevdiğimi bilmiyorsun."

Genç kadın nilüfer çiçeğinin sevgilisinin üzerine uzandı.

"Savaşları ve şiddeti unut; beni onlara tercih etmez misin?"

Ramses onu reddetmedi ve genç kadının ona sunduğu zevke kendini bıraktı. Ramses sevgilisine söylemediği daha yoğun bir mutluluk içindeydi. Subay belgesini almaya hak kazanmıştı.

22

Mısır ordusunun seferden dönüşü debdebe ile karşılandı. Saray

da, savaşın gelişmesi endişeyle izlenmişti. Mısır'a bağlılık sözlerini

ve sadık kulları olma yeminlerini bir yana bırakıp ayak

lanan Lübnanlılar ancak birkaç gün dayanabilmişlerdi; Seti merha

meti karşılığı Lübnanlılardan, birinci kalite sedir ağaçlarından bü

yük miktarda istedi. Amacı, tapınakların cephelerine yeni direkler

dikmek ve tören alayı halinde götüreceği birçok kutsal kayık yaptır

maktı. Bunun üzerine, Lübnan'ın prensleri hep bir ağızdan, Fira

vun'un, kutsal ışık olarak bilinen Tanrı Râ'nın dünyadaki bir görü

nümü olduğunu ve kendilerine yaşam verdiğini kabul ettiler.

Seti elini çabuk tuttuğu için, hiçbir dirençle karşılaşmadan Suri

ye'ye girdi. Hitit kralı Muvattali usta askerlerini toplamaya vakit bulamamış, durumu uzaktan gözetlemeyi yeğlemiştir. Bu nedenle Hitit gücünün simgesi olan ve tahkim edilmiş olan Kadeş kentinin kapılarını açtı. Hazırlıksız yakalandıkları için, kent dalga dalga gelecek saldırıları durduramazdı. Seti, generallerinin şaşkın bakışları altında, kentin surlarını yıkacağı yerde Kadeş'in ortasına bir dikilitaş dikirtmekle yetindi. Yüksek sesle söylenmeyen bazı eleştiriler yapıldı ve bu acayip stratejinin ne amaca hizmet ettiği düşünüldü. Mısır ordusu uzaklaşır uzaklaşmaz, Muvattali ile güçlü bir ordu kentin surlarını kuşattı ve böylece kent yeniden Hititlerin egemenliği altına girdi. O zaman müzakereler başladı. Kanlı bir çarpışmadan sakınmak amacıyla, iki hükümdar, elçilerin aracılığıyla anlaşmaya vardılar. Hititler artık Lübnan'da ve Fenike limanlarında hiçbir kargaşa ya buna karşılık olarak da Kadeş'e ve çevresine saldırmayacaktı. Bu pek güvenilir bir barıştı, ama gene de barıştı. Kralın selefi olacağı açıkça ilan ve ordular komutanlığına yeni tayin edilen Şenar, binden fazla davetlinin bulunduğu bir

136 CHRISTIAN JACQ

nin şeref konuğuydu. Titizlikle hazırlanmış yemeklerin tadına bakarak, ikinci hükümdarlık yılının tarihini taşıyan özel şarapları içen, çıplak dansözlerin, flüt ve çıkardığı melodiye uyun, kıvrıla büküle dans edişini seyreden konuklar pek memnundu.

Kral davete kısa bir süre katıldı. Başarıyla sonuçlanan bir seferin şerefini büyük oğluna bıraktığını belirtti. İyi bir geleceği olduğu anlaşılan eski öğrencilerinden Musa, Ameni ve hatta Setau, Ramses'in verdiği şatafatlı giysileriyle konukların arasındaydılar. inatçılığıyla tanınan Ameni, Memfis'in hatırı sayılır kişileriyle görüşüyor ve onlara kısa bir süre önce kapanan mürekkep kalıplarının yapıldığı atölyeler hakkında sorular soruyordu. Ama ne kadar inat etse de, hiçbir başarı elde edemedi.

Setau, Şenar'ın yönetim görevlisi aracılığıyla acele çağrıldı. Bu davetin nedeni, süt güğümlerinin bulunduğu ardiyede bir yılanın görülmesi idi. Genç adam kuşkulu deliği buldu, içine sarmısak sıkıştırdı, ağzını da bir balıkla kapattı. Zavallı sürüngen bu kaptan kurtulamayacaktı. Setau'nun kibirli bulunduğu görevlinin sevinci pek uzun sürmedi. Yılan uzmanı, ardiyede dolaşan sivri dişli kırmızı beyaz renkli başka bir yılanı gösterince, kasıntı görevli son süratle oradan uzaklaştı. Setau "Budala," diye aklından geçirdi. "Bu tür yılanların zararsız olduğunu bilmiyor."

Musa'nın etrafını çeviren güzel kadınlar onun heybetini ve erkekseksi görünümünü beğeniyorlardı. Bu kadınlardan birçoğu ses'e sokulmayı isterlerdi, ama Güzel onun çevresinde nöbet genç adamın şöhreti giderek artıyordu. Musa'yı yüksek düzeyde bir idari görev vaat ediliyordu. Ramses'in cesareti ilgi uyandırıyor ve bunun sayesinde de kendisine sarayda verilmeyen görevi orduda elde edebilecekti.

arkadaş iki dans gösterisi arasında kaçmayı başardılar, bahçede, bir avokado ağacının altında buluştular.

"Şenar'ın konuşmasını dinledin mi?"

"Hayır, tatlı nişanım Iset'in başka işleri vardı. Onlarla ilgileniyordum."

"Ağabeyin herkese bu seferin en büyük galibinin kendisi olduğunu söylüyormuş. Onun sayesinde Mısır ordusunun kayıpları çok az olmuş ve diplomasi kaba kuvvete galip gelmiş. Ayrıca, Seti'nin

RAMSES: IŞIĞIN

artık yorulmaya başladığını da Şenar'ın kral naibi olarak tayini Şimdiden kendince bir hükümet programı hazırlamaya başlamış. Bu programda uluslararası ticarete, çatışmaları önlemeye, en azılı düşmanlarımızla ekonomik anlaşmalara öncelik

"Bu adam midemi bulandırıyor."

"Kişilik olarak pek parlak değil; bu konuda seninle aynı fikirdeyim, ama projeleri yabana atılır gibi değil."

"Musa, eğer Hititlilere elini uzatırsan, kolunu kesip alırlar."

"Savaş hiçbir şeyi

egemenliğini ve her şeyini yitirmiş bir ülke hali

ne getirecek! Firavunların toprakları, ayrı, özel bir dünyadır. Eğer bu topraklar korumasız kalırsa Asyalılar ülkemizi işgal etmekte hiç gecikmezler. Ülkemizi işgal edenleri sınırlarımızın dışına atmak için de kahramanlık göstermemiz gerekir. Silahları bırakacak olursak canımıza okurlar."

Ramses'in coşkusu Musa'yı şaşırttı.

"Bunları söylemek bize düşmez. Ben de aynen kabul ediyorum, ama gidilmesi gereken doğru yön bu mu?"

"Topraklarımızın bütünlüğünü korumak ve tanrıların burada yerleşmelerine olanak sağlamak için başka çıkar yol peki tanrılar var mı?"

"Ne demek istiyorsun?"

Musa yanıt verecek zamanı bulamadı. Bir genç kız topluluğu Musa ile Ramses'in arasına girdi ve gelecek hakkında binbir soru sormaya başladılar. Güzel sevgilisini kurtarmakta gecikmedi.

"Ağabeyin beni alıkoydu," diye itiraf etti.

"Hangi konuda?"

"Benimle evlenmek için ısrar edip duruyor. Sarayda her şey keşindir. Dedikodular da bu yönde gelişir: Seti, Şenar'ı tahta ortak etmek üzereymiş. Bana kral karısı olmamı teklif ediyor."

Garip bir şey oldu: Ramses'in akıllı birden Memfis'i terk etti ve uçarak Merneptah'ın haremine ulaştı ve yağ kandilinin ışığı altında hotep'in özdeyişini kopya eden, çalışkan genç kızı görür gibi oldu. bu Güzel gözünden kaçmadı ve kupkuru bir ifadeyle sordu:

138 CHRISTIAN JACQ

"Keyifsiz misin?"

Ramses soğuk bir sesle şöyle yanıt verdi:

"Ben hastalık nedir bilmem."

"Pek dalgın görünüyorsun

"Düşünüyordum. Kabul edecek misin?"

"Bu soruyu daha önce yanıtlamıştım."

"Tebrikler işet. Sen benim kraliçem olacaksın ve ben de senin kölen olacağım."

Genç kız Ramses'in göğsünü birkaç kez yumrukladı. Prens, genç kızın bileklerini tuttu.

"Seni seviyorum Ramses ve seninle yaşamak istiyorum. Bunu, sana nasıl anlatmalıyım?"

"Bir koca ve baba olmadan izleyeceğim yol hakkında açık seçik bir fikre sahip olmam gerekiyor. Bana biraz zaman ver."

Güzel kokulu gecenin içinde yavaş yavaş her taraf sessizleşti. Müzisyenler ve dansözlerle birlikte yaşlı saray nedimleri de çekilmişlerdi. Sarayın bahçesinde, ötede beride birbirlerine bilgi aktaran, hasmını atlatarak daha yüksek rütbelere çıkmak için gülünç

komplolar kuranlar vardı.

Mutfak tarafından gelen yürek parçalayan bir çığlık sessizliği aniden bozdu.

Mutfağa ilk koşan Ramses oldu. idare memuru uzun bir sopayla yaşlı bir adama vuruyor, adam da elleriyle yüzünü kapatmaya çalışılıyordu. Ramses, saldırganın üstüne atılıp boğazını sıkmaya başladı. Nefesi kesilen idare memurunun elindeki sopa yere düştü, yaşlı adam kaçarak bulaşık yıkayanların arasına saklandı.

Musa araya girdi.

"Adamı

Ramses elini gevşetti. Yüzü kıpkırmızı olan idare memuru zorlukla nefes alıyordu.

"Bu yaşlı adam Hitit tutsaklardan biriydi," dedi. "Onu eğitmek zorundayım."

"Emrinde çalışanlara hep böyle mi davranırsın?"

"Sadece Hititlere!"

Şatafatlı giyimiyle diğer herkesi gölgede bırakan Şenar, meraklı kalabalığı yararak araya girdi ben hallederim."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

Ramses idare memurunu saçlarından yere yıktı.

"Bu alçağı işkence yapmakla suçluyorum."

"Kendini bu kadar kaptırma sevgili kardeşim!

idare memurum bazen sertleşir,

"Bu adamdan şikâyetçiyim ve onu mahkemede görmek istiyorum."

"Senin nefret ettiğini sanırdım?"

"Bu Hititli senin hizmetkârın artık, düşman değil. Bizim ülkeimizde çalışıyor ve saygı görmeyi hak ediyor. Maât yasası da emreder."

"Büyük sözlere gerek yok! Bu olayı unut, ben de sana minnet duyayım."

Musa:

"Ben de katılıyorum," dedi, "hiçbir şey böylesi bir davranışı haklı gösteremez."

"Durumu daha ağırlaştırmak şart mı?"

Ramses,

memurunu götür," "onu dostumuz Setau'ya teslim

et. Yarın sabah hemen yargılanmasını isteyeceğim."

"Zor kullanarak ve tehdit ederek bir insanı alıkoymak suçtur."

"idare memurunun mahkemede hazır bulunacağına söz veriyor musun?"

Şenar boyun eğdi. Bunca tanık Kaybedeceği önceden

belli olan bir kavgaya girişmemek en iyi davranış olacaktı. Suçlu, çöldeki bir vahada sürgüne gönderilme cezasına çarptırılacaktı.

Şenar uysal bir tavırla:

"Adalet güzel şeydir," dedi.

"Adalete saygılı olmak bizim toplumumuzun temel direğidir."

"Aksini söyleyen kim?"

"Ülkeyi böylesi usullerle yönetmeye kalkacak olursan, karşında beni hasmın olarak bulacaksın."

"Sen neler hayal ediyorsun böyle?"

"Ben hayal etmiyorum, gözlemliyorum. Başkalarını küçük düşürmek ideallerinin bir mı yoksa?"

"Yanılığa düşme Ramses; bana saygı borçlusun."

"Ben hükümdarımıza saygı duyarım, Güney ve Kuzey Mısır'ın efendisi hâlâ Seti'dir, sanırım."

140 CHRISTIAN JACQ

"Alay etmenin de bir haddi vardır. Yarın bana itaat etmen gerekecek."

"Yarına daha çok

"Böyle yanılgılara düşse düşse, sonun kötü olacak."

"Bana da Hitit tutsağına yaptığını yapmaya mı niyetlisin?"

Çok kızan Şenar tartışmayı sona erdirdi.

Musa:

"Ağabeyin hem güçlü, hem de tehlikeli bir adam," dedi. "Ona böyle kafa tutmak zorunda mısınız?"

"O beni korkutmuyor. Daha önce tanrılar hakkında konuşurken ne demek istiyordun?"

"Ben de tam bilmiyorum. Acayip düşünceler kafama üşüşüyor ve yüreğimi parçalıyor. Onların sırrını çözemediğim sürece huzura

23

Amend vazgeçmedi. Kraliyet kâtibi Ramses'in özel sekreteri olarak birçok resmi daireye girebildi ve oralarda araştırmalarına yaradım edecek dostlar edindi. Böylece mürekkep imal eden atölyelerin listesini elde etti ve sahiplerinin adlarını öğrendi. Kraliçe Tuva'nın da Ramses'e söylediği gibi kuşkulu atölyeyle ilgili bilgiler arşivde gerçekten kaybolmuştu.

Mademki bu yol tıkanmıştı, de yeni bir girişimde bulundu:

Kâtiplerle doğrudan ilgisi olan saray görevlilerinin listesini çıkardı ve bunların mal varlığı arasında sözü geçen atölyeyi bulmaya çalıştı. Araştırmayla geçen uzun günler başarısızlıkla sonuçlandı.

Geriye tek bir yol kalıyordu, o da düzenli bir şekilde çöplükleri aramaktı ve önce kendisinin ölüm tehlikesi geçirdiği çöplükten başlayacaktı. Bir kâtip, elde ettiği bir belgeyi papirüse yazmadan müsvedde olarak bir kalker tabakasının üzerine Bu müsveddelerin yazıldığı kalkerler, binlercesi gibi büyük bir çukura atılırdı ve bu çukur, idari çalışmalarla giderek dolardı.

Ameni, atölyenin tapusunun bir kopyasının olabileceğinden emin değildi. Böyle olmakla birlikte, şansı olup olmadığını hiç düşünmeden, günde iki saatini bu işe ayırarak çöplükleri araştırmayı sürdürdü.

Güzel Musa'yla Ramses arasındaki dostluktan pek hoşlanmıyordu.

karmaşık ve kararsız karakteriyle Mısırlı'nın üzerinde kötü etki yaratıyordu. Bu nedenle genç kadın, Ramses'i sık boğaz edip iyice bunaltmamak için, evlenme arzusunu hiç ortaya koymadan sevgilisini zevk fırtınalarına Ramses tuzağa düşmüştü.

Bir villadan ötekine, bir bahçeden başka bir bahçeye, toplantıdan toplantıya gidiyordu. Günlük işlerin yönetimini özel sekreterine bırakarak bir soylunun aylak yaşantısını sürdürmeye başlamıştı.

142 CHRISTIAN JACQ

Mısır, gerçekleşmiş bir her gün harikalarını ortaya koyan bir cennetti. Tıpkı bir annenin bitip tükenmek bilmeyen cömertliği gibi. Hurma ağaçlarının gölgesini, hurma balının tadını, rüzgârın türküsünü, nilüferin güzelliği ile zambak kokusunun değerini bilenler için bu ülkede mutluluk sel gibi akıyordu. Bütün bunlara bir de âşık bir kadının tutkusu eklenince her şey olağanüstü etkileyici olmaz mıydı?

Güzel bütün aklının fikrinin kendisinde olduğu

nu sanıyordu. Sevgilisinin keyfi yerindeydi, canlılığı erişilmezdi.

Aşk oyunları devam ediyordu, paylaştıkları zevk onlara canlılık ve riyordu. Gece Bekçisi'ne gelince, en iyi ailelerinin aşçılarının hazırladığı yemekleri keyifle yiyerek damağını engin deneyimlere açıyordu.

Hiç kuşku yok Seti'nin iki oğlunun yolunu çizmişti:

Şenar'a devlet işleri; Ramses'e parıltılı, fakat gününü gün etmesini sağlayan bir yaşam. Güzel bu görev bölüşümüne mükemmel bir biçimde uyum sağlamış oluyordu.

Bir sabah, yatak odasını boş buldu. Ramses ondan önce kalkmıştı. Güzel tset endişelenmişti. Makyajını yapmadan bahçeye fırladı ve sevgilisine seslendi. Yanıt vermediğini görünce şaşkına döndü. Sonunda onu, kuyunun yanında, süsen çiçeklerinin ortasında düşünürken buldu.

"Hayrola, ne oldu? Beni korkudan öldürdün!"

Onun yanına diz çöktü.

"Seni bu kadar endişelendiren

"Senin benim için biçtiğin hayata uygun olarak yaratılmamışım ben."

mutlu değil miyiz?"

"Bu mutluluk benim için yeterli değil."

"Hayattan daha fazlasını isteme; yoksa hayat senin aleyhine dönebilir."

"Uyarın için teşekkür ederim."

"Gururlu olmak bir erdem mi?"

"Eğer kendini aşmak istiyorsan, evet. Babamla konuşmalıyım."

Hititler ile yapılan ateşkesten sonra eleştiriler sona ermişti. Mısır orduları Hitit kuvvetlerini yenecek güçte görünse de ba

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

şansı şüpheli bir savaşı Seti'nin çok iyi ettiğini düşünüyordu.

Sürdürdüğü propagandaya rağmen, Şenar'dan başka hiç kimse onu bu zaferin tek sorumlusu olarak görmüyordu. Üst rütbeli subaylara göre, kralın büyük oğlu hiçbir çatışmaya uzaktan seyretmekle yetinmişti.

Firavun dinliyor ve çalışıyordu.

Aralarında namuslu olanları da bulunan danışmanlarını dinliyor, haberleri inceliyor, iyiyi kötüden ayırıyor, hiçbir kararı aceleyle getirmiyordu.

sarayının geniş bürosunda çalışıyordu. Salon üç büyük pencereden gün ışığı alıyordu. Duvarlar beyaza boyanmıştı. Üzerlerinde hiçbir süs yoktu. Mobilya olarak sade, süssüz büyük bir masa, ziyaretçiler için hasır iskemleler ve papirüslerin konduğu bir dolap vardı.

bu salonda, yalnızlık ve sessizlik içinde Kuzey top raklarının efendisi, dünyanın en güçlü devletinin geleceğini yönlendiriyor ve Mısır'ı evrensel yansıması yolunda maya çalışıyordu.

Bu sessizlik, kral ve müşavirlerine ayrılmış arabaların beklediği iç avludan gelen bağırıp çağırımlarla bozuldu.

Çalışma odasının penceresinden bakan bir atın çılgın gibi sağa sola saldırdığını gördü. Bağlandığı ipini kopardıktan sonra, kendisine yaklaşmak isteyenlere çifte atarak dört nala koşuyordu. Bir çiftle güvenlik görevlilerinden birini, başka bir çiftle de yaşlı bir kâtipi yere yuvarladı.

Hayvanın soluk almak için durduğu andan yararlanan Ramses bir direğin arkasından çıkıp üzerine sıçradı ve dizginleri sıktı. Çılgına dönen at saha kalktı, binicisini düşürmeye ama bu çabası bo

şunaydı. Yenildiğini anlayınca soluklandı, hırladı, sonra Ramses atın üzerinden indi. Muhafız birliğinin erlerinden biri onun yanına sokuldu.

"Babanız sizi görmek istiyor."

Prens ilk kez çalışma odasına kabul ediliyordu. Aşırı bir lüksle karşılaşacağını umarken, hemen hemen boş, hiçbir çeki ciliği olmayan sade döşenmiş bir oda görünce şaşırdı. Kral oturmuştu, önünde açık duran bir papirüs vardı.

144 CHRISTIAN JACQ

Nasıl davranması gerektiğini bilemeyen Ramses, babasına iki metre kadar sokuldu. Kral oturmasını söylemedi.

"Kendini tehlikeye attın."

"Hem evet hem hayır. O atı tanıyorum. Huysuz değildir. Belki güneş onu öfkelenlendirmiş olabilir."

"Gene de sen kendini tehlikeye attın. Muhafızım atı yatıştırabi bir iş yaptığımı sanıyordum."

"Belki de göze girmeyi düşünüyordun, ne dersin?"

"Eh

"Açık yürekli ol, içten davran."

"Çılgına dönmüş bir atı sakinleştirmek kolay bir iş değildir."

"Kendini göstermek için bu olayı sen düzenlemiş Ramses öfkeden kıpkırmızı kesildi.

"Baba! Nasıl oluyor da böyle

"Bir firavun, iyi bir strateji uzmanı olmak zorundadır."

"Peki bu bir strateji olsaydı beğenir miydiniz?"

"Senin yaşında böylesine ikiyüzlü bir taktiğe başvurmak, geleceğin için hiç de hayırlı olmayabilir. Ama tepkin, açık yürekli olduğunı gösteriyor."

"Ben aslında sizinle görüşmek için bir yol arıyordum."

"Hangi konuda?"

"Suriye'ye seferiniz sırasında bir asker gibi dövüşme yeteneğinden yoksun olduğumu söyleyerek beni kınamıştınız. Siz burada yokken ben bu eksikliği giderdim. Şimdi subaylık diplomasına hak kazandım."

"Bana söylendiğine göre, çok iyi dövüşmüşsün."

Ramses şaşkınlığını gizlemeyi başaramadı.

siz biliyordunuz, değil mi?"

"Demek subay oldun."

"Ata binmesini bilirim; kılıçla, mızrakla ve kalkanla dövüşmesini de bilirim ve yayla ok atmasını da."

"Savaşı seviyor musun, Ramses?"

"Savaş zorunlu değil mi?"

"Savaş birçok acılara yol açar; sen onların artmasını mı arzu ediyorsun?"

"Ülkemizin özgürlüğünü ve kalkınmasını güvence altında tut

RAMSES: OĞLU

için başka bir yol var mı? Biz kimseye saldırmıyoruz, ama bizi tehdit ettikleri zaman biz de karşılık veriyoruz. Bu hep böyle dir."

"Benim yerimde olsaydın Kadeş'in surlarını yıkar mıydın?"

Genç adam düşündü.

"Hangi bilgilere dayanarak sorunuzu yanıtlayacağım? Barışın yeniden sağlandığı ve Mısır halkının rahat nefes aldığı dışında seferiniz hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Hiçbir temele dayanmadan bir düşünce ileri sürmeye kalkışmak aptallığın ta kendisidir."

"Başka konulardan söz etmek istemez misin?"

Ramses günlerdir içindeki sabırsızlığı engellemeye çalışıyordu. Babasına Şenar'la aralarında geçen çatışmayı açıp, tahtına vâris olarak düşündüğü bu adamın aslında kazanmadığı bir zaferle böbürlendiğini söylemeli miydi? Prens istese doğru sözcükleri kullanıp, hoşnutsuzluğunu güçlü bir biçimde ortaya koymasını bilirdi ve bunun sonucunda da babasının, koynunda nasıl bir yılan beslediğini anlamasını sağlardı.

Ama Firavun'un huzurunda böyle bir tutum ona saçma ve küçültücü geldi. O ya dedikoducu gibi davranacak ya da Seti kadar akıllı başında olduğunu gösterecekti.

Ama yalan söyleme alçaklığını da gösteremezdi.

"Evet, size açıklamak istediğim bir şey

"Peki neden tereddüt ediyorsun?"

"Ağzımızdan çıkan her şey, eğer dikkat etmezsek bizi lekeleyebilir de

"Daha fazlasını öğrenemez miyim?"

"Söylemek istediğim şeyi siz zaten biliyorsunuz. Bilmiyorsanız, söylemek istediklerim kuruntudan öteye gitmez

"Bir aşırılıktan ötekine geçmiş olmuyor musun?"

"Adını bile bilmediğim bir istek, bir ateş içimi kemiriyor. Ne aşk, ne dostluk onu

"Bu yaşta bu kadar kesin konuşmak ha!"

"Yılların ağırlığı beni yatıştıracak mı?"

"Kendinden başka hiç kimseden medet umma; hem bazen ha"

yat insana beklediğinden daha cömert

"içimi kemiren bu ateş nedir baba?"

"Soruyu iyi sorarsan, yanıtı da alırsın."

10

146 CHRISTIAN JACQ

Seti incelemekte olduğu papirüsün üzerine eğildi. Görüşme sona ermişti.

Ramses eğilerek selam verdi. Geri geri dışarı çıkarken babasının gür sesi onu olduğu yere çiviledi.

"Atı yatıştırdıman tam zamanına denk geldi, çünkü ben de seni bugün çağıracaktım. Yarın, sabah ayininden sonra Sina yarımadaındaki firuze madenlerini denetlemek için yola çıkacağız."

24

sekizinci yılında, Ramses de herkes tarafından çok iyi bilinen Serabit madenlerine giden doğudaki çöl yolunun üzerinde on altıncı yaşını kutluyordu. Güvenlik güçlerinin dikkatli korumasına rağmen bu yol tehlikelerle doluydu ve hiç kimse bu verimsiz topraklarda kendi isteğiyle serüvene atılmazdı. Çünkü bu bölge korkunç yaratıklar ve soyguncu bedevilerle doluydu. Bedeviler sık sık tutuklanıp hapse atılmalarına rağmen, Sina yarımadasını geçmek zorunda kalan kervanlara saldırı maktan vazgeçmiyorlardı.

Bu seferin, savaşıma yönelik bir sefer olmamasına rağmen Firavun ve madencileri, oldukça kalabalık bir askeri birlik koruyordu. Kralın mevcudiyeti bu yolculuğa olağanüstü bir nitelik veriyordu. Bu yolculuğa çıkacağı haberi, bir gün önce, akşam duasından sonra duyurulmuştu. Hükümdarın yokluğu sırasında kraliçe Tuya, devlet gemisinin dümenini tutacaktı.

Ramses ilk önemli resmi görevini alıyordu: Seferin genel komutanlığına terfi ettirilen Bakhen'in emri altındaki piyade birliğinin komutanlığını yapacaktı. Yola çıkış anında Ramses'in karşılaşmaları buz gibi bir hava estirdi, ama ne o ne de öteki kralın

gözleri önünde bir çatışmayı göze alabilirdi. Görevlerinin devamı süresince birbirlerinin huylarına alışmak zorunda kalacaklardı. Ramses'e "yeni bir subayın emrindeki askerlere en az zarar verebileceği yer" olan artçı birliğin başına geçmesini emrederek araya mesafeyi koyuverdi.

Altı yüzden fazla asker, Tanrıça Hator'un taşı olan firuzeyi taşımakla görevli birliği oluşturuyordu. Hator insan olarak ortaya çıkmak için bu çorak ve ıssız toprakları seçmişti.

Daha kolay anlaşılması için geçerli olan Sina ve Serabit adlarını kullanıyoruz. Serabit Sina yarımadasının güney Sûveyş körfezinin 160 km. uzağında bulunmaktadır.

CHRISTIAN JACQ

Bu ilkel yol hiçbir zorluk göstermiyordu belirlenmişti, düzgün bir şekilde bakımı yapılıyordu, küçük tabyalarla ve su noktalarıyla pekiştirilmişti. Yol, yer yer san kırmızı dağların yükseldiği bölgelerden geçiyordu, bu dağların yükseklikleri ilk görenleri şaşkına çeviriyordu, bazıları da cinlerin tepelerden inip ruhlarını ele geçireceklerinden korkuyorlardı. Ama Seti'nin varlığı ve Ram yaydığı güven duygusu onları yatıştırmaya yetiyordu.

Ramses, babasına gerçek değerini gösterme fırsatını verecek sert bir çarpışmayla karşılaşmayı umut etmişti. Bu yüzden görevinin çok kolay olduğunu öne sürerek yakınmaya başladı. Komutasına verilmiş olan otuz kadar piyadenin üzerindeki otoritesini zorlanmadan kurdu. Hepsi de onun nasıl ok attığını, çığına dönen bir kısrağı nasıl yola getirdiğini duymuştu. Hepsi de onun komutasında terfi olanağı bulacaklarını umuyorlardı.

Ramses'in ısrarları üzerine bu sefere çıkmaktan vazgeçmişti; bir yandan zayıf bünyesi çok büyük gayret göstermesi gerekken bu yolculuğa dayanmasını engelleyecekti, öte yandan da, kuş kulu atölyenin kuzeyindeki çöplükte, üzerinde garip bir işaret bulunan bir kalker parçası bulmuştu. Bir iz üzerinde olduğunu söylemek için henüz erkendi, ama genç kâtip bu konuda gösterdiği gayreti esirgemeyecekti. Ramses ona çok ihtiyatlı olmasını tembih etmişti. Gece Bekçisi, ihtiyaç duyulduğu zaman, tapınaklara zehir satarak ve zengin istenilmeyen kobralardan temizleyerek servet yapmaya başlamış olan Setau'dan yardım isteyebilirdi.

Prens kulağı kırıktı. Ölüm tehlikesi geçirmiş olduğu halde çölde çok seven Ramses, Sina çölünden hiç hoşlanmıyordu. Burada sessiz kayalar, insanı endişelendiren birçok gölge ve çok fazla karmaşa vardı. bedevilerin saldırmayacağını iddia ediyordu, ama Ramses yine de kaygılıydı. Elbette, Mısırlıların çok kalabalık olmaları nedeniyle cepheden saldırmaya ama geride kalmış birinin yolunu kesmeyi düşünmezler miydi? Dağa da kötüsü, gece karanlığında ordugâhın içine giremezler miydi? Kaygılı olan prens önlemlerini talimatlarını verdi. Bakken hen'le bir ağız dalaşından sonra, Ramses'in uyarılarını dikkate güvenlik önlemlerine son olarak göz atması kararlaştırıldı.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

Bir kralın artçı birliğinden ayrıldı ve öndeki birlikler arasında, adamları için şarap aramaya koyuldu; herkes ona çadırında çalışmakta olan levazım sorumlusuna başvurmasını öğütledi. Ramses çadırın perdesini aralayıp eğildi, lamba ışığında bir haritayı incelemek için bağdaş kurmuş adamı görünce şaşırды.

"Musa, senin ne işin var burada?"

emriyle geldim. Levazım hizmetlerini yürütmek ve bölgenin ayrıntılı haritasını yapmak için görevlendirildim." "Ben de artçı birliğine komuta ediyorum." "Burada olduğunu senden söz et□ mekten hazzetmediği ilk bakışta anlaşılıyor." "Giderek daha iyi geçiniyoruz." "Çıkalım bu daracık yerden." adamın vücut yapıları hemen hemen eşitti. Atletik yapıları ile doğal güçleri onları yaşlarından daha büyük gösteriyordu. Onlar artık yeni yetme iki delikanlı değil, ergin iki erkekti.

Musa:

"Benim için çok güzel bir sürpriz oldu," dedi. "Saraydan davet geldiği sırada haremde canım sıkılıyordu. Buradaki temiz hava ora□ da olmadığı için, neredeyse firar edecektim." harikulade bir yer değil mi?" "Benim için değil. Kendini beğenmiş gülünç kadınlar beni öfke□ lendiriyor. Sanatkârlar kıskançlıklarından sırlarını saklıyorlar; ida□ recilik görevi bana uygun değil." "Bu değişiklik sana bir şey kazandırdı mı?" "Bir değil bin şey kazandırdı! Ben buraları, bu acımasız dağlan seviyorum. Burada kendimi evimdeymişim gibi hissediyorum." "İçini yakan ateş canlılığını yitiriyor mu?" "Aslında giderek azaldığı doğru. Sanırım benim ilacım güneşin altında cayıp cayıp yanan şu kayalarla, şu gizli dar vadilerde." "Buna pek inanmadım doğrusu." "Bu unutulmuş topraklardan yükselen çağrıyı duymuyor mu□ sun?" "Ben daha çok bir tehlike Musa birden coştı. "Bir tehlike ha! Bir asker gibi mi tepki gösteriyorsun yoksa?" "En azından ben görevimi yapıyorum. Sen ise levazımcı olarak

150 CHRISTIAN JACQ

bazı görevlerini ihmal ediyorsun. Mesela benim artçı birliğin şarabı yok."

Yahudi bir kahkaha attı.

"Bundan ben sorumluyum. Onların dikkatlerini dağıtacak hiç□ bir şey olmamalı."

"Ufacık bir miktar morallerini yükseltecektir."

Musa:

ilk çatışmamız," dedi. "Kim galip gelmeli?"

"Hiçbirimiz; önemli olan grubumuzun iyiliği."

"Kendi kendinden kaçmanın bir yolu da, sana dışardan kabul ettirilmek istenen bir görevde kalmak değil midir?"

"Böyle bir alçaklığı yapabileceğime inanıyor musun?"

Musa, gözlerinin içine baktı.

"Az miktardaki şarabını ama Sina sevmesini öğren."

"Buralar Mısır değil ki."

"Ben değilim."

"Ne demek Mısırlı değilim. Sen Mısırlısın."

"Yanılıyorsun."

"Sen Mısır'da doğdun, eğitildin ve burada geleceğini kuracaksın."

"Bunlar Mısırlı Yahudi sözleri değil. Benim se□ nin ataların değil. Belki onlar burada Onlarm buralar□ dan geçerken bıraktıkları izleri, başarısızlıklarını hisse□ diyorum."

"Sina başım mı döndürdü?"

bunu anlayamazsın."

"Bana güven duymamaya mı başladın yoksa?"

"Elbette ki hayır."

"Ben Mısır'ı kendimden de çok seviyorum Musa. Hiçbir şey benim için doğduğum topraklardan daha değerli değildir. Sen de kendi ülkeni bulmayı düşünüyorsan heyecanını anlayabilirim."

Yahudi bir kayanın üzerine oturdu.

"Bir Hayır, bu çöl bir vatan değildir. Ben de senin kadar Mısır'ı seviyorum, bana sunduğu zevk ve eğlenceleri seviyorum, ama başka bir ülkenin çağrısını hissediyorum."

"Ve karşına çıkan ilk yabancı ülke seni allak bullak ediyor."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

"Pek de haksız değilsin."

"Birlikte başka çölleri de aşacağız ve tekrar Mısır'a döneceğiz, çünkü sadece orada bir ışık

"Bundan nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?"

"Çünkü bu artçı birliğinin başında geleceğimi düşünecek vakit bulamıyorum."

Sina çölünün karanlık gecesinde iki kahkaha yıldızlara kadar yükseldi.

Eşekler ağır adımlarla ilerliyor, askerler de onları izliyordu. Her biri gücüne göre yük hiçbirinin suyu ve erzakı eksik değildi. Kral birçok kez Musa'nın bölgenin ayrıntılı haritasını hazırlamasına olanak sağlamak için yürüyüş kolunun durmasını emretti.

Ona yardım eden geometri bilginlerinin yardımıyla Yahudi kuruşmuş derelerden yukarı çıktı, bayırlara tırmandı, yeni işaret noktaları seçti ve böylece uzmanların çalışmasını kolaylaştırdı.

Ramses, kendini pek açıkça belli etmeyen bir tedirginlikten kurtulamıyordu. Bu nedenle yanına üç usta piyade eri alarak, devriye görevini sürdürdü. Arkadaşının hırsızlık yapmaya çıkan bedevilerin saldırısına uğramasından korkuyordu. Musa kendini savunabilecek güce sahip olsa da her an için bir tuzağa düşürülebilirdi. Ama hiçbir olay olmadı. Musa harika bir iş başardı. Böylece daha sonra yol yapacak olan madencilerle kervancılara büyük kolaylık sağlanmış oluyordu.

Akşam yemeğinden sonra iki arkadaş, ateşin başında sohbet ettiler. Sırtlanların gülüşleriyle leoparların homurtularına alışık oldukları için sarayı ile haremının konforundan

uzakta bu zahmetli yaşantı ile yetinmek hoşlarına gidiyordu. Az sonra doğacak güneşi sabırsızlıkla bekliyorlardı. Güneşin doğuşu onlara, çözmekten asla vazgeçmeyecekleri bir sırrın yeni bir görünümünü gösterecekti, buna inanıyorlardı. Zaman zaman konuşma dan duruyorlar ve geceyi dinlemekle yetiniyorlardı. Gece onlara, gençliklerinin bütün engelleri aşacağını mırıldanmıyor muydu?

Uzun yürüyüş kolu durdu. Bu saatte durmak hiç de olağan değildi.

gildi. Ramses adamlarına yüklerini yere ve savaş durumuna geçmelerini emretti.

152 CHRISTIAN JACQ

Göğsünde büyük bir yara izi bulunan bir er:

"Sakin olun," diye tavsiyede bulundu. "Bunu söylemek bana düşmez komutanım, ama bir barış duası için hazırlansak daha iyi olacak."

"Neden durduk?"

"Çünkü geldik."

Ramses birkaç adım yana çekildi. Güneşin aşılması im

kânsız gibi görünen kayalık bir yayla görünüyordu.
Firuzeler diyarının ecesi, Tanrıça Hator'un arazisi Serabit
Kadim önlerindeydi.

25

Şenar renk vermiyordu.

Kraliçe, belki onuncu kez, oğlunun devlet işlerinin yönetimine ortak olma isteğini babasının bu konuda hiçbir kesin emir vermediğini bahane ederek reddetmişti. selefi olma konumu ona, altından kalkamayacağı dosyalara burnunu sokma hakkını vermiyordu.

Kralın büyük oğlu annesinin iradesi önünde boyun eğdi ve düşman gizlemesini bildi, ama dostlarının ve haberci şebekesinin, Tuya'ya etkili bir biçimde karşı koyamayacak kadar zayıf olduğunu anladı. Sonra da kendi çıkarı için çalışmaya karar verdi.

Hiç gösterişe kaçmadan, sarayın geleneklerine bağlı birçok nüfuzlu kişisini akşam yemeğine davet etti. Alçakgönüllü, öğüt almaya susamış kişi rolünü oynadı. Gurur ve kibiri bir tarafa bırakarak, tek isteği babasının yolundan gitmek olan örnek bir oğul izlenimini yarattı. Bu davranışları herkesin çok hoşuna gitti. Geleceği şimdiden belirlenmiş görünen Şenar, böylece birçok taraftar kazandı. Bununla beraber dış politikanın elinden kaçtığını gördü, oysaki düşman bile olsalar, öteki ülkelerle ticari ilişkiler ilk hedefini oluşturuyordu. Kendi takımında yetkili ve yararlanılabilir bir adamı olmasından diplomatik ilişkiler hakkında nasıl bilgi sahibi olabilirdi? Tüccarları dinlemek yeterli olmuyordu. Dar kapsamlı bilgilerle düşmanlık şünmek zorunda kalıyor ve o ülkenin yöneticilerinin gerçek niyetlerini bilmiyordu.

yakın bir diplomatı kendi hesabına çalışması için ikna etmek. En ideal çözüm buydu, ama gerçekleşmesi hemen hemen imkânsız olan bir hayaldi bu. Bununla beraber Şenar'ın, stratejisini değiştirmek ve en uygun zamanda Mısır'ın politikasını kökünden değiştirmeye hazır olmak için ilk elden alınmış bilgilere ihtiyacı vardı. Aklına sözcüğü geldi, ama bu söz onu güldürdü. Geçmişten ve geleneklerden başka neye ihanet edebilirdi ki?

154 CHRISTIAN JACQ

Serabit yaylasının çevresini saran dağlar ve vadilerden oluşan bir manzara görünüyordu. Bu karmaşık ve hırçın manzaranın ortasında bir tek firuze yaylası huzur ve barış dolu bir atmosfere sahipti.

Ramses şaşkın şaşkın yere bakıyordu. Değerli taş yer yer den oluşan bu yaylanın yüzeyine kadar çıkmıştı! Başka yerlerde ise bu kadar belirgin değildi. Kuşaktan madenciler yeraltında geçitler ve dar yollar kazmışlar, bir dahaki gelişlerinde kullanmak üzere aletlerini oralarda saklamışlardı. Maden ocaklarında kalmaya elverişli binalar yoktu, çünkü firuzenin çıkarılması işi sıcağın mevsimde yapılamazdı. Madenin niteliği bozulur, rengi kaybolurdu.

Eski madenciler acemileri aralarına alarak hemen çalışmaya başladılar. Amaçları cehennem dibindeki bu yerde olabildiğince az kalmaktı. Gecenin ayazına iyi kötü engel olmaya çalışan taşlardan yapılmış barınaklara yerleştiler ve onları iyi kötü onarmaya başladılar. Asıl işlerine başlamadan önce, Firavun küçük bir Hator tapınağında dini tören yaptı. Bu dinsel duanın amacı göklerin tanrıçasının himayesini ve yardımını istemektir. buraya dağlan yalamak için tanrıçanın doğurganlığının meyvelerini toplayıp

tapınaklarına sunmak, yıldızların hükümdarının ölümsüz ve canlandıracı güzelliğini yaymak için gelmişlerdi. Kısa süre sonra kazı kalemleri, yontma kalemleri ve tokmakların şarkısı duyulmaya başladı. Küçük gruplara ayrılmış madencilerin türküleri de bu seslere karışıyordu. Seti de başlarında onları yüreklendiriyordu. gelince, o, göklerin ve yerin esrarlı güçleri şerefine dikilmiş taşları inceliyordu. Bu taşlar aynı zamanda yıllarca önce bu madeni bulanların anısını yaşıtıyordu. Musa, levazım hizmetindeki rolünü pek ciddiye alıyor ve sin hakkını koruyordu. Hiçbir işçi aç susuz kalmıyor, ki sunaklarda buhur eksik olmuyordu. Çünkü insanlar, tanrılara saygıda kusur etmediği sürece, onlar da bunun karşılığında insanlara harikulade şeyler veriyorlardı. Tıpkı şu genç maden işçisinin tahtalı eliyle havaya kaldırdığı kocaman firuze gibi. Buranın arazi yapısı nedeniyle, herhangi bir baskından kuşku duyulmuyordu. Hiç kimse nöbetçilere görünmeden dik yamaçları

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

tırmanamazdı. Bu durumda görevi çok günler askerlerini çok sıkı disiplin altında tutmuştu. Sonra gülünç duruma düştüğünün farkına vardı. Güvenlik önlemlerini hiç saklamadan askerlerin gevşemelerine ve isteyenlerin öğle yemeğinden sonra uyumalarına izin verdi. hiç katlanamayan Ramses, Musa'ya yardımcı olmak istedi, ama arkadaşı uzlaşmaz bir adamdı. Kendi görevini tek başına yapmaktan hoşlanıyordu. Prens şans madencilerle de yaver gitmemişti. Yeraltındaki geçitlerde daha fazla kalmamasını öğütlediler ona, aksi takdirde kızacak, göreviyle yetinmesini ve şantiye çalışanlarını rahat bırakmasını. Bunun üzerine Ramses sadece emrindeki askerle meşgul olmağa başladı. Onların sivillikteki meslekleri, aileleri ile ilgilendi, şikâyetlerini dinledi, eleştirilerinden bazıları kabul etmedi, bazıları haklı buldu. Onlar iyi bir emeklilik istiyorlar ve devletin, doğdukları yerlerden uzaklarda zor koşullar altında yerine getirmeye çalıştıkları görevlerini göz önünde bulundurarak durumlarıyla daha fazla ilgilenmesini arzu ediyorlardı. Aralarından çok azı savaşa katılma olanağı bulmuştu. Ama hepsi de, büyük şantiyelerdeki taşoğraflara da bunun gibi seferlere çağırılmışlardı. Görevin zorluğuna rağmen, yaptıkları işten gurur duyuyorlardı. Firavun'la birlikte yolculuk etme şansını elde edenlerin anlatacağı yığınla masalsı anı vardı.

Ramses, gözlemler yapmaya başladı.

Bir şantiyenin nasıl yönetilmesi gerektiğini öğrendi, edinilmiş haklara değil, yeteneğe dayanan gerçek bir hiyerarşinin zorunluluğunu fark etti. Cesurları tembellerden, kararlıları hercailerden, sessizleri de gevezelerden ayırt edebilmeyi öğrendi. Gözlerini, ıssız çölün ortasında tekdüzeliğe meydan okurcasına yükselen, atalarının mirası olan bu taşlara dikmişti.

değil mi?"

Babası şaşırtmıştı onu.

Eski atalarının sarındığı türden basit bir peştama

mala ve en az onlar kadar güçlü bir Firavun'du. Kişiliğinden yayılan bir güç, her karşılaşmalarında

du. Seti, otoritesini belli edecek ayırt edici bir süs ihtiyacı duymazdı.

gücünü kabul ettirmeye yetiyordu. Başka kimse böyle

bir etkileme gücüne sahip değildi. Çoğunluk başvuru
yor ya da kendini gibi göstermeye çalışıyordu. Seti gö
ründüğü anda kargaşalık düzene dönüşüyordu.

Ramses:

"Bu taşlar beni derin düşüncelere sevk ediyor," diye itiraf etti.
"Onlar vücut bulmuş insanlardan nokta
yalan söylememeleri ve ihanet etmemeleridir. Bir yıkıcının anıtları
yıkılır, bir yalancının davranışları geçicidir. tek gücü,
Maât yasasıdır."

Ramses allak bullak olmuştu. Bu özdeyişler ona mı sesleniyordu?
Ramses yıkmış ihanet mi etmişti, yalan mı söylemişti? Fırlayıp
yamacın kenarına geldikten sonra koşarak aşağı inmek ve çölde kay
bolmak istedi. Ama hangi hatayı işlemişti? Daha kesin bir suçlama
bekledi, ama böyle bir suçlama gelmedi. Kral uzaklara bakmakla ye
tindi.

Evet, babası kuşkusuz adım söylemeden Şenar'ı hatırla
tıyordu! Onun nankörlüğünün farkına varmıştı ve böylece
ses'i gerçek konumundan haberdar ediyordu. Yeniden kaderi de
şiyordu. Prens, Seti'nin kendisinden yana konuşacağını anlamıştı
ve düş kırıklığı yeniden umuda dönüşmüştü.

"Bu seferin amacı nedir?"

Ramses duraksadı. Sorunun basitliği bir tuzak olduğuna mı işa
ret ediyordu?

"Tanrılar için firuzeleri götürmek."

"Ülkenin kalkınması için gerekli midir bu taşlar?"

"Hayır, Onların güzelliğinden nasıl vazgeçilir?"

"Bizim zenginliğimizin kökeninde kazanç olmamalı, çünkü ka
zanç düşüncesi bizi içten yıkar. Her insanda ve her nesnede özel
olana itibar et; yani niteliğe, parıltıya ve dehaya. Eşi bulunmaz olan
şey neyse onu ara."

Ramses, kalbine bir ışığın girdiği ve onu güçlendirdiği hissine
kapıldı. Seti'nin sözleri, sonsuza dek benliğinde yer etti.

"Küçük olan da büyük olan gibi geçiminin payım
alabilsin. Birinin zararına ötekini ihmal etme, insanlara, toplumun
bireyden daha önemli olduğunu öğret. Kovana yararlı olan, arıya
da yararlıdır. Ve arı, içinde yaşadığı kovana hizmet etmelidir."
Arı, firavunun adını yazmaya yarayan simgelerden biriydi! Seti,

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

devletin en üstün görevinin nasıl uygulanacağını anlatıyor,
azar azar krallık mesleğinin sırlarını açıklıyordu.
Şaşkınlık dönemi yeniden başlıyordu.

Seti:

"Esas olan üretimdir," diye devam etti, "ondan daha da önem
lisi üretilenlerin adil bir şekilde dağıtılmasıdır. Bir sınıfın lehine
olan zenginlik felakete ve geçimsizliğe neden olur. bölüşülmüş
az bir miktar sevinç yayar. Bir hükümdarlığın tarihi, bir bayra
gibi olmalıdır. Böyle bir yaşam sağlamak için hiçbir karın
aç olmamalı. Gözlem yap oğlum, gözlem yapmaya devam et, zira
görülmezi bir insan olamazsan, sözlerimin anlamını sö
Ramses uykusuz bir gece geçirdi. Gözlerini, yaylanın ucundaki,
mavi bir taş damarına dikmişti. Bir saman çöpü gibi içinde çırpın
dığı karanlıkları yok etmesi için Tanrı Hator'a dua etti.
Babası kesin bir plan uyguluyordu, ama hangi planı? Ramses ge
lecekte kral olacağına inanmıyordu artık. Peki ama, sır açıklama
dan yana çok cimri olmakla tanınan Seti, onu böyle bir eğitimle mi
ödüllendiriyordu? Belki de Musa hükümdarın niyetlerini daha iyi
sezinlemiş olamaz mıydı? Ama prens tek başına mücadele edecek

ve kendi yolunu kendi seçecekti.

Güneş doğmadan az önce madenin ana girişinden bir gölge çıktı. Batmakta olan ayın solgun ışığı olmasaydı Ramses, inine girmek için acele eden bir şeytanla karşılaştığını sanacaktı. Ama bu şeytan insan biçimindeydi ve göğsünde bir şey taşıyordu.

"Kimdir o?"

Adam bir an duraksadı, başını prensten yana çevirdi, sonra yaylanın, madencilerin şantiye kulübelerini kurdukları en engebeli taraflarına doğru koştu.

Ramses kağanın arkasından fırladı.

"Dur!"

Adam daha da hızlandı, Ramses de hızlandı. Arayı kısa zaman da kapattı ve dik yardan aşağı inmeden adama yetişti.

Prens atılıp adamın ayaklarına daldı; hırsız yükünü bırakmadan düştü; sol eliyle yerden bir taş aldı ve Ramses'in başına vurmaya çalıştı. Ramses dirseğini adamın gırtlığına dayayıp nefesini kesti.

158 CHRISTIAN JACQ

Adam gene de ayağa kalkmayı başardı, ama yeniden dengesini kaybetti ve sırtüstü düştü.

Bir acı çığlık, sonra ikincisi, arkasından da yamaçtan aşağı yuvarlanıp dibe çarpan bir vücudun gürültüsü.

Ramses, onun yanına indiği zaman, adam ölmüştü. Göğsünde taşıdığı torba ağzına kadar firuze ile doluydu.

Bu hırsız yabancı değildi. Çöldeki av sırasında Ramses'e tuzak kuran, onun ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kalmasına yol açan arabacıydı.

26

Madencilerden hiçbiri hırsız tanıımıyordu. Bu, adamın ilk seferiydi ve kimseyle arkadaşlık işinde dayanıklı, zamanının çoğunu madenin ücra köşelerinde geçiren bu adam arkadaşlarının saygısını kazanmıştı.

Firuzeleri çalmak, ağır ceza gerektiren bir suçtu, ama yıllardan beri hiçbir madenci böyle bir suç işlememişti. Sefere katılanlar suçlunun ölümüne üzülmediler. Çöl yasası, kendine yaraşan cezayı vermişti. İşlediği suçun büyüklüğü nedeniyle arabacı dinsel tören yapılmadan gömüldü. Ağız ve gözleri öteki dünyada açılmayacaktı ve sıra sıra kapılardan yiyip bitirici zebaniye av olacaktı.

Ramses,

"Kim işe aldı bu adamı?"

Yahudi listeleri inceledi.

"Ben."

"Ne sen?"

"Haremdeki âmirim, burada çalışabilecek nitelikte birçok işçi önerdi. Ben de işe alma belgelerini imzalamakla yetindim."

Ramses rahat bir nefes aldı.

"Bu hırsız, çölde beni ölüme sürüklemek isteyen arabacıydı."

Musa sapsarı kesildi.

"Sanırım beni..."

"Bir an bile düşünmedim. Sen de bir tuzağa düştün."

"Haremdeki âmirim? Her şeyden korkan, zayıf karakterli bir insandır."

"Kolayca yönlendirilen bir insan. Ben acele Mısır'a dönüyorum Musa, bu adamın arkasında kimin saklandığını bulmak için sabırsızlanıyorum."

"Böyle davranmakla iktidarın yolunu terk etmiyor musun?"

"Önemli değil, ben gerçeği öğrenmek istiyorum."

"Gerçek hoşuna gitmese de mi?"
"Benden sakladığın bir şeyler mi var?"

160 CHRISTIAN

"Hayır, yemin ederim ki ama kim Firavun'un küçük oğluna saldırmaya cesaret edebilir ki?"
"Belki hayal edebileceğinden çok kimse."
"Şayet bir komplo varsa, bu işin başı erişilmez bir yerdedir."
mı geçiyorsun, Musa?"
"Bu tür çılgınlıklar bizi ilgilendirmez. Mademki Seti'nin yerini almayacaksın, neden sana zarar vermek istesinler ki?"
Ramses arkadaşına babasıyla yaptığı görüşmenin içeriğinden söz etmedi. Ne anlama geldiğini anlamadığı sürece, bu görüşmeleri saklaması daha uygun olmaz mıydı?
"Sana ihtiyacım olduğu zaman bana yardım eder misin Musa?"
"Bu soruyu neden sordun?"
Bu olaya rağmen Seti, programında bir değişiklik yapmadı. Kral dağdan çıkarılan firuze miktarının yeterli olduğuna kanaat getirdiği zaman Mısır'a dönüş işaretini verdi.
Sarayın Emniyet Müdürü, kraliçenin görüşme salonuna kadar koştu. buyruğunu getiren görevli, kraliçenin davetine he-
men gitmesini bildirmişti.
"Geldim Majesteleri."
"Soruşturmanızdan ne haber?"
"Ama... soruşturma bitmişti!"
"Gerçekten mi!"
"Daha fazlasını öğrenmek imkânsız."
"Şu arabacıdan söz Size göre öldü değil mi?"
"Ne yazık ki, zavallı."
"Nasıl oldu da bu ölü, firuze madenlerine gidecek ve oradan kıymetli taşları çalacak gücü buldu?"
Emniyet Müdürü çöktü.
böyle bir şey olamaz."
"Yani beni bunamakla mı suçluyorsunuz?"
"Majesteleri!"
"Üç yanıtı var bunun: ya sizi yoldan çıkardılar, ya beceriksizsi-
niz ya da ikisi birden."
"Majesteleri..."
"Benimle alay ettiniz."
Polis şefi kraliçenin ayaklarına kapandı.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

"Bayağı insanlardan nefret ederim. Kimin adına çalışıp, bana ihanet ediyorsunuz?"
Emniyet Müdürünün ipe sapa gelmez konuşması o güne kadar saflık perdesi arkasına saklanmış olan beceriksizliğinin ortaya çık-
masına yaradı. Yerini kaybetmek korkusuyla etliye sütlüye karışma-
mıştı. O güne kadar iyi davranışlar sergilediğini belirterek kraliçe-
den merhamet diledi.
"Büyük oğlumun kapı bekçiliğine tayin oldun; hiç olmazsa usanç verici kimseleri uzaklaştırmaya
Memur, minnettarlığını sundu. O sırada kraliçe görüşme salo-
nunu çoktan terk etmişti.
Ramses'le Musa'nın arabası, idari büroların baktığı Mer-
minin avlusuna olanca hızıyla arkadaş yolda gelirken araba-
yı sırayla kullanmışlar, hünerlerini ve dayanıklılıklarını göstererek yarışmışlardı. Birçok kez at değiştirilerek alınan yo-
lunu hiç durmadan almışlardı.

Gök gürültüsünü andıran bu geliş, öğle uykusunda olan harem yöneticilerini uyandırmıştı.

"Çıldırıldınız mı siz? Burası kışlaya benziyor mu!"

Ramses:

"Kraliçe bana bir görev verdi," dedi.

Harem yöneticisi, titreyen ellerini oldukça şişkin duran karnının üzerine koydu.

"Peki ama bu görev bu gürültüyü haklı çıkaracak kadar önemli mi?"

"Çok acele etmemiz gereken bir durumla karşı

"Burada mı, benim sorumluluğumda olan bu kurumda mı?"

"Evet, tam burada, acele etmemiz gereken durum da sizin durumunuz."

Musa başını sallayarak onayladı. Adam iki adım geriledi.

"Muhakkak bir yanlışlık vardır."

Musa:

"Firuze madenlerine yapılan sefer için bana bir caniyi işe aldırınız."

"Ben mi? Saçmalıyorsunuz!"

"Onu size kim tavsiye etti?"

"Kimden söz ettiğinizi anlamıyorum."

162 CHRISTIAN JACQ

Ramses:

inceleyelim," dedi.

"Elinizde yazılı emir var mı?"

"Kraliçenin mührü yeterli mi?"

Görevli daha fazla direnmedi. Çok heyecanlanan Ramses, hedefi on ikiden vurduğu kanısındaydı. Musa da aynı düşüncedeydi. O da coşkuluydu. Gerçeğin galip geldiğini görmek onu heyecanlandırıyor yordu.

Firuze hırsızının dosyası tam anlamıyla bir düş kırıklığına yol açtı. Bu dosyada adamın arabacı olduğundan söz edilmiyor, daha önce birçok sefere katılmış tecrübeli bir madenci olduğu yazıyordu. bulunmasının nedeni, mücevhercilere firuzenin nasıl işlenmesi gerektiğini öğretmektir. Harem sorumlusu, göreve Musa tayin edildikten sonra, böyle bir uzmanın Yahudinin ekibinde yararlı olacağını düşünmüştü. Hiç kuşku yok ki sorumlu aldanmıştı. Seyis le arabacının ölmüş olması komployu düzenleyen kişiye ulaşılmasını imkânsızlaştırmıştı.

Ramses iki saatten fazla bir süre hedefleri delik deşik ederek ok atmıştı. Öfkesini, düşüncelerini yoğunlaştırmak, enerjisini dağıtmak yerine toplamak için kullanmaya çalışıyordu. ağrımaya başladığı zaman, harem bahçeleriyle meyveliklerinde tek başına bir koşuya çıktı. Birçok düşünce kafasının içinde dolanıp duruyordu. Düşüncenin çılgın maymunu bu dereceye geldiği zaman, onu yatıştırmamanın en iyi yolu bedeni zora koşmaktır.

Prens yorgunluk nedir bilmiyordu. Onu üç yıldan fazla bir süre emzirmiş olan sütanesi o güne dek böylesine sağlam bir çocuk beslememişti. Çocuk hiç hastalanmamıştı. Soğuğa olduğu kadar sıcağa da aynı rahatlıkla dayanır, istediği kadar uyur ve doymak yerd. On yaşından sonra, atlet yapılı vücudu her gün yaptığı çalışmalarla giderek gelişmişti.

tarafı ılgın ağaçlarıyla çevrili yoldan geçerken, bir kuştan çıkmadığı belli olan ama yine de kuş sesini andıran bir ses duydu. Durdu ve kulak kabarttı.

Bu çok güzel bir kadın sesiydi. Gürültü etmeden yanaştı ve onu gördü.

Bir söğüt ağacının altında oturan Nefertari, Asya'dan getirilmiş

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

bir lavtanın eşliğinde bir melodiyi tekrarlıyordu. Güzel bir meyve-
nin tadını çağrıştıran yumuşak sesi, ağacın yapraklarını hışırdatan
hafif ve serin yele karışıyordu. Genç kadının solunda, üzerinde ra-
kamlarla geometrik şekillerin bulunduğu bir yazı tahtası vardı.
bir güzelliği vardı. Bir an Ramses "Acaba rüya mı gö-
rüyorum," diye düşündü.

Yoksa müzikten korkuyor musunuz?"

Ramses arkasında durduğu çalının yapraklarını araladı.

"Neden saklanıyorsunuz?"

"Çünkü..."

Ramses devam edemedi. Ramses'in mahcubiyeti genç kadım
gülümsetmişti.

"Toz içinde kalmışsınız. Koşuyor muydunuz?"

"Burada beni ortadan kaldırmaya çalışan adamın adını bulaca-
ğımı umuyordum."

gülümsemesi kayboldu, şimdi de ağırbaşlılığıyla

Ramses'i büyülemeye başlamıştı.

"Demek başarısız oldunuz."

"Ne yazık ki

"Bütün umudunuz kayboldu mu?"

"Korkarım ki öyle."

"Araştırmınıza devam etmekten vazgeçmeyeceksiniz, değil mi?"
biliyorsunuz?"

"Çünkü hiç vazgeçmezsiniz."

Ramses yazı tahtasına eğildi.

"Matematik mi öğreniyorsunuz?"

"Hacimleri hesaplıyorum."

"Geometriyi meslek olarak mı seçeceksiniz?"

"Bir sonraki günü düşünmeden kendi kendimi yetiştirmekten
hoşlanıyorum."

"Arada sırada eğlenmeyi düşünmez misiniz?"

"Yalnızlığı tercih ediyorum."

"Çok acımasız bir seçim değil mi?"

Kızın gözleri ciddileşti.

"Sizi rahatsız etmek istemezdim,

Nefertari'nin alımlı bir şekilde boyanmış dudaklarında başışla-
yıcı bir gülümseme belirdi.

164 CHRISTIAN JACQ

"Haremde bir süre daha kalacak mısınız?"

"Hayır, yarın gitmek için yola çıkacağım."

"Gerçeği her ne pahasına olursa olsun ortaya çıkarmak için, de-
ğil mi?"

"Bu yüzden beni kınıyor musunuz?"

"Bu kadar çok tehlikeyi göze almak şart mı?"

"Ben gerçeği istiyorum ve bana neye mal olursa olsun
daima onu arayacağım."

Ramses genç kızın bakışlarında cesaretlendirici bir anlam oku-
du.

gelecek olursanız, sizi bir akşam yemeğine davet et-
mek isterim."

"Bilgilerimi artırmak için birkaç ay daha haremde kalmak zo-
rundayım. Ondan sonra da memleketime döneceğim."

"Sizi orada bekleyen bir nişanlınız var mı?"

"Bu çok yersiz bir soru."

Ramses kendini aptal gibi hissetti. Son derece sakın, kendinden son derece emin bu genç kadın onun keyfini kaçırmıştı.
"Mutlu olun Nefertari."

27

Yaşlı uzun yıllar ülkesine hizmet ettiği ve üç firavuna, dış politikada neredeyse hiç hata yapmamalarını sağla-
yarak yardımcı olduğu için gurur duyuyordu. ihtiyatlı davranmasını, savaştan çok barışa önem vermesini çok beğeniyordu. Yakında mutlu bir emekliliğe ayrılacak, Karnak tapınağının ya-
kınlarında, Teb'de, sayısız seyahatleri yüzünden ihmal ettiği ailesiy-
le birlikte yaşayacaktı. Görevdeki bu son günlerini, çok zevk aldığı
bir uğraşla geçiriyordu: göz kamaştırıcı bir yeteneği olan genç
yetiştirmek. Delikanlı çabuk öğreniyor, önemli noktaları hiç
unutmuyordu. Görevini mükemmel bir şekilde yerine getirdiği gü-
neydeki ülkelerden dönüşünde, kendiliğinden diplomata başvur-
muş, ondan kendisini yetiştirmesini istemişti. Diplomat onu öz oğ-
lu gibi bağrına bastı. Kuramsal verilerle yetinmeyen diplomat ona
. idari işlemlerin inceliklerini göstermiş, ancak tecrübeyle kazanılabil-
ecek hünerlerini açıklamıştı. Bazen Aşa, tahminden de öteye geçi-
yor, uluslararası duruma, gerçeğin en keskin yönünü ya da ileri gö-
rüşlülüğünü katmasını biliyordu. Diplomatın sekreteri, bir görüşme isteğinde bulunan Şenar'ın
ziyaretini haber verdi. Seti'nin, günü gelince kral olacak büyük oğ-
lunu başından savamazdı. Bundan ötürü bütün yorgunluğuna rağmen
diplomat, kendini çok önemli ve üstün durumda gören bu yu-
varlak suratlı şahsiyeti kabul etti. Şenar'ın kahverengi küçük gözleri,
tez kavrayışlı bir insan olduğunu gösteriyordu. Onu önemsiz bir ra-
kip gibi görenler büyük bir hata yaparlardı.
"Gelişiniz benim için bir şeref."
Şenar ateşli bir ifadeyle konuştu:
"Size daima hayranlık duymuşumdur. Herkes babamın Asya si-
yasetini sizin yardımınızla yürüttüğünü biliyor,"
"Bu kadarı da fazla. Abartmışlar. Kararı bizzat Firavun verir."
"Sizin elde ettiğiniz istihbarat sayesinde."
"Diplomatlık zor bir meslektir. Elimden geldiğince iyi çalıştım."

166 CHRISTIAN JACQ

"Büyük bir başarıyla."

"Tanrılar benden yana olduğu zamanlarda. Soğuk bir bira içer
misiniz?"

"Memnuniyetle."

adam Kuzey rüzgârının serinlettiği bir çardağın altına otur-
dular. Gri bir kedi diplomatın kucağına tortop olup uykuya
daldı.

Hafif ve sindirimi kolaylaştıran iki kupa birayı getiren uşak
uzaklaştı.

"Ziyaretim sizi şaşırttı mı?"

"itiraf edeyim ki biraz şaşırttı."

"Bu görüşmemizin aramızda kalmasını isterim."

"Bana güvenebilirsiniz."

Şenar dikkat kesildi; yaşlı diplomat ise daha ziyade işin
Hizmetlerinden yararlanmak isteyenlerle defalarca karşılaş-
mıştı. Duruma göre ya onlara yardım ediyor ya da cesaretlerini kı-
rıyordu. Bir kral oğlunun böyle alçakgönüllülük göstermesi hoşuna
gitti.

"Söylendiğine göre emekliye

"Gizli tutmadım bu kararımı. Bir ya da iki yıl sonra, kralın ona

yını alınca görevimden ayrılacağım."
"Canınız sıkılmayacak mı?"
"Artık yoruldu. bir engel olarak karşıma çıkıyor."
"Uzun yılların tecrübesi, değeri biçilemeyen bir hazinedir."
"Ben de bu nedenle, Aşa gibi gençlere bu tecrübelerimi aktarıyorum. Yarın ülkemizin diplomasisinin sorumluluğunu onlar yüklenenecekler."
kararını tanı tamına onaylıyor musunuz?"
Yaşlı diplomat sıkıldığını hissetti.
"Sorunuzu pek anlayamadım?"
"Hititlere karşı duyduğumuz düşmanlık hâlâ geçerli mi?"
"Onları yanlış tanıyor
"Bizimle ticaret yapmayı arzu etmiyorlar mı?"
"Hititler, Mısır'ı ele geçirmek istiyorlar ve bu niyetlerinden hiç vazgeçmeyecekler. Kralın yönettiği etkili savunma politikasının yerini tutabilecek bir seçeneğimiz yok."
"Ya ben başka bir yol

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU
"Bundan babanıza söz edin, bana
"Benim konuşmak istediğim kişi ise sizsiniz."
"Beni
"Asya prenslikleri hakkında bana kesin bilgiler veriniz. Ben de size minnettarlığımı göstereyim."
"Böyle bir şey yapmaya hakkım yok. Toplantılar sırasındaki konuşmalar gizli kalmak zorundadır."
"Beni bu konuşmalar çok
"Israr etmeyiniz."
"Yarın hükümdarlık benim olacak, bunu hesaba katmalısınız."
Yaşlı diplomatın yüzü kıpkırmızı kesildi.
"Bu bir tehdit mi?"
"Henüz emekli değilsiniz, tecrübeniz benim için yararlanılması gereken bir hazine. Gizli müttefikim olunuz. Pişman olmayacaksınız."
Yaşlı diplomatın kendisini öfkeye kaptırmak gibi bir alışkanlığı yoktu; ama bu kez öfkeye kapıldı.
"Kim olursanız olun, istedikleriniz kabul edilir gibi değil! Nasıl olur da büyük oğlu kendi babasına ihanet etmeyi düşünebilir?"
"Rica ederim, sakın olun."
"Hayır, sakın olmayacağım! Davranışınız müstakbel bir hükümdara yakışmıyor. Babanızın bu durumdan haberi olması gerekir."
"Fazla ileri gidiyorsunuz."
"Çabuk terk edin burayı!"
"Kiminle konuştuğunuzun farkında mısınız?"
"Evet rezil bir kişiyle!"
"Susmanızı emrediyorum."
"Hiç beklemeyin."
"O zaman, konuşmanızı engelleyeceğim."
"Beni, engellemek ha..."
Soluğu kesilen yaşlı diplomat ellerini kalbine götürdü ve yere yıkıldı. Şenar uşaklara seslendi. Diplomatı yatağa yatırdılar. Hemen çağrılan doktor diplomatın ağır bir kalp krizi sonucu öldüğünü söyledi.
Şenar'ın şansı vardı. Tehlikeli bir hal alan girişimi mutlu bir sonla bitiyordu.

• • * •

Güzel suratından düşen bin parçaydı.

Annesiyle villasına kapandı, tenini yor

gunluğu bahane ederek Ramses'le görüşmeyi reddetti. Bu kez, ken
disine haber vermeden Memfis'den ayrılmasının ve uzun süre dışa
rıda kalmasının hesabını ona ödetecekti. Birinci kattaki perdenin ar
kasına saklanarak oda hizmetçisiyle prensin konuşmalarını dinledi.

Ramses:

"Hanımefendinize, acil şifalar dilediğimi iletiniz ve ona artık
gelmeyeceğimi söyleyiniz."

Genç kadın:

"Olamaz," diye haykırdı.

Perdeyi araladı, merdivenleri dörder dörder indi ve sevgilisinin
kollarına atıldı.

"Görünüşe göre iyileşmişsiniz."

yoksa gerçekten hasta düşerim."

"Yani krala itaatsizlik etmemi mi istiyorsun?"

"Bu seferler çok can Sen yokken, canım çok sıkılıyor."

"Yoksa şölen davetlerini kabul etmiyor musun?"

ama genç soyluların tekliflerini durmadan geri çevirmek
zorunda kalıyorum. Sen benim yanımda olsaydın kimse beni rahat
sız etmezdi."

"Bazen, boş yere yolculuk yapılmaz."

Ramses kenara çekildi ve genç kadına küçük bir kutu
şaşkın bakışlarla Ramses'e baktı.

"Bu bir emir mi?"

"Keyfin istiyorsa öyle yap."

İset kutunun kapağını içindekini görünce hayranlıktan
bir çığlık attı.

"Bu bana mı?"

"Sefer komutanının izniyle."

İset coşkuyla sevgilisini kucakladı.

"Boynuma taksana."

Ramses söyleneni yaptı. Firuze kolye genç kadının yeşil gözleri
ni sevinçten parıltı. Şimdi artık gölgede bırakabile
cekti.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

• • •

Ameni, hiçbir düş kırıklığının önleyemeyeceği bir inatla çöplük
lerde araştırmalarını sürdürüyordu. Bir gün önce, bilmecenin birçok
parçasını bulduğunu ve atölyenin adresiyle mal sahibinin adı arasın
da bir ilişki kurduğunu sanmıştı, ama yelkenleri suya indirmek zo
runda kaldı. Ele geçirdiği yazı okunaklı değildi, eksik harfler vardı.
Sonuç alınamayacağı neredeyse yüzde yüz belli olan soruştur
ma, genç kâtibin özel sekreterlik görevini gerektiği gibi yapmasına
engel olmuyordu. Ramses her geçen gün daha çok mektup alıyor,
hepsine, nezaket kalıplarına uygun yazılmış yanıtlar vermek gereki
yordu. Ameni, prensin şöhretinin kusursuz olmasına çok önem ve
riyordu ve onun firuze madenlerine yaptığı yolculuğa ilişkin rapo
ru tamamlamıştı.

Ramses, Ameni'ye:

"Ünün giderek artıyor," dedi.

"Kulis dedikoduları beni

"Daha iyi bir göreve layık olduğun söyleniyor."

"Ben sana hizmet edeceğime dair söz

"Ameni, mesleğini düşün."

"Benim mesleğim belli."

Bu sürekli dostluk prensin yüreğini sevinçle kabartıyordu, ama ona layık olabilecek miydi? Ameni davranışıyla onun saygınlığını koruyordu.

"Soruşturmada ilerleme kaydettin mi?"

"Hayır, ama umudumu Ya sen?"

"Kraliçenin araya girmesine rağmen, hiçbir ciddi ipucu elde edemedik."

Ameni:

"Bu işin sorumlusunun adını kimse almaya cesaret edemiyor," dedi.

"Haksız da değiller aslında. Ortada kanıt yokken suçlamak, çok büyük bir hata olur."

"Senin böyle konuştuğunu görünce çok seviniyorum. Giderek Seti'ye daha çok benzediğini biliyor musun?"

"Onun oğluyum."

da onun Yine de onun başka bir soya ait olduğu
na dair herkes yemin

170 CHRISTIAN JACQ

• •

Ramses huzursuzdu. Musa tam Mer'ur haremine dönmek üzere iken neden saraya davet edilmişti? Sefer sırasında, arkadaşı hiçbir kusur işlememişti; tam tersine madencilerle askerler, onu eşsiz bir insan olarak övmüşler ve öteki levazımcıların onu örnek almalarını arzu ettiklerini söylemişlerdi. Ancak dedikodu ve iftira hiç durmuyordu. Musa'nın halkça tutulup yüksek seviyedeki yeteneksiz bazı bürokratların konumlarına gölge düşürmüş olabilirdi. soğukkanlılığını yitirmeden yazılarını yazmayı sürdürüyordu.

"Sen endişe etmiyor musun?"

"Musa için endişelenmiyorum. O senin gibidir; felaketler onu yıkacağına daha da güçlendirir."

Bu sözler Ramses'i pek tatmin etmedi. karakteri öylesine şeffaftı ki saygı yerine daha çok kıskançlık uyandırırdı.

Ameni:

"Sıkıntıdan patlamak yerine, krallık kararnamelerini okusan daha iyi olmaz mı?"

Prens, canla başla çalışmaya başladı. Ama kendini işe vermek için zorlanıyordu. Belki on kez ayağa kalktı, terasa çıkıp gezindi. öğleden az önce Musa'nın, davet edildiği idari binadan çıktığını gördü. Prens sabır gösterecek durumda değildi, merdivenleri indi, arkadaşına doğru koştu.

Yahudi, soğukkanlılığını yitirmiş gibi görünüyordu.

"Anlat!"

"Bana kraliyet şantiyelerinde ustabaşılık görevi teklif edildi."

"Harem bitti mi?"

"Saraylarla tapınakların inşaatına kentten kente gitmek zorunda kalacağım. Görevim, ustabaşının yönetiminde çalışmaları denetlemek."

"Kabul ettin mi?"

"Haremin uyuşturucu yaşantısına yeğlenmez mi?"

"Öyleyse bu bir arkadaş toplantısına vesile olur. Aşa Seti'ye de. Bu akşam birlikte eğlenelim."

28

eski öğrencileri çok coşkulu bir gece geçirdiler. Profesyonel dansözler, şarap, et, Her şey gayet mükemmeldi. Seti'ye birkaç yılan öyküsü anlattı ve özel dairelerine kendi eliyle koydu

duğu yılanlardan kurtardığı güzel kadınları nasıl baştan çıkardığını açıkladı. Biraz ahlaksızlık olarak nitelediği bu davranış onu sonu gelmez uğraşısının tekdüzeliğinden kurtarıyordu.

Herkes kendi yazgısından söz etti. Ramses kendini orduya, kâtipliğe, Aşa diplomasıye adamıştı. Musa ise bayındırlık işleriyle, Setau da sevgili sürüngen arkadaşlarıyla uğraşacaktı. Bundan sonraki görüşmelerinde birbirlerini mutlu ve başarılı görebilecekler miydi?

yanında Nubyeli bir dansözle ilk ayrılan Setau oldu. Musa ise, dev gibi bir proje inşa etmek istediği Karahareket etmeden önce birkaç saat uyumak pek alışık olmayan Amenî, yumuşacık yastıkların üzerinde Geceye hoş bir koku yayılmıştı.

Aşa, Ramses'e

"Çok garip," dedi, "kent o kadar sessiz ki."

"Daha değişik mi olması gerekiyordu?"

ve yolculuklar beni daha bir uyanık yaptı

tı. Sahte bir güvenlik içinde yaşıyoruz. Güneyde olduğu gibi kuzeyde de tehlikeli uluslar bizim zenginliğimizi ele geçirmek istiyorlar."

"Kuzeyde Hititler Ya güneyde?"

unuttun mu?"

"Onlar bizim egemenliğimiz altına gireli o kadar çok oldu ki!"

"Oraya gitmeden ve keşif görevini yönetmeden önce ben de öyle düşünüyordum. Orada resmi olmayan birçok konuşmaya tanık oldum ve sonunda, sarayda söylenenlerin tersi bir gerçeklikle karşılaştım."

"Bilmece gibi konuşuyorsun."

Hassas ve kibar bir kişi olan Aşa'nın konuksever olmayan bölge

172 CHRISTIAN JACQ

uzun süre görev yapmaya elverişli bir karakter yapısına sahip olmadığı görölüyordu. Böyle olmakla birlikte, en zor durumda bile mizacında bir değişiklik olmuyor, ses tonunu asla yükseltmiyor, her türlü felaket karşısında serinkanlılığını hiç kaybetmiyordu. Dışardan hemen fark edilmeyen güçlölüğü ve kıvraklığı onu küçümseyenleri şaşkına çeviriyordu. O anda Ramses, hiçbir görüşünün ihmâl edilmemesi gerektiğini anladı. davranışları ya nıltıcıydı. Sıradan görünümünün altında kararlı ve kendinden emin bir adam saklanıyordu.

"Devlet sırlarından söz ettiğimizi biliyor musun?"

Ramses alaycı bir ifadeyle,

"Bu senin uzmanlık alanın," dedi.

"Bu kez doğrudan doğruya seni ilgilendiriyor. Bu nedenle, dost sıfatıyla söylüyorum, sana vereceğim bilgiyi önce öğrenmeye layık olduğunu düşünüyorum. Yarın sabah, toplantı layacağı konsey üyelerinin arasında o da olacak."

"Benim yüzümden, verdiğin söze ihanet mi edeceksin?"

"Ben ülkeme ihanet etmiyorum, çünkü bu işte senin de bir rol alman gerektiğine kesinlikle inanıyorum."

"Daha açık söyler misin?"

"Uzmanların tam aksine, benim fikrime göre bir bölgesinde bir isyan hazırlanıyor. Bunu olağan bir protesto hareketi olarak görmemek gerekir. Bu isyan sonucunda, Mısır ordusunun hiç gecikmeden müdahale etmemesi halinde sayısız kurban verilebilir."

Ramses şaşkına dönmüştü.

"Böylesi inanılmaz bir varsayımı sunma cesareti gösterebildin mi?"

"Kanıtlarımı ortaya koyarak yazılı olarak bildirdim. Ben kâhin değilim, sadece uyanık ve akli başında bir insanım."
"Nubye'nin genel valisi ve generalleri, sayıkladığını öne sürerek seni suçlayacaklar!"
ama Firavun ile müşavirleri benim raporumu okuyacaklar."
"Neden senin yazdıklarım kabul etsinler?"
"Çünkü gerçeği yansıtıyorlar da ondan. Gerçek bizim hükümümüzün kılavuzu değil mi?"
1

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 173

«Evet, ama..."
"Kuşkuyu bırak da hazırlan."
"Hazırlanmak mı?"
"Firavun isyanı bastırmaya karar verdikten sonra, yanında oğullarından birini götürecektir. Bu sen olmalısın, Şenar değil. Gerçek bir asker olarak kendini kabul ettirmen için işte hayal ettiğin fırsat."
"Buna imkân yok; yarın sabah erkenden sarayda ol."
konsey üyelerini topladığı saray bölümünde alışılmadık bir canlılık vardı. Konsey üyeleri dokuz generaller ve birkaç bakandan oluşuyordu. Genelde Firavun veziriyle görüşmekle yetinir, önemli olduğuna karar verdiği dosyalar üzerinde uzun uzun dururdu. O sabah tüm konsey üyelerini, hiçbir açıklama yapılmadan, aceleyle toplanmıştı; üstelik bu üyelerin dışında başkaları da çağırılmıştı konseye.
Ramses, vezir yardımcısına başvurdu ve görüşme istediğinde bulundu. Bir süre sabretmesini istediler. Seti, gevezelikten hoşlanmadığı için prens toplantısının çok kısa süreceğini sandı. Durum tam tersi oldu. Görüşmeler anormal bir biçimde öğle yemeği vakti geçmiş, toplantı öğleden sonra da sürmüştü. Anlaşmazlıklar toplantıya katılanları karşı karşıya getiriyor ve firavun, doğru yolu takip ettiğine kesin emin olmadan önce hiçbir şeyi kestirmiyordu.
Güneş batarken dokuz arkalarından gelen generallerle konsey salonundan çıktılar. Yüzlerinde endişeli bir ifade vardı. On beş dakika sonra, vezirin Ramses'i almaya geldi.
Bu kez prensi Seti değil, Şenar kabul etti.
görmek istiyorum."
"Şu anda meşgul. Ne istiyorsun?"
"Gene geleceğim."
"Ramses, sana yanıt verecek yetkiye sahibim. Benimle konuşmayı reddedersen, rapor yazarım. Babam bu davranışından hoşlanmayacaktır. Bana saygı borçlu olduğumu defalardır unutuyorsun."
Bu tehdit Ramses'i çünkü gerekirse her şeyini kaybetmeye hazırdı.

174 CHRISTIAN JACQ

"Biz kardeşiz Şenar; yoksa bunu unutuyor musun?"
"Karşılıklı
"Dostluk ve güven bize yasaklandı mı?"
Bu açıklama Şenar'ı allak bullak etti, ses tonu biraz daha yumuşadı.
"Elbette Ama sen bu kadar taşkınlık yapar, böylesine öfkeli
"Ben kendi yolumdan gidiyorum; sen de seninkinden. Yanılgı dönemi artık sona erdi."
senin yolun ne?"

"Ordu."

Şenar çenesini okşadı.

"Orada parlak görevler yapacaksın. Bu Hangi nedenle görmek istiyordun?"

onun yanında çarpışmak için."

Şenar yerinden sıçradı.

"Nubye'de savaş olacağını kim söyledi sana?"

Ramses soğukkanlılığını bozmadı.

"Ben kral kâtibi ve üst rütbeli bir subayım. Sadece savaş alanında yükleneceğim esas görevim belli değil. Bu görüşmeyi sağla bana."

Şenar ayağa kalktı, odanın içinde aşağı yukarı dolaştı, sonra yerinden yerine oturdu.

"Aklından çıkar bunu."

"Neden?"

"Çok tehlikeli."

"Sağlığım için mi endişe ediyorsun?"

"Kanı asil olan bir prens yersiz tehlikelere atılmaz."

"Firavun birliklerimizin başında olmayacak mı?"

"Israr etme. Senin yerin orası değil."

"Bilakis!"

"Kararım karardır."

"Bu kararı babamın vermesini isteyeceğim."

"Rezalet çıkarma, Ramses. Ülkenin protokolle ilgili çatışmalarından daha başka sıkıntıları var."

"Yolumu kesmekten vazgeç Şenar."

Tahtın mirasçısının yuvarlak yüzü sertleşti.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

"Beni neyle

"Tayinim yapıldı mı?"

"Buna karar vermek krala aittir."

"Senin teklifin

"Düşünmeye ihtiyacım var."

ol."

Aşa çevresine bakındı. Oda oldukça pencere hava akımını sağlayacak biçimde karşılıklı yerleştirilmişti. Duvarlar ile tavan çiçekli kumaşlar ve geometrik motiflerle süslenmişti. Birkaç sandalye, alçak bir masa, kaliteli hasırlar, içine gerekli eşyaların yerleştirildiği çekmeceler, bir papirüs dolabı odanın başlıca mobilyasıydı. Dışişleri Bakanlığı'nda verilen büro ona tamamen uygun göründü. Bakanlıkta bu kadar konfordan yararlanan genç memurların sayısı çok azdı.

Aşa, sekreterine mektupları yazdırdı, bakanın bir dâhi olarak nitelendirdiği yeni arkadaşlarını merak eden meslektaşlarını kabul etti. Sonra iyi bir gelecek vaat eden her yeni memuru tanımak isteyen karşıladı.

"Memnun musunuz?"

"Daha azı ile bile memnun

"Firavun sizin çalışmanızı çok takdir etti."

"Benim sadakatim Majestelerinizi memnun etsin yeter."

Şenar büronun kapısını kapattı ve alçak sesle konuştu.

"Ben de sizin çalışmanızı beğeniyorum. Sizin sayenizde Ramses farkına varmadan tuzağa düştü. Tek hayali Nubye'de savaşıyordu! Elbette onu daha fazla heyecanlandırmak için, önce isteklerini reddettim, sonra da azar azar razı

"Tayinini elde edebildi mi?"

"Firavun, ilk çarpışma deneyimini kazanması için onu Nub

ye'ye götürmeyi kabul etti. Ramses, Nubyelilerin korkunç birer savaşçı olduklarını ve söz konusu isyanın kanlı geçeceğini bilmiyor. Firuze madenlerine yaptığı gezinti onu coşturdu. Kendisini şimdi den eski bir savaşçı sayıyor. Ona kalsaydı, böyle bir sefere katılma düşüncesi aklına bile gelmezdi. Bu işi iyi değil mi, dostum?"

"Umarım."

176 CHRISTIAN JACQ

"Şimdi de sizden bahsedelim mi Aşa? Ben nankör değilim. Siz genç bir diplomatın yeteneklerini parlak bir biçimde sergiliyorsunuz. Biraz sabredin, iki ya da üç önemli ve dikkat çekici rapordan sonra birbiri ardına gelecek."

"Benim tek tutkum ülkeme hizmet etmektir."

"Elbette, benim düşüncem de o, ama daha üstün duruma geçmek daha etkili olma olanağını sağlar. Asya ilginizi çeker mi?"

"Bizim diplomasimizin öncelikli faaliyet alanı Asya değil mi?" sizin gibi değerli profesyonellere ihtiyacı var. Kendinizi geliştirin; öğrenin, dinleyin ve bana sadakat gösterin. Pişman olmazsınız."

Aşa eğildi.

Mısır halkı savaştan pek hoşlanmamasına

Nubye seferinden hiç endişelenmiyordu. Nasıl olur da zenci kabileleri düzenli ve güçlü bir orduya karşı koyabilirdi ki? Bu sefer, gerek çek bir çatışmadan çok bir polis operasyonuna benziyordu. Sertçe cezalandırılan isyancılar kolay kolay başlarını kaldıramayacaklardı. Nubye bundan sonra sakın bir eyalet olacaktı.

kaygı verici raporu sayesinde, Mısırlıların güçlü

bir direnmeyle karşılaşacaklarını biliyordu. Ramses, kahramanlığını gençliğinin çılgınlığı ile kanıtlamaya çalışacaktı. Geçmişte Nubyelilerin oklarıyla baltalan; ihtiyatsız ve kendilerini herkesten üstün gören askerlerin varlığını sona erdirmişti. Ramses de aynı hatayı işleyecekti.

Talih Şenar'ın yüzüne gülüyordu. Piyonlarını iktidar oyununu kazanacak biçimde oynatıyordu. Firavun'un yoğun çalışmaları kendini tüketmesine yol açıyordu. Çok yakın bir gelecekte, büyük oğlunu krallık naibi olarak ilan etmek ve ona giderek daha çok girişimde bulunma yetkisi vermek zorunda kalacaktı. Soğukkanlılığını korumak, sabırsızlık göstermemek, saman altından su yürütmek; işte başarının anahtarları.

ana iskeleyle kadar koştu. Koşuya alışık olmadığı için çok yavaş ilerliyordu ve gemilerle giden askerleri uğurlayan kalabalığı zorlukla yardı. Yeni bir çöplüğü incelerken çok önemli, belki de kesin bir ipucu bulmuştu.

1

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

Ramses'in sekreteri unvanı, güvenlik kordonunu kolaylıkla geçmesini sağladı. Rıhtıma ulaştığı zaman nefes nefeseydi.

"Prensın gemisi hangisi?"

Görevli subay:

"Gitti," diye yanıt verdi.

29

hükümdarlığının sekizinci kış mevsiminin ikinci ayının yirmi dördüncü gününde gemiler içinde terken eden Mısır ordusu güney yönünde hızla ilerledi. Asuan'da gemilerden inildi, ilk çağılayanın kayalıkları karadan geçildi ve sonra tekrar

gemilere binildi. Aslında Nil'in suları, onların tehlikeli geçitlerden gemiyle geçmelerine imkân sağlayacak kadar kabarmıştı. Yine de Firavun, bu tip koşullarda kullanılacak gemileri Nubye'ye saklama yı tercih etmişti.

Ramses çok mutluydu. Ordunun kâtibi olarak görevlendirilmişti. Babasından doğrudan aldığı emirlerle, seferi yönetiyordu. Bu nedenle babasıyla aynı gemideydi. Teknenin ön ve arka tarafı su düzeyinin üstünde kalkık, hilal biçimindeydi. Biri iskele, öteki sancak tarafında bulunan iki geminin yumuşak ve çabuk manevra yapmasına yarıyordu. Çok geniş bir yelken, çok uzun bir direk tarafından tutuluyor, kuzeyin güçlü rüzgârıyla şişiyordu. Tayfalar sık sık halatların gerginliğini kontrol ediyorlardı.

Geminin ortasındaki büyük kamara yatak odaları ve bürolara bölünmüştü. Teknenin pruvası ile kıç tarafındaki daha küçük kamara gemi kaptanı ile iki dümen yekesini kullanan gemicilere ayrılmıştı. Kral gemisinde olduğu gibi savaş filosunun öteki gemilerinde de neşeli bir hava esiyordu. Denizcilerle askerler tehlikesiz bir gezinti yaptıklarını düşünüyorlardı. Subaylar da onlarla aynı fikirdeydi. Hepsi kralın talimatlarını okuyup anlamışlardı: sivillere saldırganca kimse zorla askere alınmayacak ve keyfe bağlı hiçbir tutuklama yapılmayacaktı. Zaten ordunun varlığı ku yaratacağından düzeni sağlamak kolay olacaktı. Terör ve yağma yasaktı. Bu talimatlara uymayanlar en ağır biçimde cezalandırılacaklardı.

Nubye, Ramses'i büyüledi. Seyahat süresince geminin pruvasından ayrılmadı. Issız granit adacıklar, çöle inat varlığını sürdüren ince yeşil bir şerit, masmavi bir gök; bunların hepsi değişme

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 179

yen aydınlık bir manzara oluşturunuyordu. Yamaçlarda inekler uyukluyor, su aygırları ırmakta serinliyorlardı. flamingolar ve kırlangıçlar, şebeklerin oynadığı palmyelerin üzerinde uçuyordu.

Ramses, bu vahşi bölgeye hemen Burası Ramses'in tıpatıp uyuyordu; ikisi de aynı baş eğmez ateşle yanıyordu. Asuan'dan ikinci çağlayana kadar Mısır ordusu sakin bir bölgeden geçti; sessiz köylerde durdu, köylülere tahıl ve ufak tefek ev eşyaları dağıtıldı. Uzun süreden beri barışın egemen olduğu adındaki bu bölge, üç yüz elli kilometrelik bir araziye yayılmıştı. Ramses sanki rüyadaymış gibi mutluydu; bu topraklar onun ruhuna sesleniyordu.

inanılmaz bir anıt olan dev boyutlardaki Buhen kalesini görünce, Ramses düşlerinden uyandı. Kalenin tuğladan yapılmış duvarları on bir metre yüksekliğinde, beş metre kalınlığındaydı. Kalenin dikdörtgen biçimindeki kulelerinden bakan Mısırlı nöbetçiler ikinci çağlayan ile çevresini gözetliyorlardı. Mısır kalelerinden oluşan savunma hattı, Nubyelilerin her türlü saldırısını durduracak güçteydi. Bu kalelerden en önemlisi Buhen'di. Üç bin asker barındırıyordu ve kuryeler yoluyla Mısır'la sürekli haberleşiyordu. Seti ile Ramses kalenin çöle bakan ana girişine yaklaştılar. Bura tahta köprüyle birbirine bağlanan iki kapı vardı. Muhtemel bir saldırı böyle bir yerde sıkışıp, okların, mızrakların ve sapanla fırlatılan taşların altında ezilip giderdi. Üç delikli mazgallar öyle bir düzenlenmişti ki ateş altında kalan hiç kimse oradan kurtulamazdı.

Askerlerin bir kısmı, kale duvarının hemen dibinde kurulmuş küçük kente girmişti bile. Kentte bir kışla, şirin evler, depolar, atölyeler, bir pazar ve sağlık tesisleri vardı. Nubye'nin ikinci kenti olan girmeden önce burada birkaç saat dinlenmekten pek hoşlandı.

nacaktı. Şu an için ordunun morali çok iyi durumdaydı. Kale komutanı kralla oğlunu tören salonuna aldı. Bu salon ayrıca mahkeme olarak kullanılıyordu. Saygın konuklara se-
rin bira ile hurma ikram edildi.

Seti:

genel valisi yok mu?" diye sordu.

(1) "Ateşler içinde, çok sıcak" anlamına gelir.

180 CHRISTIAN JACQ

"Gecikmez, Majeste."

"Evinde değil mi?"

"Hayır, üçüncü çağlayanın güneyinde bulunan bölgesindeki durumu bizzat görmek istedi."

Yani, isyan mı demek istiyorsunuz?"

Komutan bakışlarını Seti'den kaçırdı.

"isyan sözcüğü biraz abartılı."

"Genel vali birkaç hırsızı yakalamak için bu kadar uzağa gider mi?"

"Hayır bölgeyi mükemmel bir biçimde kontrol ediyor-
ruz

"Peki, birkaç aydan beri raporlarınızda neden ortada bir tehlike yokmuş gibi gösteriyordunuz öyleyse?"

"Objektif olmaya irem'deki Nubyeliler biraz kıpırdanı-
yorlar, doğru,

kervana saldırıldı, yağmacılar bir kuyu ele geçirdi, bir ha-
beralma subayı Bütün bunlar küçük kıpırdanmalar mıdır?"

"Daha kötülerini de gördük Majeste."

"Doğru, ama o zaman cezalar verilmiş ve hemen uygulanmıştı.

Şimdi ise genel vali ile siz yakalama konusunda beceriksizlik gösterdiniz. Bu adamlar onlara hiçbir şey sanıyor-

lar ve gerçek bir ayaklanmayı kışkırtmak için hazırlık

Komutan:

"Benim görevim sadece savunmak," diye itiraz etti. "Hiçbir is-
yancı Nubyeli, kalelerimizden oluşan savunma hattını aşamaz."

Seti'nin öfkesi daha da arttı.

"Yoksa bizim Kuş ve irem'i isyancılara terk edeceğimizi mi düşünüyorsunuz?"

"Böyle bir şeyi bir an bile düşünmedik, Majeste!"

"Ama gerçekler öyle göstermiyor."

Üst rütbeli subayın gevşekliği Ramses'i tiksindirdi. Böylesi al-
çaklar Mısır'a hizmet etmeye layık değillerdi. Babasının yerinde o olsaydı hemen bu subayın rütbesini söker, cepheye, ön hatlara gön-
derirdi.

"Bana öyle geliyor ki bazı ufak tefek ayaklanmalar rahatımızı bozdu birliklerimizi seferber etmek gereksiz."

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

"Ya

"Umarım, kayıp vermemişsinizdir. Genel vali deneyimli bir müfre-
zenin başında gitti. Nubyeliler onu görür görmez silahlarını bıraka-
caklardır."

gün daha bir gün bile fazla değil; ondan son-
ra duruma kendim

"Buna gerek kalmayacak Majeste, fakat sizi burada ağırlamak bi-
zim için büyük bir onur. Bu akşam küçük bir eğlence

"Bu eğlenceye katılmayacağım; siz askerlerimin rahat etmesini sağlayın

çağlayandan daha vahşi ve görkemli bir manzara olabilir miydi? Yüksek dik kayalıklar arasına sıkışan Nil, köpüklü sularıyla şiddetle çarptığı dev bazalt ve granit blokları arasından kendine geçit açmaya çalışıyordu. Nehir âdeta fokurduyor, öfkeyle saldırdığı en gelleri aşıyor ve geniş bir yatağa kavuşuyordu. Nehrin her iki yanında, bir kum seli gibi uzanan çöl, nehir yatağını oluşturan kırmızı ve mavi renkli kayalara çarparak duruyordu. Sağda solda tek palmiyeler, ikiye ayrık gövdeleriyle manzaraya yeşil bir dekor oluştuyordu.

Ramses, Nil'in bu şiddet dolu geçişini benliğinde hissediyor, kayalara karşı yaptığı saldırılarında ona eşlik ediyor, onunla zaferini kutluyordu. Irmakla onun arasında tam bir ortaklık kurulmuştu.

Kimsenin gerçekleşeceğine inanmadığı muhtemel savaş yerinden bir mil uzaktaki Buhen kentinde halk sevinç içindeydi. On üç Mısır kalesi binlerce saldırganın cesaretini kıracak ülkesine gelince, geniş ekili topraklara sahip olduğu için kimsenin bozmayı düşünemeyeceği bir barışın güvencesiydi. Seti de, kendisinden evvelki hükümdarların yaptıklarına uyararak, herkesi etkilemek ve barışı sağlamlaştırmak için askeri gücünü göstermekle yetinmişti.

Ordugâhı dolaşan Ramses, hiçbir askerin savaşı aklının ucundan bile geçirmedişini fark etti. Bir kısmı bir kısmı iyice yipiyor, kimileri çok güzel Nubyeli kadınlarla sevişiyor, bazıları .'. da barbut oynuyordu. Mısır'a dönmekten söz ediliyor, ama herhangi bir çarpışma için gerekli hazırlık yapılmıyordu.

182 CHRISTIAN JACQ

Durum böyle iken genel vali hâlâ dönmemişti.

Ramses, insanların doğal eğiliminin esas olanı kabul etmeyip birtakım yanılsamalarla beslenmek olduğunu saptadı. Gerçek olarak öylesine geliyordu ki özgürlüğe kavuşma inancıyla kafalarını ham hayallerle dolduruyorlardı. İnsan hem asker kaçacağı, hem de katil olabiliyordu. Prens umutlarına denk düşmese de olaylar karşısında geri adım atmayacağına dair yemin etti. Tıpkı Nil gibi kayalara saldıracak ve galip gelecekti.

Ordugâhın batı ucunda, çöl yönünde bir adam çömelmiş ve bir hazineyi saklamak istercesine kumu kazıyordu.

Kuşkulanan Ramses, eli kılıcında yaklaştı.

"Ne yapıyorsun?"

Soruya güç bela bir ses yanıt verdi:

"Sus, gürültü etme!"

"Soruma cevap

Adam ayağa kalktı.

"Yaptığını gördün mü? Onu kaçırdın."

Gönüllü asker mi oldun?"

"Elbette ki Siyah bir kobranın bu delikte yuvalandığını sanıyorum."

Çok garip bir manto giymiş, tıraşlı, soluk benizli, ay ışığının da siyah saçları parlayan askere benzer bir hali yoktu.

"Usta büyücülerin söylediklerine bakılacak olursa Nubye yılanlarının zehiri son derece Böyle bir sefer benim için bulunmaz bir fırsattı!"

"Ya Savaş söz konusu!"

"Ben kan kokusu almıyorum. Bu aptal askerler tıkınıp sarhoş olmaktan başka bir şey bilmezler. Aslında sefere çıkmak, yaptıkları işin en tehlikesiz yanı."

"Bu sessizlik devam etmeyecek."

"Bu, kesin bilgi mi, yoksa bir tahmin mi?"

"Firavun bunca askeri buraya basit bir geçit töreni için mi getir 
di sanıyorsun?"
"Benim için önemli değil; yeter ki ben yılanlarımı yakalayayım.
Renkleri ve boyları harika! Saçma sapan bir savaş için hayatım teh 
likeye atacağına, benimle   le gelebilirsin. Çok güzel yılanlar tutar 
dık."

RAMSES: IşIğIN OğLU 183

"Babamın emri altındayım."

"Bense  zg r m."

Setau toprağa uzandı ve hemen uyudu. O, gece s r ngenlerinin
hücumuna uğrayacağından kuşku duymayan tek Mısırlıydı ş phe 
siz.

Ramses ağlayanı seyrediyor ve Nil'in bitmez tükenmez gayreti 
ni kendisinin gayreti gibi benimsiyordu. Ortalık ağarmak  zerey 
ken arkasında biri belirdi.

"Uyumayı unuttun mu, oğlum?"

başında bekliyordum. Bir sürü yılanın yakınına kaç
dar sokulduğunu, bir süre hareketsiz durduktan sonra uzaklaştıkla 
rını gördüm. O uykudayken bile yılanların üzerindeki etkisini kay 
betmiyor. Bir hükümdar da böyle değil midir?"

Seti:

"Genel vali döndü," dedi.

Ramses babasına baktı.

"irem'i yatıştırmış mı?"

"Beş  l , on ağır yaralı ve hızla geri çekilen askerler: yapa 
bildiği! Arkadaşın Aşa'nın tahminleri doğru çıkıyor. Bu ocuk m  
kemmel bir gözlemci. Elde ettiği bilgilerden çok iyi sonuçlar ıkarı 
yor."

"Bazen keyfimi kaçırıyor, ama zek sına diyecek yok."

"Ne yazık ki birçok danışmana karşı haklı çıkan o oldu."

"Savaş mı çıkacak?"

"Evet Ramses. Savaştan nefret ettiğim kadar hiçbir şeyden nefret
etmem, ama bir Firavun ne  sileri ne de kargaşalığı kışkırtanları ba 
ėıřlayabilir. Aksi takdirde, Ma t hükümranlığının sonu gelir ve her
yerde kargaşa baş gösterir. Bu da küçük büyük herkes için felaket
demektir. Mısır, kuzeyde Kenan  lkesi ile güneyde de
kontrol altında bulundurarak istiladan korunuyor. Kral,
gibi zayıf davranacak olursa, ülkeyi büyük bir tehlikenin
içine sokmuş olur."

"arpışacak mıyız?"

"Umalım ki Nubyelilerin aklı başına gelsin. Ağabeyin senin tayi 
nini onaylamam için çok ısrar etti. Senin askerlik niteliklerine sahip
olduğunu bildiği anlaşılıyor. Ama düşmanlarımız çok korkunçtur."

184 CHRISTIAN JACQ

Kendilerinden geçtikleri zaman yaralarına aldırış etmeden ölünceye
kadar çarpışırlar."

"arpışmak için uygun olmadığımı mı düşünüyorsunuz?"

"Yersiz bir tehlikeye kendini atmak zorunda değilsin."

"Bana bir sorumluluk verdiniz. Bu tehlikeyi göze alacağım."

"Senin var olman daha değerli değil mi?"

"Hiç de değil. Sözüne ihanet edenin yaşama hakkı yoktur."

" siler yola gelmezlerse dövüş  yleyse. Boğa gibi, aslan gibi, şa 
hin gibi dövüş. Fırtına gibi şimşek aktır. Yoksa yenilgiye uğrarsın."

1

Ordu, ikinci çağlayanı ve kaleyi koruyan barajı aşp, görünürde sakın, ama yiğitlikleri dillere destan güçlü kuvvetli Nubyelilerin yaşadığı Kuş kentine girmek üzere istemeye istemeye Buhen'i terk etti. içinde genel valinin yazlık sarayının da yer aldığı kalesi nin yükseldiği Say adasına kadar yolculuk çok kısa sürdü. Say'ın birkaç kilometre aşağısında Ramses başka bir ada keşfetti. adındaki bu adanın vahşi güzelliği onu kendine bağlamıştı. Kader yüzüne gülecek olursa, babasından bu adanın üzerine görkeminin belirtisi olarak küçük bir tapınağın yapılmasını isteyecekti.

Şaat'da neşeli türküler sona erdi. Buhen kalesi kadar önemli olmayan bu küçük kale, irem'in zengin ovalarından kaçmış sığınmacılarla ağzına kadar dolmuştu. Valinin zayıf tepkisinden aldıkları cesaretle, zafer sarhoşu iki kabile, üçüncü çağlayanı aşmış, kuzeye doğru ilerliyordu. Eski hayal yeniden canlanıyordu: Kuş ülkesini ele geçirmek, Mısırlıları kovmak ve kalelere karşı bir saldırıya geçmek.

önlerindeki ilk kaleydi.

Seti hemen alarm verilmesini emretti. Her mazgala bir okçu, kulelerin tepelerine de sapan kullananlar yerleştirildi. Hendekleri siper gibi kullanan piyadeler yüksek tuğla duvarların dibine yayılmıştı.

Sonra Firavun'la oğlu, Nubye'nin sessiz ve bitkin genel valisi ile birlikte kale komutanını sorguya çektiler.

Komutan:

"Haberler çok üzücü," diye itiraf etti. "Bir haftadan beri, ayaklanmaya inanılmaz sayıda gönüllü katılıyor. Genellikle kabileler aralarında kavga ederler ve her türlü birleşmeyi geri çevirirlerdi. Bu kez anlaşıyorlar! Buhen'e birçok yazılı bildiri Genel valinin orada olması nedeniyle kale komutanı ağır suçla malarda bulunmamak için kendini tuttu.

186 CHRISTIAN JACQ

Seti:

"Devam edin," diye emretti.

"Zamanında müdahale bu isyan işin başında bastırılırdı. Şimdi kendi kendime düzenli bir biçimde geri çekilsek daha akıllıca olmaz mı diye soruyorum."

Ramses allak bullak olmuştu. Nasıl oluyor da güvenliği ve sorumluluğunu yüklenen bu kişiler böylesine korkak ve basiretsiz olabiliyorlardı?

"Bu kabileler bu kadar korkunç mu?" diye sordu.

Komutan:

"Yırtıcı hayvanlardan farksızlar," diye yanıt verdi. "Ne ölümden korkarlar, ne de acıdan. Dövüşmekten ve adam öldürmekten zevk alırlar. Uluyarak saldırıya geçtikleri zaman önlerinden kaçan hiç kimseyi

"Kaçmak mı? Ama bu ihanettir!"

"Siz de onları gördüğünüz zaman anlayacaksınız. Sadece sayıca çok üstün bir ordu onları durdurabilir. Bugün ise düşmanımızın yüzlerce kişiden mi, yoksa binlerce kişiden mi oluştuğunu bilmiyoruz."

Seti:

"Sığınmacılarla birlikte gidin ve genel valiyi de yanınızda götürün," diye emretti.

"Size takviye birlikleri göndermem gerekiyor mu?"

"Duruma göre ben size haber göndereceğim. kapatın ve bütün kaleleri muhtemel bir saldırıyı püskürtecek biçimde hazırla"

yın."

Genel vali yavaşça çekildi. Ağır şekilde cezalandırılacağını düşün-
müştü. Kale komutanı, sığınmacıların kaleyi boşaltması için gerekli
hazırlıkları saat sonra uzun yürüyüş kolu kuzeye doğru yo-
la çıktı. Şaat'da Firavun, Ramses ve birdenbire morali bozulan bir
askerden başka kimse kalmamıştı. Kana susamış on bin zencinin ka-
leye saldıracağı, Mısırlılar'ın son ferdine kadar kılıçtan geçirileceği
haberi kulaktan kulağa yayılıyordu.
gerçeği birliklere bildirme görevini Ramses'e verdi. Genç
adam gerçekleri anlatıp söylentileri önlemekle kalmadı, yok olma
pahasına da olsa hepsinin cesur olmaları gerektiğini ve ülkelerini
korumakla görevli olduklarını söyledi. Kullandığı sözcükler sade ve

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 187

Coşkusunun onlara da geçtiğini fark etti. Kralın oğ-
lunun da onlarla birlikte, hiç ayrıcalığı olmadan dövüşeceğini öğre-
nen askerler umutlandılar. Ramses'in ateşli davranışı, Seti'nin stra-
teji yeteneğine eklenince askerler felaketten kurtulacaklardı.
Kral muhtemel bir saldırıyı güneye doğru ilerle-
meyi kararlaştırdı. Şayet düşman çok kalabalıksa geri çekilecekti,
ama yine de saldırmak ona daha uygun görünüyordu. En azından
oldukları yerde kalacaklardı.
Uzun gece boyunca Seti, Ramses'le birlikte Kuş ülkesinin harita-
sını inceledi ve ona coğrafya işaretlerini öğretti. Firavun tarafından
gösterilen bunca güven genç adamın gönlünü sevinç ve mutlulukla
doldurmuştu. Öğretilenleri çabucak öğrendi ve hiçbir ayrıntıyı
unutmayacağına dair kendi kendine söz verdi. Her ne olursa olsun
, yarın şan ve şeref dolu bir gün olacaktı.
Seti, kalede hükümdara ayrılan odaya çekildi. Ramses ise basit
bir yatağın üzerine uzandı. Zafer düşleri birden bitişikteki odadan
gelen gülmeler ve iç bozuldu. Kuşkulanıp ve gü-
ven telkin etmeyen odanın kapısını açtı.
Yüzükoyun yatmış olan Setau, güzel yüzlü
ve harika vücutlu, çıplak bir Nubyeli kadının masajının tadını çıka-
rıyordu. Kızın hatları bir zenciden çok asil bir kadını andırı-
yordu. Setau'nun halinden memnun olduğunu gören kadın gülü-
yordu.

Yılan oynatıcısı:

"On beş yaşında ve adı Lotus," diye açıkladı. "Parmakları eşsiz
bir mükemmellikte, sırtımı gevşetiyor. Sen de onun yeteneklerin-
den yararlanmak ister misin?"

"Böylesi güzel bir kadını senden çalmaya kalkarsam pişman
olurdum."

"Üstelik, hiçbir korkuya kapılmadan en tehlikeli yılanlarla arka-
daşlık bizim birlikte oldukça çok yılan topladık.
Çok şanslıyım. Bu seferin hoşuma gideceğini Bu se-
fere katılmakla çok iyi ettim."

"Yarın kaleyi

"Sen saldıracak mısınız?"

"ilerliyoruz."

188 CHRISTIAN JACQ

"Anlaşıldı, Lotus'la ben bekçi görevi yaparız. Biz on kadar kobra
yakalamaya çalışacağız."

Kışın, sabahın erken saatleri serin olur. Bu nedenle piyadeler
uzun bir tunik giymişlerdi. Güneş kanlarını ısıtır ısıtmaz çıkaracak-
lardı. Hafif bir arabayı süren Ramses, birliğin başında, keşif grubu-
nun hemen ardından gidiyordu. Seti, özel muhafız birliğinin hima-

yesinde, ordusunun ortasında bulunuyordu. Yüksek bir ses, bozkırın sessizliğini bozdu. Ramses dur emrini verdi, yere atladı ve keşif kıtasını izledi. Hortumlu dev bir hayvan ıstıraptan uluyordu. O kocaman burununun ucuna bir mızrak saplanmıştı. Onu deliye döndüren bu mızraktan kurtulmak için debeleniyordu. Bir fil... Çok eski zamanlarda Mısır'ın güney sınırında, anısına Fil Adası denen adada yaşayan ve sonraları ortadan kaybolan bir hayvan türü! Prens hayatında ilk kez bir fil görüyordu. Keşif kıtası erlerinden biri: "Kocaman erkek bir fil," dedi. "Savunma aracı olarak kullandığı dişlerinden her biri en az seksen kilo çeker. Sakın sokulmayın." "Ama o onu öldürmeyi denemişler. Kaçırdık onları." Çarpışma anı yaklaşıyordu. Keşif erlerinden biri kralı haberdar etmek için koşarken Ramses doğru yürüdü. Hayvanın yirmi metre uzağında durdu ve gözlerine dikkatle baktı. Yaralı hayvan debelenmeyi bıraktı ve bu minnacık yaratığa Ramses boş ellerini gösterdi. Dev yapılı hayvan hortumunu kaldırdı, sanki karşısındaki iki ayaklının barışçıl niyetini anlamıştı. Prens yavaş yavaş ilerledi. Erlerden biri bağırarak istedi, arkadaşı ağzını kapadı. En ufak bir olay, filin Firavun'un oğlunu çiğnemesine yol açabilirdi. Ramses hiç korkmamıştı. Dört ayaklının dikkatli bakışlarında, onun niyetini anlayabilecek bir zekâ parıltısı sezinledi. Birkaç adım daha attı ve yaralı hayvana bir metre yaklaştı. Hayvan, böğrünü dövüyordu. Prens kollarını havaya dev hayvan hortumunu indirmedi.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

"Senin canını acıtacağım, ama bundan başka çare yok."

Ramses mızrağın sapını yakaladı.

"Kabul mü?"

Sanki fil, mızrağı çıkarmasına izin vermiş gibi geniş kulaklarını oynattı.

Prens sorunu bir hamlede çözümlmek için mızrağı olanca hızıyla çekti. Kurtulan hayvan bağırdı. Şaşkına dönen keşif kıtası erleri, bunun bir mucize olduğuna ama Ramses'in sağ kalamayacağına inanmışlardı. Hortumun kana bulanmış ucu prensin gövdesine doğrulandı.

Birkaç saniyede Prens ezilecek, sonra da sıra onlara gelecekti. En iyisi kaçmaktı.

"Hey, baksanıza!"

Prens neşeli sesi erleri durdurdu. Erler geri döndü ve Ramses gibi hayvanın başında oturduğunu gördüler. Fil hortumunu prensi kaldırıp başının üzerine oturtmuştu.

Ramses:

"Bu dağın düşmanın en ufak hareketini fark edebiliriz, rim," dedi.

Prens'in fil gösterisi orduyu coşturmuştu. Kimileri Ramses'in olağanüstü kuvvetini anımsadılar. Hayvanların en güçlüsünü kendi iradesi altına alma yeteneğini göstermişti. Hayvanın yaraları yağ ve bal emdirilmiş tamponlarla tedavi edildi. Fil ile Ramses kolayca anlaşıyorlardı. Biri dili ve elleriyle konuşuyordu, öteki de hortumu ve kulaklarıyla. Açık bir yoldan giden dev hayvanın himayesinde askerler bir köye ulaştılar. Çatıları palmiye dallarıyla kaplı köy evleri,

kurutulmuş çamurdan inşa edilmişti.
Sağda solda karınları yarılmış ya da boğazları kesilmiş yaşlıların,
çocukların ve kadınların cesetleri vardı. Karşı koymaya çalışan er-
kekler biraz daha uzakta, parçalanmış olarak yerde yatıyorlardı.
Ürünler yakılmış, hayvanlar öldürülmüştü.
Ramses kusacak gibi oldu.
Demek ki savaş buydu, bu kıyım, bu sınırsız zulüm, insanı yağ-
macıların en kötüsü yapıyordu.
Orta yaşta bir asker:
"Kuyu suyu içmeyin!" diye haykırdı.

190 CHRISTIAN JACQ

Çok susayan iki genç su içmişlerdi. ateş gibi bir
acıyla kıvrınarak on dakika sonra isyancılar, orada oturan-
ları ve kendi kanlarından olan kardeşlerini, Mısır'a sadık oldukları
için cezalandırmak amacıyla kuyuları

Setau:

"Karşılaşmak istemediğim bir durum," diye üzüntüsünü belirt-
ti. "Bitkisel zehirler konusunda öğreneceğim çok şey var. Bereket
Lotus beni bu konuda bilgilendirecek."

Ramses:

"Burada ne yapıyorsun?" diye şaşkınlığını belirtti. "Kaleyi bekle-
mek zorunda değil miydin?"

"Sıkıcı bir Buradaki doğa o kadar zengin ki!"

"Bütün insanları öldürülmüş bu köy gibi mi?"

Setau elini dostunun omzuna koydu.

"Yılanları neden yeğlediğimi anlıyor musun? Onların öldürme
biçimi daha asilce ve bize, hastalıklara iyi gelen güçlü ilaçları sağlı-
yorlar."

"insan bu dehşet verici duruma düşmemeli."

"O kadar emin misin?"

"Bir yanda öteki yanda kaos var. Bize Maât'ın hüküm
sürmesi ve kötülüğün, tekrar tekrar ortaya çıksa da yenilmesi için
dünyaya geldik."

"Sadece bir Firavun böyle düşünür. Sen ise kılıçtan geçirenleri
kılıçtan geçirmek için hazırlanan bir savaşçı, yüksek rütbeli bir su-
baysın."

"Ya da onların darbesiyle yıkılacak bir kişi."

"Kendine nazar değdirme. Gel de hazırladığı bitki ça-
yını iç. Bu seni yenilmez kılacak."

Seti karamsardı.

Çadırının içinde Ramses ve üst rütbeli subaylar toplanmışlardı.

"Teklifiniz nedir?"

Deneyimli bir yaşlı asker:

"ilerleyelim," diye teklif etti. "Üçüncü çağlayanı aşalım ve
ülkesini işgal edelim. Elimizi ne kadar çabuk tutarsak başarı o ka-
dar kesin olur."

Genç subaylardan biri:

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

"Tuzağa düşebiliriz," dedi. bu taktiğe başvurabile-
ceğimizi biliyorlar."

Firavun:

"Doğru," dedi. "Bir tuzaktan sakınmak için düşmanın mevzile-
rinin nerede olduğunu saptamamız şart. Bu gece bu görevi yapabi-
lecek gönüllüler gerekli bana."

Yaşlı asker:

"Bu çok tehlikeli,"

"Biliyorum."

Ramses ayağa kalktı.

"Ben gönüllüyüm."

Yaşlı asker:

"Ben de," dedi. "Ayrıca, Prens kadar cesur olan üç arkadaşım daha

31

Prens başlığını, deri giysisini, süslü peştamalını ve sandaletlerini çıkardı. Nubye bozkırlarında serüvene atılmak için vücudunu odun kömürüyle karaya yanına sadece bir bıçak alacaktı. Se-
rüvene atılmadan önce Setau'nun çadırına girdi.

Yılan oynatıcısı sarımtırak bir sıvıyı Lotus da kırmı-
zı renkli bir ilaca dönüşen ebegümece çayı hazırlıyordu.

Setau sevinç ve mutluluk içinde:

"Kara kırmızı bir yılan hasırımın altına girdi. Ne büyük şans!
Bugüne kadar bilinmeyen bir örnek ve oldukça da zehirli. Tanrılar
bizimle Ramses! Bu Nubye bir cennet. Burada kim bilir daha kaç
tür-lüsü barınıyor?"

Gözlerini kaldırarak uzun uzun prene baktı.

"Bu kılıkla nereye gitmeyi düşünüyorsun?"

"Âsilerin ordugâhlarını saptamaya."

"Nasıl yapacaksın bu işi!"

"Dosdoğru güneye gideceğim. Sonunda onları bulacağım."

"Önemli olan geri dönmektir."

"Şansıma güveniyorum."

Setau başını salladı.

"Bizimle birlikte karkade iç. Hiç olmazsa zencilerin eline düş-
meden önce soylu bir tadı tanımış olursun."

Kırmızı likör, meyve kokulu ve serinleticiydi. Lotus,
üç bardak sundu.

Setau:

"Bana dedi, "aptallık ediyorsun."

"Görevimi yapıyorum."

"Boş lafları bırak! Hiç başarı şansı olmayan bir serüvene gözü
kapalı dalıyorsun."

"Bilakis,

Ramses titreyerek kalktı.

"Bir sıkıntın mı var?"

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

"Yok,

"Otur."

"Gitmem

"Bu durumda mı?"

Ramses kendinden geçip kollarına düştü. Setau onu
ateşin yanındaki bir hasırın üzerine yatırdı ve çadırdan çıktı. Fira-
karşılaşacağını bildiği halde, Seti'nin gelişi onu heyecanlan-
dırdı.

Setau."

söylediğine göre bu çok hafif bir ilaç. Ramses yarın
sabah dinlenmiş ve dinç olarak uyanacak. Onun görevine gelince,
hiç endişe etmeyiniz. Lotus'la ben onun yerini alacağız. Lotus bana
yol

bir şey var mı?"

"Oğlunuzu aşırılıklardan

Seti uzaklaştı. Setau kendisiyle gurur duyuyordu.

teşekkür alıp bununla kaç kişi vardı ki?

Çadırın içine sızan güneş ışını Ramses'i uyandırdı. Birkaç dakika kafası bulanıklıktan kurtulamadı. Nerede olduğunu bilmiyordu. Sonra birden gerçek kafasında Setau ile Nubyeli sevgilisi onu ilaçla uyutmuşlardı! Hiddetle dışarı fırladı, yerde oturmuş, kurtulmuş balık yiyen Setau'ya çarptı. "Yavaş ol! Az daha genzime kaçırıacaktın." "Ne yutturdun bana?" "Bir bilgelik" "Yerine getirmem gereken bir görevim vardı ve sen beni engelledin." kucakla ve ona teşekkür et. Onun sayesinde düşmanın en büyük ordugâhının yerini öğrendik." O da onlardan "Köyünü yakıp yıktıkları zaman annesiyle babasını öldürmüşler." "Doğruyu mu söylüyor?" "Sen coşkulu bir adamsın, şimdi de buna kuşkuculuk mu

194 CHRISTIAN JACQ

di? Evet, söylediklerinde samimi. Bize yardım etmek isyancılar onun kabilesinden değilmiş, Nubye'nin en gelişmiş bölgesinde felaket tohumları ekiyorlar. Sızlanıp duracağına, yüzünü gözünü prens giysilerini giy, baban seni bekliyor." Lotus'un bilgilerine güvenen Mısır ordusu yola Ramses fişlin üzerine çıkmış, önde iki saat, sakın, hatta tassaşız görünüyordu. Yolda ağaç dallarıyla besleniyordu. Sonra filin davranışı değişti. Bakışları sabitleşti, ilerlemesi yavaşladı, hiç gürültü yapmamaya çalışır gibiydi. Ayakları inanılmaz bir yumuşaklıkla yere basıyordu. Birden hortumunu bir palmye ağacının tepesine kadar kaldırdı ve elinde sapan bulunan bir zenciyi yakaladı. Sonra ağacın gövdesine fırlatarak adamı mahvetti. Bu zenci, âsilere durumu bildirecek kadar zaman bulabilmiş miydi? Ramses arkasına baktı, babasının emirlerini bekledi. Firaun'un işareti kesindi: birlikler savaş düzenine girecek ve saldırıya geçeceklerdi. Fil ileri atıldı. Palmiye ağaçlarından oluşturulan incecik barajı aşar aşmaz Ramses onları gördü: Kara derili, basık burunlu ve geniş dudaklı yüzlerce Nubyeli savaşçı, başlarının ön tarafını tıraş etmiş, kulaklarına altın halka küpeler takmış, kısa ve kıvrıkcık saçlarının arasına kuş tüyleri yerleştirmişti. Hepsinin yanaklarında ayınler sırasında yapılan kesiklerin izleri vardı. Askerlerin benekli deri peştamalları, bellerinde kırmızı kemer bulunan beyaz elbiseleri vardı. Onlardan teslim olmalarını istemek yararsızdı: fili ve ordusunun öncülerini görünce hemen yaylarına sarılıp ok atmaya başladılar. Acele etmeleri onlar için zararlı oldu. Çünkü onlar dağınık düzende saldırmaya çalışırken Mısırlılar'ın dalgalar halinde saldırıları sakın bir düzen ve kararlilikla birbirini izledi. Seti'nin okçuları, şaşkına dönen ve kararsız kalan Nubyeli atıcıları saf dışı ettiler; sonra mızraklı birlikler düşmanı sağdan soldan sararak, sapanlarına taş koymaya çalışan zencileri öldürdüler. Kalın kanlar sayesinde baltalarla yapılmak istenen umutsuz bir saldırıyı durdurdular ve düşmanlarını kısa kılıçlarıyla delik deşik ettiler.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 195

Sağ kalan Nubyeliler paniğe kapılıp silahlarını bıraktılar, yere diz çöktüler: canlarına kıymamaları için Mısırlılara yalvardılar. Seti sağ kolunu kaldırdı ve birkaç dakika süren çarpışma sona erdi. Mısırlı askerler hemen yenilenlerin ellerini arkadan bağladılar.

Fil, savaşmayı bırakmamıştı. En büyük kulübenin çatısını söktü, duvarlarını parçaladı. Yıkılan kulübeden iki Nubyeli çıktı. Biri uzun boylu bir adamdı ve saygıdeğer bir görünümü vardı. Göğsünde çapraz asılmış kırmızı bir bez kuşak öteki ise kısa boyluydu, sinirli sinirli bir küfenin arkasına sığınmaya çalışıyordu. Filin hortumuna mızrak saplayarak yaralayan adam bu kısa Fil hortumunun adamı olgun bir meyve gibi tuttu ve belini sıkarak onu uzun bir süre havada tuttu. Kısa boylu zenci, kısıpı geştirmek için boşuna çırpınıyor ve bağıpıp çağırıyordu. Fil onu yere bıraktığı zaman kurtulduğunu sandı. Kaçmak için bir hamle yapmaya niyetlendiği anda filin koskoca ayağı adanın kafasını parçaladı. kendisine onca acı çektiren adamı hiç zorlanmadan ezdi geçti.

Ramses kılını bile kıpırdatmayan uzun boylu Nubyeliye seslendi. Kollarını göğsünün üzerine kavuşturmuş olan adam, olup bitenleri seyretmekten memnun görünüyordu.

"Onların şefi sen misin?"

"Evet şefleriyim. Bizi böylesine yerle bir etmek için çok gençsin."

"Bu saygınlık aittir."

"Demek oluyor ki o burada, sizin başınızda... bu nedenle büyücüler sizi yenemeyeceğimizi söylüyorlardı. Büyücülerini daha iyi olurmuş."

öteki kabileler nerede saklanıyor?"

"Size onu açıklayacağım ve teslim olmalarını istemek için yanlarına gideceğim. Firavun onların canlarını başıslayacak mı?"

"Karar vermek ona

düşmanlarına soluklanma süresi tanımadı. Aynı gün iki aydın zenci ordugâhına daha ikisi de bozguna uğramış şefin teslim olma önerisini kabul etmemişlerdi. Çarpışmalar kısa süreli oldu. Nubyeliler birbirleriyle uyum sağlamadan savaşıyorlardı.

196 CHRISTIAN JACQ

yücülerin kehanetini hatırlayan ve bakışları ateş gibi yanan ortaya çıktığını gören birçok zenci coşkusunu yitirdi. Savaşı kaybettikleri fikri kafalarına çoktan yerleşmişti.

Ertesi gün güneş doğarken öteki kabileler silahlarını teslim ettikler. Herkes on kadar zenciyi öldüren erkek filin sahibi olan kralın oğlundan dehşetle söz ediyordu. Hiç kimse ordusuna karşı koyamazdı.

Seti altı yüz tutsak Onlara elli dört delikanlı, altmış altı genç kız ve kırk sekiz çocuk eşlik edecekti. Bu çocuklar Mısır'da eğitilecekler ve Nubye'ye döneceklerdi. Kendi öz kültürlerine ek bir kültür elde edecekler ve güçlü komşularıyla barış içinde yaşamaya katkıda bulunacaklardı.

Kral, ülkesinin bütünüyle kurtulduğundan ve tarım bakımından zengin olan bu bölgenin insanların, âsilerin ele geçirdiği kuyulardan yeniden yararlanabileceklerinden emin olana kadar tedbiri elden bırakmadı. Bundan böyle Kuş'un genel valisi her ay, yeni kargaşaların çıkmasını önlemek için bölgeyi denetleyecek, köylüler sorunlarını ilettikleri zaman onları dinleyecek ve onları memnun edecek çözümler bulmaya çalışacaktı. Derin uzlaşmazlıklar olduğu zaman, bunları Firavun çabuk ve kesin bir çözüme bağlaya-

caktı.

Ramses kendini üzgün hissediyordu. terk etmek ona üzüntü veriyordu. Babasından, kendisini uygun gördüğü valilik görevini istemeye cesaret edemedi. Kafasında bu düşünceyle babasının yanına gittiğinde, Seti'nin bakışları, onu düşüncesini açıklamaktan caydırdı: şimdiki genel vali yerinde bırakılacak ve ondan kusursuz bir hizmet beklenecekti. En küçük bir hata işlediği anda, kalenin levazım müdürü gibi görevine son verilecekti.

Filin hortumu okşadı. Filin sokaklarda gösteri yapmasını isteyen askerlerin birçoğunun önerisine ilgisiz kalan Ramses, onu, doğduğu topraklarda daha mutlu olacağını düşünerek özgür bırakmaya karar verdi.

Ramses yarası şimdiden kapanmaya yüz tutan hortumu okşadı.

Fil sanki peşinden gelmesini istercesine prense bozkır yönünü gösterdi. Oysaki prensle kocaman hayvanın yolları burada ayrılıyordu. Ramses uzun bir süre hareketsiz kaldı. Akıl almaz müttelikinin

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

yokluğu gönlünü burkuyordu. Onunla birlikte gidip bilinmedik yolları keşfetmeyi, onun bilgilerinden yararlanmayı ne kadar çok istiyordu. Ama hayalleri dağılıyordu, çünkü gemiye binmek ve kuzeye dönmek gerekiyordu. Prens, ileride tekrar gelmeye karar verdi.

Mısırlılar şarkılar söyleyerek ordugâh malzemelerini topluyor tehlikelerle dolu bir seferi zafere dönüştüren Seti ile Ramses'e durmadan övgüler yağıdırıyorlardı. Yerli halkın yararlanması için yaktıkları ateşi söndürmediler.

Bir koruluk yanından geçerken prens bir inilti duydu. Nasıl olur da bir yaralı böylesine terk edilebilirdi?

Yaprakları araladı, korkan ve zorlukla nefes alan bir aslan yavrusu gördü. Hayvan şişmiş sağ ayağını uzattı. Gözleri çakmak çakmaktı, inliyordu. Ramses hayvanı kucağına aldı, kalbinin düzensiz attığını fark etti. Tedavi edilmezse yavru ölecekti.

Bereket versin ki Setau henüz gemiye binmemişti. Ramses hastayı ona götürdü. Yara kuşkusuz bir yılan sokması sonucu olmuştu.

Setau:

"Teşhisin bu mu?"

"Durumu çok Dikkatle bak: önce uzun sivri dişlerin üç deliği ve onların yanında da yirmi altı dişin izi var. Demek ki hayvanı bir kobra yılanı ısırılmış. Şayet bu yavru güçlü bir yapıya sahip olmasaydı şimdi çoktan ölmüş olurdu." anladın?"

"Hayvanın ayaklarına bak: bu kadar genç bir hayvana göre oldukça iriler. Şayet bu hayvan yaşarsa dev gibi bir şey olur."

"Onu kurtarmaya çalış."

"Tek şansı bu mevsimde olmamız. Kışın kobra yılanının zehri daha az

Setau doğu çölünden gelen ve yıllanyastığı denen bitkinin kökünü şarabın içinde ezdi ve aslan yavrusuna emdirdi. Sonra bir çalının yaprağını çok ince bir biçimde ezerek yağın içine karıştırdı ve hayvanın kalbini uyarmak ve soluk alma gücünü artırmak için elde ettiği sıvıyla vücudunu yağladı.

Ramses yolculuk boyunca aslan yavrusunu yanından ayırmadı.

Hayvanın gövdesi hep nemli tutulan kum çölü ve keneotu yaprakları

CHRISTIAN JACQ

larından yapılmış bir pansumanla kaplanmıştı. Zavallı hayvan çok

yavaş hareket edebiliyordu. Sadece sütle beslendiği için zayıflıyor-
du. Böyle olmakla birlikte prensin okşamalarından
minnettarlık dolu bakışlarını ondan ayırmıyordu.

Ramses hayvana:

"Yaşayacaksın," diye söz verdi, "ve seninle dost olacağız."

1

32

Gece Bekçisi önce sonra sokuldu.

Aslan yavrusundan korkan sarı köpek, garip bakışlı bir hayvanı
keşfetmekte olan aslan yavrusunu yalama cesaretini gösterdi. Hâlâ
güçsüz olan küçük aslan onunla oyun oynamak istedi ve Gece Bek-
çisi'nin üzerine atıldı, zavallı köpeği ağırlığı altında soluksuz bırak-
tı. Köpek bir çığlık attı ve can havliyle kurtuldu, ama kışını tırmala-
yan pençeden kurtulamadı.

Ramses aslan yavrusunu boynundan tutarak kaldırdı ve uzun
uzun nasihat etti. Kulaklarını diken hayvan onu dinledi. Prens yara-
sı derin olmayan köpeği tedavi etti iki arkadaş arasında yeni bir
tanışma merasimi düzenledi. Bu sefer de Gece Bekçisi aslan yavru-
sunun yüzüne, biraz da öç almak istercesine ön ayağıyla bir tokat at-
tı. Setau yılan zehrini yenen ve kesin bir ölümden kurtulan bu yavru
aslana "Katil" adını takmıştı. Bu ad ona şans getirecek ve harikulade
gücüne uygun düşecekti. Setau yüksek sesle düşünmüştü: Dev gibi
fil, korkunç bir Ramses artık küçük ve sefil hiçbir şeye ilgi
duymuyor, kendini yüce ve az rastlanır olana yakın buluyordu.
Aslan yavrusu ile köpek karşılıklı güçlerinin farkına vardılar.
Katil kendine hâkim olmayı öğrendi, Gece Bekçisi de ona daha az
takılması gerektiğini ikisinin arasında kalıcı bir dostluk
doğdu. Oyunlar ve çılgınca koşular, onları aynı yaşama sevincinde
birleştiriyordu. Karınlarını doyurduktan sonra aslan yavru-
sunun göğsünde uyuyordu.

Ramses'in Nubye'deki başarıları sarayda büyük yankı uyandır-
dı. Bir fille aslanı evcilleştirebilecek yetenekte olan bir insan, hiç
kimsenin bir güce sahip demekti. Güzel

Ramses'in bu başarısından gururlandı; Şenar ise derin bir üzüntü
içindeydi. Nasıl olur da sarayın saygıdeğer kişileri böylesine aptal
olabilirlerdi? Ramses'in şansı yaver gitmişti, hepsi o kadar. Hiç
kimse yırtıcı hayvanlarla ilişki kuramazdı. Bu aslan da büyüüp
vahşileşecek ve Ramses'i paramparça edecekti.

200 CHRISTIAN JACQ

Bununla beraber, kralın büyük oğlu, kardeşi ile resmi ilişkilerini
mükemmel bir biçimde yürütecek olursa kendisinin kazançlı çık-
acağını anladı. Bütün Mısır gibi Şenar da övgüler yağdırdı.

Ayrıca Nubye'li isyancılara karşı yapılan savaşta Ramses'in oynadığı
rolü de geri kalmadı. Onun askeri niteliklerini övdü

ve bu niteliklerin daha resmi bir biçimde tanınmasını diledi.

Asyalı eski askerlere verilen bir ödül töreninde, saray heyetiyle
birlikte töreni yöneten Şenar, kardeşi ile baş başa görüşmek niye-
tinde olduğunu söyledi. Ramses törenin sonunu bekledi ve ikisi Şe-
nar'ın yeniden döşenmiş çalışma odasına çekildiler. Tam anlamıyla
dâhi bir ressam duvarlara üzerinde rengârenk kelebeklerin uçuştur-
duğu bir çiçek bahçesinin resmini çizmişti.

"Harika değil mi? Lüks içinde çalışmaktan

bu şekilde bana çok hafif geliyor. Yeni şaraptan içmek ister misin?"

"Hayır, teşekkür ederim. Bu tür törenler canımı sıkıyor."

"Benim de canımı sıkıyor, ama gerekli. Bizim kahramanlarımız
onurlandırılmaktan hoşlanırlar. Onlar da senin gibi bizim güvenli-

ğimizi sağlamak için hayatlarını tehlikeye atmıyorlar mı? Senin davranışın Nubye'de örnek oldu. Ancak olay pek iyi çözümlenmedi." Şenar daha da şişmanlamıştı. Jimnastik yapmadığı ve boğazına çok düşkün olduğu için çok şişko bir taşralıyı andırıyordu. "Babamız bu savaşı ustaca yönetti. Onun sadece orada bulunması düşmanı dehşete düşürdü." "Elbette, elbette... Senin orada, filin üzerinde görülmen de büyük katkıda bulundu. Dedikodulara bakacak olursak Nubye senin çok hoşuna gitmiş." "Doğru, orayı çok sevdim." "Peki Nubye genel valisinin tutumunu nasıl buluyorsun?" "Çok kötü ve ayıplanacak bir tutum." "Ama Firavun onu yerinde Seti, insanları nasıl yöneteceğini bilir." "Bu durum böyle devam edemez. Genel vali çok geçmeden ağır bir hata işleyecek." "Bugüne dek yaptığı hatalardan bir ders mı?" "Sevgili kardeşim, insanlar kolay kolay yedi sinde neyse yetmişinde de odur. bana, genel vali de bir istisna olmayacak."

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

"Herkesin kaderi kendi elinde." "Onun görevden senin kaderini de etkileyecek." "Nasıl?" "Bilmezlikten gelme: Nubye'ye bu denli vurgunsan arzu ettiğin görev genel valilik demektir. O görevi elde etmen için sana yardım edebilirim." Ramses böyle bir olasılığı hiç beklemiyordu. Ramses'in şaşkınlığını fark etti. "Bu isteğin tamamen yasal. Hem bu görevi kabul edecek olursan hiçbir isyan girişimi de olamaz. Böylece ülkeye hizmet eder ve mutluluğu tatmış olursun." Bu bir Ramses çoktan bu hayali kafasından kovmuştu. Orada aslanı ve köpeğiyle yaşamak, uçsuz bucaksız toprakları dolaşmak; Nil, kayalar ve sapsarı kumla Yok, hayır, bu kadarı da çok fazla. "Benimle dalga geçiyorsun Şenar." "Bu görev için biçilmiş kaftan olduğunu babama kanıtlayacağım. Seti seni işbaşında gördü. Birçok kişinin oyu benimkine katılacak. Sen de haklı çıkacak, davayı kazanmış olacaksın." "Nasıl istersen." Şenar kardeşini kutladı. Ramses, Nubye'ye gidecek olursa artık ayaklarına dolanmaya canı sıkılıyordu. Birkaç hafta içinde, resmi makamların ona verdikleri görevin zevkli yanlarını bitirmişti. Bürokrasi ile arşivlerin ilginç bir yönü yoktu. Onun ilgilendiği sadece insanlarla ilişki kurmak, her düzeydeki insanları konuşturmak, yalanları ortaya çıkarmak, küçük ve büyük sırları anlamak, kendisinden saklanmak istenilen şeyi çözmeye çalışmak; işte onu oyalayıp eğlendiren şeyler bunlardı. Zamanı kendi yararına kullanmak zorundaydı. Asya'da yolculuğa çıkarak düşmanlarının düşünme tarzını anlamasını sağlayacak bir görev alabilmek için her şeyi yapmaya hazırdı. Bu amaçla bir diplomatın kullanabileceği tek stratejiyi benimsedi; koridorlarda aylak aylak dolaşmak.

202 CHRISTIAN JACQ

Böylece deneyimli, konuşmaktan pek hoşlanmayan, sırlarım tizlikle saklayan insanlarla karşılaştı ve onları pohpohlayıp kandırdı. Hiçbir şey istemeden, nazik, kültürlü olduğunu belirtecek biçimde davrandığı için onların güvenini kazandı. te dirgin etmeden birçok görüşme yaptı. Yavaş yavaş, içlerine bakma gereği duymadan gizli dosyaların içeriğini öğrendi. Birkaç dalkavukluk, aşırıya kaçmayan iltifatlar, yerinde sorular ve özenli bir dil Dışişleri yüksek rütbeli memurlarının itibarını kazandı. masını sağladı.

Şenar, genç Aşa hakkında bilgiler Onu da müttefiklerinin arasına almak en büyük başarılarından biriydi. Baş başa yaptıkları görüşmelerde Aşa, itibar kazanmak için başvurduğu yollarda bulduğu bilgileri Şenar'a aktarıyordu. Şenar da bu bilgileri doğruluyor ve kendi bilgileriyle onları tamamlıyordu. Her geçen gün, kendini biçimde krallık mesleğine hazırlıyordu.

Seti, döndüğünden beri yorgun görünüyordu; saray danışmanlarının çoğu rahatlatmak için hükümdarın bazı sorumluluklarını üstlenerek kral naibi olarak tayin edilmesini öneriyorlardı. Mademki karar verilmişti ve muhalefet de yoktu, öyleyse neden daha fazla bekleyecekti ki?

Becerikli Şenar, oyunu kararında oynuyordu. Yaşının gençliği ve tecrübe eksikliğinin birer engel olduğunu, bilgeliğine güvenmek gerektiğini söylüyordu.

onu yatağa bağlayan hastalığı geçince, yeniden araştırma maya koyuldu; Ramses'e çabalarının boşa gitmediğini ispatlamayı çok önemsiyordu. Aşırı yoğun bir tempo genç sekreterin sağlığını bozmuştu, ama o yine de işine aynı ciddiyetle sarılıyordu. Onu üzen tek şey çalışmasının bir süre aksamasıydı. Ramses'e hastalığını açıklamasına rağmen, kendini suçlu hissediyordu. Bir günlük dinlenme ona başışlanmaz bir kusur gibi geliyordu.

"Bütün çöplükleri araştırdım ve bir kanıt buldum," dedi.

aşırı bir sözcük değil mi?"

kalker parçası. Hiçbir kuşkuyla yer vermeyecek şekilde bu iki parça birbirini tamamlıyor: Birinin üzerinde kuşkululu atölyenin adı ötekinin üzerinde ise atölye sahibinin adı yazılıydı, ama

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 203

yazık ki kırıldığı için, yalnızca adın son harfi olan R kalmış. Bu ipucu Şenar'ı suçlamaz mı?"

Ramses, yolculuğundan önce olup bitenleri, hemen men unutmuştu. Seyis, arabacı, kaçak olarak üretilen mürekkep kağıdı Bugün bütün bunlar artık çok uzakta önemini yitirmişti.

"Ameni, tebrik edilmeye layıksın, ama hiçbir yargıç bu kadar az değersiz dayanarak dava

Genç kâtip gözlerini yere indirdi.

"Böyle bir yanıt alacağımdan Denemek zorunda değil miyiz?"

"Yüzde yüz başarısızlıkla sonuçlanır."

"Daha başka kanıtlar bulacağım."

"Mümkün mü?"

seni yanıltmasına izin verme. Seni Nubye genel valisi tayin ettirirse, nedeni senden kurtulmak istemesidir. Cinayetleri unutulacak ve Mısır'da istediği gibi at koşturacak."

"Bunun bilincindeydim Ameni, ama ben seviyorum.

Sen de benimle geleceksin ve sarayın entrikalarından, soysuzluğundan uzakta yaşayacak, soylu bir ülkeyi keşfedeceksin."

Prensin özel sekreteri yanıt vermedi, Şenar'ın iyi davranışının altında bir tuzak bulunduğuna inanıyordu. kaldığı süre
ce gerçeğin peşini bırakmayacaktı.
Ramses'in ablası Dolant, vücudunu yağlatıp masaj yaptırmadan önce, günün sıcak saatlerinde yıkandığı havuzun kenarında uyuşmuş bir şekilde dinleniyordu. Kocasının sonra bütün gün tembellik ediyor ve kendini giderek daha yorgun hissediyordu. Berber, manikürcü, pedikürcü, kâhya, hepsi onu yorgun ve bitkin düşürüyordu.
Doktorun önerdiği merhemleri kullanmasına rağmen derisi ge
ne de yağlıydı. Doğrusu, daha bilinçli bir biçimde bakım yapması gerekiyordu, ama sosyal yaşamın zamanının büyük bölümünü yalayıp yutuyordu. Sarayın binbir küçük sırrını bildiği için her kabul gününe, her törene çağrılırdı. Zaten bu toplantılar Mısır yüksek sosyetesinin varlığının bir simgesiydi.
Dolant birkaç haftadan beri oldukça endişeliydi. Şenar'ın yakın

204 CHRISTIAN JACQ

sanki onunla çok daha az bilgi pay
laşmaya başlamışlardı. Dolant bu konuyu Ramses'e açmanın kaçınılmaz olduğunu düşündü.
"Mademki ağabeyinle barış imzaladın," diye söze girdi, "senin araya girmen oldukça önemli."
"Benden ne bekliyorsun?"
kral naibi olduğu zaman, hatırı sayılır bir iktidara sahip olacak. Beni ihmal etmesinden korkuyorum. Şimdiden beni bir kenara itmeye başladı. Yakında taşralı bir burjuvadan da değersiz olacağım."
"Ne yapabilirim?"
benim varlığımı, çok geniş bir çevrem olduğunu hatırlat. Gelecekte, bu çevre ona yararlı olacak."
"Benimle açıkça alay eder. Ağabeyimin gözünde ben şimdiden Nubye genel ve
"Aranızdaki barış yalnızca lafta mı?"
"Şenar sorumlulukları bölüştürdü."
"Demek sen zencilerin ülkesine sürgün edilmeye razı oldun?" seviyorum."
Dolant güçsüzlüğünü üstünden atmak için canlandı.
"Rica ederim, isyan et! Bu davranışın kabul edilemez. Şenar'a karşı durmak için ikimiz müttefik olalım. Bu anormal bir ailesi olduğunu hatırlamalı ve onları karanlıklara itmemesi gerektiğini anlamalı."
"Üzgünüm, sevgili ablacağım, ama komplolardan öğrendim artık."
Ablası, kızgın, ayağa kalktı.
"Beni terk etme."
"Senin, kendini tek başına savunacak nitelikte olduğuna inanıyorum."
Kraliçe Tuya, akşam duasını ettikten ve rahibelerin ilahilerini dinledikten sonra, Hator tapınağının sessizliği içinde dinsel düşüncelere dalmıştı. Tanrıya hizmet etmek kişiyi insanlara özgü bayağılıklardan bu da kraliçeye, ülkenin geleceğini daha bilinçli düşünme olanağını sağlıyordu.
Kraliçe, kocasıyla yaptığı uzun görüşmeler sırasında, Şenar'ın

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 205

ülkeyi yönetme yeteneğinden kuşku duyduğunu anlatmıştı. Her zaman olduğu gibi Seti onu dikkatle dinlemişti. Ramses'in hayatına

kastedildiğini, firuze madenlerinde ölen arabacı suçlu olsa bile, gerç
çek suçlunun hâlâ bulunamadığını ve cezalandırılmadığını biliyor
du. kardeşine karşı duyduğu hınç sönmüş gibi görünse de
onu masum olarak kabul etmek mümkün müydü? Kanıt olmayınca
böylesi kuşku korkunç görünüyordu, ama iktidar hırslı insanları
yırtıcı bir hayvana dönüştürmüyor muydu?

Seti hiçbir ayrıntıyı ihmal etmiyordu. Karısının düşünceleri, Şe
nar'ın davasını güden ve hükümdarı pohpoh
lamaya alışmış olanlarınkinden daha önemliydi. Seti ile iki
oğullarının da davranışlarını birlikte incelediler ve bir bilanço çı
kardılar.

Hiç kuşku yok ki karşılaştırmayı yapan ve inceleyen akıldı, ama
akıl bile karar vermekte yetersiz kalıyordu. Kararı verecek olan, yıl
dırım gibi başdöndürücü olan sezgi, yani Evet, bir Fira
yüreğinden öteki Firavun'un yüreğine doğrudan aktarılan
bu bilgi, doğru yolu gösterecekti.

Prens Ramses'e özel olarak ayrılan bahçeye bakan kapıyı açan
Ameni acayip bir şeye çarptı: Akasya ağacından yapılmış, hayran
olunacak kadar güzel bir yatak! Mısırlıların çoğu hasır üzerinde ya
tardı. Bunun gibi bir mobilya küçük bir servet ederdi.
Çok şaşırmış olan genç kâtip Ramses'i uyandırmak için koştu.

"Yatak mı?

"Gel, kendi gözlerinle gör. Yatak değil sanki, bir şaheser!"

Prens de özel sekreterinin düşüncesini paylaştı. Marangoz az
rastlanır bir sanatkârdı.

Ameni:

"Onu eve sokalım mı?" diye sordu.

"Sakın ha! Sen gözünü bu yataktan ayırma."

Atının sırtına atlayan Ramses, Güzel İset'in annesiyle
oturdukları villaya kadar dörtnala gitti. Genç kadının süslenmesini
sabırla İset makyajlı, kokular sürünmüş bir halde çıktı; çe
kici görünmek istiyordu.

İset'in güzelliği Ramses'i heyecanlandırdı.

Kız gülümseyerek:

206 CHRISTIAN JACQ

"Hazırım," dedi.

Benim bahçeme o yatağı sen mi koydurdun?"

Sevinç ve mutlulukla dolup taşan genç kadın, onu kucakladı.

"Benden başka kim cesaret edebilirdi?"

Güzel İset armağanı'nı hazırladıktan sonra prensi kendi
sine başka bir şatafatlı armağan vermek zorunda bırakıyordu. Bu
armağan sadece yakında evlenecek olanları hayat boyu birbirine
bağlayacak bir armağan olabilirdi.

"Hediyemi kabul ettin mi?"

dışarda duruyor."

Genç kadın, okşanmayı, seilmeyi isteyen bir ifadeyle:

"Bu çok ağır bir diye mırıldandı. "Kesin olan bir şeyi

geciktirmenin ne anlamı var?"

"Özgür kalmaya ihtiyacım var."

"Sana inanmıyorum."

yaşamak ister miydin?"

Ne iğrenç şey!"

"Ne yapalım ki benim kaderim bu."

"Kabul etme!"

"Olanaksız."

Genç kadın yanından ayrıldı ve koşarak uzaklaştı.

Ramses, Firavun tarafından onaylanan yeni tavinlerin okunma

töreninde bulunmak üzere birçok kişiyle birlikte davet edilmişti. Kabul salonu doluydu. Kıdemli memurlar yanıltıcı bir sükûnet sergiliyor, daha genç olanlar ise sinirliliklerini pek saklamıyorlardı. Birçoğunun, verilen görevi yerine getirmede herhangi bir gecikmeyi asla kabul etmeyen Seti'nin kararlarından ödü patlıyordu. Ayrıca Seti, bilgisiz ve yetersiz kişilerin şişirme belgelerine pek önem vermezdi.

Törenden önceki haftalar boyunca karışıklık doruğa varmıştı. üst düzey görevli, kendisinin ve yakınlarının çıkarını korumak için Seti'nin politikasını körükörüne uygulayan gayretli bir memur olduğunu gösterme yarışına girmişti. Delege kâtip, kararnameyi kral adına okumaya başladığı zaman, salon sinek uça duyulacak kadar sessizdi. Bir akşam önce ağabeyi akşam yemeği yiyen Ramses en ufak bir korku hissetmiyordu.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 207

Durumu bir sonuca bağlandığı için o sadece ötekilerin tayinleriyle ilgilendi. Bazı yüzler ışıldadı, bazıları ise bir kısmı da karar beğenmediklerini somurtarak belirttiler; ama bu kararıydı, herkes bu karara itaat etmek zorundaydı. Nihayet sıra Nubye'ye geldi. Buraya yapılacak tayin az sayıda olduğu için pek ilgi uyandırmıyordu. Yakın zamanda cereyan eden olaylar ve Şenar'ın girişimlerinden sonra Ramses genel valilik için biçilmiş kaftandı. Karar büyük şaşkınlık uyandırdı. Eski genel vali görevinde kalmıştı.

33

Güzel sevincinden yerinde duramıyordu. el altından yaptığı müdahalelere rağmen Ramses Nubye genel valiliğine tayin edilmemişti! Prens kalacak ve onurlu görevini yapmaya devam edecekti. Genç kadın bu beklenmedik fırsattan yararlanacak ve Ramses'i, sevgisinin ağına düşürebilecekti. Ramses isyan ettikçe, genç kadını kendine daha çok çekiyordu. Şenar'ın ısrarlarına olumlu yanıt vermesi için ailesinin sürekli baskılarına maruz kalan Güzel gözü Ramses'den başkasını görmüyordu. Nubye'den dönüşünden sonra genç adam daha bir yarı kışıklı, daha bir cesur olmuştu. Biraz kilo almış, göz kamaştırıcı vücudu daha da gelişmişti. Doğuştan gelen soyluluğu daha güçlü bir biçimde çıkıyordu ortaya. Hemşerilerinin birçoğundan bir baş boyu kadar daha uzun olan prens, yenilmez bir insan olarak görülüyordu. Onun yaşamını, heyecanlarını, isteklerini Ne kadar güzel ve masalsı bir gelecek! Hiçbir şey ve hiçbir kimse Güzel Ramses'le evlenmesini engellemeyecekti!

Genç kadın tayin listesinin okunmasından birkaç gün sonra Ramses'in evine gitti. Daha erken yapılacak bir ziyaret kaçabilirdi. An giderme anıydı, de kendini prensi teselli edecek en uygun kişi olarak görüyordu. ziyaretçiyi, pek sevmese de saygıyla karşıladı. Nasıl oluyor da prens, sağlığı bozuk ve sıksa, yazı tahtalarının üzerine eğilmekten başka bir şey yaşama sevincinin ne olduğunu bilmeyen bu çocuğa güven duyabiliyordu? er geç müstakbel kocasını ondan kurtulması gerektiğine inandıracak, böylece daha değerli bir yardımcı bulabilecekti. Ramses bu kadar beceriksiz ve vasat adamlarla yetinemezdi.

"Efendine geldiğimi söyle."

"Üzgünüm, burada değil."

"Ne zaman gelecek?"

"Bilmiyorum."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 209

"Şu anda nerede?"

"Bilmiyorum."

"Benimle alay mı ediyorsun?"

"Böyle bir şey aklımdan geçmez."

"Öyleyse, açıkla! Ne zaman

"Dün sabah kral onu almaya geldi. Ramses onun arabasına bin-
di ve iskele yönüne doğru gittiler."

Krallar mutlak bir sessizlik hâkimdi. Bilgelerin
yük adını verdikleri bu Firavunların ışık saçan ruhlarının
yeniden canlandığı cennetti. Firavun ve oğlu, Teb'in batı kıyısındaki
sahilin iskelesinden, girişi gece gündüz nöbetçiler tarafından kont-
rol edilen bu kutsal alana kadar iki yanı yüksek kayalıkla çevrili
yılankavi bir yol boyunca ilerlediler. Vadiye hâkim bir tepe vardı.
Piramit biçimindeki doruk sessizlik tanrıçasını barındırıyordu.
Ramses kasılıp kalmıştı.

Babası neden onu bu esrarlı yere götürüyordu? Oraya sadece
hükümdar olan Firavun ile onların öbür dünya konutunu yapmak-
la görevli sanatkârlara girme yetkisi verilmişti. Mezarlarda bulunan
hazineler nedeniyle, polisin okçuları, kimliği saptanamayan herkesi
vurma emrini almışlardı. En küçük bir hırsızlık girişimi, bütün ül-
kenin güvenliğini tehlikeye sokan bir cinayet olarak kabul edilir ve
ölüm cezasına çarptırılırdı. Bir de elleri bıçaklı olan cinlerden söz
ediliyordu. Bu cinler, sorularına cevap verecek durumda olmayan
ihtiyatsızların kellesini uçuruyorlardı.

Elbette Seti'nin orada bulunuşu güven vericiydi, ama Ramses, bu
kuşkuğu dünyada yolculuk etmektense Nubyelilere karşı on kez sa-
vaşmayı tercih ederdi. Burada onun gücü ve cesareti hiç işine yara-
mıyordu. Kendisini her şeyi elinden alınmış gibi hissediyordu.
ses, nasıl savaşacağını bilmediği bir gücün elindeki bir av gibiydi.
Ne tek bir sap ot, ne tek bir kuş, ne tek bir Âdeta tüm
canlıların reddedildiği bu vadiye, ölüme tek karşı gelebilen taştan
başka bir şey yoktu. Seti'nin sürdüğü araba ilerledikçe insanı tehdit
eden duvarlar yaklaşıyordu, sıcak giderek boğucu oluyor, insanla-
dnyasından çıkmak sanki nefes almayı zorlaştırıyordu.
Az sonra kayanın içine oyulmuş bir kapıyı andıran dar bir geçit
göründü. Dar geçidin önünde ve ardında silahlı askerler vardı. Ara-

210 CHRISTIAN JACQ

ba durdu, Seti ile Ramses indiler. Polis memurları eğilerek selam
verdiler. Hükümdarlarını tanıyorlardı. Firavun çalışmaların düz-
gün ilerlediğinden emin olmak için düzenli aralıklarla buraya geli-
yor, kendi mezarının iç duvarlarına kazılmasını istediği hiyeroglif
metinlerini heykeltıraşlara bizzat kendisi yazdırıyordu.
Ramses kapıdan geçer geçmez şaşkınlıktan donup kaldı.
aşırı ısınmış bir çanak gibiydi. Toprak rengi kes-
kin yarların ötesinde lacivert bir gök parçasından başka hiçbir ufuk
görünmüyordu. Doruk noktasının sanki zorla kabul ettirdiği tüm
sessizlik Firavunların ruhuna barış ve dinginlik veriyordu.
yerini göz kamaşmasına bırakmıştı. Kentin büyüklüğü ve gizemi
karşısında kendini gülünç olacak derecede küçük hisseden insan,
yılan değil, geliştiren bir öbür dünyanın varlığını seziyordu artık
yavaş yavaş.
Seti oğlunu taş bir girişe doğru götürdü, içeride, ağacından
yapılmış yaldızlı kapıyı itti, küçük bir odaya kadar inen dik bir iniş-
ten yürüdü. Odanın ortasında bir lahit görünüyordu. Kral, duman

çıkarmayan özel meşaleleri yaktı. Duvarlardaki süslemelerin görkemli ve eşsiz güzelliği gözünü kamaştırdı. Altın sarısı, kırmızı, mavi ve siyah renkler canlı ve parlaktı. Prens, ışığı yutan karanlıklar canavarı kocaman yılan tasviri önünde bir süre durdu. Yaradan insan kılığına girmiş, elindeki beyaz bir bastonla yılanı zarar vermeden, etkisiz hale getiriyordu. Ramses, tanrı kılavuzluğunu yaptığı güneş kayığını hayranlıkla seyretti. Bu sezgileri güçlü tanrı, karanlık bölgelerde doğru yolu bulabilen tek tanrıydı. Şahin başlı Horus ve çakal başlı Anubis tarafından büyülenen Firavun tasviri hayranlık vericiydi. Tüm insanlığa seslenen Yaşayan simgeleyen tanrıça Maât, doğruların cennetinde yaşayana kabul ediyordu. Genç ve yakışıklı olarak gösterilen kralın başında geleneksel başlık, boynunda geniş bir altın kolye belinde de yaldızlı bir peştamal vardı. Tekrar hayata dönüşü simgeleyen ve başında lotus bulunan tanrı Osiris ya da karşısında duran kral sakın bir tavırla gözlerini sonsuza doğru kaldırmıştı. Başka yüzlerce ayrıntı daha prensin ilgisini çekti. Bunların arasında özellikle, öbür dünyanın kapılarıyla ilgili gizemli bir metin vardı. Ama Seti oğlunun merakını gidermesine izin vermedi ve lahdin önünde secdeye varmasını emretti.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

"Burada yatan kralın adı, seninki gibi Ramses'di. O bizim hane kurucusudur. Daha önce vezir olan Ramses ülke hizmetinde geçen zahmetli bir yaşantıdan sonra emekli olmuştu. Buna rağmen Horemeh onu halefi olarak ilan etti. ihtiyar adam huzurlu hayatından sökülüp alındı. Son gücünü de Mısır devletine adadı. Çok yorgun olduğu için hükümdarlık süresi iki yıldan az oldu ama bu süre içinde ona verilen tüm unvanların hakkını verdi: ve Güney Mısır'da Maât'ı yücelten kişidir; iktidarı kalıcı olan Kutsal Işık tarafından dünyaya getirilmiştir; Baş Yaratıcının böyleydi bizim atamız: bilge ve alçakgönüllü. Gözümüzü açması için büyük bir saygı göstermek zorunda olduğumuz insan. Ona dua et, adına ve hatırasına saygı göster, çünkü atalarımız bizim ve biz onların izinden gitmek zorundayız."

Prens, hanedanın kurucusunun manevi varlığını hissetti. Hiye rogliflerin diye adlandırdıkları lahitten, ılık bir güneşin ışınlarını andıran apaçık bir enerji yayılıyordu. "Kalk, Ramses; ilk yolculuğun sona erdi."

Çevrelerinde yer yer piramitler yükseliyordu. En büyüğü, en görkemlisi, merdivenimsi büyük göğe yükselen Zoser Ramses babasının eşliğinde başka bir yeraltı mezarlığına, ulu Sakkare'yi keşfediyordu. Orada Eski imparatorluğun Firavunları ile sadık hizmetkârlarının sonsuzluğu simgeleyen konutları yapılmıştı.

Seti, çölümsü platonun ucuna doğru yürüdü. Oradan hurmalıklar, ekili tarlalar ve Nil görünüyordu. Bulunduğu yerde, bir kilometreden daha geniş bir alanda, yan tarafları sarayların cephesine benzeyen, tuğladan elli metre uzunluğunda mezarlar bir biri ardınca uzanıyorlardı. Yükseklikleri beş metreden fazlaydı ve İnsana neşe veren canlı renklere boyanmışlardı.

Bu mezarlardan biri Ramses'i hayrete düşürdü. Çevresine şeklinde, pişmiş topraktan üç yüz boğa başı yapılmıştı. Her birinin boynuzu gerçektir. Böylece kabir yenilmez bir orduya dönüşüyordu. hiçbir güç ona yanaşmayı başaramazdı.

Seti:

"Buraya gömülen Firavun'un adı diye açıkladı. "Bu ad sonsuzluk anlamına gelir. Onun yanında Birinci Hanedanlığın ötesi"

ki kralları yatıyor. Bu topraklar üzerinde ilk kez yasasını uygulamaya koydular ve düzensizlik yerine düzeni kurdular. Her hükümdarlık ekildiği bahçeye kök Dövüştüğün boğayı hatırlıyor musun? Burada doğdu o. Uygarlığımızın başlangıcından bugüne kadar güç burada sürekli olarak yeniden doğdu."

Ramses her boğa kafasının önünde durdu. Hiçbiri ötekine ben zemiyordu. Böylece en sertinden en yufka yürekliğine kadar her türden yönetici temsil edilmiş oluyordu. Bu garip anıtı dolaşmayı babası arabaya bindi.

"ikinci yolculuğun da böylece tamamlandı."

Bir süre tekneyle kuzeye doğru ilerlediler, sonra at üstünde yemyeşil tarlalar arasındaki dar patikalardan dörtnala giderek küçük bir kasabaya vardılar. oğlunun geldiğini duyan kasa ba halkı sevinç içindeydi. bu unutulmuş köşesinde bu beklenmedik ziyaret bir mucize demekti. Böyle olmakla birlikte ka saba halkının kralı çok iyi tanıdığı anlaşılıyordu. Güvenlik güçleri çok sert olmayacak biçimde halka müdahale Seti ile karanlığın içine gömülmüş küçük bir tapınağa girdiler. Taş s raların üzerine karşılıklı oturdular. adını duydun mu?"

"Onu kim bilmez! istilacılara başkent olmuş lanetli kentin adı değil mi?"

"Şimdi

Ramses şaşkına döndü.

"Peki o yıkılmamış mıydı?"

"Hangi insan kutsal bir yeri yıkabilir? Burada, bana adını veren, fırtınaların ve şimşeklerin gücü olan Set'in egemenliği hüküm sü rüyor."

Ramses dehşete düşmüştü. onu, basit bir hareket ya da bakışla yok edebilecek güce sahip olduğunu hissetti. Belki de onu yok etmek için getirmişti buraya.

"Korkuyorsun, bu hayra alamettir. Sadece kendini beğenmişler le budalalar korkuyu bilmezler. Bu korkudan onu yenebilecek güç de doğmalıdır. sırrı burada. Onu inkâr edenler, tıpkı Akenaton gibi hata işlemiş ve Mısır'ı zayıflatmıştır. Bir firavun aynı zamanda fırtınanın, gökteki öfkenin, yıldırımın amansız karakteri

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 213

canlı simgesi olur. Onun yol gösteren eli ve bazen de ran yumruğu olur. insanların iyi olduklarına inanmak, bir işlememesi gereken bir kusurdur. Ülkesini harabeye çevirir, da sefalete sürükler. Peki sen Set'e meydan okuyabilecek ni teliğe sahip bir kişi misin?"

Tapmağın çatısından gelen bir ışık huzmesi, kulakları büyük, burnu uzun bir heykelin kaygı verici görünümünü aydınlattı. Kor kunç yüzlü Set karanlıklardan çıkıyordu!

Ramses kalktı ve ona doğru yürüdü.

Görünmeyen bir duvara çarptı ve durmak zorunda ikinci bir girişim de aynı başarısızlıkla ancak üçüncü girişim engeli aşmasını sağladı. Heykelin kırmızı gözleri iki alev topu gibi Ramses bir yanma hissetmesine rağmen gözlerini ; Sanki alevden bir dil bütün vücudunu dolaşıyordu.

sı çok şiddetlendi, ama dayandı. Hayır, yok olma pahasına da olsa önünde gerilemeyecekti.

Kaybetme hakkı olmayan eşitsiz bir düelloda karar anı gelmişti.

kırmızı gözün yuvalarından çıkan alev Ramses'i sardı; sanki başım yutuyor ve kalbini parçalıyordu. Buna rağmen Ramses ayakta Set'e meydan okudu ve onu kendisinden uzağa, tapınağın en dibine çekilmeye zorladı.

Fırtına patladı, tufanı andıran bir yağmur Avaris'in üzerine çöktü. Dolu taneleri tapınağın duvarlarında cınladı. Kırmızı ışık hafifledi ve Set karanlıklara döndü. Bu, oğlu olmayan tek tanrının yer yüzündeki mirasçısı Seti, kendi oğlunun ne kadar güçlü olduğunu görmüştü.

Seti:

"Üçüncü yolculuğun sona erdi," diye mırıldandı.

34

Bütün saray halkı, eylülün ortasında görkemli Opet bayramına katılmak için Teb'e taşınmıştı. Bayram süresince Firavun, gizli tanrı Amon ile düşünce ve duygu ortaklığı kuracaktı. Bu tanrı, onu yer yüzünde temsil eden oğlunun yeniden düzeltecekti. On beş gün sürecek bu bayramda hiçbir soylu, bu büyük kentin de bulunmaması edemezdi. Dini törenlere herkes katılamasa da, halk tatil yapar, zenginler de zamanlarını lüks villalarında birbirlerini ziyaret etmekle geçirirlerdi.

için bu yolculuk bir angaryaydı. Yanında çok sayıda papirüs ile yazı takımını götürmek zorunda olduğu için, çalışma düzenini alt üst eden böyle yolculuklardan nefret ediyordu. Suratından düşen bin parça olmasına rağmen, yol hazırlıklarını Ramses'i memnun edecek biçimde büyük bir özenle tamamladı.

Prens, döndüğünden beri değişmişti. Sıkıntılı bir havası vardı, çoğu kez düşünmek için bir kenara çekiliyordu. Ameni onu rahat bırakamazdı. Prens, krallık kâtabi ve üst subay olduğu için birçok küçük sorunu çözmek zorundaydı ve özel sekreter onu bu konuda da rahatlatıyordu.

Ameni hiç değilse Teb'e giden gemide Güzel kurtulmuştu! Ramses'in bulunmadığı sırada, kadın her gün ondan, aslında gerçekten de bilmediği bilgileri elde etmeye çalışmıştı. Genç kadının cazibesinin onun üzerinde hiçbir etkisi olmadığı için, karşılıklı fikir alışverişi sinirli bir hava içinde Ramses'den sekreterinin görevine son vermesini istediği zaman, prens bu isteğini kaba bir tavırla reddetti. Bu nedenle küskünlükleri uzun süre devam etti. Güzel Ramses'in dostlarına ihanet edemeyeceğinden kuşkusu kalmamıştı.

Ramses bitişik kamarada yazdığı mektuplara rünü basıyordu. Prens, kâtabın yanındaki bir hasırın üzerinde oturuyordu.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 215

Ameni:

"Böylesine kızgın bir güneşe nasıl tahammül edebiliyorsun?" diye sorarak şaşkınlığını belirtti. "Senin yerinde olsam bir saate kalırdım. Haşlanmış yumurtaya dönerdim."

"O ve ben birbirimizi anlıyoruz. Ben onu kutsal kabul ediyorum, o da beni besliyor. Şu güzel manzarayı seyretmen için ara veremez misin?"

"Aylaklık beni hasta eder. Son yolculuğun sana pek yaramamış galiba."

i "Bu bir eleştiri mi?"

"Yalnız yaşamayı seven biri oldun çıktın."

"Bu konuda seni örnek alıyorum."

"Benimle alay ederek sırrını saklamaya çalışma."

"Bir Evet, haklısın."

"Demek ki artık bana güvenin kalmamış."

"Tam tersine; açıklaması imkânsız şeyleri anlayabilen tek insan sensin."

Yanıt alma iştahıyla yanan bakışlarla Amenî:

f. "Baban, Osiris'in sırlarını sana açıkladı mı?" diye sordu.

•1 "Hayır, ama beni atalarımızla buluşturdu."

Ramses son sözlerini öylesine ağırbaşlılıkla söylemişti ki genç kâtip allak bullak oldu. Prensın yaşadıkları hiç kuşkusuz hayatının dönüm noktası olmuştu. Amenî içini kemiren soruyu sordu.

"Firavun senin geleceğin hakkındaki kararını değiştirdi mi?"

V "Babam benim gözlerimi başka bir gerçeğin üzerine çevirdi.

Tanrı karşılaştım."

Amenî ürperdi.

"Ama hâlâ

"istersen bana dokunabilirsin."

"Şayet herhangi bir kimse Set'le karşılaştığını ileri sürseydi, ona Ama sen farklısın."

Amenî her şeye kuşkuyla elini Ramses'e uzattı. Genç

1 kâtip rahatlamıştı, derin bir nefes aldı.

ç "Kötü cine dönüştürülmemişsin

"Kim bilir?"

"Ben biliyorum. Sen Güzel İset'e

"Ona karşı bu kadar sert olma."

216 CHRISTIAN JACQ

"Benim mesleğimi söndürmeye çalışmadı mı?"

"Hata yaptığını ispatlayacağım ona."

"Yine de ona karşı iyi davranacağımı sanma."

"Aklıma Sen gereğinden çok yalnız değil misin?

Üstelik biraz hırçınsın da!"

"Kadınlar tehlikelidir. Ben işimi tercih ederim. Sen ise, Opet bayramı süresince oynayacağın rolle ilgilenmelisin. Senin yerin yü rüyüş kolunun ilk üçte biri içinde olacak ve pilili kollan olan yeni bir keten elbise giyeceksin. Bu kumaşın olduğunu hatırlatırım. Dimdik durman ve ani hareketlerden kaçınman gerekir."

"Benden zor şeyler yapmamı istiyorsun."

"insan bir kez Set'in enerjisiyle ateşlendi mi, bu tür şeylere çok cuk oyuncağı gibi bakar."

Kenan Ülkesi, Suriye ve Filistin'de barışı sağlanmış Galile ile Lübnan egemenlik altına alınmış, Bedeviler ve Nubyeliler yenilmiş, Hititler Âsi ırmağının ötesinde durdurulmuştu. Artık Teb de dahil olmak üzere tüm bayramı korkusuzca Kuzey

de olduğu gibi güneyde de dünyanın en güçlü ülkesi olan Mısır, zenginliklerini ele geçirmekten başka bir şey düşünmeyen şeytanla rı engellemişti. Seti, sekiz yıllık hükümdarlığında, gelecek kuşakla rın kendisini saygıyla anacağı büyük bir firavun olmuştu.

Söylentilere göre, Seti'nin Krallar Vadisi'ndeki anıtkabri o güne kadar yapılanların en geniş ve en güzeli olacaktı. Aynı zamanda, birçok mimarın çalıştığı büyük proje devam ediyor, Fira

vun çalışmaları bizzat yönetiyordu. kıyısında Se ti'nin öbür dünya için gerekli olan dinsel gücü saygınlığını yüceltmek için yapılmış tapınağa yağdırılan övgüler ise bitmek bil miyordu.

Şimdi en bile hükümdarın Hititlilere karşı savaşa girmemekle akıllılık ettiğini ve ülkenin işgücünü kutsal kişilerin toplanma yeri olan taş tapınakların inşaatına doğru kaydırarak isa

betli davrandığını kabul ediyorlardı. Bununla birlikte, ko-
nuya ilgi duyan soylu kişilere göstermek istediği gibi, bu ateşkes,
düşmanlıkları yok etmenin tek yolu olan karşılıklı ticaret ilişkisini
geliştirmek için kullanılmamıştı.
Soylulardan birçoğu Firavun'un büyük oğlunun tahta çıkmasını

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 217

sabırsızlıkla bekliyordu, çünkü o içlerinden biriydi. Seti'nin ekono-
mideki kemer sıkma politikası ve hiç sır vermemesi, ona karşı ciddi
yol açıyor, bazıları kendilerine danışılmadığından do-
layı yakınıyorlardı. Oysa Şenar bu konuda çok daha açıktı. Herhan-
gi bir tartışmada, büyüleyici, hoş tavırlarıyla desteklediği insanların
sevgisini kazanıyor, diğerlerini de kızdırmamaya özen gösteriyor-
du. Herkese, duymaktan hoşnut kalacağı şeyler söylüyordu. Onun
için Opet bayramı, baş rahibi ile çevresinin dostluğunu ka-
zanarak etki edeceği kitleyi genişletmek için bir fırsat olacaktı.
Ramses'in varlığı onun canını sıkıyordu, yine de,
Nubye'ye genel vali olarak atanması için yaptığı teklifi,
Seti'nin anlaşılması çok güç bir şekilde reddetmesinden sonra olay-
lar korktuğu gibi gelişmemiş, Firavun küçük oğluna hiçbir ayrıcalık
tanımamıştı. Ramses, tıpkı öteki kralların çocukları gibi şatafatlı ve
kaygısız bir ömür sürmekle yetiniyordu.
Gerçekte Ramses'den korkmak ve onu kendine rakip görmekle
haksızlık ediyordu. Kardeşinin canlılığı ve fizik yapısı etkileyici ola-
bilirdi ama kavrama gücü yeterince gelişmemişti. Onun Nubye ge-
nel valiliğine tayini gerekli değildi, çünkü böylesi bir görevin altın-
da ezilirdi. Şenar, savaş arabaları üsteğmenliği gibi onurlu bir görev
düşünüyordu onun için. Ramses en iyi binek hayvanlarını yetiştire-
bilir, serkeşlerden oluşmuş küçük bir birliği disipline sokabilirdi.
Sonra da Güzel zengin kocasının kaslarını hayranlıkla seyreder-
di.

Tehlike başka yerdeydi: Seti'yi, zamanının çoğunu tapınaklarda
geçirmesi ve ülkenin sorunlarıyla giderek daha az ilgilenmesi gerek-
tiğine nasıl inandıracaktı? Ne de olsa kral, kendi düşüncelerinde ısı-
rar ederek Şenar'ın yapmak istediği şeylerin önünü kesebilirdi. Bu
durumda, Şenar'a ustaca yalan söylemeyi öğrenmek ve sürtüşmek-
Seti'yi öbür dünya düşüncelerine yöneltmek düşüyordu. Bu
arada Şenar da, yerli ve yabancı tüccarlarla ilişkilerini
hükümdarın fazla ilgi göstermediği bu konuda giderek önem kaza-
nacak ve bir süre sonra vazgeçilmesi imkânsız biri olacaktı. Fira-
açıkça karşı gelmek yerine, onu yavaştan gelişen bir etki ağı
içinde boğmak gerekiyordu. O bunun farkına vardığında ise zaten
iş işten geçmiş olacaktı.

Şenar aynı zamanda ablası Dolant'ı da etkisiz duruma getirme-

218 CHRISTIAN JACQ

Geveze, meraklı ve zayıf bir kadın olan gelecekteki
politik çalışmalarında Şenar'a hiçbir yararı olmayacaktı. Bu kadarla
da kalsa gene iyiydi, ilk planda bir mevki elde edemediği için düş-
 kırıklığına uğrayacak ve kendisi için vazgeçilmez olan varlıklı soylu-
 larla Şenar'a karşı bir cephe oluşturacaktı. Şenar, Dolant'a koca-
 man bir villa, sürüler ve kalabalık bir hizmetçi kadrosu vererek iyi
 yapmıştı, ama Dolant hiçbir zaman bunlarla yetinmeyecekti. Şenar
 gibi onun da entrikalar düzenleyip dolap çevirmek gibi bir zevki
 timsah bir su birikintisine fazlaydı, birinin gitmesi
 yordu ve ablası Şenar'a karşı koyacak güçte değildi.
 Güzel iset beşinci elbiseyi giydi, bu elbise de önceki dördü gibi
 hoşuna gitmemişti. Ya çok uzun, ya çok geniş, ya da gerektiği kadar

pilili Öfkesi burnundaydı. Oda hizmetçisine başka bir do-
kuma atölyesi seçmesini emretti. Bayramı sona erdiren ziyafetteki
en sevimli, en güzel kadın olmalıydı. Şenar'ı
Ramses'in hoşuna gitmeliydi.
Berberi koşarak geldi. Nefes nefeseydi.
"Çabuk, Oturun da hemen saçınızı yapıp şatafatlı bir
peruka takayım."
"Bu acelenin sebebi ne?"
"Batı kıyısındaki Gurna tapınağında bir tören var."
"Ama böyle bir tören programda yoktu! Ayinler yarın başlıyor."
"Evet, ama durum başka. Bütün kent büyük bir heyecan içinde.
Acele etmemiz gerekiyor."
Canı sıkkın olan Güzel klasik bir elbise giydi, gençliğini ve
sevimliliğini belli etmeyen sade bir peruka taktı, bu beklenmedik
buluşmayı kaçırmamalıydı.
Gurna tapınağı, tamamlandıktan sonra, insan olarak ortaya çı-
kan ve enerji okyanusuna dönen Seti'nin ölümsüz ruhu için düzen-
lenecek ayinlere adanacaktı. Yapının gizli bir bölümünde kral, onu
geleneksel ayini yaparken gösteren bir heykelle temsil edilecekti. Bu
gizli bölme şimdiden ellerine teslim edilmişti. Soy-
lularla üst düzey görevliler tapmağın ön cephesinin karşısında, ya-
kında ana kapı ile kapanacak olan bir avluda toplandılar. Sa-
bahın erken saatine rağmen güneşin şiddetinden korkanlar şimdi

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU

ilden portatif şemsiyelerinin altına sığınmışlardı. Ramses, aşın bir
özenle giyinmiş olan bu önemli kişiliklere eğlenerek bakıyordu:
Uzun elbiseler, bol kollu tunikler ve siyah perukalarla ilk bakışta
önemli ve ciddi dursalar da, Seti görünür görünmez, yaltaklan-
maya başlayıp kralın hoşuna gitmeye çalışıyorlardı.
Kulağı delik olan saray eşrafı, kralın sabah ayinine
katıldıktan sonra, Gurna tapınağının kayıkhanesinde tanrı
yüceltilmesi ve yaşamsal gücünün asla azalmaması için
özel bir başışta bulunacağını ileri sürüyorlardı. Gecikmenin sebebi
buydu. Ancak bu bekleyiş yaşlı soyluların bedensel olarak dayana-
mayacakları bir şeydi. tutumu çoğu kez insancıl olmuyor-
du. Şenar kendi kendine bu kusurdan sakınacağına ve ötekilerin za-
yıflıklarından olabildiğince yararlanacağına söz verdi.
Başı tıraş edilmiş bir rahip üzerinde sade ciddi beyaz bir elbi-
üstü örtülü tapınaktan çıktı. Elinde uzun bir sopa vardı. Ko-
nuklar, şaşkınlıkla baktıkları bu yabancı din adamına yol açmak
için açıldılar.
Rahip, Ramses'in önünde durdu.
"Arkamdan gelin, prens."
Ramses'in yakışıklılığı ve heybetini gören birçok kadın mırıl-
dandılar. Güzel hayranlıktan kendinden geçmişti. Şenar gü-
lumsedi. Sonunda muradına ermişti. Kardeşi, Opet bayramından
•önce Nubye genel valiliğine tayin edilecek ve o çok sevdiği uzak
bölgeye hemen gönderilecekti.
Şaşırp kalan Ramses, yapının sol kısmına doğru giden yolu gös-
teren rahibi izleyerek üstü kapalı salonun eşiğinden içeri girdi.
ağacından yapılmış arkalarından kapandı. Kılavuz ra-
hip, prensi karanlığa gömülmüş üç küçük tapınağın karşısındaki iki
sütunun arasına yerleştirdi. Orta tapınaktan Seti'nin sesi duyuldu.
"Kimsin?"
"Benim adım Ramses, Firavun Seti'nin oğluyum."
"Bu gizli yerde kutsal şeylere saygısı olmayan kişiye yer yoktur.
Biz burada, hükümdarlığımızın kurucusu, atamız ölüm-

süz kişiliğini anıp yüceltiyoruz. Duvarlara kazınmış olan çehresi sonsuza kadar yaşayacaktır. Onu yüceltmek ve ona ibadet etmek için söz veriyor musun?"
"Söz veriyorum."

220 CHRISTIAN JACQ

"Şu anda gizli tanrı Bana doğru gel, oğlum."
Küçük tapınak aydınlandı. Firavun Seti ile Kraliçe Tuya iki taha oturmuşlardı. Kralın başında yüksek iki tüyü ile tanınan tacı; kraliçenin başında da tanrıça beyaz tacı vardı. Kraliyet çifti ile kutsal çift birbirleriyle örtüşüyordu. Ramses ise oğul tanrı ile özdeşleşiyor ve böylece kutsal üçlüyü tamamlıyordu. Genç adam şaşkına dönmüştü. Anlamı sadece tapınakların gizi içinde ortaya çıkan bir efsane, gözleri önünde gerçek olmuştu. Anı ve babasından daha öte olduğunu keşfettiği bu iki varlığın önünde diz çöktü.

Seti:

"Sevgili oğlum," diye açıkladı, "benden ışığı al."
Firavun ellerini Ramses'in başının üzerine koydu; kralın eşi de aynı şeyi yaptı.
Prens, hemen ardından benliğine ılık bir sıcaklığın yayıldığını hissetti. Sinirlilik ve gerginlik kayboldu, bilinmeyen bir enerji gövdesinin bütün hücrelerine girdi. Bu andan sonra Ramses, kral ve kraliçenin ruhuyla birlikte yaşayacaktı.
sağ tarafında Ramses'le tapınağın eşiğinde görüldüğü zaman bir sessizlik oldu. Firavun, Kuzey Mısır ile Güney Mısır'ın birliğini simgeleyen iki tacı birden taşıyordu. Ramses'in alnında da bir hükümdar tacı vardı.

Şenar irkildi.

Nubye'nin genel valisinin böyle bir simge taşımaya hakkı yok

Bu bir hata, bir çılgınlıktı!

Seti güçlü ve kalın sesiyle:

"Oğlum Ramses'i, ben hayattayken geliştiğini görebilmek için tahtıma ortak ediyorum," diye ilan etti. "Onu kral naibi olarak atıyorum. Bundan sonra alacağım bütün kararlara o da katılacaktır. Bu ülkeyi yönetmeyi, ülkenin bölünmez bütünlüğüne toz kondurmayı öğrenecek. Huzurlu bir yaşam sürerek halkının başında olacak, onun mutluluğunu kendi mutluluğundan üstün ve dış düşmanlara karşı savaştıracak, yasasının saygınlığını kazanı bul ettirip zayıfları güçlülere karşı koruyacak. Böyle olacak, çünkü ışığın oğlu Ramses'e duyduğum sevgi çok büyüktür."
Şenar dudaklarını ısırıldı. Bu kâbus elbet yatışacak, Seti sözünü

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 221

geri alacak, Ramses ise on altı yaşına göre ağır gelen bu görevden vazgeçerek yok olup Ama o anda tören görevlisi, Firavun emri üzerine tacına firavunların simgesi olan altın bir yılan başı taktı. Bu kobra yılanının ağzından fışkıran alev, müstakbel firavununun görünen ve görünmeyen bütün düşmanlarını yok edecekti.
Bu kısa tören bitince, alkışlar Teb'in aydınlık göğüne doğru yükseldi.

35

protokolün gereklerini saptamaya çalışıyordu.
nak'tan kadar uzanacak tören alayı sırasında Ramses iki yaşlı görevli arasında bulunacağı için fazla hızlı yürümek zorundaydı. Böylesine yavaş ve görkemli bir yürüyüşün ritmini sürdür

mek belli bir gayreti gerektirecekti.
Ramses bürosuna girdi, ama kapıyı kapatmayı unuttu. Hava
akımından rahatsız olan Ameni hapşırdı.

Ameni:

"Kapıyı arkandan diye homurdandı. "Sen hiç hasta
lanmazsın tabii."

"Özür Sen Mısır kralının naibine böyle mi hitap eder
sin?"

Genç kâtip şaşkın bakışlarla arkadaşına döndü:

"Ne naibi dedin?"

"Şayet rüya görmediysem, babam beni tüm saray eşrafının
önünde tahta ortak ettiğini açıkladı."

bir şaka!"

"Coşkudan hiç nasibini almamış olman içime sıkıntı veriyor."

"Naip, Ne çok çalışma gerektirecek kim

"Senin sorumluluklarının listesi kabarıyor, Ameni. Benim ilk
kararım seni sandalet taşıyıcısı olarak tayin ettirmek olacak. Böyle
likle benim yanımdan ayrılmayacak ve bana yararlı öğütlerde bulu
nacaksın."

Şaşkına dönen genç kâtip, alçak sandalyesine yığıldı, başı sarktı.

"Sandalet taşıyıcısı ve özel Zavallı bir kâtibin üzerine
çullanacak olan bu tanrı hangisidir?"

"Protokolü bir kez daha incele, benim yerim artık kortejin orta
sında değil."

Öfkeli Güzel

"Onu hemen görmek istiyorum!" dedi.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 223

Ramses'in büyük törende giyeceği çok güzel bir çift sandaleti
parlatmakta olan

"Tamamen olanaksız," diye yanıt verdi.

"Bu kez nerede olduğunu

"Evet."

"Öyleyse

"Bir işe yaramaz."

"Bırak da buna ben karar vereyim!"

"Boşuna vakit kaybediyorsunuz."

"Buna karar vermek senin gibi küçük bir kâtibe

Ameni sandaletleri bir hasırın üzerine bıraktı.

"Sizin küçük bir kâtip kral naibinin özel sekreteri ve
sandalet Güzel hanım, benimle konuşurken dilinizi
insanları küçük görmek asla kabul ede

meyeceği bir davranıştır."

Güzel az kalsın tokatlayacaktı, ama son anda ken

dini tuttu. Saygısız küçük adam haklıydı. Kral naibinin saygınlığı
nedeniyle Ameni de hor görülemeyecek resmi bir kişilik kazanmış
istemeye istemeye konuşma tonunu değiştirdi.

"Kral naibinin nerede olduğunu öğrenebilir miyim?"

"Az önce söylediğim gibi ona ulaşamazsınız. Kral onu Karnak'a
götürdü. Geceyi babasıyla birlikte düşünerek geçirecek; sonra da
sabahleyin Luksor'a kadar yapılacak tören yürüyüşünde başta gide

Kendini küçülmüş hissedene Güzel çekip gitti. Tam da bir

mucize olduğu anda, elinden mi kacınıyordu? Olamaz, o

Ramses'i seviyordu, Ramses de onu seviyordu. Önsezileri onu

doğru yola yöneltmiş, Şenar'dan yeni naibin yanın

da bulunmasını sağlamıştı. Yarın kral karısı, Mısır'ın kraliçesi ola

caktı!
Ama birden bu manzara onu ürküttü. düşünerek, krali

çelik görevinin ve ilgilenmek zorunda olduğu sorumlulukların ne denli ağır olduğunu fark etti. Iset'i yöneten ihtiras değil, tutkularıydı. Onun çılgınlar gibi sevdiği Ramses'di, kral naibi değil. Ramses en yüce iktidara Mucize dediği şey bir fela kete benzemiyor muydu?

i kala 1

224 CHRISTIAN JACQ

Ramses'in kral naibi olarak tayininden sonra oluşan neşeli balık içinde Şenar, kız kardeşi Dolant ile kocası görmüştü. Yeni naibi ilk kutlayanlar arasında bulunmak için ka labalığı yarmaya çalışıyorlardı. Şaşkınlığın etkisinden kurtulamayan Şenar'ın yandaşları Ramses'e bağlılıklarını henüz açıkça gösterme ama kralın büyük oğlu onların oldukça yakın bir zaman da taraf değiştireceklerinden emindi. Açıkçası o bir kenara atılmıştı ve naibin emrinde bir hizmeti üstlenecekti. Kendisine gerçek bir iktidardan yoksun, yalnızca onursal bir görev vermesinden başka Ramses'den ne bekleye bilirdi?

kandırmak için ona boyun eğecekti, ama iktidardan asla vazgeçmeyecekti. Gelecek, belki de sürprizler bakımından cimrilik etmezdi. Ramses henüz Firavun değildi. Mısır'ın tarihinde bir çok kral naibi, kendilerini tayin eden krallardan önce ölmüşlerdi. Sağlam ve sağlıklı olan Seti, daha uzun yıllar yaşayacak, bu sırada yetkilerinden pek küçük bir bölümünü naibine devredecek ve onu ne yapacağını bilmez durumda bırakacaktı. Şenar'a da, naibin onarılmaz kusurlar işlemesini sağlamak kalacaktı. Gerçekte, kaybedilmiş hiçbir şey yoktu.

Seti'nin açtığı geniş şantiyede arkadaşını gören ses:

"Musa!" diye seslendi.

Yahudi, emri altında çalışan taş yontucular ekibini bırakıp naibin önünde eğildi.

"Saygılar..."

"Doğrul, Musa."

Tekrar kavuşmanın sevinciyle birbirlerini kutladılar. görevin mi?"

"ikincisi. Batı kıyısında taş yontmayı ve tuğla yapımını öğrendim, sonra da buraya atandım. Seti çok büyük sütunlu bir salon yaptırmak tip sütun başlığı olacak. Bunlardan biri papi rüs çiçeği diğeri de lotus gencası biçiminde yapılacak. Duvarlar dağların yamaçlarına benzeyecek, yeryüzünün zenginlikleri arduvarların üzerine kazınacak ve yapıtın güzelliği göğün yükseklikleri ne ulaşacak."

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 225

"Proje seni etkisi altına almış!"

"Bir tapınak, içinde yaradanın bütün harikalarının bulunduğu yapılmış bir kap değil midir? Evet, bu mimarlık mesleği l çok hoşuma gidiyor. Sanırım ben yolumu buldum."

Seti iki delikanlının yanına geldi ve niyetlerinin ne olduğunu

l; III. Amenotep tarafından yapılan ve sütunları yirmi metre

olan üstü kapalı geçit, Karnak'ın azametine pek uy

düşmüyordu. Bu yüzden, birbirine çok yakın sütunlardan

gerçek bir sütun ormanı tasarlamıştı. Bu salon özel olarak yerleştirilmiş pencerelerden giren ışıqla ustaca aydınlatılacaktı.

ve Firavun'un resimleri kolonlara kazınacağı için, burası bir ayin yeri olacak, taşlar, beslendiği kaynağın

koruyacaktı. Musa malzemenin dayanıklılığı ve yerleştirilmesi gördüğü bazı güçlükleri ortaya koydu. Kral onu, Der el dine köyündeki loncasındaki ustabaşının f emrine vererek içini rahat ettirdi. Nil'in batı kıyısında kurulmuş Der köyünde, işe yeni alınmış acemi sanatkarlar öğreniyorlardı.

Akşam, Karnak'ın üzerine çöküyordu. işçiler aletlerini yerlerine şantiye boşalmıştı. Bir saate varmadan gökbilimciler ile f yıldızların mesajlarını incelemek için tapınağın çatısı çıkacaklardı.

Seti Ramses'e:

"Firavun nedir?" diye sordu.

"Halkını mutlu eden kimsedir."

"Bunu başarabilmek için, insanları kendilerine rağmen mutlu çalışma, bunun yanında tanrılar ve Yaratıcı Güç için yararlı işler yapmaya devam et. Göğü andıran tapınaklar yap ve onları kut Sal sahiplerine teslim et. Temel olanı ikinci sırada gelen sorun esas sorunun çözümüne nasıl olsa uyum sağlayacaklardır."

"Temel olan Maât değil mi?"

doğru yolu gösterir. O toplum teknesinin dümeni, tahtın kaidesi, insan varlığının doğru yoludur. O olmadan doğru olan hiç şey yapılamaz, gerçekleştirilemez."

"Baba..."

"içini kemiren endişe nedir?"

226 CHRISTIAN JACQ

"Görevime uygun biri olabilecek miyim?"

"Yükselmeye uygun değilsen, ezilip gidersin. Firavun'un eylemi, sözü ve ayinler olmadan dünya dengede duramaz. Şayet bir gün firavunluk kurumu insanların aptallığı ve tamahkarlığı yüzünden kaybolacak olursa Maât'ın hükümlerliliği sona erer ve karanlıklar yeryüzünü insan, kendi de dahil olmak üzere her şeyi yıkar, kuvvetli zayıfı ortadan kaldırır, adaletsizlik zafere ulaşır, şiddet ve çirkinlik her yere egemen olur. Yuvarlak şekli gökyüzünde görünse bile güneş insanı kendi haline bırakırsan kötülüğe meyleder. Firavun'un rolü eğri bastonu düzeltmek, hiç ara vermeden kargaşayı düzene çevirmektir. Bunun dışındaki her türlü yönetim biçimi, ister istemez o ülkeyi başarısızlığa götürür." Doymak bilmeyen Ramses, babasına belki de bin türlü soru sor du. Kral hiçbirini yanıtsız Kral naibi, gönlü dolu olarak bir taş sıraya uzanıp bakışları binlerce yıldızın arasında kaybolduğu tatlı yaz gecesi oldukça ilerlemişti.

Seti'nin buyruğu üzerine Opet bayramı başladı. Rahipler Teb'li üçlünün kayıklarını tapınaklarından çıkardılar: birincisi gizli tanrı Amon'un, ikincisi evrensel ana Mut'un, üçüncüsü de uzayın ve göklerin yolcusu ve onların oğlu Konsu'nundu. Bu oğulun yeryüzündeki yansıması Ramses'di. Tapınağın kapısından içeri girmeden önce baba ile oğul, kutsal kayıklara çiçekler sundular, onların onuruna yere şarap saçtılar. Sonra kutsal şeylere saygısı olmayanların görmelerine engel olacak biçimde bir tülle örttüler.

Su mevsiminin ikinci ayının dokuzuncu gününde, muazzam bir kalabalık Karnak tapınağının çevresine toplanmıştı. Yalızlı ahşap kapı, kralla oğlunun başında bulunduğu tören alayına

açıldığı anda neşeli haykırışlar duyuldu. Tanrılar yeryüzüne indiklerine göre bu yıl, mutlu bir yıl olacaktı.

tören alayı düzenlenmişti. Birincisi Karnak'tan uzanan Sfenks Yolu'nu izleyerek kara yoluyla gidecekti. Öteki tören alayı ise, birinci tapınağın iskelesinden ikinci tapınağa kadar Nil ırmağının

dan gidecekti. Irmak üzerindeki kral gemisi bütün bakışları üzerinde toplamıştı. Değerli taşlar ve çöl altını ile bezenmiş gemi güneşin altında parlıyordu. Filoyu kralın kendisi yönetiyordu. Bu sırada ses, çevresinde koruyucu sfenkslerin bulunduğu yola girmişti.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 227

Borular, flütler, davullar, sistreler ve lavtalar cambazlarla danslı sözlere eşlik ediyorlardı. Nil'in kıyılarında satıcılar insanın ağzını sulandıran yiyecekler ve soğuk bira satıyorlardı. Az sonra bunlara kızarmış kümes hayvanları, pastalar ve meyveler de eklenecekti.

Ramses kendini gürültüden kurtarmaya ve düşüncesini dinsel törendeki rolü üzerine toplamaya gayret etti. Bu rol, tanrıları, kralın ruhsal temizliğini simgeleyen tapınağa, Luksor'a kadar götürmekti. Tören alayı, adaklar sunmak için belli sayıda küçük tapınağın önünde durdu. Bütün bunlar bilgeliğin yavaşlığı içinde yapılmıyordu. Luksor'un kapılarına geldiklerinde Seti de oraya varmıştı. Kutsal kayıklar kalabalığının alınmadığı yapının içine girdiler. O sırada dışarda tören içeride ise verimliliğin kaynağı olan gizli güçlerin yeniden doğuşu hazırlanıyordu. On bir gün süresince sadece Azizler bileceği bir sır perdesi altında bu üç kayık yeni bir güçle doldurulacaktı.

Amon'un rahibesi dans edip şarkı söyledi ve müzik aleti çaldı. Uzun saçlı ve sıkı göğüslü dansözler, büyüleyici cazibesi olan yavaş hareketlerle dans ettiler. Bu kızlar reçine ve lotus kokuyorlardı. Başlarında ise kokulu sazdan örülmüş birer çember vardı.

Lavta çalan kızlar arasında Nefertari de vardı. Arkadaşlarının biraz gerisinde duruyordu. Bütün dikkatini çalgısının üzerinde toplamıştı. Dış dünyayla ilişkisini kesmiş gibi görünüyordu. Nasıl olur da bu kadar küçük bir genç kız bu denli ciddi olabilirdi? Görünmeye çalışarak kendini daha çok gösteriyordu aslında. Ramses kızın bakışlarını aradı, ama gözler lavtanın telleri üzerinde takılı kalmıştı. Nefertari ne yaparsa yapsın güzelliğini saklamayı başaramıyordu. Çok çekici olmalarına rağmen Amon'un rahibelerini gölgede bırakıyordu.

Herkesin susması gerektiği an geldi. Genç kızlar çekildiler. Bazıları yaptıkları görevden memnundular, bazıları da izlenimlerini birbirlerine aktarmak için acele ediyorlardı. Nefertari, törenin yankısını benliğinin derinliklerinde saklamak istercesine içine kapanık hâlini hiç bozmadı.

Kral naibi onu, yaz güneşinin gözleri kamaştıran ışığında tertemiz beyaz elbiseleri içinde gözden kaybolurıcaya kadar izledi.

36

Güzel Ramses'in çıplak vücuduna sarıldı ve sevgilisinin kucağına Mısır'ın bütün genç kızlarının bildiği bir aşk şarkısını fısıldadı.

"Senin ayaklarına bağlı kulun kölen olayım; seni giydiren, soyayan, saçını tarayan, vücuduna masaj yapan el olayım. Elbiseni yıkayan, seni kokulara boğan insan olayım. Koluna bilezik, tenine dokunana mücevher olayım ve kokunu doyasıya tadayım."

"Bu mısraları söyleyen erkek, kadın değil ki."

"Önemi yok... Ben senin onları tekrar tekrar duymanı istiyorum."

Güzel bazen sevecen davranarak, bazen zor kullanarak, ama hep aynı coşku içinde sevişiyordu. Bir yandan yumuşak, bir yandan ateş gibi davranarak, sevgilisini büyülemek için akla gelmez oyunlar icat ediyordu.

"Sen ister kral naibi ol, ister köylü; benim için hiç fark etmez!"

Benim sevdiğim sensin, gücün ve Iset'in coşkusu ve açık yürekliliği Ramses'i duygulandırıyor. Bakışlarında en ufak bir yalan izi yoktu. Ramses onun kendini içtenlikle teslim etmesine on altı yaşın ateşliliği ile karşılık verdi ve tam bir uyum içinde elde ettikleri zevkin tadını çıkardılar.

"Vazgeç," diye teklifte bulundu.

"Neden vazgeçeyim?"

"Naip rolünden, Firavun Vazgeç Ramses, mutluluk içinde yaşayalım."

"Daha küçükken kral olmak isterdim. Bu düşünce bütün benliği kavuruyor ve geceleri uyumamı engelliyordu. Sonra babam bana bu tutkunun düşüncesizce olduğunu anlattı. Ama şimdi beni tahta ortak Yaşantımın içinden bir ateş seli geçiyor ve giğideğim yeri bilmiyorum."

"Bu selin içine dalma, kıyıda kal."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 229

"Buna karar verme özgürlüğüm var mı?"

"Bana sana yardım

"Ne yaparsan yap ben yalnızım."

Gözyaşları yanaklarından süzüldü.

"Bu kaderciliği reddediyorum! Biz birbirimize bağlı bir çift oluşturursak, bütün zorluluklara daha kolay göğüs

"Babama ihanet

"Hiç olmazsa beni terk etme."

Güzel İset, artık evlenme sözcüğünü kullanmaya cesaret edemiyordu. Gerekirse, gölgede kalmasını bilirdi.

Setau, Ramses'in neşeli bakışları altında kral naibinin tacını, yılan başı biçimindeki mücevheri elleriyle inceliyordu.

"Bu yılandan korkar

"Bu yılanın ısırığını tedavi etmek olanaksız. Bu yılanın zehrine karşı hiçbir ilaç

"Sen de benim naiplik görevimi yerine getirmememi mi öğütleyorsun?"

"Evet, ben Bu düşüncede olan sadece ben değilim."

"Güzel daha sakın bir yaşam arzu

"Kim buna karşı çıkabilir?"

"Sen ki serüvenci bir insansın, ama olabildiğince sınırlı ve sıkıntısız bir yaşamı hayal

"Senin girdiğin yol tehlikeli."

"Gerçek gücü keşfetmek için sözleşmedik mi? Sen de hayatını tehlikeye atıyorsun. Ben niye korkak olayım?"

"Ben sadece sürüngeçenlerin karşısına çıkıyorum. Sen ise insanlarla çok daha

"Benim yanımda çalışmayı kabul eder miydin?"

"Naip kendi grubunu

ve sana güveniyorum."

"Musa'ya güvenmiyor musun?"

"O kendi yolunu biliyor, onu ustabaşı olarak bulduğum için bu inancım kesinleşti. Ben onunla birlikte harika tapınaklar inşa edeceğim."

"Ya Aşa?"

"Onunla konuşacağım."

230 CHRISTIAN JACQ

"Teklifin beni onurlandırıyor, ama reddediyorum. Lotus'la evleneceğimi söylemiş miydin sana? Kadınlara güvenmemek gerekir, kabul ediyorum, ama Lotus değerli bir yardımcı. Sana iyi şanslar dilerim, Ramses."

Şenar bir ay dolmadan arkadaşlarının sadece yarısını kaybetmiş ti. Demek ki durum umutsuz değildi. Hemen hemen yalnız kala caktı, ama çok büyük sayıda üst düzey görevli, seçimine rağmen, tahta Ramses'in çıkacağına inanmıyordu. Firavun ölünce, belki de naip, bitkinliği ve yeteneksizliği yüzünden, kendisinden daha tecrübeli kişi lehine istifa etmeyecek miydi? Şenar, adaletsizliğin kurbanı olmamış mıydı? Tahtın vârisi olarak belirlenmiş olmasına rağmen, kendisine en küçük bir açıklama çok kaba bir biçimde bir kenara itilmişti. Ramses nasıl hareket etmiş de babasının hoşuna gitmişti? Tabii ağabeyini suçlayıp gammazlamamışsa?

Şenar açık seçik bir memnuniyetle kendini bir kurban gibi göstermeye başlamıştı! Bu beklenmedik avantajı kullanmak, giderek daha çok dedikodu yaymak, Ramses'in taşkınlıkları karşısında baş vurulabilecek bir kimse gibi görünmek düşüyordu ona. Bu entrika uzun, belki de çok uzun bir zaman alacaktı. Başarısı, hasmının planlarını bilmesine bağlıydı. Bunun üzerine yeni naiple görüşme dileğinde bulundu. Ramses, kraliyet sarayının bir bölümüne, Firavun'un yakınına yerleşmişti. Şenar'ın önce, Ramses'e körükörüne bağlı olan Ameni engelini aşması gerekiyordu. Onu nasıl yoldan çıkarabilirdi? Ameni ne kâdınları severdi, ne de sofranın nimetlerini. Bürosuna kapanıp durmadan çalışırdı. bağlılığından başka bir tutkusu yok gibi görünüyordu. Bununla birlikte herkesin bir zayıf yönü bulunurdu. Şenar elbette bunu bulacaktı.

Naibin sandalet taşıyıcısına saygıyla başvurdu, emrinde yirmi kadar kâtibin bulunduğu yeni çalışma yerlerinin kusursuzluğundan dolayı kutladı. Dalkavukluğu pek önemsemeyen Ameni, Şenar'a hiçbir iltifatta bulunmadı ve onu naibin görüşme salonuna sokmakla yetindi.

Üzerinde taht bulunan bir sekinin basamaklarına oturmuş olan Ramses, köpeği ve giderek şişmanlayan aslan yavrusuyla oynuyor

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

hayvan çok iyi anlaşıyorlardı. Aslan yavrusu gücüne hâkim oluyor, köpek de muziplik etmiyordu. Gece aslan yavrusuna, yakalanmadan mutfaktan et çalmayı öğretmişti. Katil de sarı köpeği kendi rızası olmadan kimseyi onun yanına sokmuyordu.

Şenar şaşkına döndü.

sonra gelen, devletin ikinci adamı olan naip bu muydu! Atlet yapılı bir çocuk kendini eğlendiriyordu! Seti, sonradan pişman olacağı bir çılgınlık öfkelenen Şenar, zorlukla kendini tuttu.

"Naip beni dinlemek şerefini bahşedecek mi?

"Aramızda merasime gerek yok! Gel otur."

San köpek sırt üstü yatmış, ayaklarını havaya kaldırmıştı. Ka önünde bağlılığını göstermek ister gibiydi. Ramses bu hileden hoşlandı. Aslan yavrusu da halinden memnundu, köpeğin onu burundan sürükleyip götürdüğünü, oyunları kendi keyfine göre düzenlediğini fark hayvanı seyretmek naibe çok şey öğretti. Birlikteliği zekâ ile gücün ittifakını simgelemiyor muydu?

Şenar çekinerek basamaklardan birine kardeşinden biraz oturdu. Aslan yavrusu homurdandı.

"Korkma ben istemezsem saldırmaz."

"Bu yırtıcı hayvan tehlikeli olacak. Şayet önemli bir ziyaretçiyi yaralayacak

"Hiçbir tehlike yok."
hayvan oyunu bırakıp Şenar'ı seyretmeye başladılar. Onun varlığı hayvanları kızdırıyordu.
"Hizmetine girmek için geldim."
"Teşekkür ederim."
"Bana nasıl bir görev vermeyi düşünüyorsun?"
"Devlet yönetimi ve kamu hayatı hakkında hiçbir tecrübem yok. Bu durumda hata işlemekten sana nasıl bir görev verebilirim?"
"Ama sen kral naibisin!"
"Seti, Mısır'ın tek efendisidir. Önemli olan bütün kararları o ve başka kimse değil. Onun benim düşüncelerime ihtiyacı yok."
"Ama..."
"Yetersizliğimin bilincinde olan ilk kişi onun için ülkeyi

232 CHRISTIAN JACQ

yönetme oyunu oynamaya en ufak bir niyetim yok. Benim davranışlarım değişmeyecek: Krala hizmet etmek ve itaat etmek."
"Girişimde bulunman gerekebilir."
"Bu Firavun'a ihanet etmek demektir. Bana vereceği görevlerle yetinecek ve onları elimden geldiğince yapmaya çalışacağım. Şayet başarısız olursam beni atacak ve yerime bir başka naip atayacak." Şenar ne söyleyeceğini bilemez duruma düşmüştü. O karşısındakı, başkalarını acımasızca ezen küstah davranışlı birisini bulacağını umuyordu, ama onun önünde, korunmasız ve uysal bir süt kuzusu duruyordu! Ramses kurnazca davranmayı mı öğrenmişti de hasmını yanıltmak için yeni bir kişiliğe mi bürünmüştü? Bunu öğrenmenin basit bir yolu vardı.
"Hiyerarşinin ne olduğunu okuyup öğrenmişsindir sanırım."
"Birtakım ustalıkları öğrenmem için aylar, hatta yıllar geçecek. Gerçekten bunları öğrenmek şart mı? Ameni'nin çabası sayesinde birçok idari sıkıntıdan kurtulacak ve köpeğim ve aslanımla oynayacak vakti bulacağım."
ses tonunda hiçbir alay kırıntısı yoktu. Elindeki iktidarın hakkını verecek nitelikte olmadığı anlaşılıyordu. ne denli çalışkan, ne denli becerikli olsa da, alt tarafı on yedi yaşında bir kâtipti. Sarayın sırlarını hemen öğrenemeyecekti. Ramses de çevresinde deneyimli insanları toplamayı reddettiği için giderek zayıflayacak ve kuşbeyinli bir insan gibi görünecekti.
Şenar kıyasıya bir savaşa girişmektense fethedilmiş topraklarda ilerlemeyi yeğlerdi.
"Umarım Firavun benim hakkımda bazı direktifler vermiştir."
Şenar gerginleşti. Nihayet gerçeğin ortaya çıkacağı an gelmişti. Demek şu ana kadar kardeşi komedi oynamıştı ve günlük hayatın ayrıntılarıyla onu oyalamıştı. Şimdi son darbeyi vurmaya hazırlanıyordu.
"Firavun ne arzu ediyor?"
"Büyük oğlunun önceden olduğu gibi aynı görevleri yerine getirmesini ve protokol olmasını."
Protokol Önemli bir görevdi. Şenar, resmi törenlerin düzenlenmesiyle meşgul olacak, kararnamelerin uygulanmasına dikkat edecek, kralın politikasına sürekli karışacaktı. Bir kenara atıl

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 233

naibin özgürlüğüne sahip olmasa bile merkezi bir durumda Beceriklilik gösterdiği takdirde sağlam ve sürekli bir kumaş dokuyacaktı.
"Çalışmalarım hakkında sana hesap verecek miyim?"
vereceksin, bana değil. Bilmediğim bir şeyi nasıl de

ğerlendirebilirim?"

Demek ki Ramses değersiz bir naipten başka bir şey değildi. Seti bütün iktidarı elinde bulunduruyor ve büyük oğluna güven duy-
maya devam ediyordu.

Kutsal Heliopolis kentinin ortasında, hayatı yaratmış olan Işık Tanrısı Râ'nın tapınağı yükseliyordu. Geceleri serin olan bu Kasım ayında, rahipler Râ'nın gizli yüzü olan bayram hazırlıklarla-
rını yapıyorlardı.

Seti Ramses'e:

ile Teb'i tanıyorsun," dedi. "Şimdi de keş-
fet. Atalarımızın düşüncesi burada biçimlendi. Bu kutsal yere saygı göstermeyi unutma. Teb bazen aşırı derecede önem kazanıyor. Hü-
kümdarlığımızın kurucusu Ramses, Heliopolis, Memfis ve Teb'in büyük rahipleri arasında yetkiyi bölüştürür ve dengeyi sağlamayı tavsiye ederdi. Ben onun görüşüne saygı gösterdim. Sen de göster. Hiçbir ulu kişiye boyun eğme, ama onları birleştiren ve onları ege-
menliği altına alan bağ ol."

Ramses:

"Ben sık sık Set'in kenti Avaris'i düşünüyorum," diye düşünce-
sini açıkça söyledi.

"Şayet kader seni Firavun yapacak olursa oraya gidecek ve ben ölmüş olduğum için onun gizli gücüyle düşünce ve duygu ortaklığı kuracaksın."

"Siz asla ölmeyeceksiniz!"

Bu sözler genç naibin ciğerlerinden fırlarcasına çıkmıştı. Se-
ti'nin dudaklarında bir gülümseme belirdi.

"Benim yerime geçecek olan kimse benim yolumdan gidecek olursa, belki böyle bir şansım olur."

Seti, Ramses'i büyük Râ tapınağının içindeki ana sunağa götür-
dü. Üstü açık avlunun ortasında, altınla kaplı ucu gökleri delerek kötü güçleri yok eden çok büyük bir dikilitaş yükseliyordu.

234 CHRISTIAN JACQ

"Zamanın başlangıcında, çıkan ilk taş bu biçimde simgeleştirilmiştir. Bu taşın varlığı yaratıcılığın sürdürülmesini sağ-
lar."

Bir kez daha sersemleyen Ramses, ve rollerine girmiş iki rahibenin taptıkları çok büyük bir akasya ağacının altına götü-
rüldü.

Seti:

bu ağacın içinde görünmeyen tanrı yarattı, onu yıldızların sütüyle besledi ve ona adını verdi."

Kral naibini şaşırtacak daha çok şey vardı. Geniş bir tapınakta, yalancı mermer biçiminde boyanmış bir tahta ayağın üzerine kon-
muş altın ve gümüşten yapılmış, iki metre çapında, iki metre otuz santim yüksekliğinde bir terazi bulunuyordu! Tepesinde hiyeroglif-
lerin ve uzunluk ölçüsünün ustası tanrı Tot'u simgeleyen altından yapılmış bir şebek vardı.

terazisi canlı ve cansız her şeyin yüreğini ve ruhunu tartar. sembollerinden biridir. Dilerim Maât düşüncelerini ve davranışlarını her zaman esinler."

Işık kentinde geçen günün sonunda Seti, Ramses'i, işçilerinin terk ettiği bir şantiyeye götürdü.

"Burada yeni bir tapınak yükselecek, çünkü hiçbir eser yarıda Tapınak inşa etmek ilk görevidir. O da bu yolla ülkesini kuracaktır. Diz Ramses ve ilk eserini tamamla."

Seti, bir kazı kalemi ile bir tokmak verdi. Ramses, kut-
sal dikilitaşın himayesinde ve babasının bakışları altında gelecekteki

yapının ilk taşını yonttu.

37

Ramses'e karşı sınırsız bir hayranlık duyuyordu, ama onun kusursuz olduğunu düşünmüyordu. Ramses kendisine karşı yapılan kötülükleri çabucak unutuyor ve kaçak olarak yapılan mürekkep kalıpları gibi bazı esrarlı işleri aydınlatmak için fazla çaba. Oysa kral naibinin genç sandalet taşıyıcısının hafızası zırası yerindeydi ve aradığı cevapları bulmak için yeni görevinin sağladığı birtakım avantajlardan yararlanıyordu.

Hasırlarının üzerine diz çökerek oturmuş, dikkatle dinleyen yirmi kâtibine olayları hatırlattı ve hiçbir ayrıntıyı atlamadı. Amenî, kötü bir konuşmacı olmasına rağmen dinleyicilerini etkiledi.

Memurlardan biri:

"Ne yapmalı?" diye sordu.

"Benim giremediğim arşiv servislerini dikkatle incelemek gerekiyor. Orijinal bir belgenin zorunlu olarak bir kopyası vardır. Bu belgede atölye sahibinin adı tam olarak yazılıdır. O belgeyi kim bulursa bana getirsin ve kimseye bundan söz etmesin. Naip onu böylesine geniş bir araştırma, sonunda başarılı olurdu. Kanıt elinde olunca Amenî onu gösterecekti. Bu iş halledilince, araba sürücüsü ve seyisle yeniden uğraşması için onu ikna edecekti. Hiçbir canı cezalandırılmadan bırakılamazdı.

Ramses, kral naibi sıfatından ötürü birçok istekle ilgilenmek zorunda kalıyor ve çok mektup alıyordu. Amenî bu isteklerin olanlarını ayırıyor, yazdığı yanıtlara oğlu mühürünü özel sekreter her mektubu okuyor, her dosyayı takip ediyordu. Amenî, geriye kalan azıcık sağlığını kaybetme pahasına da olsa herhangi bir eleştirinin naibe zarar vermesine engel olacaktı.

On sekiz yaşından daha küçük olmasına rağmen, Aşa, büyük tecrübeler kazanmış, artık birçok şeyden elini eteğini çekmiş olgun

236 CHRISTIAN JACQ

bir adamı andırıyordu. Zarif bir kibarlık anlayışıyla, her gün elbisesini ve peştamalını modasını izliyor ve vücuduna gayet iyi bakıyordu. Her gün sakal tıraşı oluyor, kokular sürünüyor, bazen de kıvrırcık saçlarını çok pahalı bir perukanın altında bıyığı kusursuz bir şekilde kesilmişti. Zarif yüzünden, kuşaktan kuşağa soylu bir aileden geldiği okunuyordu; böyle bir aileden geldiği için de gurur duyuyordu.

Genç adam herkesin sevgisini kazanmıştı. Meslekten diplomatlar onun hakkında durmadan övgüyle konuşuyorlar ve ona bir elçilikte henüz önemli bir görev vermemesine hayret ediyorlardı. Aşa, mizacında hiçbir değişikliğe yer vermiyor, asla bir itirazda bulunmuyordu. Dışişleri koridorlarındaki en ufak bir sırdan bile haberi olduğu için, nasıl olsa kendisine de sıranın geleceğini biliyordu.

Böyle olmakla birlikte naibin ziyareti onu şaşırttı. Hemen bir hata işlediğini hissetti. Ramses'i ziyaret edip önünde eğilmek ona düşerdi.

"Kusurumu başışla, Mısır naibi."

"Dostlar arasında böyle şey aranmaz."

"Görevimi ihmal ettim."

memnun musun?"

"Şöyle böyle; hep aynı yerde geçen bir yaşam beni açmıyor."

"Nereye gitmek isterdin?"

Yakın bir gelecekte, dünyanın yazgısı orada kararlaştı

rılacak. Mısır bu konuda yeterli bilgi edinmezse, ağır düş kırıklıkla rına uğrayabilir."

"Bizim siyasetimiz sana uyumsuz mu görünüyor?"

"Bildiklerime göre, evet."

"Önerin nedir?"

"Oralara gitmeli, müttefiklerimizin ve hasımlarımızın düşünce biçimlerini daha iyi anlamalı, güçlü ve zayıf olan taraflarının dökümünü yapmalı ve kendimizi yenilmez sanmayı artık bırakmalıyız." korkuyor musun?"

"Onlar hakkında birbirleriyle çelişkili o kadar çok haber var Onların asker sayısı ile ordusunun gücünü gerçekten bilen kim var? Şu ana kadar karşılıklı bir çarpışmadan hep kaçınıldı."

"Buna üzülüyor musun?"

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 237

"Elbette ki hayır, ama sen de kabul edersin ki belirsizlik içinde yüzüyoruz."

bulunmak hoşuna gitmiyor mu?"

"Zengin bir aile, harika bir villa, geleceği olan bir meslek, iki ya da üç Sence mutluluk bu mudur? Birkaç dil biliyorum.

Hititçe de buna dahil. Neden benim yeteneklerimden yararlanılmıyordur?"

"Sana yardım edebilirim."

"Ne şekilde?"

"Kral naibi olarak krala senin elçiliklerden birine atanmanı teklif edeceğim."

"Bu harika bir şey

"O kadar çabuk sevinme. Kararı verecek olan

"Davranışın için teşekkürlerimi kabul et."

"Umalım da işe yararsın."

Dolant'ın doğum günü, soyluların davet edildiği bir davetle kutlanacaktı. Seti tahta çıktığı günden beri bu tür davetlere katılmıyordu. Tören düzenlemelerini Şenar'a bırakan Ramses bu kibarlar toplantısından kurtulacağını umuyordu, ama Ameni'nin tavsiyesi üzerine akşam yemeğinden önce davette görünmeyi kabul etti.

Göbekli ve Sari, naibe övgüler düzmek isteyen dalkavukları ve bilhassa ondan yardım isteyenleri uzaklaştırdı.

"Varlığınla bize şeref Öğrencimle o kadar gurur duyuyorum ki! Ama cesaretim kırılıyor."

"Cesaretin mi kırılıyor?"

"Artık müstakbel bir naibi eğitemeyeceğim! Senin yanında çocukları bana pek yavan görecekler."

"Mesleğini değiştirmek ister miydin?"

"İtiraf edeyim ki ambarların yönetimi benim daha çok işime gelirdi."

Bunu Dolant'la meşgul olabilecek yeterli zaman da bulurdum.

Bunu sakın her gün karşılaştığın sayısız ricalardan biri olarak görme! Ama eski öğretmenini

Ramses başını salladı. Ablası ona doğru koştu. Aşırı derecede makyajlı yüzüyle on yaş daha yaşlanmış görünüyordu. Sari yanlarından ayrıldı.

"Kocam seninle konuştu mu?"

238 CHRISTIAN JACQ

"Evet."

"Şenar'ı yendiğinden beri çok mutluyum! O bizim yıkılmamızı isteyen çok kötü ve kalles bir insan."

"Ne yaptı ki sana?"

"Artık önemi yok; kralın naibi sensin nasıl olsa, o değil. Seni

gerçekten destekleyenleri yanına toplamalısın."

"Sen ve Sari olanaklarım hakkında yanılıyorsunuz."

Dolant kirpiklerini kırptı.

"Ne anlama geliyor

"Ben idari görevlerde hokkabazlıklar yapmıyorum, sadece babaımın düşüncesini yakalamaya ve ülkeyi nasıl idare ettiğini öğrenmeye çalışıyorum, çünkü tanrılar izin verirse ondan esinlenmek istiyorum."

"Süslü lafları keselim artık! Üstün iktidar yakında senin olacağına göre imparatorluğunu büyütmeyi düşün ve şimdiden kendi çevreni kurmaya bak. Kocamla ben bu çevreye girmek isteriz, çünkü bunu hak ediyoruz. Bizim niteliklerimizden yararlanmak senin için kaçınılmaz olmalı."

"Beni hiç tanıımıyorsun sevgili ablacığım ve babamı da tanımamışsın. Mısır senin söylediğin gibi yönetilmiyor. Naip olmak bana onun gözlemleme ve yaptıklarından ders çıkarma olanağını veriyor."

"Senin uyuşuk sözlerin beni ilgilendirmiyor. Orada, yani sarayda sadece hırs önemlidir. Sen de ötekilere benziyorsun Ramses. Günümüzün gerçeklerini gözardı edersen, silinip yok olursun." Villasının önündeki sıra sütunların altında yalnız oturan Şenar, eline geçen haberlerin tümünden sonuç çıkarmaya çalışıyordu. Beklenen reket versin ki dost çevresi dağılmamıştı ve Ramses'in düşmanlarının sayısı azalmamıştı. Şenar'ın dostları Ramses'in söz ve davranışlarını yakından gözlemliyor ve hiç gecikmeden Şenar'a ulaştırıyorlardı. Onlara göre, hiç kuşku yok ki Seti'nin ölümünden sonra Şenar Firavun olacaktı. Naibin pasif davranışı, Seti'ye olan kayıtsız şartsız sadakati ve körükörüne itaat etmesi onun kısa zamanda unutulmasınaya yol açacaktı.

Şenar felaket saydığı bir olay nedeniyle bu iyimserliği paylaşmıyordu: Ramses'in Heliopolis'e yaptığı kısa ziyaret. Gerçekten de, bir

RAMSES: OĞLU 239

firavunun tanınmasının kesinleştiği yer orasıydı. İlk kralları orada taç giymişlerdi.

Seti niyetini apaçık ortaya çünkü Ramses boşboğaz bir rahibin anlattıklarına göre Heliopolis terazisiyle Bu da Firavun'un, kral naibinin doğruluk konusundaki yeteneğini ve Maât kuralına saygı derecesini tanıdığı anlamına geliyordu. Aslında, büyük bir gizlilik içinde yapılan bu tören kimse tarafından bilinmiyor ve bir değer ötesinde bir şey ifade etmiyordu. Ancak Seti'nin niyeti ortaya çıkmıştı ve artık değişmeyecekti. Protokol Göz boyamaktan başka bir şey değildi! Seti ile Ramses onun konforlu görevinde uyuyup büyüklük hayallerini unutmasını arzu ediyorlardı. Bu arada kral naibi de iktidarın dizginlerini yavaş yavaş ele geçiriyordu.

Ramses sanıldığından daha kurnazdı. Görünürdeki alçakgönüllülüğü acımasız bir tutkuyu gizliyordu. Ağabeyinden kuşkulanan naip onu kandırmaya çalışmıştı, ama yolculuğu gerçek planını açığa vuruyordu. Şenar strateji değiştirmek zorundaydı. Olayları oluruna bırakmak, onu başarısızlığa mahkûm edecek bir hata olurdu. Öyleyse saldırıya geçmek ve Ramses'i korkunç bir rakip olarak görmek gerekiyordu. Ona içerden saldırmak yeterli olmazdı. kafasından korkunç düşünceler geçiyordu ve bu düşünceler onu ürkütüyordu.

Öç alma isteği çok güçlüydü. bir kulu olarak yaşamak onun için tahammül edilmez bir durumdu. Giriştiği gizli savaşın sonuçları ne olursa olsun, gerilemeyecekti.

Büyük, beyaz bir krallara layık bir zarafetle Nil'in suları üzerinde kayıyordu. Kaptan ırmağı en ufak noktasına kadar tanıyor ve teknesini ustalıkla yönetiyordu. Şenar güneş ışınlarından korunmak için kamerasında oturuyordu. Güneşte yanmaktan hoşlanmanın ötesinde, köylüler gibi esmer tenli görünmemek için, cildinin beyaz kalmasını istiyordu. Onun karşısında Aşa oturmuş, keçiboynuzu suyu içiyordu. "Umarım gemiye bindiğinizi kimse görmemiştir." "Gerekli önlemleri aldım." "Çok ihtiyatlı bir adamsınız." "Özellikle de Bütün bu gizlilik neden?"

240 CHRISTIAN JACQ

öğreniminiz sırasında siz Ramses'in arkadaşısınız." "Evet, okul arkadaşıydım." "Naip olarak tayininden sonra onunla ilişkiniz devam ediyor mu?" elçiliklerinden birinde bir görev isteğimi destekledi." "inanın bana, gözden çıkarılmış olmam sizin için istediğim makamı elde etmemi engellemiş olsa da, ününüzün yayılmasına epey katkıda bulundum." "Gözden Durumu abartan bir söz değil mi?" "Ramses benden nefret ediyor ve Mısır'ın mutluluğu için hiç uğraşmıyor. Onun tek amacı mutlak hâkimiyeti ele geçirmek. Birisi çıkıp da onu engellemezse, bir felaketler dönemine gireceğiz. Onu yolundan çevirmeyi kendim için ödev biliyorum ve birçok akıllı bakanın insanın bana yardım edeceğine eminim." Aşa soğukkanlılığım koruyordu. çok yakından tanıdım," diye düşüncesini açıkladı. "Sizin açıklamaya çalıştığınız zorba hükümdar tipine hiç benzemiyor." "Kendini çok iyi bir evlat ve itaat eden bir öğrenci gibi göstererek çok kurnazca bir oyun oynuyor. Saraya ve halka bundan başka hiçbir şey daha hoş görünmez. Ben bile bir süre kandırıldım. Gerçekte o, iki efendisi olmaktan başka bir şey düşünmüyor. Heliopolis'e büyük rahibin onayını almak için gittiğini biliyor muydunuz?" Bu kanıt afallattı. "Doğrusu bu girişim biraz zamansız görünüyor." "Ramses'in Seti'nin üzerinde çok etkisi var. Kanımca kralı bir an önce çift başlık çekilmesi ve iktidarı kendisine teslim etmesi için inandırmaya çalışıyor." "Seti bu kadar etki altında kalabilir mi?" "Öyle olmasa, Ramses'i naip olarak neden seçsin ki? Oysa ben den, yani büyük oğlundan taraf olsaydı, yanında devletin sadık bir memurunu "Gelenekleri yıkmaya hazır görünüyorsunuz." "Çünkü o geleneklerin geçerliği kalmadı! Büyük Horemeh yeni bir yasa hazırlayarak bilgece hareket etmemiş miydi? Eski gelenekler giderek doğruluklarını yitirdiler." dış dünyaya açmaya karar vermemiş miydiniz?"

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 241

"Gerçekten de benim niyetim buydu, çünkü kalkınmayı sadece uluslararası ticaret "Fikir mi değiştirdiniz?" Şenar'ın suratı asıldı. müstakbel hükümdarlığı beni planlarımı değiştirmeye zorluyor; bu nedenle aramızdaki görüşmenin gizli kalmasını

istiyorum. Size asıl söz etmek istediğim şeyin olağanüstü önemi var: Çünkü ülkemi kurtarmak istiyorum. Ramses'e karşı yeraltından bir savaş başlatmak zorundayım. Şayet benim müttefikim olursanız, sizi kılavuzum yapacağım. Savaşı kazandıktan sonra, bağlılıklarını meyvelerini toplayacaksınız."

Aşa hiç renk vermeden, uzun uzun düşündü.

reddedecek olursa Şenar onu yok etmek zorunda kalacaktı. Ne de olsa, Şenar'ın gizli niyetini biliyordu artık. Ancak Şenar'ın da kendine yandaş bulmak için niyetini açıklamaktan başka seçeneği yoktu. bu teklifi kabul edecek olursa ülkedeki en etkili kişilerden biri olacaktı.

Aşa:

"Ne planladığınızı tam olarak açıklamadınız," dedi.

"Asya ile sadece ticari ilişkiler kurmak Ramses'i devirmeye yetmez. Koşullar nedeniyle çok daha ileri gitmek gerekir." yabancılarla başka bir tür anlaşma mı?"

"Bundan asırlarca önce Hiksoslar bu ülkeyi işgal edip yönettiler. Zaman zaman, Delta eyaletinde hüküm süren ve ölmektense işbirliği yapmayı tercih eden birçok şeften destek gördüler. Şimdi tarihi geride bırakalım Aşa, Ramses'i kovmak için Hititleri kullanalım, ülkemizi doğru yolda tutabilmek için sorumlu kişilerden oluşan bir grup çok tehlikeli."

"Ama biz bir şey yapmazsak, Ramses bizi sandaletlerinin altında ezecek."

"Somut olarak ne yapılmasını"

"Asya'ya atanmanız ilk adım ilişki kurmadaki olağanüstü becerinizi biliyorum. Düşmanın dostluğunu kazanmanız ve onu bize yardım etmesi için ikna etmeniz gerekiyor."

"Ama bugüne kadar Hititlilerin gerçek niyetlerinin ne olduğunu kimse"

16

242 CHRISTIAN JACQ

"Sizin sayenizde öğreneceğiz işte. Sonra stratejimizi oluşturup Ramses'in hata yapmasını sağlarız. Onun her hatası bizim lehimize bir puan olacaktır."

Aşa çok sakın bir biçimde parmaklarını birbirine geçirdi. bir proje, ama çok tehlikeli."

"Korkaklar başarısız olmaya mahkûmdur."

"Farzedelim ki Hititlilerin bir tek arzusu var. Savaş yapmak."

"Bu durumda Ramses'in savaşı kaybetmesi için sonra da kurtarıcı sıfatıyla ortaya çıkacağız."

"Hazırlıklar için yıllar gerekecek."

"Haklısınız. Mücadele bugün başlıyor. Önce Ramses'in tahta çıkmasını önlemek için her çareye başvurmamız gerekir. Başarısız olursak, bu sefer onu içten ve dıştan aynı anda gelecek bir saldırı sayesinde devirmeyi deneriz. Ben onu çok önemli bir hasım olarak görüyorum, çünkü giderek daha da bu nedenle bir an önce hareket etmek gerekiyor."

Aşa:

"Yardımla karşılığında bana ne veriyorsunuz?" diye sordu.

"Dışişleri Bakanlığı sizin için uygun mu?"

Diplomatın dudağındaki küçük bir gülümseme, Şenar'a hedefi on ikiden vurduğunu gösteriyordu.

"Memfis'de bir büroya kapanarak yaşadığım sürece yapabileceklerim çok sınırlı olacak."

"Mükemmel bir şöhretiniz var, Ramses bilmeden bize yardım"

edecek. Sanırım atanmanız gerçekleşmek üzere. Mısır'da kaldığınız sürece artık hiç görüşmeyeceğiz. Daha sonraki buluşmalarımız gizli olacak."

Gemi, Memfis uzakta karaya yanaştı. adam

larından birinin sürdüğü araba kente götürdü.

Kralın büyük oğlu diplomatın uzaklaşmasını seyretti. Birçok adam onu dikkatle izleyecekti. Şayet Ramses'e bilgi sızdıracak olur sa, bu ihaneti nedeniyle canından

38

ortadan kaldırmak için arabacı ve seyisin hizmetlerin

den yararlanan adam yanılmamıştı. Kralın küçük oğlu onun yerini

alacak kimse olarak gelmişti dünyaya. Karakteri birçok yönden

benziyordu. Tükenmez bir enerjisi vardı, tutkusu ve

zekâsı her türlü engeli aşabilecek düzeyde içinde ya

nan ateş onun hâkimiyet kurmak için yaratılmış olduğunu belli ediyordu.

Birçok kez uyarmasına rağmen hiç kimse onu dinlemek isteme

mişti. Ramses'in kral naibi olarak seçilmesi nihayet yakınlarının

gözlerini açmıştı, o güne kadar yaptığı girişimlerin başarısızlıkla so

nuçlanmasına üzülmüyorlardı artık. Bereket versin ki seyisle arabacı

ölmüşlerdi: onlarla hiç karşılaşmadığı ve aracılık yapan kişi de ko

nuşmayacağına göre soruşturmanın ona kadar ulaşmasına olanak

yoktu. Suçlu olduğunu hiç kimse kanıtlayamazdı.

Bütün projelerinin gizlilik içinde yürütülmesi gerekiyordu, do

layısıyla en küçük bir ihtiyatsızlığa izin veremezdi. Tam zamanın

da, tam yerinde ve bütün gücüyle darbeyi indirmek tek çözümdü.

Oysa yeni pozisyonu, ona yaklaşılmamasını zorlaştırıyordu.

Kral naibi olduğu için çevresi hiç boş bırakılmayacaktı. Ameni had

dini bilmez kişileri Aslanla köpek mükemmel

muhafızlardı. Sarayın içinden yapılacak bir girişim olanaksız görü

nüyordu.

Buna karşılık bir gezi ya da yolculuk sırasında bir kaza düzen

lemek, yerin çok iyi seçilmesi koşuluyla hiç de güç olmazdı. Bir

anda aklına parlak bir fikir geldi. Seti tuzağa düşüp oğlunu Asu

an'a götürmeyi kabul ederse, Ramses oradan asla geri dönemeye

cekti.

hükümdarlığının bu dokuzuncu yılında Ramses, on ye

dinci yaşını kutluyordu. Yanında Setau ve onun Nubyeli

karısı Lotus vardı. Ramses, Musa ile Aşa'nın orada üzü

244 CHRISTIAN JACQ

muştı. şantiyede Aşa ise Dışişleri

Bakanı tarafından bilgi edinmek göreviyle Lübnan'a gönderilmişti.

Naip yakın dostlarıyla arasında bir tür işbirliği kurmadıkça ilerde

Kap öğrencilerini bir araya getirmek çok daha zor olacaktı ve ba

ğımsız kalma düşünceleri hepsinin yollarını ayıracaktı. Sadece

ni, kendisi olmadan idari görevlerini yerine getiremeyeceğini ve

dosyaları günü gününe izleyemeyeceğini bahane ederek Ramses'den

uzaklaşmayı kabul etmiyordu.

Sarayın mutfak servisini istemeyen Lotus, üzüm taneleri ve haş

lanmış nohutla süslenmiş kuzu kızartması hazırlamıştı.

Naip:

"Çok lezzetli olmuş," dedi.

"Tadını çıkara çıkara yiyelim, ama karnımızı şişirmeydim," de

di. "Benim işim var."

köpeği ve giderek irüişen aslanı doyururken:

"Bu mızımız ve eğlence düşmanı kâtibe nasıl katlanıyorsun?" di

ye sordu.

Ameni karşılık olarak:

"Herkesin yılanların peşinden koşarak harcayacak vakti yok," dedi. "Yaptığın ilaçları not etmek için zaman araştırmaların boşa giderdi."

Ramses:

"Yeni evliler nereye yerleştiler?" diye sordu.

Setau gözleri

"Çölün diye karşılık verdi. "Gece olur olmaz süren rüngenler ortaya çıkıyorlar, Lotus'la ben de onları avlamaya çıkıyorum. Yılanların sayısını ve yaşama biçimlerini öğrenmek için yeteri kadar ömrümüz olup olmayacağını merak ediyorum."

Ameni:

"Sizinki evden çok bir laboratuvara benziyor," dedi. "Sen de durmadan yeni bir şeyler Hastanelere zehir satarak elinde ettiğin servete bakacak olursak, buna şaşırmamak gerek."

Yılan oynatıcısı büyücü, genç kâtime merakla baktı.

"Kim verdi sana bu bilgileri? Bildiğim kadarıyla, sen bürondan dışarı çıkmazsın!"

"Evin ıssız bir yerde olsa da kadastroya kaydedilmiş durumda ve

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 245

hizmetlerinden yararlanıyor. Bana gelince, görevim kral güvenilir bilgileri iletmektir."

ispiyonluyor musun yoksa! Bu cüce, bir akrepten daha tehlikeli!"

ile tatlı sert bir tartışmaya girerken, Setau'nun görünürdeki öfkesinin gerçek olmadığını anlayan sarı köpek, neşeyle havlamaya başladı. Bu şamata bir habercisinin içeri girmesiyle aniden kesildi. Ramses'in her işi bırakarak saraya gitmesi isteniyordu.

Çok büyük pembe granit blokların arasındaki yılankavi bir patide kada Seti ile Ramses ağır adımlarla yürüyorlardı. Hükümdarla oğlu, o sabah Asuan'a varır varmaz gitmişlerdi. Firavun doğrudan kendine gönderilen kaygı verici bir raporun içeriğini bizzat kendisi araştırmak istemişti. Ayrıca oğluna, dikilitaşların, dev heykellerin, tapınak girişlerinin ve sayısız sanat şaheserinin yapımında kullanılan, eşi benzeri bulunmayan parlaklıktaki bu dayalı pembe taşı tanıtmak imkânı olacaktı.

Rapor, ustabaşılar ve işçilerle, birkaç ton ağırlığındaki yekpare taşları birbirine bağlı tekelere yüklemekle görevli askerler arasında çıktığını haber veriyordu. Bu kargaşa yetmiyormuş gibi işin içinde daha da kaygı verici bir durum vardı: Uzmanlar en büyük artık işlevini yitirdiğini düşünüyorlardı. Onlara göre, damarlar o kadar kısa ve sınırlıydı ki, bundan böyle uzun dikilitaşlar ya da dev heykeller yapmak için yeterli miktarda taş çıkarılamayacaktı.

Rapor, taşocağı şefi Aper tarafından imzalanmıştı. Bu adam üst makamların hepsini atlamış, gerçeği açıkladığı için âmirleri tarafından cezalandırılacağından korkarak doğrudan krala başvurmuştu. Mesajı ağırbaşlı ve gerçekçi bulan sekreterlik onu krala iletmekte bir sakınca görmemişti.

güneş ışınlarının acımasızca yaktığı kayaların ortasında kendini çok rahat hissediyordu. Heykeltıraşların konuşan taşları haline getirdikleri bu malzemenin sonsuzca var olacak gücünü fark etti. Asuan'ın uçsuz bucaksız taşocağı, ilk hanedanlıktan bu yana, ülkenin üzerine kurulduğu kaidelerden biriydi. Kuşaklardan kuşaklara geçen ve zamanı aşan bir çabanın istikrarını simgeliyordu.

246 CHRISTIAN JACQ

Granit blokların çıkarılması sıkı bir çalışmayı gerektiriyordu. Ekiplere ayrılmış taş yontucuları en iyi ortaya çıkarıyorlar, onları saygıyla inceliyor ve yüklüyorlardı. Çalışmalarının mükem melliği sonsuza kadar yaşamasına bağlıydı. Ellerinden do ğ an tapınaklarda evrenin güçleri oturuyor, yeniden dirilenlerin ruhları yaşıyordu.

Bütün firavunlar ve orada çalışanların yaşam koşu larıyla yakından ilgileniyordu. Ekip şefleri yeniden görmek ten ve naibi selamlamaktan mutluluk duydular. Ramses'in giderek daha çok benzediğini fark ettiler. Burada Şenar adı bilin miyordu.

Seti taş işçilerinin şefini çağırdı.

Geniş omuzlu, köşeli yüzlü, kalın parmaklı, bodur Aper, kralın önünde secdeye kapandı. Acaba, kınanacak mıydı, yoksa övülecek miydi?

"Şantiye pek sakın görünüyor."

"Her şey Majeste."

"Ama mektubun aksini söylüyor."

"Mektubum mu?"

"Bana mektup yazdığını inkâr mı edeceksin?"

"Yazmak Haddime mi düşmüş. Böyle bir şey gerektiğinde bir kâtibe başvururum."

"İşçilerle askerler arasında çatışma olduğunu belirterek beni uyaran sen değil misin?"

"Hayır, ayrıca ortada böyle bir sorun yok Majeste. Arada ufak tefek sürtüşmeler olmuyor değil, ama kendi aramızda çö

"Ya

"Biz onlara, onlar da bize saygı duyarlar. Buradaki işçiler kentli değillerdir, ama alaydan yetişmedirler. Ellerleriyle çalışırlar ve meslek lerini bilirler. Şayet aralarından biri aşırıya kaçacak olursa onunla ilgileniriz."

Aper ellerini ovuşturdu. Otoritesini kötüye kullanan birisine karşı dövüşmeye hazırlanır gibiydi.

"Peki en büyük taşocağının tükenmek üzere olduğu doğru değil mi?"

Taşçıların şefinin ağzı açık kaldı.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 247

"Ne... kim haber verdi?"

"Bu doğru mu?"

"Az Çalışma giderek güçleşiyor. Çok derin kazmak gere ya da üç yıl sonra yeni bir taşocağı kurmak gerekecek.

Ama bunu şimdiden Bu bir

"Sözü edilen yeri göster

Aper, Seti'yle Ramses'i küçük bir tepenin üstüne çıkardı. Ora dan taşocağı arazisinin büyük bir bölümü görünüyordu.

Aper elini uzatarak:

burada solunuzda," diye gösterdi. "Buradan bir dikilitaş çı kar mı bilmiyorum."

Seti:

"Susalım," dedi.

Ramses babasının bakışlarının değiştiğini gördü. Gövdesi âdeta granite dönüşen Seti sanki taş damarının içine nüfuz ediyormuş gi bi olağanüstü bir yoğunlukla taşlara bakıyordu. Seti'nin yanında sı caklık kadar arttı. Şaşkına dönen taşocağının şefi kenara çekildi. Ramses hükümdarın yanından ayrılmadı. O da ba

bası gibi görünenin ötesini algılamaya çalıştı, ama düşüncesi yoğun taş bloklara çarptı ve mide boşluğunda bir acı hissetti. Mücadeleci bir karaktere sahip olduğu için vazgeçmedi. Acısına rağmen sonun da kaya damarlarını birbirinden ayrı olarak fark etmeyi başardı. Damarlar sanki toprağın derinliklerinden güneşe ve havaya doğru fırlamış, sonra da belli bir şekilde katılaşıp içine parlak yıldızlar ser

piştirilmiş pembe granite dönüşmüştü.

Seti:

"Her zamanki çalışma yerinizi terk edin," diye buyurdu, "daha sağdaki geniş alanı kazın. Granit onlarca yıl boyunca cömert davranacaktır."

Taşçılarının şefi tepeden indi ve eline bir kazma alarak, uzaktan fazla bir şey vaat etmeyen siyahımsı bir kaya taba kasını kırdı. Firavun yanılmamıştı. Tabakanın altından insanı bü yüleyen güzellikte bir granit çıktı.

"Sen de gördün, Ramses. Böyle devam et. Taşın ta içine kadar git, o zaman aradığını bulacaksın."

On dakikaya kalmadan Firavun'un mucizesi ve kentteki herkese duyuruldu. Bu, büyük çalışma

248 CHRISTIAN JACQ

dönemlerinin birbirini izleyeceğini ve Asuan'ın kalkınmaya devam edeceğini gösteriyordu.

Ramses:

"Mektubu yazan Aper değil," dedi. "Sizi kim yanıltmaya çalış tı?"

Seti:

"Beni buraya yeni bir taşocağının açılışını yapmak için getirtme diler," diye tahminini belirtti. "Mektubu gönderen böyle bir sonuç ummuyordu."

"Peki ne umuyordu?"

Bu işten bir anlam çıkaramayan kral ile oğlu, tepenin yamacın daki keçi yolundan inmeye başladılar. Seti kendinden emin adımlarla önden gidiyordu.

Bir uğultu dikkatini çekti.

Arkasına döndüğü anda, çığına dönmüş ceylanlar gibi zıplayarak gelen iki taş parçası bacağını sıyrıp geçti. Yokuşun tepesine baktığında, aşağıya doğru yuvarlanan taşları ve onların peşinden olanca hızıyla gelen dev bir granit blokunu gördü.

Toz bulutu ile gözleri görmez olan Ramses:

"Kenara kaçın, baba!" diye haykırdı.

Geri geri çekilen delikanlı düştü.

Seti'nin güçlü bileği onu kaldırdı ve taş yığının menziline çıktı. Granit blok onları geçip çığın koşusuna devam etti. Aşağı dan çığlıklar yükseldi. Taş yontucularla taş çekenler kaçmaya çalış şan bir adam görmüşlerdi.

Aper:

o! Granit blokunu yerinden oynatan o!" diye bağırıldı.

Kovalamaca başladı.

Kaçanı ilk yakalayan Aper oldu. Adamı durdurmak için ensesi ne şiddetli bir yumruk indirdi. Taşçıların gücünü iyi hesaplaya mamıştı; Firavun'un önüne getirdiği adam bir cesetten ibaretti.

Seti:

"Kim bu adam?" diye sordu.

Aper:

"Bilmiyorum," diye yanıt verdi. "Burada çalışmıyor."

Asuan polisi kısa zamanda bir sonuca ulaştı: adam çanak çöm

lek işiyle uğraşan, dul, çocuksuz bir kayıkçıydı.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 249

Seti:

"Seni hedeflemişti," dedi. "Ama senin ölümün bu blokun üzeri ne

"Gerçeği kendim araştırmak istiyorum. Bana bu hakkı verir mi siniz?"

"Veririm."

"Soruşturmayı kime havale edeceğimi biliyorum."

39

hem ürkmüştü hem de sevinçliydi.

Ürkmüştü, çünkü Ramses'in korkunç bir ölümden nasıl kıl payı kurtulduğunu öğrenmişti. Sevinçliydi, çünkü naip ona önemli bir ipucu getirmişti: Asuan'a kadar götüren mektup.

"Yazı çok güzel," dedi. "Kültürlü, yüksek böyle mek

tupları yazmaya alışık birinin elinden

"Öyleyse Firavun, bu mektubun taşocağı şeflerinden birinin elinden çıkmadığını ve kendisine bir tuzak kurulduğunu biliyor du."

"Bana kalırsa bu tuzak ikinizi de hedef almıştı. Ne de olsa bu tür şantiye kazaları çok sık rastlanan olaylardandır."

"Soruşturma açılmasından yana mısınız?"

"Elbette!"

"Ama?"

"Sana bir itiraf borcum var: Kuşkulu atölyenin sahibi konusun daki araştırmalarımın devam ettim. Sana işin içinde Şenar'ın olduğunu kanıtlayacak belgeyi getirmek isterdim, ama başaramadım. Sen bana daha iyisini getirdin."

"inşallah öyledir."

"Kayıkçı hakkında daha fazla bilgi edinildi mi?"

"Hayır, onu azmettiren kişiye ulaşmanın imkânsız olduğu anlaşıyor."

"Gerçek bir yılan Setau'nun yardımını istemek gerekecek."

"Neden olmasın?"

rahat etsin, ben bunu sağladım bile."

"Ne yanıt verdi?"

"Senin güvenliğin söz konusu olduğuna göre, bana yardım etmeyi kabul etti."

Güney pek hoşlanmıyordu. Burası dayanılmaz

derecede sıcaktı. Üstelik, Kuzey'in tam tersine, Güney'de dış dün

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 251

değişimlere pek ilgi duyulmuyordu. Bununla birlikte Kar

büyük tapınak öylesine zengin ve öylesine etkili bir ekono

mik güç oluşturunuyordu ki, iktidar koltuğuna oturmak isteyen hiç

bir aday büyük rahibin desteğinden vazgeçemezdi. Onun için baş

bir nezaket ziyaretinde bulundu. Görüşme sırasında sadece

önemsiz şeylerden söz edildi. Yine de Şenar, böylesine güçlü bir li

derden düşmanca bir tavır görmediğine çok memnun oldu. Rahip,

siyasal çekişmelerini yakından izliyordu ve gerektiği an

da güçlüden yana olacaktı. Ramses'den övgüyle söz etmemesi iyiye işaretti.

Şenar, günlük hayatın çalkantısının uzağında düşünebilmek için

bir süre tapınakta kalmasına olanak sağlanmasını rica etti.

kabul edildi. büyük oğlu, misafir edildiği rahip hücresinin

çok yetersiz konforuyla yetinmek zorunda kaldı, ama hedefine

Musa ile karşılaşmak.

Bir mola sırasında, Yahudi, heykeltıraşların bir sütun üzerine kazıdıkları bir adak sahnesini inceliyordu.

"Harikulade bir eser! Siz çok seçkin bir mimarsınız."

Sağlıklı bir vücut yapısı olan Musa, etleri olan bu şişman adama küçümseyerek baktı.

"Ben mesleğimi öğreniyorum. Bu başarı

"O kadar mütevazı olmayınız."

nefret ederim."

"Benden pek hoşlanmadığınız anlaşılıyor."

"Umarım bu karşılıklıdır."

"Ben buraya derin düşüncelere dalmak ve sükûneti bulmak için itiraf etmeliyim ki Ramses'in tayini benim için çok şiddetli bir şok oldu, ama sonunda gerçeği kabul etmek gerekir. Bu tapınağın huzuru bana yardımcı

"Umarım sizin için iyi olur."

karşı duyduğunuz dostluk hisleri sizi kör etmemeli.

Kardeşim pek iyi niyetli değil. Siz düzenden ve adaletten yanaysa gözlerinizi

"Seti'nin kararını eleştiriyor musunuz?"

"Babam eşsiz bir insandır, ama kim hata işlemez? Benim için iktidar yolu kesin olarak kapatılmıştır. Buna üzülüyorum. Protokol işleriyle uğraşmak beni çok meşgul ama iktidar, kafası tek

252 CHRISTIAN JACQ

bir tutkuyla meşgul bir beceriksizin eline teslim edilirse Mısır'ın geleceği ne olur?"

"Niyetiniz nedir Şenar?"

"Sizin gözünüzü açmak. Büyük bir geleceğe sahip olacağınız inancındayım. Ramses'e bel bağlamak korkunç bir hata olur. Yarın tahta çıktığı zaman hiç dostu kalmayacak ve siz de unutulacaksınız."

"Peki siz ne teklif ediyorsunuz?"

"Bu duruma katlanmayı bırakalım ve başka bir gelecek hazırlayalım."

"Galiba, kastettiğiniz gelecek kendinizinki."

"Benim geleceğim pek önemli değil."

"Ben böyle düşündüğünüzü sanmıyorum."

"Benim hakkımda yanılıyorsunuz. Benim tek amacım ülkeme hizmet etmektir."

"Tanrılar sizi duyuyor Şenar. Onların yalandan nefret ettiklerini bilmiyor musunuz?"

politikasını oluşturanlar insanlardır, tanrılar değil. Sizin dostluğunuza önem veriyorum. Birlikte, başarıya ulaşırız."

"Bunu aklınızdan çıkarın ve derhal gidin."

"Hata ediyorsunuz."

"Böyle bir yerde ne sesimi yükseltmek, ne de şiddete başvurmak isterim. Şayet arzu ediyorsanız bu tartışmaya dışarda devam edelim."

"Gerekmez, ama uyarılarımı unutmayınız. Bir gün bana teşekkür edersiniz."

Musa'nın öfkeli bakışları Şenar'ı ısrar etmekten caydırdı. Korktuğu başına gelmiş, girişimi başarısızlıkla sonuçlanmıştı.

nin işi Aşa'nın ki kadar kolay olmayacaktı. Ancak onun da zayıf noktaları olmalıydı. Zaman bunu ortaya çıkaracaktı.

Ameni'yi itti. Genç sekreter öfkeli kadının saldırısına

karşı koyamadı. ablası, naibin odasının kapısını açıp fırına

tına gibi içeri daldı.

Ramses, bir hasırın üzerine oturmuş, Seti'nin ağaçların korun

ması hakkındaki kararnamesini kopya ediyordu.
"Nihayet borcunu ödeyecek misin?"
"Sevgili ablacığım, içeriye bu ani dalışın sebebi ne?"

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 253

"Sanki
"Hafızamı tazele."
"Kocam bekliyor."
başvur."
"O aile üyelerinin ayrıcalıklı olmasını istemiyor ve hak
sızlık olarak kabul ediyor!"
"Başka ne söylenebilir?"
Dolant'ın öfkesi bir kat daha arttı.
"Asıl bu karar haksızlık! Sari terfi ettirilmeye layık bir insan ve
sen, kral naibi, onu ambarların denetleyicisi olarak tayin edebilir
sin!"
"Bir naip iradesine karşı koyabilir mi?"
"Bir korkak gibi davranma."
"Devlet başkanına karşı bu ağır suç
"Sen kiminle dalga geçiyorsun?"
"Rica ederim sakın ol."
"Bana hakkım olan şeyi ver."
"imkânsız."
"Dürüst insan rolü oynama! Sen de ötekiler Kendi ya
kınlarınla birleş!"
"Bu ne öfke böyle? Aslında sen genellikle
"Ben zorbalığından, senin zorbalıklarına katlanmak
için kaçıp kurtulmadım. Hâlâ kabul etmemekte kararlı mısın?"
"Elindeki servetle yetin Dolant. Açgözlülük ölümcül bir kusur
dur."
"Modası geçmiş ahlakçılığını kendine sakla."
Dolant bağıırıp çağırarak uzaklaştı.
Güzel villasının bahçesi alabildiğine gösterişli firavunun
ağaçlarıyla doluydu. Ramses, bazı küçük fideleri özel olarak ha
zırlanmış yumuşak toprağa ekerken genç kadın da ağaçların rahat
latıcı gölgesinde serinliyordu. Naibin hemen üzerindeki yapraklar
tatlı bir kuzey esintisiyle hışır hışır titreşiyordu. Tanrıça Hator'un
somutlaştığı bu ağaç, doğru yolu seçmiş insanlara içecek ve yiyecek
vermek, burun ve ağızlarını açmak ve onları kâinatın efendisini
hayran bırakan kokulara gark etmek için yeşil dallarını öbür dün
yaya uzatmıyor muydu?

254 CHRISTIAN JACQ

Güzel birkaç lotus çiçeği koparıp saçlarına taktı.
"Bir salkım üzüm ister misin?"
"Bu yirmi yıl sonra harika bir ağacı olacak ve
bu bahçeyi daha da güzelleştirecek."
"Yirmi yıl sonra ben ihtiyarlayacağım."
Ramses, genç kadına dikkatle baktı.
"Yüzüne sürdüğün makyajı ve merhemleri aynı ustalıkla kulla
nacak olursan daha da güzel bir kadın olacaksın."
"O zaman sevdiğim adamla evlenmiş olacak mıyım?"
"Kâhin değilim, ne bilemem."
Genç kadın elindeki lotus çiçeğini Ramses'in göğsüne vurdu.
bir kazadan kurtulduğunuz söyle
nıyor."
himayesinde olduğum için bana bir şey olmaz."
"Demek ki sana karşı düzenlenen saldırılar bitmedi."

rahat etsin, suçlu yakında bulunacaktır."
tset perukasını çıkardı, uzun saçlarını çözdü ve onları Ramses'in gövdesinin üzerine yaydı. Sıcak dudaklarıyla onu öpücüklere boğdu.
"Mutluluk denen şey bu kadar karmaşık mı?"

"Onu bulduysan hemen al."

"Seninle olunca dolu dolu yaşıyorum mutluluğu. Bunu ne man anlayacaksın?"

"Şimdi."

Birbirlerine sarılıp yana devrildiler. mutlu bir kadının sarhoşluğu ile sevgilisinin cinsel arzusunu doyurdu.
Papirüs Mısır zanaatkârlarının en önemli faaliyetlerin den biriydi. Rulolar halindeki papirüslerin fiyatları, uzunluklarına ve kalitelerine göre değişiyordu. Bu papirüslerden bazıları mezarla ra konulan, Işığa Çıkma bölümlerini yazmaya ayrılıyor; okullara ve üniversitelere gönderiliyor; çoğunluğu ise devlet idaresinde kullanılıyordu. Papirüs olmadan ülkeyi doğru dürüst yönetme olanağı yoktu.

Seti, naibi düzenli aralıklarla papirüs imalatını ve dağıtımını denetlemekle görevlendirmişti. Her idari bölüm yeteri kadar papirüs Haksız yere "Ölümler Kitabı" denmiştir.

RAMSES: IŞIĞIN 255

almadığından yakınıyor ve komşusunun açgözlülüğünü eleştiriyor du.

Ramses, Şenar'ın emrinde çalışan kâtiplerin çok sayıda papirüsü gereksiz yere kullandıklarını saptamıştı. Bunun üzerine ağabeyini bu sarfiyata son vermesi gerektiğini söylemek için davet etmişti. Şenar çok keyifli görünüyordu.

"Bana ihtiyacın varsa Ramses, emrine amadeyim."

"Kâtiplerinin tutumunu kontrol ediyor musun?"

"Ayrıntılarla pek ilgilenmem."

"Örneğin papirüs satın alımı."

"Bir yolsuzluk mu var?"

"Aslında senin kâtipler çok büyük miktarda birinci kalite papi rüse

bir malzemenin üzerine yazmaktan ama bu tu

tumun doğru olmadığını kabul ediyorum. Suçlular en ağır bir biçimde

tepkiyi naibi şaşırttı. Protesto etmediği gibi, kusuru ka bul ediyordu.

Şenar:

"Davranış tarzını beğeniyorum," dedi. "Hataları düzeltmek ve temizlemek gerekir. Hiçbir kokuşmuşluk, ne kadar küçük olursa olsun, hoş görülmemelidir. Bu alanda, sana etkili bir biçimde yardım edebilirim. Protokolle meşgul olmak bana saray âdetlerini öğrenmeye, kuşkulu davranışları ortaya çıkarmaya olanak sağlıyor. Sorunları yalnızca ortaya koymak yeterli değil, onları düzeltmek de gerekir."

Ramses, karşısındaki adamın ağabeyi olduğuna inanamıyordu.

Hangi iyilik tanrısı bu dalavereci adamı güçsüzlerin hakkını koruyan bir kişiye dönüştürmüştü?

"Teklifini memnuniyetle kabul ediyorum."

"Hiçbir şey beni bu içten işbirliğinden daha çok mutlu edemez!

önce kendi sorumluluğun altındaki bölümleri temizlemekle başlayacağım, sonra krallığın diğer kurumlarını birlikte ele

"Yolsuzluk bu kadar yayılmış mı?"

"Seti büyük bir hükümdardır ve adı tarihe geçecektir, ama her Şeyle ve herkesle ilgilenmesi mümkün değildir! insan, sarayın hatır

lı kişilerinden biri ya da onun oğlu, torunu filan olunca kötü alış

256 CHRISTIAN JACQ

kanlıklar ediniyor, bazen başkalarının haklarını kısıtlayarak kendi haklarını genişletiyor. Naip olarak sen bu aşırı hoşgörüyü son verecek durumdasın. Geçmişte ben de bu durumdan yararlandım, ama o devir sona erdi artık. Biz kardeşiz, Firavun bizim yerimizi belirledi: işte yaşayacağımız gerçek bu."

"Bu bir ateşkes ya da bir barış mı?"

"Kesin ve sonsuza kadar sürecektir bir barış," diye karşılık verdi Şenar. "Seninle çok çatıştık. Bundan ikimiz de sorumluyduk. Kardeş kavgasının artık hiçbir anlamı kalmadı. Sen naipsin, ben de protokol şefi: ülkenin refahı için birbirimize yardım edelim." Şenar gittiğinde, Ramses şaşkın ve endişeliydi. Ağabeyi ona bir tuzak mı kuruyordu, strateji mi değiştiriyordu, yoksa gerçekten samimi miydi?

40

büyük konseyi sabah duasından hemen sonra toplandı. Güneş ışınları ortalığı kavurmaya başlamıştı. Herkes serinleyebileceği gölgelik bir yer arıyordu. Su gibi ter döken bazı şişman saray her hareketlerinden sonra, görevlilerce sallanan yelpazelerle serinletiliyorlardı.

Bereket versin ki kralın toplantı salonu sıcak değildi. Yüksek pencerelerin mükemmel düzeni sayesinde oluşan hava akımı içeri sini serin tutuyordu. Moda giysilere hiç ilgi duymayan kral, sade, beyaz bir elbise giymişti. Buna karşılık birçok bakan şıklık yarışına girmişti. Vezir ve ile büyük rahiplerinin yanı sıra, çöl polis müdürleri de bu olağanüstü toplantıya katılmışlardı. Babasının sağına oturan Ramses, toplantıya inceliyordu. Korkaklar, endişe edenler, kendini beğenmişler, ağırbaşlı Olanlar... Burada çeşitli tipte bir sürü adam, Firavun'un yüksek otoritesi altında toplanmıştı. Bütün bunların arasındaki uyumu o sağlıyordu. Bu uyum olmasaydı bu adamlar birbirlerinin gözlerini oyarlardı.

Seti:

"Polis müdürü kötü haberler getirdi," diye açıkladı. "Konuşsun."

Altmış yaşlarındaki yüksek rütbeli memur, bu düzeye gelinceye kadar mesleğin bütün basamaklarını işinin ehli biriydi ve bir tabiata sahipti. Doğu ve batıdaki çöllerin her köşesini biliyordu. Madencilerin seferlerinin ve kervanların geçtiği geniş alanlarda güvenliği sağlıyordu. Şan ve şöhrette gözü yoktu. Asuan'daki arazi sine çekilip sakın bir hayat sürmek için emekliliğe hazırlanıyordu. Bu nedenle açıklamaları büyük bir dikkatle dinleniyordu. Genelde böylesi görkemli bir kadronun bir araya geldiği toplantılara çok ender davet edilirdi.

ay önce doğu çölüne doğru yola çıkan altın arayıcıları kayboldu."

17

258 CHRISTIAN JACQ

Bu uyandıran açıklamadan sonra bir oldu.

Tanrı Set'in yıldırımını bundan daha etkili olmazdı herhalde.

Ptah'ın büyük rahibi söz istedi. Kral bu isteği kabul etti.

Büyük konseyin adabına göre ancak hükümdarın izniyle söz alınır ve herkes söz alan kişiyi hiç kesmeden dinlerdi. Konu ne kadar ciddi olursa olsun hiçbir uyumsuzluk kabul edilmezdi. Doğru bir

çözümüne ulaşmanın ilk koşulu karşısındakinin düşüncesine saygılı olmaktı.

"Bu haberin doğruluğundan emin misiniz?"

"Ne yazık evet. Genelde bu tür seferlerde olanlar, karşılaşılan güçlükler, hatta başarısızlıklar belli aralıklarla bildirilir bana. Bu se-

fer hakkında birkaç günden beri hiç haber alamadım."

"Daha önce böyle bir şey olmadı mı?"

kargaşa dönemlerinde."

"Bedevilerin saldırısı gibi mi?"

"Bu bölgede böyle bir şey pek olası değil. Polis çok sıkı bir denetim uyguluyor."

"Olası değil mi, yoksa olanaksız mıdır?"

"Bildiğimiz hiçbir kabile bu seferi, hiçbir haber alınamayacak biçimde engelleyemez. Altın arayıcılarını tecrübeli bir polis grubu koruyordu."

"Sizin tahmininiz nedir?"

"Hiçbir tahminim yok, ama çok endişeliyim."

Çöl altını tapınaklara teslim edilirdi. adı verilen

ve ebedi hayatın simgesi olan bu dayanıklı malzeme, sanatkârların eserlerine eşsiz bir parlaklık veriyordu. Devlete gelince, bu altını bazı ithal mallarının ödenmesinde ya da yabancı hükümdarlara diplomatik bir hediye olarak verilerek barışın sürdürülmesinde kullanılıyordu. Bu değerli madenin çıkarılması sırasında hiçbir düzensizlik Firavun polis müdürüne:

"Siz ne tavsiye ediyorsunuz?" diye sordu.

"Zaman kaybetmeden orduyu

Seti:

"Ben ordunun başında ve kral naibi de benimle gelecektim."

Büyük konsey bu kararı onayladı. Şenar, konuşmalara katılmadı

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 259

için özen gösterdi, kardeşini cesaretlendirdi ve dönüşüne kaldırdı istediği dosyaları hazır edeceğine söz verdi.

Seti'nin hükümdarlığının dokuzuncu yılının üçüncü ayının yirmi-

minci Firavun ve Ramses komutasında dört yüz askerden

oluşan bir birlik, kentinin kuzeyinde, Uadi Hammama taşo-

giden yolun yüz kilometre güneyinde kavurucu çöl sıcağına

nın altında ilerliyordu. Altın arayıcıları tarafından en son

mesajın gönderildiği yer olan Uadi Mia'ya yaklaşıyorlardı. Bu sıradan

bir mesajdı ve endişe uyandıran hiçbir bilgi vermiyordu. Altın

arayıcılarının ruhsal ve bedensel açıdan iyi oldukları düşünülüyordu.

Yazan kâtip hiçbir olaydan söz etmemişti.

Seti, birliğini gece gündüz alarm durumunda bulunduruyordu.

En iyi adamlarıyla Firavun'u koruyan polis müdürünün karşı fikir-

de olmasına rağmen, Sina yarımadasından gelen bedevilerin bir

baskın yapmalarından korkuyordu. Bedevilerin tanıdığı iki yasa

vardı: yağmalamak ve öldürmek. Bedeviler, en kötü şeyleri yapabilecek

kadar çılgınlaşıyorlardı.

hissediyorsun, Ramses?"

"Çöl muhteşem güzellikte, ama endişeliyim."

"Şu kum yığınlarının arkasında ne görüyorsun?"

bütün dikkatini bir noktada topladı. yeni

bir taşocağı bulmak için kullandığı olağanüstü bakışlarını o yöne çevirmişti.

Ramses:

"Hiçbir şey Bu tepelerin ardında boşluktan baş-

ka bir şey yok," dedi.

"Evet, boşluk. Korkunç ölüm boşluğu."

Ramses titredi.

"Bedeviler mi?"

"Hayır, daha kurnaz, daha acımasız bir saldırgan."

"Savaş hazırlığına girişelim mi?"

"Bir işe yaramaz."

Ramses, boğazı tıkanır gibi olmasına rağmen korkusunu bastır-
dı. Altın arayıcıları hangi düşmanın kurbanı olmuşlardı? Askerlerin
birçoğunun inandığı gibi işin içinde çöl canavarları varsa hiçbir or-
du onları yenemezdi. Bu kanatlı yırtıcı hayvanların kocaman pen-

260 CHRISTIAN JACQ

çeleri vardı. Avlarını, kendilerini savunma vermeden parça
parça ediyorlardı.

Atlar, eşekler ve askerler kum tepelerini aşmadan önce susuzluk-
larını giderdiler. Yazın en günlerinde oldukları için sık sık mola
vermek zorunda kalıyorlardı. Yedekte bulundurdıkları su yakında
tükenebilirdi. Üç kilometreden daha az bir uzaklıkta bölgenin en bü-
yük kuyularından biri su tulumlarını doldurmalarını sağlayacaktı.
Güneş batımından üç saat önce yola koyuldular ve fazla güçlük
çekmeden kum tepelerini aştılar. Az sonra kuyu görüldü. Yontma
taştan yapılmış kuyu, içinde altın madeni bulunan dağın yamacına
dayanmıştı.

Altın ile onları korumakla görevli askerler kaybolma-
mışlardı. Hepsi de orada, kuyunun çevresinde, ateş gibi yanan
kumların üzerine, kimileri yüzükoyun kimileri sırtüstü uzanmışlar-
dı. Açık ağızlarından kanla karışık simsiyah dilleri çıkmıştı.
Hiçbiri sağ değildi.

Birliğin başında Firavun olmasaydı, askerlerin birçoğu şaşkın-
lıktan ne yapacağını bilemediği için firar edebilirdi. Seti, çadırların
kurulmasını ve ordugâhın hemen biraz sonra saldırıya uğrayacak-
gibi nöbet düzeninde kurulmasını emretti. Sonra cesetler kaz-
dırdığı mezarlara gömüldü. Yolculuk için kullandıkları hasırlar ke-
fen olarak kullanıldı. Hükümdar ölenlerin öbür dünyada yeniden
dirilmeleri için gerekli dinsel töreni bizzat kendisi yaptı.
Çölün ufkunda batan barış güneşinin altında düzenlenen cena-
ze töreni, askerleri biraz olsun sakinleştirmişti. Birliğin doktoru Se-
ti'nin yanma sokuldu.

Kral:

"Ölümün sebebi ne?" diye sordu.

"Susuzluk, Majeste."

Firavun, hemen muhafız birliğinin gözlediği kuyuya gitti. Ordu-
gâhta herkes serin ve diriltici bir su içeceğini umuyordu.
Kuyu tepesine kadar taşla doldurulmuştu.

Ramses:

"Kuyuyu boşaltalım," diye teklif etti.

Seti, aynı kanıda olduğunu bildirdi.

Özel muhafızları büyük bir enerjiyle işe koyuldular.

Birliğin büyük bölümünü işe karıştırmamak daha

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 261

dan oluşan zincir çok etkili bir çalışma gösterdi. Ramses
rın hızını ayarlıyor ve arada bir zayıflayan coşkuyu yeniden canlan-
dırmak için elinden geleni yapıyordu.

Dolunay kuyunun dibini aydınlattığı zaman usta askerler yor-
gunluktan tükenmiş olarak, Ramses'in bir ipin ucuna bağladığı ağır
bir küpü kuyuya indirdiğini gördüler. Büyük sabırsızlığa rağmen,

Ramses küpü kırmamak için çok yavaş indiriyordu. su dolu küp yukarı çekildi. Ramses küpü krala sundu. Kral küpün içindeki suyu ama içmedi. "Kuyunun dibine bir adam insin."

Ramses ipi koltuk altlarından geçirdi, sağlam bir düğüm yaptı ve dört askere ipin ucunu sıkı sıkı tutmalarını adını kuyunun kenarından aşırđ ve kuyunun çıkıntılı taşlarından yararlanarak inmeye başladı. Hiçbir güçlkle karşılaşmadı. Su düzeyinin iki metre üstünde, ay ışığının yardımıyla, suda birkaç eşek ölüsünün yüzdüğünü gördü. Umutsuzlukla yukarı çıktı.

"Kuyunun suyu kirlenmiş," diye mırıldandı.

Seti, küpün içindeki suyu kumların arasına boşalttı.

"Hemşerilerimiz bu kuyunun suyunu içerek zehirlenmişler. Sonra da katil çetesi belki de bedeviler kuyuyu taşla Kral, naip ve birliğin bütün görevlileri için umut tükenmişti. Vadiye doğru hemen hareket etseler bile verimli topraklara ulaşmadan önce susuzluktan öleceklerdi.

Bu kez tuzak kapanıyordu.

Seti:

"Yatıp uyuyalım," diye buyurdu. yıldızlı göğedeceğim."

Güneş doğar doğmaz felaket haberi yayıldı. Hiçbir asker boş tulumunu dolduramayacaktı, daha da kötüsü bütün tulumlar boştu. Askerlerden biri arkadaşlarını, başkaldırmaları için kışkırtmak istedi. Ramses hemen onun önünü kesti. Çılgına dönen piyade eri yumruğunu Ramses'in yüzüne savurdu, ama genç naip onu bileğinden tuttuğu gibi dizinin üzerine çökertti.

"Soğukkanlılığını kaybedersen ölümünü su

"Firavun aramızda, umudunu yitirme."

262 CHRISTIAN JACQ

Başka hiçbir isyan girişimi olmadı. Ramses birliği topladı ve konuştu:

"Elimizde bölgenin haritası var. Bu haritada askeri sır olarak saklanan eski kuyulara giden tali yollar da işaretlenmiştir. Sözünü ettiğim kuyular kullanılabilir. Firavun sizlerle birlikte burada kalacak. Ben de, bu yolları bulacak ve çölün yansını geçmemize yetecek kadar su getireceğim. Çölün geri kalanını da direncimiz ve cesareti bizlerle aşacağız. Bu arada güneşten korunun ve gereksiz yere gücünüzü

Ramses yanına on kadar er, iki yanında da boş tulumlar taşıyan altı eşekle yola çıktı. Çok temkinli tecrübeli bir asker kendi suyunu tüketmemişti. Küçük müfrezedekiler sabah dudaklarını ıslattıktan sonra bu sudan yararlanacaklardı.

Kısa bir süre sonra attıkları adımlar büyük bir ıstırap olmaya başladı. Sıcak ve toz ciğerlerini yakıyordu. Ama Ramses arkadaşlarının yıkılıp kalacaklarından korktuğu için hızla ilerliyordu. Serin suyu olan bir kuyudan başka hiçbir şey düşünmemek gerekiyordu. Birinci yol artık yoktu. Kum rüzgârları yolu tesadüfe bırakıp bu yönde ilerlemeye devam etmek intihardan farksız yol ise bir çıkmaz sokakta, kurumuş bir derenin dibinde bitiyordu. Haritacı görevini kötü yapmıştı. Üçüncü yolun ucunda buldukları kuyu da hayal kırıklığı getirdi! Adamlar koşup sevinç çığlıkları atarak kuyunun üstüne yığıldıklarında kuyunun uzun zamandan beri kumla dolu olduğunu görmüşlerdi.

Bu söz konusu harita olarak nitelenmesine rağmen aldatmacadan başka bir şey değildi. Belki de on yıl önce verdiği bil

giler doğruydu. Tembel bir kâtip, hiçbir değişiklik teklifinde bulunmadı. Eski haritayı olduğu gibi kopya etmekle yetinmişti. Ondan sonra gelen de aynı yolu izlemişti.

Ramses dönüp de Seti'nin karşısına çıktığında herhangi bir açıklamada bulunmadı. Yüzündeki bozgun ifadesi onun yerine konuşuyordu.

Askerler altı saatten beri su içmemişlerdi. Kral subaylarla konuştu:

"Güneş tam tepede. Ben birlikte su aramaya gidiyorum. Gölgeler uzamaya başladığı zaman geri döneceğim."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 263

Seti tepeyi tırmandı. Ramses, gençliğine rağmen babasını takip etmekte zorlanıyordu, sonra yürüyüşünü uydurdu.

Seti hiyeroglif dilinde soyluluğun simgesi olan bir dağ keçisi gibi gereksiz hiçbir harekette bulunmuyor, en ufak bir enerjiyi boşa harcamıyordu. Yanında tek bir şey vardı. Kabukları soyulmuş ve cilalı uçlarından sıkı bir keten iple birbirine bağlı iki akasya dalı. Sert taşlar, sıcak bir toz bulutu yükselterek ayaklarının altında yuvarlanıyordu. Soluğu tıkanmak üzere olan Ramses, krala tepenin doruğunda yetişti. Oradan görünen çöl manzarası göz kamaştırıcı güzellikteydi. Naip bir an bu manzarayı sonra aklından bir an bile çıkmayan susuzluk, bu uçsuz bucaksız görüntünün bir meşhura dönüştüğünü anımsattı ona.

Seti, iki akasya dalını birbirinden ayırdı. Gerilen ipin etkisiyle dallar yumuşak bir biçimde büküldü. Kral yavaş bir hareketle dalların manzaranın üzerinde gezdirdi. Birden bu su arama değneği elinden ayrıldı ve bir şaklama sesiyle birkaç metre ileri sıçradı. Çok heyecanlı olan Ramses dalı yerden aldı ve babasına verdi. Birlikte yokuşu indiler. Seti, aralarında dikenlerin bittiği bir taş yığınının önünde durdu. Elindeki sopa sallandı. "taşçıları getir, burayı kazsınlar."

Yorgunluktan eser kalmamıştı. Ramses kayaların üzerinden atlayarak nefes nefese koştu ve kırk adam getirdi; adamlar canla başla Toprak yumuşaktı. Üç metre derinlikten serin bir su fışkırdı. işçilerden biri diz çöktü.

"Krala tanrı yol Su sanki kabarmış ırmağın sultan gibi bol!"

Seti:

"Benim duam kabul edildi," dedi. "Bu kuyuya, ışığın gerçeği sürekli adı verilsin. Herkes susuzluğunu giderdiği zaman altın arayıcıları için bir kent ve tanrıların oturacakları bir tapınak kuracağız. Bu tanrılar kuyuda hazır bulunacaklar ve parıldayan madeni, kutsal şeylere saygı sunmak amacıyla araştıranların yolunu açacaklardır."

insanların anası babası, tanrıların sırdaşı ve iyi bir çoban olan yönetimi altında neşeli askerler birer mimara dönüştüler.

41

Kralın eşi Tuya, büyük tapınağında, tanrı Hator adını düzenlenene ayine katılmaya hak kazanan müzisyenlerin onaylanma törenine başkanlık ediyordu. Ülkenin bütün eyaletlerinden gelen genç kadınlar, şarkıcı, dansöz ve çalgıcı olarak seçilebilmek için ciddi bir sınavdan geçirilmişlerdi.

Ciddi ve dikkatli bakışlarıyla, iri gözleriyle, dolgun ince düz burnuyla, küçük kare çenesiyle ve başında akbabayı andıran perukasıyla analık görevinin simgesi olan Tuya'dan, aday kızlar öylesine etkilenmişlerdi ki aralarından birçoğu şaşırıp boca-

lamıştı. Gençliğinde aynı sınavdan geçmiş olan kraliçe bu konuda pek anlayışlı davranmayacaktı. Tanrıya hizmet etmek istendiği zaman kendine hâkim olmanın birinci nitelik olduğunu bilmek gerekirdi.

Müzişyenlerin tekniği Tuya'ya yetersiz gibi içinden, son aylarda gevşeme eğiliminde olan harem öğretmenlerini cezalandırmak geçti. Dönem arkadaşları arasında sivrilen tek genç kadının yüzünde ciddi ve kendinden geçmiş bir ifade şaşırta-
cak derecede güzeldi. Lavtasını çaldığı zaman öylesine yoğun bir biçimde kendini işine veriyordu ki, sanki dış dünya ile tüm ilişkilerini kesiyordu.

Tapınağın bahçesinde, başarılı olsun olmasın bütün adaylara bir yemek verildi. Bazıları ağlıyor, bazıları da sinirli sinirli gülüyordu. Çok gençtiler, daha çocukluk çağlarından çıkmamışa benziyorlardı. Eski Rahibeler Okulu yöneticilerinin okul orkestrasının yönetimine vermeyi düşündükleri Nefertari, sanki olay onu hiç lendirmiyormuş gibi sakindi.

Kraliçe onun yanına sokuldu.

"Çok başarılıydınız."

Genç kız saygıyla eğildi.

"Adınız ne?"

"Nefertari."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 265

"Nereden geliyorsunuz?"

"Teb'de doğdum ve öğrenimimi Mer- Ur hareminde gördüm."

"Bu başarı sizi pek sevindirmiş gibi görünmüyor."

oturmak istemiyordum. Teb'e dönüp tapı-

nağının çalışmalarına katılmak istiyordum."

"Her şeyden uzak mı kalmak istiyordunuz?"

"Dünyanın sırlarını öğrenmek benim en büyük arzum, ama he-
çok gencim."

"Sizin yaşınızda alışılmış bir uğraş değil bu. Yoksa yaşamınızda düş kırıklığına mı uğradınız,

"Hayır Majeste, ama ayinler ilgimi çekiyor."

"Evlenmek ve çocuk sahibi olmak istiyor musunuz?"

"Bunu hiç düşünmedim."

"Tapınakta günlük yaşam çok çetindir."

"Öbür dünya, onun sırları ve dinsel anlamda kendimden geç-
mek benim hoşuma gidiyor."

"Peki bir süre bunlardan uzaklaşmayı kabul eder miydiniz?"

başını kaldırarak kralın karısını hayranlıkla seyretme cesaretini buldu. Tuya bu aydınlık ve saf bakışı sevdi.

"Bu tapınağın kadın orkestrasını yönetmek çok iyi bir görevdir, ama ben sizin ilginizi çekecek başka bir görev hazırladım. Benim evimin yönetim görevlisi olmayı kabul eder misiniz?"

Kraliçenin ev halkının yöneticisi! Kim bilir kaç soylu kadın bu görevi hayal ediyordu? Bu görevi kabul eden kimse kraliçenin sır-
daşı olacak demekti.

Tuya:

"Bu görevi yapan yaşlı dostum geçen ay öldü," diye açıkladı.

bu görevi isteyen çok ve herkes birbirinin ayağını kaydır-
mak için birbirini karalayıp duruyor."

deneyimim yok,

"Ayrıcalıkları olan soylu bir aileden değilsiniz. Şanlı şöhretli bir geçmiş olduğu için sürekli tembellik yapacak bir aileniz yok."

"Bu engel rahatsız edici olmaz mı?"

"Beni sadece insanların kişisel değeri ilgilendirir ve değerli bir

insanın üstesinden gelemeyeceği hiçbir engel yoktur. Kararınız ne
dir?"

"Biraz düşünebilir miyim?"

266 CHRISTIAN

Bu soru kraliçenin pek hoşuna gitti. Saraydaki hiçbir soylu ka
dın bu soruyu sorma cesaretini gösteremezdi.

"Korkarım ki hayır. Tapınağın kokularını biraz fazlaca
olursanız beni unutursunuz."

Kollarını göğsünün üzerinde kavuşturan eğildi.

"Majestelerinin emrindeyim."

Gün ağarmadan kalkan güneşin doğuşunu seyretmekten

pek hoşlanıyordu. Küçük bir ışık parçası karanlıkları deldiği

onun için hayatın sırrı aşıkâr hale geliyordu. de çalış

mak için kendisi gibi erken kalkmasına çok memnun oldu. ka

dının bir arada yaptıkları sabah kahvaltısında kraliçe o gün yapıla
cak işlerin direktifini veriyordu.

Tuya, Nefertari hakkında verdiği kararda yanılmadığını anladı.

Nefertari'nin güzelliğinin yanında, zorunlu olanla ikinci derecede
olanı ayırt edebilme niteliğine dayanan ince bir zekâsı da

Kraliçe ile evinin yöneticisi arasında, ilk çalışma anından itibaren
derin bir ortaklık kurulmuştu. Bir tek sözcükle anlaşıyorlar, bazen
de birbirlerinin düşüncelerini ve ne demek istediklerini tahmin edi
yorlardı. Sabah görüşmeleri sona erince Tuya tuvalet odasına geçti.

Berber, kraliçenin perukasına koku sürme işini bitirirken Şenar
annesinin önünde belirdi.

"Hizmetçinizi dedi. "Hiçbir kulak bizi dinleme

"O kadar önemli mi?"

"Sanırım."

Berber eğilerek dışarı çıktı. Şenar gerçek bir sıkıntının pençesine
düşmüş görünüyordu.

"Konuş, oğlum."

"Uzun süre tereddüt ettim."

"Madem karar vermişsin, neden beni bekletiyorsun?"

"Olay şu Sizin korkunç şekilde üzülmenizi istemiyorum."

Bu kez Tuya endişelendi.

"Bir felaket mi oldu?"

"Seti, Ramses ve ordu kayboldu."

"Kesin bir haber aldın mı?"

"Epeyce bir süre önce çölde, altın arayıcılarının peşine düşerek

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 267

hayatlarım tehlikeye attılar. Birçok karamsar dedikodu kulaktan
kulağa

"Kulak asma o dedikodulara. Şayet Seti'nin başına kötü bir şey
gelseydi ben hissederdim."

"Nasıl?"

"Babanla benim aramda görünmez bağlar vardır. Birbirimizden
ayrı olduğumuz zamanlarda bile biz birlikte rahat ol
sun."

"Gerçeği kabul etmeniz gerek: Kral ile ordusu çoktan dönmüş
olmalıydı. Ülkeyi kendi haline terk edemeyiz."

"Vezirle ben günlük işleri yürütüyoruz."

"Benim yardımımı arzu eder misiniz?"

"Sen kendi işini yap ve onunla yetin. Yeryüzünde bundan daha
büyük mutluluk hâlâ bir endişe varsa, neden bir bir

liğin başına geçip babanla kardeşinin izlerini sürmüyorsun?"

"Anlayamadığımız bir olayla karşı karşıyayız. Çölün şeytanları

ellerinden altın almak isteyenleri yok ediyorlar. Benim görevim bu kadar kalmayı gerektirmiyor mu?"

"Vicdanının sesini dinle."

Seti'nin dört gün arayla gönderdiği iki haberciden ikisi de ulaşamadı. Vadide son bulan yol üzerinde pusu kuran çöl seraserileri onları ikisini de öldürüp giysilerini çaldılar, üzerlerine yazdığı tahtaları kırdılar. Bu tahtalarda kraliçeye, özel birliğin altın çıkardığı ve tapınakla madenciler kentinin temellerini attığı yazılıydı.

Çöl serserilerinin özel görevli aracısı, Şenar'a Firavun ile naibin sağ olduklarını ve kralın ilahi bir yolla çölün ortasında suyu bol bir kaynak bulunduğunu bildirdi. Kuyuyu zehirlemekle görevlendirilen bedeviler başarısız olmuşlardı.

Sarayda birçok kimse Seti ile Ramses'in kötü bir büyüye kurban gittiklerini ve ortaya çıkan bu boşluktan nasıl yararlanabileceklerini düşünüyorlardı.

Tuya iktidarın dizginlerini sıkı sıkı elinde tutuyordu. Ancak kocası ile küçük oğlunun gerçekten yok olmaları durumunda Şenar'ı kral naibi olarak tayin etmek zorunda kalacaktı.

En geç birkaç hafta sonra Firavun'la naip dönecek ve Şenar, iktidarı

268 CHRISTIAN JACQ

dara bu kadar yaklaşmış olma fırsatını kaçıracaktı. Bununla beraber zayıf da olsa bir şans vardı: Dayanılmaz sıcaklar, yılanlar ya da akrepler, bedevilerin başaramadıkları görevi yerine getirebilirlerdi. Ameni'nin uykusu iyiden iyiye kaçmıştı.

Dedikodu gittikçe güçleniyordu: Seti ile Ramses'in yönettikleri birlik kaybolmuştu. Genç sekreter önce bu saçmalıklara inanmadı. Sonra kralın haberciler merkezinden bilgi aldı ve kaygı verici gerçeği öğrendi.

Firavun'dan ve naipten hiçbir haber alınmamış ve bu konuda en küçük bir girişimde dahi bulunulmamıştı!

Bu duruma çözüm bulacak ve doğu çölüne bir yardım ordusu gönderebilecek tek kişi vardı. Ameni, bu nedenle, kraliçenin sarayına gitti. Orada şaşırtıcı güzellikte bir kadın tarafından karşılandı. Karşı cinsten ve onların kötü büyülerinden sakınan genç sekreter, Nefertari'nin yüzünden, derin bakışının sevimliliğinden ve sesinin tatlılığından hoşlandı.

"Majestelerini görmek istiyordum."

"Firavun burada olmadığı için kendileri çok meşgul. Görüşme isteğinizin nedenini öğrenebilir miyim?"

"Affedersiniz,

"Benim adım Nefertari. Kraliçe beni evin yöneticisi olarak atadı. Söyleyeceklerinizi kendilerine aynen aktaracağıma söz veririm." Nefertari samimi görünüyordu. Yine de, zayıf davrandığı için kendinden memnun olmayan Ameni kendisini ayartılmış hissediyordu.

"Naibin özel sekreteri ve sandalet taşıyıcısı sıfatıyla, onları aramak üzere bir birliğin gönderilmesinin şart olduğunu düşünüyorum."

Nefertari gülümsedi.

"Endişelenmeyin. Kraliçenin bu durumdan haberi var."

"Haberi var Ama bu yeterli değil ki!"

"Firavun tehlikede değil."

"Bu durumda saraya mesaj gelmiş demek."

"Size daha fazla açıklama yapacak durumda değilim, ama bize güveniniz."

"Yalvarırım, kraliçeye ısrar ediniz."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 269

"O da en az sizin kadar kocası ve oğlunun akıbetiyle ilgileniyor. Şayet tehlikede olsalardı o hemen gerekeni yapardı." izlediği yol, hızla ilerleyen güçlü kuvvetli bir eşeğin sırtında bir işkenceye dönmüştü, ama yolculuklardan nefret etmesine rağmen, Setau'nun yanına gitmek zorunda olduğunu biliyordu. Yılan oynatıcısı, merkezinden uzakta, çöl sınırında oturuyordu. Bir sulama kanalının yanından giden toprak yol bitmek bilmiyordu. Bereket versin ki kıyıda oturan köylüler, Setau ile Nubyeli sevgilisinden söz edildiğini duymuşlardı ve evin bulunduğu yeri biliyorlardı.

Ameni sağ salim vardığı zaman gücünü tümünden tüketmişti. Toz nedeniyle bir hapşırık krizine yakalandı, ağrıyan ve kıpkırmızı olan gözlerini ovuşturdu.

Evin dışında olan Lotus, berbat kokusu genç kâtibin burun deliklerini yakan sıvı bir ilaç karması hazırlıyordu. eve girmesini rica etti. bembeyaz geniş evin kapısından içeri girmek üzereyken birden durdu ve geriledi. bir kobra yılanı önünü kesmişti.

Lotus:

dedi. "Bu yaşlı ve zararsız bir hayvandır."

Kadın sürüngenin başını okşadı. Hayvan sanki bu davranışı hoş başını iki yana salladı. Ameni bu durumdan yararlanarak dikkatlice içeri girdi.

Konuk farklı boylarda sayısız dar ağızlı ecza şişesi ve yılan zehrini ilaç olarak hazırlamaya yarayan acayip şekilli eşyayla tıka basa doluydu.

Yere çömelmiş olan Setau koyu ve kırmızımtırak bir sıvıyı bir kaptan ötekine aktarıyordu.

"Ne o, yolunu şaşırdın galiba Ameni? Hangi mucize seni büronun dışına

"Bu mucizeden çok, büyük bir

"Hangi büyücü seni ininden çıkardı?"

"Ramses bir komploya kurban

Hayal gücün sana oyun oynuyor olmasın?"

ile birlikte, altın madeni yolunda, doğu çölünde kaybol

270 CHRISTIAN JACQ

"Ramses mi kayboldu?"

"On günden fazla bir süredir onlardan hiçbir haber alamadık."

"İdari hatalardan kaynaklanan bir gecikmedir."

ben bizzat Hem sonra hepsi bu kadar de

"Daha ne var?"

"Komplonun hazırlayıcısı kraliçe."

Setau az daha elindeki potayı düşürüyordu. Genç kâtibe doğru döndü.

"Sen aklını mı kaçırdın?"

"Görüşmek istedim, ama reddedildim."

"Bunda olağanüstü bir şey yok."

"Kraliçenin durumu tamamen normal karşıladığını, hiç korkmadığını ve bir yardım birliği göndermek niyetinde olmadığımı öğrendim."

"Söylenti..."

"Bu bilgiyi, kraliçenin evindeki yönetim görevlisi olan Neferta öğrendim."

Setau

"Demek ki sen iktidarı ele geçirmek için kocasından

kurtulmaya çalıştığını inanılacak şey değil!"
"Gerçek gerçektir."
"Seti ile Tuya birbirine bağlı bir çifttir."
"Neden onun imdadına koşmayı reddediyor? Gerçeği kabul et.
Tahta çıkmak için onu bile bile ölüme gönderdi."
"Sen haklı olsan bile, elimizden ne gelir?"
aramaya çıkalım."
"Hangi orduyla?"
"Seninle ben yeteriz."
Setau ayağa kalktı.
"Sen bu halinle saatlerce çölde yol alacaksın, ha? Sen gerçekten
kafayı üşütmüşsün, zavallı dostum
"Kabul ediyor musun?"
"Elbette ki hayır!"
"Ramses'i terk mi edeceksin?"
"Senin varsayımın doğru ise şayet, o çoktan ölmüştür.
rımızı tehlikeye atmak neye yarar?"

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 271
ve suyum hazır. Bana yılanlara karşı kullanabileceğim
bir ilaç ver."
"Sen bu ilacı kullanmasını bilemezsin."
"Her şey için teşekkür ederim."
Yaptığın çılgınlık!"
"Ben Ramses'in emrindeyim. Verilen söz geri alınmaz."
eşeginin sırtına bindi ve doğu çölüne doğru yola çıktı.
Kısa bir süre sonra durmak zorunda kaldı. Sırt ağrılarını gidermek
için bacaklarını bükerek yere sırtüstü uzandı. Eşek de bir avokado
gölgesinde bir tutam kuru otu çiğniyordu.
Yarı uyanık yarı uykuda olan Ameni bir sopa edinmesi gerektiği
ğini düşündü. Belki dövüşmek zorunda kalabilirdi.
"Vazgeçmiş
Ameni gözlerini açtı ve doğruldu.
Setau, su tulumlarını ve çölle baş edebilmek için gerekli malze
meleri taşıyan beş eşeğin başındaydı.

42
Güzel iset, birkaç hatırı sayılır kişiyle öğle yemeğini yiyen Şe
nar'ın kapısını ısrarla çaldı. baharatlı sosla daha lezzetli
li hale ızgarada pişmiş sığır pirzolası yiyorlardı.
"Mısır tehlikedeyken siz nasıl oluyor da burada tıka basa karın
doyuruyorsunuz?"
Hatırlı kişiler donup kaldılar. Kralın büyük oğlu kalktı, konukla
rından özür diledi ve genç kadını yemek salonundan dışarı çıkardı.
"Beni böyle rahatsız etmenizin nedeni nedir?"
"Kolumu
"Şöhretinizi berbat edeceksiniz. Konuklarımla saygın kişiler ol
duklarını bilmiyor musunuz?"
"Hepsi
"Neden bu kadar heyecanlısınız?"
"Ya siz? Siz değil misiniz? Seti ile Ramses'in çölün doğusunda
kaybolduklarını bilmiyor musunuz?"
"Kraliçe böyle düşünmüyor.
Güzel birden yatıştı.
"Annem tehlikede olmadığına kesin olarak inanıyor."
"Ama hiç kimse en ufak bir haber almadı!"
"Bunu ben de biliyorum."

"Bir birlik hazırlayıp onları aramaya çıkarabilirsiniz."

"Annemin düşüncesine hareket etmek affedilmez bir hata olurdu."

"Hangi haberlerden bu sonuca varmış?"

"Önsezileri onu

Genç kadının ağzı açık kaldı.

"Bu kötü bir şaka olmasın?"

"Gerçek bu sevgilim. Bütün açıklığıyla gerçek bu."

"Bu pek de gerçekmiş gibi görünmeyen tutumun ne dir?"

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 273

yokluğunda ülkeyi kraliçe yönetiyor ve biz de onun buyruklarını yerine

Şenar olayların gidişinden memnundu. Çılgına dönmüş Güzel

Tuya hakkında en kötü dedikoduları yaymaktan geri kalma

yacağına emindi. Sonunda Büyük Konsey ondan açıklama isteye

böylece kraliçenin üzüntüsünün üzerine de

Konsey, devlet işlerinin idaresini devredecekti.

bir küçük tapınak ve altın arayıcılarına sağlıklı bir çalış

ma ortamı sağlayabilmek için birkaç ev inşa ettirdikten sonra birli

başında doğu çölünden dönüyordu. Kral'ın bulduğu su kay

nağı uzun yıllar kuyuyu besleyecekti. Eşeklere birinci kalite altınla dolu torbalar yüklenmişti.

Tek bir adam ölmemişti. Firavun ile naibi, birliği hiç zayıf ver

meden geri getirdikleri için kendileriyle gurur duyuyorlardı. Birkaç

hasta, döner dönmez alacakları istirahati düşünerek son bir güçle

ilerliyorlardı. Kara bir akrep tarafından sokulan bir taş işçisi sed

yeyle taşınıyordu. Yüksek ateş ve göğsündeki ağrılar askeri tabibi

Ramses küçük bir tepeyi aştı ve uzaklarda küçük bir yeşil leke fark etti.

1 Çöle en yakın tarlalardı bunlar! Naip geri döndü ve iyi haberi

Verdi. Sevinç çılgınlıkları göğsüne yükseldi.

Keskin bakışlı bir polis işaret parmağını bir kayalığa doğru uzattı.

"Minicik bir kervan bize doğru

Ramses dikkatle baktı. Önce donuk kayalardan başka bir şey

az sonra iki süvari ile birkaç eşiği fark etti.

Polis memuru:

"Olur şey değil," dedi. "Çöle kaçan hırsızlara benziyorlar. Onla

rı

Küçük bir müfreze yanlarından ayrıldı.

Az sonra iki tutsağı naibe getirdiler. Setau kıyameti koparıyor

ise bitkinlikten bayılmak üzereydi.

Setau akrep sokmuş taş işçisiyle uğraşırken Ameni,

tekrar bulacağımı biliyordum," diye fısıldadı.

18

274 CHRISTIAN JACQ

Babası ile kardeşini ilk kutlayan Şenar oldu. kaydedile

cek ciddi bir başarı elde etmişlerdi. Bu yazıyı büyük oğul yazmak is

tedi, ama Seti görevi Ramses'e verdi. Ramses, yazıyı, sözcüklerin se

çiminde titiz davranan ve üslubun zarafetine önem veren ile

birlikte yazacaktı. Sefere katılanlar, birbirleriyle yarışarcasına

korkunç bir felaketten kurtaran mucizesini anlatıyordu.

Sadece Ameni genel sevinçli paylaşıyordu. Ramses, onun üzü

tüsünü sağlığını olumsuz etkileyen yolculuğa bağladı, ama en ufak

bir kuşku kalsın istemedi.

"İçini kemiren sıkıntı nedir?"

Genç kâtip kendisini bu felakete hazırlamıştı. Sadece onu içindeki sıkıntıdan kurtarabilecekti.
"Annenden kuşkulandım ve iktidarı ele geçirmek istediğini sandım."
Ramses kakhahayı bastı.
"Aşırı derecede çalışman sana zarar veriyor dostum. Seni biraz gezmeye ve beden eğitimi yapmaya
"Bir yardım birliği göndermediği
"Firavun ile yüce eşini birbirine bağlayan görünmez bağlar olduğunu bilmiyor musun?"
bana, bir daha bunu unutmayacağım."
"Tuhaf bir ayrıntı beni şaşırttı. Neden Güzel tset bana şefkatini göstermek için gecikiyor?"
Ameni başını öne eğdi.
"O benim kadar suçlu."
"Nasıl bir kötülük yaptı?"
"Annenin komplo kurduğunu sandı ve ona karşı sert eleştirilerde ve haince suçlamalarda bulundu."
"Onu alıp getirsinler."
"Görünüşe aldandık,
"Onu alıp getirsinler."
Makyajını yapmayı unutan Güzel îset, Ramses'in ayaklarına kapandı.
affet beni!"
Saçları darmadağınaktı. Sinirden titreyen elleriyle naibin ayak bileklerine sarılmıştı.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 275
"öylesine endişelendim, öylesine azap çektim
"Annemden böylesine alçakça kuşkulanan ve daha da kötüsü adını lekelemek için bir neden gösterebilir misin?"
"Beni ağlıyordu.
Ramses onu ayağa kaldırdı, göğsüne bastırdı. Genç kız omuzlarına dayandı.
Naip ciddi bir ifadeyle:
"Kimlerle konuştun?" diye sordu.
"Önüme kim çıkarsa, onunla; hatırlamıyorum Korku
dan çılgına dönmüştüm. Seni aramaları için birlik göndermelerini istiyordum."
suçlamalar seni yüce divana çıkarabilir. Majestelerine karşı işlediğin suç kesinleşirse, sonu ya zindan ya da sürgün olur."
Güzel hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Umutsuzlukla sarıldı.
çünkü üzüntünün samimi olduğunu görüyor
Firavun döndükten sonra, yokluğunda Tuya'nın kusursuz çimde yürüttüğü ülke yönetimini yeniden ele aldı. idarenin yüksek bulunanlar kraliçeye güven duyuyorlardı. Çünkü kraliyet siyasi entrikalarla uğraşmak yerine günlük çalışmalara öncelik veriyordu. Seti hükümet merkezinden ayrılmak zorunda kalınca rahat gidiyordu, çünkü karısının kendisine ihanet etmeyeceğini ve ülkenin bilgelik ve doğrulukla yönetileceğini biliyordu. Kral elbette Ramses'e somut bir kral naipliği verebilirdi, ama etkileşimi tercih ediyor, tecrübelerini sihirli bir biçimde aktarmak istiyor, daha doğrusu oğlunu sayısız tuzağın kurulması istediği sarayın kapalı alanında yanında bulundurmaya görüyordu.
Ramses güçlü, kavrama gücü yüksek bir insandı. Hükümdarlık

yeteneklerine sahip, her türlü talihsizliğe göğüs gerecek yaradılış□
taydı, ama bir firavunun ezici yalnızlığına dayanabilecek miydi? Se□
M buna alıştıracabilmek için düşüncelerinde yolculuk yap□
öğretmeye çalışıyordu, ama Ramses'in geçmesi gereken daha
5 fôrçok merhale vardı.

276 CHRISTIAN JACQ

Tuya, tanıttı. Donup kalan genç kadın tek
kelime söylemedi ve eğilmekle yetindi. Seti ona bir an baktı ve ona
görevlerini ciddi bir biçimde yapmasını tavsiye etti. Kral karısının
evini yönetmek güvenilir ve ağız sıkı olmayı gerektiriyordu.
tari krala bakmaya cesaret edemedi çekildi.

Tuya:

"Kızcağıza sert dedi.

"Çok genç değil mi?"

"Beceriksiz birini mi almalıydım?"

nitelikleri olan bir kıza benziyor."

"Onun arzusu bir tapınağa girmek ve oradan hiç çıkmamaktı."

"Onu çok iyi anlıyorum! Sen onu korkunç bir sınavdan geçiri□

"Doğru."

"Peki amacın ne?"

"Ben de bilmiyorum. Nefertari'yi görür görmez olağanüstü bir
kişilikle karşılaştığımı anladım. Tapınağın içinde daha mutluydu,
ama onun yerine getirmek istediği başka özel bir görevi olduğunu
hissettim. Şayet yanılmışsam, o kendi yoluna gidecek."

Ramses annesine, sarı köpeği Gece Bekçisi ile boyu insana kor□
ku verecek kadar büyümüş olan aslanı Katil'i tanıttı. Naibin bu iki
arkadaşı, kendilerine gösterilen itibarı göz önünde tutarak aykırı
bir davranışta bulunmadılar. Kraliçenin özel aşçısı tarafından ka□
rınları doyuruldu, bir palmiyeğin gölgesinde, birinin başı öbürü□
nün ayaklarına gelecek biçimde uykunun tadını çıkardılar.

Tuya:

"Bu görüşme çok yararlı oldu," dedi. "Ama gerekçesi nedir?"

"Güzel

"Yoksa bozuluyor mu?"

"Çok ağır bir suç işledi."

"O kadar ağır mı?"

"Mısır kraliçesine kara çaldı."

"Nasıl?"

"Kralın yerini almak için onun kaybolmasına yardımcı olmakla
suçladı seni."

Kraliçenin haberi gülümseyerek karşılaması şaşırtmıştı.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 277

• "Saray eşrafı ile saygın hanımların hemen hemen tamamı
aynı fikirdeydi. Bir yardım ordusu suçladılar be□
oysaki ben Seti ile senin sağ salim olduğunuzu biliyordum. Ta□
pınaklarımıza ve dinsel törenlerimize rağmen çok az insan, zaman
ve mekâna bağlı olmadan insanlar arasında zihinsel bir iletişim ku□
rulabileceğini biliyor."

"Suçlanacak

"O normal bir biçimde davrandı."

"Bunca nankörlük ve haksızlık sana acı vermiyor mu?"

"insanların yasası budur. Çok şükür ki ülkeler bu yasalarla yö□
netilmiyor."

Genç bir kadın, kraliçenin sol tarafında duran bir sehpanın üze□
mektupları bıraktı ve kaçır gibi sessizce çekildi. Bir an için
da bulunması, bir ağacın yaprakları arasından süzülen güneş

«un parlaklığını andırdı.

Ramses:

bu?" diye sordu.

benim yeni

"Onu daha önce gördüm. Nasıl oldu da böylesine önemli bir görevi elde edebildi?"

bir yarışma sırasında tanıdım onu. Hator tapınağında rahibe olmak için çağrılmıştı. Dikkatimi çekti."

sen ona eğiliminin tam tersi bir görev

"Haremelerde genç kadınlarımızı değişik görevler için yetiştirirler."

"Bu kadar genç bir kişi için ne büyük sorumluluk!"

"Sen de topu topu on yedi yaşındasın. Benim gözümde olduğu gibi kralın gözünde de sadece gönül ve eylem niteliği

Ramses heyecanlandı. güzelliği başka bir dünya

dan geldiğini düşündürüyordu insana. Odanın içinde bir an buldu bir mucize anı gibi benliğine kazındı.

Tuya:

"Güzel yatıştır," dedi. "Ondan şikâyetçi olmayacağım, ama gerçeği yanlıştan ayırt etmesini öğretilsin. Şayet diline hâkim olsun."

43

Tören elbisesini giymiş olan Ramses, limanının ana iskelesinde bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu. Çevresinde Belediye Başkanı, gemicilik gözetmeni, Dışişleri Bakanı ve hatırı sayılır bir güvenlik birliği vardı. On dakikaya kalmadan on Yunan gemisi iskeleye yanaşacaktı.

Bir ara kıyı güvenliği bir saldırı olacağını sanmıştı. Mısır savaş gemilerinden bir filo hemen harekete düşmanı defetmek için gerekli düzen kurulmuştu. Ancak yabancılar barıştan yana olduklarını açıklamışlar ve Memfis'e, Firavun'un yanına çıkmak için gelmek istediklerini söylemişlerdi.

Nil ırmağını bir Mısır gemisi eşliğinde aştılar ve rüzgârlı bir günün ortasında başkente vardılar. Yüzlerce insan kıyıya yığılmış, me gelenleri izliyordu. Yabancı elçilerin vergilerini ödemek için geldikleri dönem değildi. Yine de gemilerin gösterişliliği besbelli bir zenginliğin belirtisiydi. Gelenler, Seti'ye lüks armağanlar sunacaklar mıydı?

Sabırlı olmaktaki başarısızlığım bilen Ramses, diplomasi alanındaki yeteneklerinin yetersiz kalmasından korkuyordu. Bu yabancıları karşılamak ona ağır geliyordu. barışçıl ifadeleri olan fakat sıkıcı bir konuşma hazırlamıştı. Ramses, konuşmanın ilk sözlerini unutmamıştı. Aşa'nın yanında olmamasına çok üzülüyordu. Tam bu durumun adamıydı o.

Yunan gemileri çok zarar görmüştü. Açık denize açılmadan önce büyük oranda onarım görmeleri gerekiyordu. Hatta bazılerde yangın izleri görülüyordu. Akdeniz'i geçerken korsanlarla karşılaşmış olmalıydılar.

Sancak gemisi, yelkenlerinin bir kısmı olmasına rağmen büyük bir ustalıkla manevra merdiven atıldı ve ortalığı bir sessizlik kapladı.

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 279

Gemiden ilk olarak kim inecek ve Mısır topraklarına ayak basacaktı?

Elli orta geniş omuzlu sarışın bir adam gör

ründü. Göğsüne ve bacaklarına zırh takmıştı, ama tunç miğferini

çıkarmış, barış işareti olarak göğsüne dayamıştı.

Onun arkasında, pembe bir elbise giymiş, başına soylu biri ol­
belirten bir taç takmış, beyaz tenli, uzun boylu ve güzel bir
icadın vardı.

Çift merdivenden indi ve Ramses'in önünde durdu.

"Ben Mısır krallığının naibi Ramses'im. Firavun adına size
geldiniz diyorum."

"Ben de kralı, Atreus'un oğlu Bu da

karım Helen. Lanetli kent Truva'dan geliyoruz. On yıl süren çok
zor çarpışmalardan sonra sonunda galip geldik ve kenti yerle bir et­
Arkadaşlarımdan birçoğu öldü. Bu nedenle de zaferin tadı acıya
dönüştü. Gördüğünüz gibi gemilerimden geri kalanlar da kötü du­
Askerlerim ve tayfalarım yorgunluktan bitkin düştüler.
sır bize, ülkemize dönmeden önce gücümüzü toparlamamız için
verecek mi?"

"Yanıt aittir."

"Bu üstü kapalı bir red mi?"

"Dobra dobra konuşmak

"Daha iyi. Ben bir savaşçıyım ve çok insan öldürdüm. Sizin ise
böyle birşey yaşamadığınız kesin."

, "Bilmediğiniz konularda bu kadar kesin konuşmayın."

Menelaos'un küçük siyah gözleri öfkeden parıltıyordu.

adamlarımdan birisi olsaydın senin belini kırar­

"Bereket versin ki Mısırlıyım."

Menelaos'la Ramses bakışlarıyla birbirlerine meydan okudular.

olarak Lakedaimon kralının direnci kırıldı.

"Yanıtı gemimde bekleyeceğim."

Az sayıda kişinin katıldığı konsey toplantısında kral naibinin
davranışı farklı tepkilere hedef oldu. Kuşkusuz Menelaos ve ordu­
sunun kalıntıları Mısır'a kısa ve uzun vadede tehlike
ama kral sıfatı olduğu için saygı gösterilmesi gerekiyordu. Ram­

280 CHRISTIAN JACQ

ses eleştirileri dinledi ve reddetti. O karşısında acımasız bir savaşçı­
yı, kana ve savaşa susamış, tek eğlencesi yakılan kentleri talan et­
mek olan birisini bulmamış mıydı? Böyle bir eşkıyaya konuksever­
lik göstermek ona pek uygun görünmüyordu.

Dışişleri Bakanı Meba, her zamanki ihtiyatlı tutumunu bozma­
dı.

"Naibin tavır alması bana tehlikeli görünüyor. Menelaos'u kü­
çümsememeli. Bizim dış siyasetimiz, bize karşı ittifakların kurul­
masını önlemek için, küçük olsun büyük olsun birçok ülkeyle iyi
geçinmeyi öngörür."

Ramses:

"O dalavrecinin teki," dedi. "Bakışlarında meymenet
yok."

Güven verici yüzlü, tatlı sesli, altmış yaşındaki dudak­
larında hoşgören bir gülümseme belirdi.

"Duygularla diplomasi yapılmaz. Bazen hoşumuza gitmeyenler­
le bile ticaret yapmak

Ramses:

bize ihanet edecek," diye devam etti. "Onun için ve­
rilmiş sözün hiçbir değeri yoktur."

Meba:

herhangi bir kanıt olmadan yalnızca duygulara dayanan
bir suçlama. Naibin gençliği, onu acele hükümler vermeye itiyor.
Menelaos Yunanlıdır ve Yunanlılar da hilecidir. Belki de bütün ger­
çeği söylememiştir. Bize düşen ihtiyatlı davranmak ve bu ziyaretin

gerçek nedenlerini bulmaktır."

Seti:

"Menelaos ile karısını akşam yemeğine davet edelim," dedi.

"Onların davranışı kararımızı belirleyecektir."

Menelaos, çok güzel madeni vazolar ve çeşitli ağaçlardan yapılmış yaylar armağan etti. Bu silahlar onların Truvalılara karşı yaptıkları savaşta ne denli etkin olduklarını kanıtlıyordu. kralının subayları renkli, geometrik desenlerle bezenmiş etekler ve ayak bileklerini saran ayakkabılar giymişlerdi. Saçlarının kıvrıcık örgüleri göbeklerine kadar uzanıyordu. Helen'in yeşil elbisesinden Tanrıların içkisi nektarı andıran bir

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 281

kokusu yayılıyordu. Yüzünü beyaz bir peçenin ardında gizlemişti. Tuva'nın soluna oturdu; Menelaos ise Seti'nin sağında bulunuyordu. Yunan kralı, ciddi bakışlı çehresinden etkilenmişti. Aralarındaki konuşmanın çevirisini Dışişleri Bakanı üstlendi. Vahanın şarabı Lakedaimon kralını neşelendirdi. Truva surlarının önünde geçirdiği yıllara üzüldüğünü söyleyerek yanıp yakındı. Savaşdaki kahramanlıklarını anlattı. Arkadaşı anımsadı. Tanrıların üzüldü, kavuşmak için sabırsızlandığı ülkesinin güzellikleriyle övündü. Yunancayı çok güzel konuşan Dışişleri Bakanı, konuşunun yakınmalarından etkilenmiş beniyordu.

Tuva, kendi dilinde hitap ederek:

"Neden yüzünüzü gizliyorsunuz?" diye sordu.

ben herkesin tiksintiyle baktığı bir dişi köpeğim. Benim yüzümden birçok kahraman öldü. Truvalı Paris beni kaçırdığı zaman bu delice davranışının on yıl süren bir katliama dönüşeceğini aklımın ucundan bile geçirmedi. Belki yüz kez bir fırtınanın beni götürmesini ya da azgın bir dalganın sürüklemesini istedim. Sayısız felaket Hepsini de benim özgür değil misiniz?"

Beyaz tülün altında acı bir gülümseme belirdi.

"Menelaos beni

"Mademki tekrar bir araya geldiniz, zamanla ıstıraplarınız sona erecektir."

bu kadarla

Helen'in hüznü dolu sessizliğine saygı gösterip başka bir şey sormadı.

Güzel Helen:

"Kocamdan nefret ediyorum," dedi.

geçici bir duygu olmasın?"

onu hiç sevmedim. Hatta Truvalıların galip gelmesini bile istedim.

Helen?"

burada olabildiğince uzun süre kalmama izin veriniz.

Lakedaimon'a dönmek beni

Protokol şefi olan Şenar, ihtiyat tedbiri olarak Ramses'i Menelaos'a Naip, yaşı belli olmayan, yüzü kırış

282 CHRISTIAN JACQ

uzun beyaz sakallı bir adamın yanında çok yaşlı yiyor, her yemeğin üzerine zeytinyağı döküyordu.

"Zeytinyağı sağlığın anahtarıdır, prensim!"

"Adım Ramses."

"Benimki de

"General misiniz?"

"Hayır, şairim. Gözlerim iyi görmüyor, ama hafızam mükemmeldir."

"Bir şair demek? Hem de şu ilkel yanında?"

"Rüzgârlar bana, onun gemilerinin, bilgeliğin ve yazarların topırağı doğru yola çıkacağını fısıldadılar. Yaptığım bunca yolculuktan sonra, sakın bir biçimde çalışabilmek için buraya yerleşmeyi arzu ediyorum."

"Ben Menelaos'un burada uzun süre kalmasına karşıyım."

"Ne sıfatla?"

"Kral naibi sıfatıyla."

"Çok Ve Yunanlılardan nefret ediyorsunuz."

"Ben Menelaos'dan söz ettim, sizden değil. Nereye yerleşmeyi düşünüyorsunuz?"

"Gemiden daha hoş bir yere! Daracık bir kamaradayım, eşyalarım gemi ambarında, denizcilerle bir arada olmaktan nefret ediyorum. Geminin dalgalar ve fırtınalar ilhama uygun değil."

"Benim yardımımı kabul eder miydiniz?"

çok düzgün konuşuyorsunuz.

"Dostlarımdan biri çok dil bilir. Onunla bir arada olmak öğrenmeyi bir oyuna dönüştürüyor."

"Şiiri sever misiniz?"

"Bizim büyük yazarlarımızı beğeneceksiniz."

"Şayet ortak zevklerimiz varsa, belki Şenar, Dışışleri ağzından kararını öğrenirdi. Menelaos'un Mısır'da kalmasına izin verilmişti. Gemileri onarılacak, Kral ve eşi merkezindeki geniş bir villada oturacak, askerleri Mısırlı komutanların emrinde olacak ve çok sıkı bir disipline uyacaklardı. Firavun'un büyük oğlu, Menelaos'a başkenti gezdirip tanıtmak

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 283

la görevlendirildi. Bazen dayanılması güç olan uzun günler boyunca Şenar Yunanlı'ya, Mısır uygarlığının ana çizgilerini öğretmeye ama nezaketsizliğe varan bir ilgisizlikle karşılaştı. Buna karşılık anıtlar Menelaos'u etkiledi. Tapınakların karşısındaki şaşkınlığım gizleyemedi.

, "Ünlü kaleler! Onları saldırarak ele geçirmek kolay değildir herhalde."

Şenar:

"Bunlar tanrıların dedi."

"Savaş mı?"

"Hayır, Ptah sanatkarların Sözleriyle dünyayı biçimlendiren odur. Hator ise neşenin ve müziğin

"Peki ama neden kalın duvarlı kalelere ihtiyaç duymuşlar?"

"Kutsal enerji, onu kutsal şeylere saygısı olmayan kişilerden koruyan uzmanlara edilmiştir. Kapalı tapınaklara girmek için bazı sırları öğrenmiş olmak

"Başka benim, Lakedaimon kralı, oğlu ve Truva fatihi Menelaos'un, bu yaldızlı kapılardan geçmeye hakkım izniyle bazı bayramlarda belki üstü açık avluya kabul edilebilirsiniz."

"Peki bu avluda nasıl bir sırra şahit olurum?"

olan ve yeryüzüne enerjisini yayan kurban verme törenini görürsünüz."

Şenar sınırsız bir sabır gösterdi. Menelaos'un sözleriyle davranışları pek kibarca olmasa da bu ikiyüzlü yabancı ile arasında bir yakınlık hissetti. Önsezisi, onu elde etmenin yolunun ona saygı

göstermek olduğunu söylüyordu. dönüp dolaşıp Truva'nın bozgunuyla sonuçlanan ve On yıl süren savaşa geliyordu. Düşmanın darbeleri altında ölen müttefiklerinin zalim talihine üzülüyor, Helen'nin davranışını eleştiriyor ve Homeros'un galip gelenlerin kahramanlıklarını ken başrolü ona vermesini arzu ediyordu. Şenar, Truva'nın nasıl yenik düştüğünü öğrenmeye çalıştı. Menelaos göğüs göğüse yapılan korkunç çarpışmaları ve ile kahramanların Helen'i geri almak için gösterdikleri çelik gibi latti.

284 IACQ

Şenar:

"Böyle uzun süren bir hile hiçbir rol oynamadı mı?" diye sordu.

Menelaos önce kararsız göründü, ama sonra yanıtlamayı kabul etti.

"Odysseus, kocaman bir tahta at yapılmasını akıl etti. Bu atın içine askerler saklanacaktı. Trualılar boş bulunup bu atın kentlerini sokulmasına razı oldular. Böylece onlara içerden bir baskın yaptık."

hayranlık dolu bir ifadeyle:

"Bu düşüncede sizin de payınız vardır," dedi.

"Odysseus ile konuştum,

"Eminim sizin düşüncenizi dile getirmiştir."

Menelaos, şöyle bir kasıldı.

"Olabilir tabii."

Şenar, Menelaos'un dostluğunu kazanmak için zamanının çoğunu ona harcıyordu. Ramses'i ortadan kaldırmak, Mısır tahtının tek vârisi olmak için artık yeni bir stratejisi vardı.

44

Şenar, bahçesindeki asma çardağın altında Menelaos adına şölenler düzenledi. Menelaos, çardağı saran asma dallarına ve dalların üzerindeki buğulu salkımlara hayran kaldı. Çerez olarak iri siyah üzüm tanelerinden yiyor, çeşitli otlarla hazırlanmış güvercin yahniyi, kızarmış siğir, ballı bildircin, domuz pirzolası ve böbrekle damak zevkini akıldan çıkmayacak bir biçimde tatmin ediyordu. Üzerlerine varlığı pek belli olmayan tüller giymiş müzisyen kızları seyreliyordu. Kızlar flüt ve küçük arplar çalarak konuklarını

"Mısır güzel bir ülke. Onu savaş alanlarına tercih ederim."

"Villanız hoşunuza gitti mi?"

"Gerçek bir saray! Ülkeme döner dönmez benim için bir benzerini yapmalarını emredeceğim mimarlarıma."

"Hizmetçiler nasıl?"

"Üstümüze titriyorlar."

Menelaos arzu ettiği gibi granitten bir banyo teknesi aldı. içini sıcak suyla doldurarak günde birkaç kez banyo yapmaktan hoşlanıyordu. Mısırlı kâhyası bu yöntemi sağlığa zararlı buluyor, insanın vücudunu hamlaştırdığını düşünüyordu. O da memleketlileri gibi duşta yıkanmayı tercih ederdi, ama Şenar'ın talimatına uyuyordu. Her gün masaj yapan kadın, büyük kahramanın yara izleriyle vücudunu yağlayarak ovuşturuyordu.

"Masaj yapan kadınlarınız pek uysal değiller! Bizim ülkemizde köleler böyle sorun çıkarmazlar. Banyodan sonra benim isteğime uygun olarak bedenlerini verirler."

Şenar:

köle yoktur," diye açıkladı. "Bu kadınlar, yaptıkları karşılığında ücret alan görevlilerdir."
"Köle yok mu? ülkenizin geri kaldığı bir konu!"
Bu konuda ilerleyebilmek için sizin gibi adamlara ihtiyacımız

286 CHRISTIAN JACQ

yapılmış bir tabağın içinde sunulan
bildircini elinin tersiyle itti. son sözleri iştahını kaçırmıştı.

"Ne demek istediniz?"

"Mısır zengin ve güçlü bir ülkedir elbette, ama biraz daha ileri görüşlü bir anlayışla yönetilse daha iyi olmaz mı?"

"Siz büyük oğlu değil misiniz?"

"Onun oğluyum diye kör olmam gerekmez ya?"

"Seti, korkutucu bir kişiliğe sahip. Agamemnon'un bile onunki kadar otoritesi yoktu. Ona karşı bir komplo düzenlemeyi düşününüz vazgeçin. Yüzde yüz başarısız olursunuz. Bu kral olağanüstü bir güçle donatılmış. Ben bir korkak değilim, ama onun bakışları beni de korkutuyor."

karşı komplo düzenlemekten kim söz ediyor? Bütün ulus ona büyük saygı gösterir. Ama Firavun da bir insan. Sağlığının kötüye gittiği söyleniyor."

"Şayet âdetlerinizi iyi anladıysam, onun ölümünden sonra tahta kral naibi çıkacak. Böylece her türlü veraset kavgasının önüne geçilmiş olacak."

"Şayet Ramses hükümdar harabeye çevirir. Kardeşim yönetme yeteneği olmayan biridir."

"Ona karşı çıkmak, babanızın iradesine karşı gelmek demek değildir."

"Ramses babamı yanılttı. Şayet siz benim müttefikim olursanız, gelecek sizin yüzünüze gülecek."

"Gelecek mi? Benim geleceğim, bir an önce ülkeme dönmemi gerektiriyor! Mısır bana düşünemediğim kadar konukseverlik gösterip yedirip içirmiş olsa da ben burada, elinde hiçbir iktidar gücü olmayan bir konuktan başka bir şey değilim. Bu saçma hayallerinizi unutun."

Nefertari, Helen'e Merneptah'ın haremini gezdirdi. Beyaz tenli sarışın güzel Helen, firavunların topraklarının ihtişamı karşısında hayran kaldı. Bu yorgun ve üzgün kadın, bahçelerde gezerken ya da müzik dinlerken birkaç neşeli anın tadını çıkarmaya çalışıyordu. Buradaki yaşantısına gösterilen aşırı özen, üzerinde bir ilaç etkisi yaratsa da son günlerde aldığı bir haber onu iyice kaygılandırmıştı: Yunan

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 287

gemisinin onarımı tahmin edilenden daha çabuk tamamlanmıştı. Ülkesine dönüş vakti yaklaşıyordu.

Mavi lotuslarla kaplı bir su birikintisinin kenarına oturmuş olan Helen gözyaşlarını tutamadı.

"Beni bağışlayın,

"Kendi ülkenizde size kraliçe olarak saygı göstermeyecekler

□

"Menelaos prestijini kurtaracak. Bir savaşçı karısını ne getirmek ve namusunu temizlemek için bir kenti yerle bir edip, halkını katlettiğini herkese kanıtlayacak. Oysa benim yaşantım ora da bir cehennem azabı olacak. Bu duruma düşmektense ölümü yeğlerim."

Nefertari'nin ağzından gereksiz bir söz çıkmadı. doku sanatının sırlarını açıklamaya çalıştı. Bu konuya çok ilgi duyan

Helen, birkaç sabahtan akşama kadar dokuma atölyelerinin geçirdi. En deneyimli işçi kızlara sorular sordu. Hatta en lüks biseleri dikmeye kalkıştı. Elleri bu işe çok çabuk yatmıştı ve kısa zamanda en profesyonel ustabaşılarının takdirini kazanmıştı. Bu malar ona Menelaos'u, kaçınılmaz dönüş yolunu unut
Bir akşam kraliçe Tuya'nın tahtırevanının harem kapısından içeri girdiği ana
..'•' Helen, hemen dairesine kapanmak için koştu ve ağlayarak, kendini yatağa attı. Kraliçenin gelişi, bir daha yaşayamayacağı mutluluk döneminin sona erdiğini intihar etme cesaretini gösteremediğine pişman oldu.
Nefertari tatlı bir sesle kendisiyle gelmesini rica etti.
"Kraliçe sizi görmek istiyor."
"Buradan hiçbir yere gitmeyeceğim."
bekletilmekten hoşlanmaz."
Helen, yazgısına boyun eğmekten başka bir şey yapamayacağını anladı. Bir kez daha, kaderinin başkalarının ellerinde olduğunu kavradı.
Mısırlı marangozların becerisi Menelaos'u şaşırtmıştı. Fira gemilerinin aylarca denizlerde dolaşabileceklerine dair söylenenlerin doğru olduğu anlaşılıyordu. tersaneleri Yunan olağanüstü bir çabuklukla onarmış ve eskisinden daha

288 CHRISTIAN JACQ

sağlam duruma getirmişti. kralı, sadece dikilitaşları taşımak için kullanılan altı düz tekneleri, süratli bile karışısına çıkmaktan çekineceği türden, büyük savaş gemilerini görmüş, Mısır'ın caydırıcı gücünün bir aldatmaca olmadığını anlamıştı. Kafasındaki hırçın düşünceleri atarak keyifle dönüş yolculuğu hazırlıklarını yapmaya başladı. bu konaklama eski enerjisine kavuşmasını sağlamıştı. Askerlerine iyi bakılmış, güzel yemekler yemeleri sağlanmıştı. Tayfaları yola çıkmaya hazır. Menelaos, kendinden emin adımlarla kraliçe Tuya'nın sarayına doğru gitti. Helen, Mer Ur hareminden döndükten sonra kraliçenin sarayında kalıyordu. Menelaos'u Nefertari karşıladı ve karısının yanına götürdü.
Üzerinde Mısır modasına uygun, askılı bir keten elbise bulunan Helen, biraz aykırı göründü. Bereket versin ki onu kaçırmanın düşünen başka bir Paris yoktu! Firavun'un ahlak anlayışı böyle bir davranışı yasaklıyordu. Üstelik Mısırlı kadınlar, Yunanlı kadınlardan çok daha bağımsızdılar. Harem dairelerine kapatılmıyorlar, yüzlerini açık bırakarak özgürce geziyorlar, gerektiğinde erkeklerle kafa tutabiliyorlar, üst düzey memur olabiliyorlardı. Menelaos bunu, ülkesine sokulmaması gereken kötü bir davranış olarak görüyordu.

Kocasının gören Helen, bile bile yerinden kalkmadı ve dokuma tezgâhında dokuduğu kumaştan başını kaldırmadı.

"Ben geldim, Helen."

"Biliyorum."

"Beni selamlamak zorunda değil misin?"

"Hangi sıfatla?"

Ben senin kocan ve

"Burada tek efendi

gitmek için yola çıkacağız."

"Elimdeki işi bitirmem için çok zamana ihtiyacım var."

"Kalk ve gel."

"Sen tek başına gideceksin, Menelaos."

Yunan kralı karısının üzerine yürüdü ve bileğinden tutmaya çalıştı

lıştı, ama Helen'in çektiği hançeri görünce geriledi.
"Bana saldırma, yoksa imdat diye bağırırım. Mısır'da tecavüzün cezası ölümdür."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 289

Sen benim bana

"Kraliçe Tuya, bir dokuma atölyesinin idaresini bana bıraktı. Bu benim için layık olmaya çalıştığım şerefli bir görev. Saray hanımları için elbiseler yapacağım. Bu iş beni sıkmaya başlarsa gideriz. Ama sen sabırsızlık ediyorsan git, seni engellemem."

öfkelenen Menelaos iki kılıcını ve üç mızrağını, villanın fırıncısı'nın değirmen taşı üzerinde kırdı. O güne dek böylesine bir öfke görmemiş olan hizmetçiler çok şaşırmışlardı. Şenar olaya elkoyma saydı, polis cinnet geçiren konuğu tutuklayacaktı. Firavun'un bu I yük oğlu, Yunanlı kahramanın öfkesi dinmediği sürece mesafeli durmayı yeğledi. Nihayet Menelaos'un kolu yorulunca, Şenar ona bir masrapa soğuk bira getirdi.

kralı birayı içti ve değirmen taşının üzerine oturdu.

"Şu Kim bilir bana ne oyunlar oynadı?"

i "öfkenizi anlıyorum, ama bunun hiçbir yararı olmaz. Helen islediği yaşam tarzını seçmekte özgürdür."

özgür! Kadınlara bu kadar özgürlük veren uygarlıklar hak eder!"

kalacak mısınız?"

"Seçme hakkım var mı? Helen'siz dönecek olur"

am, gülünç duruma düşerim. Halkım benimle alay eder ve bana sadık subaylarımdan biri, uyurken beni boğazlar. Bu kadın bana la zım!"

ona emanet ettiği görev yalandan verilmiş bir görev değil. Kraliçe karınızı çok beğeniyor."

Menelaos yumruğunu değirmen taşına vurdu.

"Kahrolası

"Ağlayıp sızlanmak bir çözüm değildir. Şimdi çıkarlarımız or taktır."

Yunanlı kulak kabarttı.

Şayet ben Firavun olursam, Helen'i ellerinize teslim ederim."

"Benim ne yapmam gerekiyor?"

Ramses'in safdışı bırakılması için bana yardım edin."

"Seti yıl

Dokuz yıllık hükümdarlık babamı tüketti. Mısır için kendini «da etmesi gücünün zayıflamasına yol açtı. Fazla zamanı kalmadı.

290 CHRISTIAN

Ölümünden sonra iktidarın boşaldığı ilan edilir edilmez, yas döneminde bütün gücümüzle vururuz. Böyle bir strateji hemen uygula namaz."

kolu kanadı kırılmıştı.

"Ne kadar zaman beklemek

bana, şans yüzümüze gülecek, ama tamamlamanız gerek reken bir yığın tehlikeli görev var."

koluna dayanan Homeros, naibe ayrılan saray bölü

münden üç yüz metre bahçenin ortasında iki yüz metrekare

alana inşa edilmiş yeni villasını inceledi. Bir aşçı, bir oda hizmetçisi ve bir bahçıvan ilgilenecekti şairle. Homeros, içi zeytinyağı dolu bir yığın küpün yedek bulundurulmasını istedi. Ayrıca, şarabına tat vermek için şart koştuğu anason ile kişnişin eksik edilmemesini ar zu ediyordu.

Homeros, gözleri iyi görmediği için her ağaca ve çiçeğe eğiliyor

du. Çiçeklerin çok çeşitli oluşu onu pek memnun etmiş görünmü-
yordu. Ramses, şairin, yeni yapılmış bu güzel binanın kendisine la-
yık görülmesinden pek memnun olmadığı kuşkusuna kapıldı. Ve
birden şair patladı.

"Nihayet bir limon ağacı! Bu ağaçtan uzak kalınca güzel mısra-
lar yazmak olanaksız. Limon ağacı yaradanın başyapıtıdır."
Ramses üç ayaklı bir tabure getirdi. Homeros buna memnun ol-
du.

"Bana kurutulmuş adaçayı yaprakları gönderiniz."

"Kendi kendinizi tedavi etmek için mi?"

"Anlayacaksınız. Truva savaşı hakkında ne biliyorsunuz?"

"Çok uzun sürmüş ve çok adam ölmüş."

şiirsel olmayan bir özet! Hektor'un

dile getiren uzun bir şiir yazacağım ve adını koyaca-

ğım. Şarkıları yüzyıllardan yüzyıllara aktarılacak ve insanların ha-
fızasından silinmeyecek."

Ramses, Homeros'u biraz kendini beğenmiş buldu, ama coşku-
sunu da takdir etti.

Siyah beyaz bir kedi evden çıktı ve şairin bir metre uzağında
durdu. Kısa bir duraksamadan sonra dizlerine zıplayıp mır mır et-
meye başladı.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 291

"Bir kedi, bir limon ağacı ve kokulu şarap! Hedefimde yanılma-
mışım. ada bir başyapıt

Şenar, övünüyordu. Yunan kahramanı talihine bo-

yun eğerek ondan istediği oyunu oynamayı kabul etmiş, kralın ve
rahipler sınıfının gözüne girip dostluklarını kazanmak için, Gurna
tapmağına, üzerine sarı bantlarla lotus çiçeğinin tomurcukları iş-
lenmiş anforaları sunmuştu. Bu göz kamaştırıcı eşyalar tapınağın
hazine dairesine kondu.

Mısır'da daha uzun süre kalmak zorunda olduklarını bilen Yu-

denizcilerle askerler banliyölerine yerleşerek, yiye-

cek maddeleri karşılığında mücevher, koku ve merhem de-ğiş- tokuş

ederek ticaret yapmaya hünelerlerini gösterebile-

cekleri küçük dükkânlar ve atölyeler açmalarına izin verdi.

Subaylarla seçkin askerler Mısır ordusuna girdiler. Kamu yararı

na işlerde çalışanlar memur olacaklardı. Kanalların bakımı, bentle-

rin tamiri gibi işler onları bekliyordu. Çoğunluğu evlenecek, çocuk

olacak ve kendi evlerini kuracaklardı. Seti de, Ramses de

varlığından hiç endişe duymuyorlardı. Oysa ki yeni bir

ilkinden çok daha etkili bir biçimde yerini almıştı.

Menelaos, Helen'i kraliçe Tuya'nın yanında bir kez daha gördü

Ve karısına son derece saygılı bir biçimde davrandı. Bundan sonra,

karısının istediği zaman görüşebilecekler ve hiçbir biçimde karısını

etmeyecekti. Helen kocasının ciddiyetine inanmamakla

birlikte, Menelaos'un ağa düşmüş vahşi bir hayvan gibi kımıldaya-

cak halinin kalmadığını fark etti.

kralı, güzel bir girişimde daha bulundu: Ramses'in

hıncını olabildiğince yumuşatmak. Aralarındaki görüşme resmi bir

havaya büründü ve iki tarafın da bir taşkınlık yapmasına gerek kal-

önemli bir konuk olan Menelaos, sarayın gerektirdiği kural

uyacak ve naiple ilişkilerini en iyi şekilde sürdürmeye çalışa-

Ramses'in soğukluğuna rağmen açık bir çatışma tehlikesin-

den böylece Şenar ve Yunanlı dostu, sessiz sessiz

örüyorlardı.

Bakımlı yüzü, düzgün kesilmiş küçük bıyığı, manikürlü

Şenar'ın gemisindeki kamarada ikram edilen biranın ta-

çıkarıyordu. Anlaşmalarına göre bu buluşmalar gizli tutulacaktı.

Şenar, kral Menelaos ile Helen'nin gelişlerinden söz etti, ama genç diplomattan kuşkulandığı için, planlarından hiç söz etmedi. durum nasıl gelişiyor?"

"Giderek Küçük prenslikler birbirleriyle didişiyorlar.

Her küçük kral, yönetimin kendisinde olması koşuluyla bir federasyon kurmayı hayal ediyor. Bu bölünme bizim

ama uzun sürmez. Meslektaşlarımdan tam aksine, Hititlerin, gözünü iktidar hırsı bürümüşlerle yaşantılarından memnun olmayanları

kendi bayrağı altında toplayacağını o zaman

Mısır büyük bir tehlike ile karşı karşıya kalacak."

"Peki bu tehlike ne zaman baş gösterir?"

"Birkaç yıl yarar sağlamayan konuşmalar ve pazarlıklar yapılacaktır."

haber verilecek mi?"

"Doğrudan haber verilmeyecek. Büyükelçilerimiz geri kafalı insanlar, hiçbiri geleceği sezecek yeteneğe sahip değil."

"Önemli haberleri elde edebilecek durumda mısınız?"

"Henüz değil, ama olayları ve kişileri perde arkasından yöneten kimselerle sıkı dostluklar kurdum ve onların açıkladığı sırlardan çok yararlandım."

"Dışişleri Bakam Meba, bana çok yakınlık gösterdi. Hemen hemen dost işbirliğimiz sürecektir, terfinizi sağlamak için girişimde bulunacağım."

tertemiz bir ününüz var. Oralarda, Ramses'in adı bile geçmiyor."

"Önemli bir gelişme olursa, beni hemen bilgilendirin."

45

hükümdarlığının bu onuncu yılında, Ramses'e kararlı bir adım attırmak istiyordu. Naip on sekiz yaşında olmasına rağmen, sırlarına ermeden hükümdarlık yapamazdı. Firavun bekler, oğlunun olgunlaşmasını görmek isterdi, ama belki de buna yetmeyecekti. Bu nedenle, böyle bir girişimin delikanlı dengesini bozabileceğini bile bile Seti onu, Abidos'a götürmeye verdi.

Burada Seti, Tanrı Set tarafından öldürülen Osiris'in en büyük tapınağını yaptırmıştı. Set'in adını kullanarak korkunç yok etme gücünü kendisinde toplamış olan Firavun, gücü diriltici bir güce dönüştürmüştü; Katil Set, ölümü yenen ışıktan gövdesini sırtında taşıyordu artık.

Babasının arkasından yürüyen Ramses, ilk anıtsal kapısından rahip ellerini ve ayaklarını taş bir havuzun içinde te

Bir kuyunun önünden geçtikten sonra kapalı tapınağın

cephesini gördü. Burada, her kralın Osiris kılığında heykelleri vardı i hepsinin de önünde, çiçek demetleri ve içi erzakla dolu sepetler duruyordu.

Seti:

ışık ülkesi," diye açıkladı.

Lübnan sedirinden yapılmış ve, alaşımı ile kaplan

kapılar geçilmez gibi görünüyordu.

gitmek ister misin?"

Ramses razı oldu.

; Kapılar açıldı.

Beyaz elbiseli, kafası kazınmış bir rahip Ramses'i eğilmeye

Gümüş zemin üzerinde yürür yürümez Ramses, buhur kokulu farklı bir dünyaya götürüldüğünü hissetti. yedi küçük tapınağın her birinin önünde bulunan, laât'ın heykelciğini kaldırdı. Bu heykelcikler o tapınağa ya sunuları simgeliyordu. Sonra Firavun, oğlunu ataların kori

294 CHRISTIAN JACQ

doruna götürdü. Orada, birleştiren bu yana, yönetmiş olan firavunların adları kazınmıştı.

Seti:

"Onlar öldü," dedi, "ama onların devam ediyor. Sadece düşünceni besleyecek ve davranışlarına yön verecek. Dünya durdukça bu tapınak da duracak. Burada tanrılarla iletişim kuracak ve onların sırlarını öğreneceksin. Onların yaşadığı bu yeri koru ve yarattıkları yaşat."

Baba ile oğlu hiyeroglif sütunlarını okudular. Bu yazılar firavunlara yeni tapınak planları yapmalarını ve zamanın başlangıcından beri var olan bu hükümdarlık görevini sıkı sıkıya korumalarını emrediyordu. Sunakları güzel ve süslü olduğu zaman memnun oluyor ve onların mutlulukları da yeryüzünü aydınlatıyordu.

Seti:

"Atalarının adı sonsuza dek yıldızlı göğe yerleşmiştir. Onların döneminde yazılan yıllıklar milyonlarca yılı içinde barındırır. Ya sa'ya göre yönet. Yasa'yı yüreğinin içine yerleştir, çünkü o hayatın her türlü biçimini tutarlı kılar."

Bir sahne Ramses'i şaşırttı. Orada Ramses, yarı vahşetle ve vahşi bir boğayı avlayan bir delikanlı olarak gösterilmekteydi! Heykeltıraşlar, Ramses'in kaderinin değiştiği anı ölümsüzleştirmişler. Her müstakbel kral, içine çekildiği büyük yazgının farkında olmadan böyle bir anı yaşamıştı.

Seti ile Ramses tapınaktan çıktılar ve üzerinde ağaçlar bulunan küçük bir tepeye doğru yürüdüler.

mezarı. Onu görmek pek az kişiye nasip olmuştur."

Birçok basamak inip yeraltına girdiler ve yüz metre uzunluğunda da tonozlu bir koridordan geçtiler. Duvarlar, öteki dünya kapılarının adlarını gösteren metinlerle ilerledikleri koridorun sola doğru yaptığı ani dönüşü geçince olağanüstü bir anıtlarla karşılaştılar: Etrafı suyla çevrili bir adayı andıran toprağın üzerindeki on sütun bir tapınağın çatısını taşıyordu.

"Osiris her yıl, sırlarının kutlanması sırasında bu büyük mezar da yeniden dirilir. Burası enerji okyanusundan çıkan ilk tepenin bir eşiğidir. Bir'in iki olduğu ve binlerce şekle girdiği halde koruduğu yerdir. Bu görünmeyen okyanustan Nil, su taşır."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 295

ması, kırağı, yağmur ve kaynak suları doğar. O dünyamızı çevreler, evreni kuşatır. Güneşin kayığı onun içinde yüzer. Düşüncen bu su dalsın, görünen dünyanın sınırlarını aşsın ve gücünü, başlangıcı sonu olmayandan alsın."

Ertesi gece Ramses, Osiris'in sırlarını öğrendi.

Görünmez okyanustan gelen serin suyu içti ve yeniden dirilen Osiris'in gövdesinden gelen fışkıran buğdayı yedi. Sonra, ince bir keten elbise giydi ve çakal maskesi takmış bir rahibin kılavuzluğunda, sadık kulların yürüyüşüne katıldı. Set'in kötülük ortakları kesti. Onları öldürmeye ve Osiris'i ortadan kaldırmaya çalışmışlardı. Korku verici bir müziğin eşliğinde dinsel bir kavga başladı. Ramses, Osiris'in oğlu ve halefi olan rolünü üstlendi.

Kral naibi, ışığın çocuklarına karanlığın çocuklarını için izin verdi. Ne yazık ki bu çarpışma sırasında Osiris bir darbe aldı.

Sadık kullar Osiris'i hemen kutsal tepeciğe taşıdılar ve cenaze başında beklemeye başladılar. Bunların arasına büyük büyücü rolünü üstlenen Tuya ve rahibeler de katıldı. Dualarının yar dağınık vücudunun parçalarını bir araya getirip ölmüş tanrıyı dirilttiler.

Ramses, o gece sarfedilen her sözü yüreğinde saklayacaktı. Ayini sanki annesi değil, bir tanrıçaydı. Ramses, yeniden dirilme en derinine inmiş, zaman zaman insanların dünyası ile bağlantıyı kaybettiğini ve öbür dünyanın içinde eriyip gittiğini his Ama bu garip savaştan galip çıkmış ve gövdesi ruhuna bağlılığını korumuştur.

Ramses, Abidos'da birkaç hafta kaldı. Çok büyük ağaçlarla çev kutsal gölün kenarında dinsel düşüncelere daldı. Dinsel oyunlar bu gölde Osiris'in kayığı yüzüyordu. Bu kayık insan eliyle ışığın gücüyle bir araya getirilmişti. Ramses, tanrının yanında saatler geçirdi. Bu merdivenin yakınına, mahkemesinde ruhları dürüst bulunan ölümlerin mezar taş W Bu ruhlar, insan başlı bir kuş kılığına girerek, Abi hacca rahiplerin adaklarından yararlanıyorlardı. içinde altın, gümüş, kraliyet keteni, heykeller, kutsal yağlar, tüt

296 CHRISTIAN JACQ

şarap, merhemler ve vazoların bulunduğu tapınak hazinesi onun için açıldı. Ramses, Abidos topraklarından gelen er konduğu ambarlarla ilgilendi ve bu erzak halka dağıtılmadan önce yapılan kutsallaştırma ayinine katıldı. Sığırlar, yağlı inekler, danalar, keçiler ve kümes hayvanları da bu ayine dahildi. Bazı hayvanlar tapınağın ahırlarına, çoğunluğu da civar köylere geri dönüyorlardı.

Seti'nin hükümdarlığının dördüncü yılında ilan edilen bir kararnameye göre tapınak için çalışan herkes görevini bilmek ve asla bu görevi terk etmemek zorundaydı. Bu nedenle Abidos arazisinde çalışan herkes iktidarın aşırılıklarından, angaryalardan ve başka yükümlülüklerden korunacaklardı. Vezir, yargıçlar, bakanlar, belediye başkanları ve üst düzey görevlilerin bu kararnameye uymaları ve kararnameyi aynen uygulamaları ister gemi, ister eşek, ister arazi söz konusu olsun, Abidos'un herhangi bir mülkü başkasına verilemezdi. Böylelikle rençperler, bağcılar ve bahçıvanlar Firavun ve Osiris'in çifte himayesinde barış içinde yaşıyorlardı. Herkes görüp duysun diye Seti, bu kararnamesini Nubya'nın tam kalbinde yer alan duvara kazdırmıştı. 2.80 metre reye 1.56 metre büyüklüğünde olan bu yazıt, hiç kimsenin gözünden kaçacak gibi değildi. Herhangi bir kimse tapınağın topraklarını değişikliğe uğratmayı ya da hizmetçilerinden birinin görevini değiştirmeyi düşünecek olursa iki yüz sopayla cezalandırılır ve burnu ile kulakları kesilirdi.

Tapınağın günlük yaşantısına katılan Ramses, kutsal dünya ile ekonomik dünyanın, her ne kadar farklı olsalar da, aslında birbirlerine çok bağlı olduğunu gördü. Firavun, tapınağın en içinde, kutsal varlıkla düşünce ve duygu ortaklığı kurduğu zaman, artık onun için maddi dünya yok oluyordu. Ancak böyle bir tapınak yaptırarak bilmek için mimarlara ve tanrılara güzel şeyler sunmak için de, tarlalarında çalışan köylülere ihtiyacı vardı. Tapınakta mutlak gerçek diye hiçbir şey öğretilmiyor, hiçbir dini inanç, bağnazlığın dar kalıplarına kapatılmıyordu. Görünürde

cansız taştan yapılmış bu tapınağın içinde manevi enerji cisimleniyor, insanı değiştiriyor ve kutsallaştırıyordu. Mısır toplumunun kalbi olan bu yer, Firavun'u tanrıya bağlayan sevgiyle yaşıyor ve insanlara bu sevgiyle hayat veriyordu.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 297

Ramses, birçok kez ataların bulunduğu koridora girdi ve Maat uygun olarak ülkeyi kurmuş olan kralların adım çizdi. Tapınağın yanında ilk hanedanlık döneminin hükümdarlarının bulunuyordu. Burada onların, sonsuzluk konutlarında duran mumyaları değil, görünmez ölümsüz bedenleri dinleniyordu. Bu görünmez ve ölümsüz gövdeler olmasaydı Fira hiçbir varlığı olmazdı. Birden yükleneceği görev Ramses'e ezici göründü. Hayatı güçlü bir ateşle coşan, ama bu devlerin halefi olacak kadar yeteneği on sekiz yaşında bir delikanlıydı! Bugün Seti'nin oturduğu tahta çıkma cesaretini nasıl gösterebilecekti? Bu görevin ağır nasıl

Ramses hayal kurarak kendini avutmuştu. Abidos onu gerçeğe yüz yüze getirmişti. Babasının onu buraya getirmesinin asıl nedeni buydu. Bu tapınaktan daha iyi başka ne ona küçüklüğünü bilirdi?

Naip tapmaktan çıktı ve Nil ırmağına doğru yürüdü. dönme anı gelip çatmıştı. Güzel ile evlenmenin, dostlarıyla eğlence ve babasına kral naipliği görevinden vazgeçtiğini bildirirken zamanı gelmişti. Mademki ağabeyi hükümdar olmayı bu kadar istiyordu, onu engellemenin ne anlamı vardı? Düşüncelere dalmış olan Ramses yolunu şaşırdı, aşağılara, Nil kıyısına kadar ulaştı. Önüne çıkan kamışlardan rahatsız oldu, onları araladı ve birden onu gördü. Sarkık uzun kulakları, kalın bacakları, dik sakalı, uçları keskin ve miğfere benzeyen boynuzlan ile vahşi boğa gözlerini ona dikmiş, dört yıl önceki gibi karşısında duruyor. Ramses gerilemedi.

Doğanın en üstün gücünü kullanan ve hayvanların kralı olan bu boğa onun yazgısını belirleyecekti. Boğa üzerine saldırırsa, onu ve ayaklarının altında çiğneyecekti. Mısır sarayı da prensin eksildiğini görünce, onun yerine bir başkasını atıyordu, Şayet boğa hayatını başıslayacak olursa artık bu hayat kendine ve Ramses bu başışa layık olduğunu göstermeye çalışıyordu.

46

Menelaos birçok ziyafete ve eğlenceye onur konuğu olarak davet ediliyordu. Helen de onun görünmeyi kabul ediyor, herkesin beğenisini kazanıyordu. Yunanlı erlerle denizciler ise halkın arasına giriyor, ülkenin yasalarına saygılı davranıyor, göze batmıyorlardı.

Bu başarı Şenar'ın saygınlığını Saray halkı onun diplomasi alanındaki yeteneklerini takdir ediyordu. kralına karşı duyduğu düşmanlığı gösterişli bir biçimde açığa vuran naibin davranışı üstü örtülü olarak eleştiriliyordu. Ramses esneklikten yoksundu ve görgü kurallarım hiçe sayıyordu. Bu da onun hükümdarlık etmeye elverişli olmadığını gösteren bir kanıt değil miydi? Haftalar boyunca Şenar kaybettiği alanları yeniden ele geçirmekle uğraştı. Kardeşinin, Abidos'da kalması ve böylelikle uzun süre başkentten uzakta olması ortalıkta istediği gibi at koşturmasını sağlıyordu. Elbette Şenar naip unvanını ama bir naip kişiliğine sahip değil miydi?

Seti'nin kararına hiç kimsenin karşı çıkmamasına rağmen bazıları onun naip seçiminde yanılmış olabileceğini düşünüyorlardı. Ramses, Şenar'dan çok daha yakışıklıydı, ama bu başında bulunmasına yeter miydi? Henüz oluşmuş bir muhalefet yoktu, ama sessiz bir itiraz gittikçe büyüyecek ve sırası geldiğinde, Şenar'a destek sağlayan birçok şeyden biri olacaktı. Kralın büyük oğlu dersini unutmamıştı: Ramses, yabana atılacak bir hasım değildi. Onu yenmek için aynı anda birkaç cepheden saldırıya geçmeli, nefes almasına fırsat vermemeliydi. Bu yüzden Şenar, yılmadan çalışıyor, adımlarını büyük bir sabırla atıyordu. Planının esaslı bir aşaması tamamlanmıştı bile: Yunanlı sübbeli, kral sarayının güvenliğini sağlamakla görevli muhafız kıtasına kabul edilmişlerdi. Önceden göreve alınmış öteki paralı askerler onların dostu olacak ve yavaş yavaş, karar günü geldiğinde, yararlıla-

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 299

nılabılır bir birlik oluşturacaklardı. Hatta belki de içlerinden biri naibin kişisel muhafızları arasına girecekti! Menelaos'un desteğiyle ondan yararlanacaktı.

kralı geldiğinden beri, gelecek giderek daha bir iç açıcı oluyordu. Geriye, kralın sağlık durumu hakkında daha ciddi haberler elde edebilmek için kralın tabiplerinden birini yoldan çıkarmak kalıyordu. sağlık durumu pek iyi görünmüyordu, ama yalnızca görünüme bakarak bir karar almak insanı yanlış bir değerlendirmeye itebilirdi.

Şenar, babasının birdenbire gitmesini istemiyordu, çünkü savaş planı henüz tam anlamıyla olgunlaşmamıştı.

Akıl havalarda olan Ramses'in sandığının tam aksine, zaman Şenar lehine çalışıyordu. Şayet kader, Şenar'ın ağır ağır ördüğü bu içine Ramses'i düşürecek olursa, naip boşulup ölecekti.

Limon ağacının dibinde oturan Homeros'un dikte ettirdiği ilk bölümünü yeniden okuyan Ameni duygularını:

"Güzel," diye açıkladı.

Gür, ak saçlı şair, Ameni'nin açıklamasında gönülsüz bir hava sezdi.

"Eleştirdiğin bir yer mi var?"

"Sizin tanrılarınız insanlara çok benziyor." da öyle değil mi?"

"Yazarların öykülerinde bazen öyledir, ama bunlar sadece eğlence amaçlıdır. Tapınak öğretisi ise daha farklıdır."

"Sen, genç bir kâtip olarak ne bilebilirsin ki?"

"Gerçekten çok az şey bilirim, ama tanrıların yaratıcı güçler olduğunu ve enerjilerinin uzmanlar tarafından özenle kullanılması gerektiğini biliyorum."

"Ben bir destan yazıyorum! Senin dediğin tanrılar benim anlattığım hikâyeye uygun karakterler olamaz. Hem hangi kahraman bir Patroklos'u geçebilir? Onların maceralarını öğleştikten sonra, başka hiçbir şey okuyamayacaksın!"

•'Ameni kendi düşüncelerini açığa vurmadı. Homeros'un coşkuyla Yunan şairlerinin önüne uygun düşüyordu. Klasik Mısırlı ya da katliamlardan söz etmektense, bilgelik üzerinde durmayı Ama yaşlı bir konuğu eğitmek ona düşmezdi.

300 CHRISTIAN JACQ

Homeros:

"Naip beni çoktandır görmeye gelmiyor," diye

"O şimdi

tapınağında mı? Orada büyük sırların öğrenildiği ileri sürülüyor."

"Evet, doğru."

"Ne zaman dönecek?"

"Bilmiyorum."

Homeros, omuzlarını Anason ve kişnişle kokulandırılmış başdöndürücü şarabından bir kupa içti.

"Yoksa dönmemek üzere sürgüne mi gönderildi?"

irkildi.

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Demek istediğim şu: Firavun, oğlunun ülkeyi yönetmek konusunda yeteneksiz olduğunu görerek düş kırıklığına uğramış ve onu, Abidos tapınağında, dünyadan elini eteğini çekmiş bir rahip yapmış olabilir. Sizin gibi dinine düşkün bir ulus için, tedirginlik yaratıtan bir insandan kurtulmanın en iyi yolu bu değil mi?"

Ameni çökmüştü:

Homeros'un söyledikleri doğruysa, Ramses'i bir daha göremeyecekti. Arkadaşlarına danışmak isterdi, ama Musa Aşa Asya'da ve Setau da çöldeydi. Tek başına, kaygılar içinde, kendini işine vererek eski sakinliğini bulmaya çalıştı.

Çalışma arkadaşları bürosuna yığınla olumsuz rapor bırakmışlardı. Derinleştirilmiş araştırmalara rağmen, kötü mürekkep kalıplarını üreten atölyenin sahibi hakkında hiçbir ipucu bulunamamıştı. Kralla oğlunu Asuan'a çeken mektubun yazarı da bulunamadı. Genç kâtip adamakıllı öfkelenmişti. Neden bunca araştırma sonuçlanıyordu? Suçlu mutlaka bir iz bırakmış olmalıydı, ama hiç kimse bundan yararlanmıyordu! Ameni yere bağdaş kurup oturdu ve dosyaları, ilk bulgulardan itibaren gözden geçirmeye başladı.

adının sonundaki R harfi bulunan senedi yeni den eline alarak, aradıkları gizemli adamın hangi amaçla davranabileceği hakkında bir varsayımda bulundu. Bu varsayım daha sonra, mektuptaki yazıyı tanıdığı anda kesin bir bilgi haline dönmüştü.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 301

Şimdi her şey açıktı, ama Ramses, hayatının sonuna kadar tapınağa kapatıldığı için gerçeği öğrenemeyecek ve suçlu mayacaktı.

Bu haksızlık genç kâtibi isyana sürükledi. Bu alçak adamı mahkeme huzuruna çıkarmak için dostları ona yardım edecekti. Genç kraliçenin kendisini hemen kabul etmesi için ısrarla yanında bekledi. Kraliçe Tuya, Hator tapınağının başkisiyle bir dinsel törenin hazırlıkları konusunda konuştuğu için, genç kadın sabretmek zorunda kaldı. Çok sinirlenmişti, keten kollarını dişleyip duruyordu. Sonunda elbisesini yırttı. Nihayet Nefertari kabul salonunun kapısını açtı. Güzel Iset'in sürçtü ve kraliçenin ayaklarının dibinde secdeye kapandı.

"Majeste, bu duruma el atmanız için yalvarıyorum!"

"Ne gibi bir felaket geldi başınıza?"

"Ramses tapınağa kapatılmak isteniyor, bundan eminim! Böyle ağır bir biçimde cezalandırılmasını gerektirecek ne yaptı?"

Tuya, Güzel Iset'i yerden kaldırdı ve arkılığı alçak bir sandalyeye oturmasını rica etti.

"Bir tapınakta yaşamak size bu kadar korkunç mu görünüyor?"

on sekiz yaşında! Sadece yaşlı bir insan böyle bir hoşlanabilir. Onun yaşında Abidos'a

"Kim söyledi bunu size?"

"özel sekreteri

"Oğlum şu anda Abidos'da, ama orada tutsak değil. Geleceğin firavunu, Osiris'in sırlarına alışmalı ve bir tapınağın işleyişini ayrıntılarına varıncaya kadar öğrenmelidir. Eğitimi sona erince geri dönecek."

Güzel rahatlamıştı, ama kendini gülünç duruma düşmüş hissetti.

Omuzlarına bir şal alan Nefertari, her sabah olduğu gibi herkesin ten önce kalkmıştı. yapılacak çeşitli işlerle ve kraliçenin meşgul oluyordu. Kraliçenin ev işleri çok çalışmayı an dikkatli olmayı gerektiriyordu. Nefertari, arzu ettiği rahatsız dinsel yaşantısından çok uzak kalmış, Tuva'nın isteklerine uyum sağlamıştı. Çünkü kraliçeye karşı sonsuz bir hayranlık

302 CHRISTIAN JACQ

Başkasına karşı olduğu kadar kendisine karşı da sert davranan ve yüceliğine tutkun, geleneksel değerlere olan Tuva, yeryüzünde tanrıça Maât'ı temsil ediyordu ve doğru manın zorunluğunu durmaksızın hatırlatıyordu. Kraliçenin bu önemli rolünü sezen Nefertari, kendi görevinin de sadece sıradan günlük işlerle sınırlı olmadığını idaresi altındaki kraliçenin seçkin kişiliğini yansıtmalıydı. Hiçbir yanlış adım affedilemezdi.

Mutfak boştu. Hizmetçiler odalarında tembellik ediyorlardı herhalde. Nefertari her birinin kapısını tıkladı. Ama hiçbir yanıt alamadı. Kuşkuyla düştü. Bir bir kapıları açtı. Hiç kimse yoktu.

Her zaman disiplinli ve özenli olan bu ne olmuştu acaba? Ne bayramdı ne de seyran. Çok beklenmedik durumlarda bile onların yerlerine geçen yedek görevliler hizmeti aksatmazlardı. Taze ekmek, pasta, süt olmaları gereken yerde değillerdi ve on beş dakikaya kadar kraliçe kahvaltısını edecekti!

Nefertari ne yapacağını bilemez duruma düşmüştü. Büyük bir felaket çökmüştü sarayın üzerine.

Değirmene doğru koştu. Belki kaçaklar bazı yiyecekleri oraya bırakmışlardır diye düşündü, ama buğday tanelerinden başka bir şey yoktu. Buğdayı öğütmek, ekmeği hazırlamak, fırında pişirmek çok zaman alırdı. Tuva haklı olarak kâhyasını, işini savaştırmak ve tedbirsizlikle suçlayacaktı. Arkasından da hemen kovulacaktı.

Küçük düşmekle kalmayacak, kraliçeyi terk etmek zorunda kalacağı için çok üzülecekti. Bu durum, kraliçeye karşı duyduğu sevginin derinliğini hissettirmişti. Ona bir daha hizmet edememek büyük bir acı olacaktı. Ağırbaşlı bir ses:

"Bugün hava çok güzel olacak," dedi.

Nefertari yavaşça döndü.

"Siz, kraliyet burada..."

Ramses sırtını duvara dayamış, kollarını kavuşturmuştu.

"Burada bulunmam yakışıklı mı kaçıyor?"

"Hayır,

"Annemin sabah kahvaltısına gelince, içiniz rahat etsin. Hizmetçileri kahvaltayı tam zamanında hiçbirini göremedim!"

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 303

"En sevdiğiniz özdeyiş şöyle değil miydi: mükemmel söz, yerinde gizlidir; ama gene de o, değirmende hizmetçi yanında

"Beni buraya çekmek için hizmetçileri evden uzaklaştırdığınızı düşünebilir miyim?"

"Tepkinizi daha önceden sezmiştim."
"Sizi memnun etmek için buğday öğütmemi mi arzu edersin Nefertari. Benim arzu ettiğim mükemmel bir söz."
"Sizi düş kırıklığına uğrattığım için üzgünüm: Bende öyle bir
"Bense tam tersini düşünüyorum."
Nefertari güzel ve pırıl pırıldı. Bakışlarında tanrısal suların de
vardı.
"Belki açıksözlülüğümü kınayacaksınız, ama sizin şakanızı kötü söylemeliyim."
Naip kendine güvenini kaybetmiş gibiydi.
"O mükemmel söz,
"Herkes sizin Abidos'da olduğunuzu sanıyordu."
döndüm."
"Ve ilk işiniz, kraliçenin hizmetçilerini parayla ayartıp benim alt üst etmek
"Nü kenarında vahşi bir boğayla karşılaştım. Yüz yüzeydik. Beni hayatım onun boynuzlarının uçundaydı. Gözlerini bana dikip f sırada çok önemli kararlar aldım. Mademki beni öldürme öyleyse ben yeniden kendi kaderimin efendisi olacağım."
"Sağ kurtulduğunuz için pek memnun oldum ve kral olmanızı dilerim."
"Bu annemin fikri mi, yoksa sizinki mi?"
"Yalan söylemek âdetim değildir. Gidebilir miyim?"
"Yeşil taştan da değerli olan bu söze siz sahipsiniz Nefertari! O sözü ederek beni mutlu eder misiniz?"
Genç kadın eğildi.
t "Mütevazı bir Mısır
Kadın doğruldu. Bakışları gurur doluydu. Asaleti göz kadar büyüktü.

304 CHRISTIAN JACQ

"Kraliçe sabah görüşmemiz için beni bekliyor. Geç kalmam çok ciddi bir hata olur."
Ramses onu kollarının arasına aldı.
"Benimle evlenmeyi kabul etmen için ne yapmam gerekiyor?"
Nefertari, tatlı bir sesle:
"Bana sormanız yeter," diye yanıt verdi.

47

Seti, hükümdarlığının onuncu yılına, devasa büyüklükteki Gize kurban verme töreninde bulunarak başladı. Keops, Kefren ve adındaki firavun piramitlerinin inşa edildiği yay bekçiliğini yapıyordu bu sfenks. nedeniyle, hiçbir davetsiz konuk, bütün ülkenin enerji kaynağı olan bu alana gire kral naibi sıfatıyla, dev heykelin önündeki küçük tapı nağa babasıyla birlikte girdi. Yere yatmış kral başlı bir aslan biçindeki bu heykelin gözleri göğe bakıyordu. Heykeltıraşlar, bir dikilitaş taşın üzerinde Tanrı Set'in hayvanı yenisi temsil edilmişti. Bu çöl hayvanının simgelediği güçlere karşı savaşı başlıca görevi, bu simgesel av sahnesiyle gösterilmiş oluyordu: Kargaşa yerine düzeni kur Bu eski kent Ramses'i etkiledi. Oradan yayılan güç, vücudunun hücrelerine işledi. Abidos'un uyandırdığı dinsel saygı ve içtenlik sonra, Gize, her yerde hazır olan görünmez güç var olduğunu doğrulayan en parlak kanıttı. Bu güç hayvanlar âleminde kendine simge olarak vahşi boğayı seçmişti. Burada şey sonsuza kadar sürecekti ve piramitler zamanı tüketecekler Ramses:

Onu Nil'in kenarında gördüm," dedi. "Yüz yüzeydik ve bana, flk kez görüyormuş gibi

Seti:

Naipliği, krallığı reddetmek istiyordun," dedi, "ama boğa seni Babası düşüncelerini okuyordu. Belki de Seti, sorumluluklarını iyi anlaması için vahşi boğa kılığına girerek karşısına çıkmıştı. Abidos'un bütün sırlarını çözemedim, ama bu uzun inziva ba I esas sırrın, hayatın bağrında olduğunu öğretti."

rf

CHRISTIAN JACQ

sık sık git ve bu tapınağa göz kulak ol. Osiris'in sırlarını ülkenin dengesini koruyan en önemli anahtarlardandır o sırlar."

lid "Başka bir karar aldım."

"Annen uygun görüyor. Ben de."

Delikanlı sevincinden sıçramak istedi, ama bulunduğu durum onu frenledi. Bir gün o da Seti gibi, insanların düşüncelerini okuyabilecek miydi acaba?

Ramses, hiç bu denli coşkulu görmemişti.

"Her şeyi biliyorum ve onun kim olduğunu öğrendim! inanma

yacaksın, ama hiç kuşku Bak, iyi bak!"

Genelde çok titiz olan kâtip, papirüs, yazı tahtaları ve kireç parçalarından oluşmuş dağınık bir eşya yığınının arasından çıkmıştı. Bir sonuca varmadan önce, bir aydan beri yığılmış olan bu belgele rin hepsini tekrar tekrar incelemişti.

"Evet," diye kesin konuştu, "suçlu ve bu da onun

Arabacı ve seyisle arasındaki bağlantıyı da kurmayı başardım. Anlı yor musun, Ramses? Adam aslında hem bir hırsız hem de bir katil miş! Onu böyle davranmaya iten neydi acaba?"

Önce buna inanamayan naip sonunda gerçeği kabul etmek zorunda kaldı. mükemmel bir iş becermişti. Hiçbir kuşkuya yer yoktu.

"Bunu kendisine soracağım."

Ramses'in ablası Dolant ile daha da şişmanlayan kocası Sari, vil lalarının bahçesindeki havuzda oynayan balıkları besliyorlardı. Dolant'ın suratından düşen bin parçaydı. Sıcak oriu çok yoruyor ve yağlı vücudunun salgıladığı terleri artırıyordu. Doktorunu ve mer hemlerini değiştirmesi gerekiyordu.

Hizmetçilerden biri Ramses'in geldiğini haber verdi.

Kardeşini kucaklayan Dolant:

"Sonunda bize saygı duymaya başladın!" dedi. "Sarayda herkes senin her şeyden elini eteğini çektiğini düşünüyordu biliyor musun?"

"Saray çoğu kez yanılır, ama ülkeyi o yönetmez."

Ramses'in ses tonundaki ciddiyet şaşırttı. Genç

"

:A .

f

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 307

prens değişmişti. Konuşan yeniyetme bir delikanlı değil,

"Kocamı ambarların yönetimine atamak için mi geldin?"

"Buradan gitsen iyi olur,

Dolant alındı.

"Kocamın benden gizlisi yoktur," dedi.

"Bundan emin misin?"

"Eminim."

Sari'nin her zamanki neşeli hali kaybolmuştu. eski gergin ve endişeliydi.

• "Bu yazıyı tanıyor musunuz?"

fe Ramses onlara, Seti ve kendisini Asuan götüren gösterdi.

Ne Sari, ne de karısı yanıt verdi.

"Bu mektubun imzası sahte, ama yazının kimliği saptanabiliyor:

Bu yazı senin Sari. Öteki belgelerle karşılaştırılınca bu açıkça görü

"Bu sahte bir belge, bir

, "öğretmenlik sana yeterli olmuyordu, adi mürekkep kalıplarını ttStün kaliteli gibi satmayı akıl ettin. Kendini tehlikede hissedince

sana kadar ulaşacak bütün izleri yok etmeye çalıştın. Arşiv ve

kâtiplik mesleği hakkında bilgin olduğu için, gerisi çocuk oyunca

Parçalanmış da olsa, eksik de olsa, akdin bir kopyası vardı

ama. Bu yüzden özel sekreterim bunun bedelini hayatıyla ödüyor

. az kalsın. Çünkü bu kopyayı döküntü eşyaların arasında

Uzun süre Ameni ile ben suçlunun Şenar olduğunu sandık.

Sonra Ameni hatasının farkına vardı. Atölyenin sahibinin adının

sadece bir R harfi vardı. Bu harf Şenar'ın adının son harfi R

senin adının, Sari'nin içindeki R harfiydi. Üstelik, beni tuzağa

arabacıyı bir yıldan fazla bir süre kullanan sendin. Ağabe

masumdur, tek suçlu sensin."

eski öğretmeni, çenesi kilitlenmiş bir halde duruyor,

gözlerine bakamıyordu. Dolant bu duruma ne üzülmüş, ne

sağlam hiçbir kanıt dedi. "Bu elinizdekilerle

cezalandıramaz."

308 CHRISTIAN JACQ

"Neden benden nefret ediyorsun?"

Ramses'in dönmüştü.

"Çünkü sen bizim yolumuzun önünde bir engeldin," diye hay

kırdı. "Sen, gücüne çok güvenen, kasıntı bir genç horozsun. Kocam

üstün nitelikli, zeki ve uysal bir adamdır. Mısır'ı yönet

mek için hiçbir eksikliği yoktur. Kralın kızı olarak benim sayemde bu

na yasal olarak hakkı var!"

Dolant kocasını elinden tuttu ve öne doğru çekti.

Ramses:

sizi çılgına çevirmiş," dedi. "Ailemin adını böylesine

bir ağır suçlamayla lekelememek için şikâyetle bulunmayacağım.

Ama size, terk etmenizi emrediyorum. Taşranın küçük

bir kentine yerleşecek, orayı hiç terk etmeyeceksiniz. Bir çılgınlığa

kalkışacak olursanız sürgüne gönderileceksiniz."

"Unutma, ben senin ablanım Ramses!"

"Hoşgörümün ve zayıflığımanın nedeni de bu ya!"

Birçok hayati tehlike atlatmasına rağmen, şikâyetle bu

lunmamayı kabul etti. Bu dostça davranış, Ramses için, ablası ile

eski öğretmenin açtıkları yaraya merhem oldu. Şayet

haklı olarak bir öç alma isteğinde bulunsaydı, Ramses karşı çıkma

yacaktı. Ama genç naibin yakınlarını, Nefertari ile evlenme

sini fırsat bilerek bir araya getirmekten başka bir şey düşünmüyor

du.

çok miktarda yılan zehriyle laboratuvarına döndü. Mu

sa, yarından sonra Memfis'e gelecek, geriye bir tek Aşa

Yola çıktı, ama ne zamana geleceği belli olmaz."

"Onu bekleriz."

"Senin için çok Herkesin söylediğine göre Nefer

tari güzeller arasında en

"Sen aynı fikirde değil misin?"

"Ben bir papirüsün ya da bir şiirin güzel olup olmadığına karar verecek yeteneğe sahibim, ama kadın Bu konuda bana çok şey sorma."
sağlık durumu nasıl?"
"Seni görmek için sabırsızlanıyor."
"Onu davet edelim."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 309

sinirli görünüyordu.

"Bir sıkıntın mı var?"

"Senin için, evet... Önüne hep engel çıkardım, ama artık tuta□ mayacağım. Güzel seni görmek için ısrar ediyor."

Güzel aşırı öfkesini Ramses'in yüzüne haykırmak için ka□ rarlıydı, ama onun kendisine doğru geldiğini görünce, birden bü□ yülendi. Ramses değişmişti, hem de çok değişmişti. Delicesine âşık olduğu o tutkulu delikanlı değildi karşısındaki. Görevi daha bir be□ gerçek bir naipti.

• Sanki karşısındaki adam, hiç tanımadığı ve üzerindeki etkisi tümünden kaybolmuş bir kimseydi. Hırçınlığı birden dağıldı, yerini saygılı bir korkuya bıraktı.

"Senin beni

"Annem bana müracaatından söz etti."

"Endişeliydim, ve dönüşünü öylesine arzu ediyordum

"Hayal kırıklığına mı uğradın?"

"Yarın Nefertari ile evleniyorum."

"O çok Bense hamileyim."

Ramses genç kızın elini şefkatle tuttu.

"Seni terk edeceğimi mi sanıyordun? Bu bizim çocuğumuz ola□ cak. Yarın kader beni hükümdar yapacak olursa, Nefertari kraliçe olacak, ama sen de arzu eder ve kabul edersen, sarayda yaşayacak□ Genç kadın Ramses'e sarıldı.

seviyor musun, Ramses?"

"Abidos ile vahşi boğa bana gerçek karakterimi tanrısal bir esin□ gösterdiler. Ben herhangi bir insan gibi olamam Babam

öyle ağır bir resmi görev yükledi ki, belki altında ezile□

ama gene de bu serüvene gireceğim. Sen gençliğin verdiği arzu ve tutkunun ta kendisisin. Nefertari ise bir kraliçe."

Ben yaşlanacağım ve sen beni unutacaksın."

V "Ben bir kabile reisiyim ve bir kabile reisi kendi adamlarını

Bu kabilenin bir ferdi olmak ister misin?"

dudaklarını dudaklarına uzattı.

310 CHRISTIAN JACQ

Evlenmek özel bir iş olarak kabul edildiği için dinsel hiçbir tö□ ren yapılmayacaktı. Nefertari, sürülerin su içmeye geldikleri kıyıları balçıklı bir kanalın yakınındaki palmye bahçesinde basit bir eğlen□ ce düzenlenmesini arzu etmişti.

Nefertari'nin üzerinde kısa bir keten elbise, kolunda lacivert ta□ şından yapılmış bilezikler, boynunda da kırmızı akikten bir kolye

vardı. Genç kadın, Kraliçe giydiği kıyafetin aynısını seç□

mişti. En şık giyinen, Asya'dan o sabah dönen Kraliçe, Mu□

Setau, Yunanlı ünlü koca bacaklı bir arslan ve mu□

zip bir köpekten oluşan bu topluluk bir köylü grubunu andırıyor□

du. Aşa, sarayın debdebesini ama bütün eleştirilerini ken□

dine sakladı ve Setau'nun muzip bakışları altında, kır yemeğini öte□ kilerle paylaştı.

Yılan oynatıcısı:

"Pek keyifli dedi.

"Sevimli bir yer."

"Ama otlar kostümünü lekeliyor! Bazen yaşam

Hele yakınında hiçbir sürüngen yoksa."

Homeros, gözlerinin iyi görmemesine rağmen, Nefertari'nin

güzelliğiyle istemeyerek de olsa Nefertari'nin He

len'den daha güzel olduğunu kabul etmesi gerekiyordu.

"Senin sayende gerçek bir tatil gününün tadını çıkarıyorum," dedi.

çok çalışma gerektiren bir yer mi?"

"Yapılan iş öylesine büyük ki, en küçük bir hata başarısızlığa ne den olur. Şantiyenin bir güçlkle karşılaşmadan çalışabilmesi için en küçük ayrıntıyı bile sürekli gözden geçiriyorum."

Seti gelmemişti. Bu evliliği onaylamasına rağmen, kralın kendisine böyle bir eğlence günü ayırması olanaksızdı. Mısır ona bu ayrıcalığı tanımıyordu.

Sade ve mutlu bir gün geçirdiler. Başkente döndükleri zaman

Ramses, Nefertari'yi kollarına alarak evinin eşiğinden geçirdi. Yasa önünde artık onlar olmuşlardı.

48

Şenar, oldukça yoğun bir faaliyet içindeydi. Hatırlı kişileri art arda ziyaret ediyor; davetleri, öğle ve akşam yemeklerini, kabulleri ve özel görüşmeleri Esas olarak krallığın ileri gelen

leri arasındaki ilişkileri sıcak tutmayı amaçlayan protokol şefliği görevini fazla ciddiye almıyor muydu?

Gerçekte Şenar, kardeşinin yaptığı büyük hatadan yararlanıyordu: Soylu olmayan, mütevazı bir ailede yetişmiş bir kızla

lenmek ve onu Mısır'ın yüce kraliçesi yapmak! Buna karşı hiçbir yasanın olmadığı doğrudu, ama Seti'nin büyük oğlu, Ramses'in bu davranışını saraya ve soyluluğa karşı bir meydan okuma olarak göstermek için bütün gayretini gösterdi ve sonunda başarıya ulaştı. Kral naibinin başına buyruk davranışı, yakın bir gelecekte, edinilmiş ayrıcalıkları tehdit etmeye başlayacaktı. Hem sonra Nefertari nasıl davranacaktı? Elinde tutamayacağı iktidarın sarhoşluğu eski ve sözü geçen ailelerin aleyhine, kendi çevresini kurtarıyordu.

Ramses'in ününe giderek gölge düşüyordu.

Şenar, Dolant'ın yüzüne bakarak:

"Yüzünden düşen bin parça!" diye şaşkınlığını belirtti. "Mutsuz musun yoksa?"

"Tahmin edebileceğinden de

"Sevgili içini dökmek ister misin?"

"Kocamla ben kovulduk."

bu?"

"Ramses bizi tehdit etti."

"Ramses mi? Hangi bahaneyle?"

"Lanet Amenisi'nin yardımıyla, Sari'yi korkunç şeylerle

Ona itaat etmeyecek olursak, bizi mahkemeye

"Elinde kanıt var mı?"

312 CHRISTIAN JACQ

suratı asıldı.

Değersiz bir iki ipucu. Ama sen adaleti bilirsin: Bize karşı düşmanca davranır."

"Bundan, seninle kocanın gerçekten Ramses'e karşı bir komplo kurduğunuz anlamı çıkmıyor mu?"

Prenses

"Ben yargıç değilim bana gerçeği söyle."

"Biraz komplo kurduk, Ama bundan utanç duymuyorum! Ramses hepimizi birer birer eleyecek!"
"Bağırma Dolant. Ben inandım."
Dolant bitkinlikten çöktü.
"Bana kızmıyor musun?"
"Bilakis. Senin girişiminin başarısızlıkla sonuçlanmasına üzülüm."
"Ramses suçlunun sen olduğunu düşünüyordu."
"Onun maskesini düşürebileceğimi biliyordu da ondan. Ama artık onunla bir çatışmaya girmeyeceğimi düşünüyor."
"Sari ile beni müttefikin kabul eder misin?"
"Ben de size bunu teklif edecektim."
"Ne yazık ki taşrada tamamen güçsüz olacağız!"
"Bu kesin değil. Teb'in hemen yakınında benim villamda oturacakınız. Sivil ve dinsel otoritelerle ilişki kuracaksınız. Birçok ulu kişi Ramses'e olumlu gözle bakmıyor. Onları, Ramses'in tahta çıkmasının olanaksız olduğuna inandırın."
"Sen hem yardımsever, hem de iyisin."
Şenar'ın bakışında kuşku dolu bir ifade belirdi.
"Sizin düzenlediğiniz kim kârlı çıkacaktı?"
"Sadece uzaklaştırmak istiyorduk."
kızı olduğunu ileri sürerek kocanı tahta çıkarmayı arzu ediyordun, değil mi? Şayet benim müttefikim olacaksan, bunu unut ve sadece benim çıkarlarım için çalış. Çünkü ben hükümdar olacağım. O gün geldiğinde bana sadık kalanlar ödüllendirilecek."
Aşa, Şenar'ın verdiği o muhteşem kabul törenlerinden birine katılmadan Asya'ya dönmedi. Çok lezzetli yemekler yeniyor, çok güzel bir müzik dinleniyor, sırlar aktarılıyor, genç naiple karısı

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 313

tiriliyor, ise övgüler yağdırılıyordu. Kralın büyük oğlunun genç diplomatla baş başa görüşmesi kimseyi çünkü üstleri ondan övgüyle söz ediyorlardı.

Şenar:

diye açıkladı. "Bir aya kalmadan Asya işleriyle görevlendirilen tercümanların olacaksınız. Yaşınıza göre bu bir

"Size nasıl gösterebilirim?"

"Bana bilgi vermeye devam ederek. Ramses'in düğününde bulundunuz mu?"

en yakın dostlarıyla birlikte."

"Can sıkıcı sorular sordu mu?"

"Hiçbir soru sormadı."

"Hâlâ size güven duyuyor mu?"

"Hiç kuşkunuz olmasın."

Asya konusunda soru sordu mu?"

"Hayır. Babasını ilgilendiren hiçbir alana girmez. Zamanını genç karısına ayırmayı

"Hiç ilerleme sağladınız mı?"

"Önemli ölçüde. Birçok küçük prenslik, biraz cömert davrandı takdirde sizi

mı istiyorlar?"

"Memnuniyetle kabul ederler."

"Altını kullanma hakkı sadece ait."

"Benim aracılığım la, gizliden gizliye, düzmece vaatlerde bulunmanızı engelleyen bir şey yok ama."

"Mükemmel bir

elimize geçirinceye kadar, vereceğimiz sözler en büyük silahımız olacak. Sizi, herkesin isteklerini yerine getirebilecek tek olarak tanıtacağım. Zamanı geldiğinde bakanlarınızı kendiniz Ramses'le şaşkınlığına yol açacak biçimde yaşam koşullarında hiçbir değişiklik yapmadılar. Naip, bağı gölgesindeki görevini sürdürürken, karısı da Tuya'nın görevine devam etti. Şenar, çok mütevazı görünen bu kasıtlı olduğunu söylüyordu. Böylece kralla kraliçe ko-

314 CHRISTIAN JACQ

yunlarında engerek yılanları besledikleri halde hiçbir şeyden kuşku duymayacaklardı.

Uyguladığı stratejinin parçaları birbirine oturmaya başlamıştı.

Musa'nın kendi katılmasını sağlayamadığı doğrudu, ama nasıl olsa bunun için uygun bir fırsat çıkacaktı.

Belki de başka birisi dengesini yitirip müttefiklerinin cephesine haremde genç kızların yüzecekleri ve kürek sporunun tadını çıkaracakları büyük bir havuzun açılışının yapıldığı sırada, Şenar, şeref konuklarından biri olan Güzel Iset'i selamladı. Genç kadının hamileliği gözle görülecek biçimde ilerlemişti.

"Nasılsınız?"

"Sağlığım yerinde. Bir oğlan çocuğu doğuracağım ve bunun onuru Ramses'in olacak."

ile karşılaştınız mı?"

"Çok tatlı bir kadın. Dost olduk."

"Sizin

"Ramses'in iki eşi olacak. Onun tarafından sevilme koşuluyla kraliçe olmamayı kabul ettim,"

"Bu soylu davranış insanı duygulandırıyor, ama yine de güven- cesiz bir durum."

"Siz ne Ramses'i ne de onu seven erkek ve ka- dınları."

"Kardeşimin şansını kıskanıyorum, ama sizin mutluluğunuzdan kuşkuluyum."

"Ona, kendisinden sonra Firavun olacak bir erkek evlat vermek, övünülecek en güzel şey değildir de nedir?"

"Kısa sürede iyi iş çıkarmışsınız ancak unutmayın ki Ramses henüz Firavun değil."

yanlış olduğunu mu söylemek istiyorsunuz?"

"Elbette ki Gelecek beklenmedik olaylarla doludur. Size büyük saygım var, bunu siz de biliyorsunuz. Ramses size karşı affe- dilmez bir zalimlik gösterdi. Zarafetiniz, zekânız ve soyu sopu belli bir aileden gelmeniz, kralın eşi olmanızı gerektiriyordu."

"Bu düş yok oldu artık. Ben gerçeği yeğliyorum."

"Ben bir düş müyüm? sizden aldığınızı ben size suna- bilirim."

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU

"Onun çocuğunu karnımda taşıırken buna nasıl cüret edebili- yorsunuz?"

"Düşünün İset. iyice

Bütün gizli yaklaşım çabalarına araçlarla yapılan iştah kabar- tıcı tekliflere rağmen Şenar, Seti'nin özel doktorlarından hiçbirini parayla tutmayı başaramadı. Bu adamlar namuslu oldukları için mi bu teklifleri kabul etmemişlerdi? Hayır, sadece ihtiyatlıydılar. Bü- yük oğlundan çok kendisinden korkuyorlardı.

sağlık durumu bir devlet sırrıydı. Bu sırra ihanet eden çok ağır ce- zalara çarptırılırdı.

Mademki tedavi uzmanlarının yanına yanaşılıyordu, Şenar taktik değiştirmeye karar verdi. Tabiplerin yazdıkları ilaçlar, laboratuvarlarından birinde hazırlanıyordu. Geriye bu hangisi olduğunu öğrenmek kalıyordu.

, Araştırma büyük titizlik gerektirdi, ama sonunda oldu. ait haplarla sıvı ilaçlar tapınağında hazırlanıyordu. Yaşlı, dul ve varlıklı bir adam olan laboratuvar şefini baştan çıkarı maya kalkmak çok tehlikeliydi. Buna karşılık asistanları üzerine ya bir araştırma birçok bilgi edinmesini sağladı. Aralarından kırk yaşlarında, kendisinden çok küçük bir kadınla evlenmiş olan aldığı maaşın karısının takı ve krem masraflarını bile karşılamadığından yakınıyordu.

Avlanacak hayvan bulunmuştu. Sonuca kolay ulaşıldı. Şenar, babası için yazılan ilaçlardan Seti'nin yavaş gelişen, fakat ağır bir hastalıktan acı çektiğini öğrendi. Üç bilemedin dört yıl taht boşalacaktı.

Hasat mevsiminde Seti, tarlaları koruyan tanrıçanın kobra biçimi bazalttan yapılmış heykeline adak olarak şarap sundu. çevresine toplanan köylüler, onun orada bulunmasını lütfü olarak görüyorlardı. Hükümdar halkla içli dışlı hoşlanıyor, onları soyluların çoğuna yeğliyordu.

" V , sona erince bolluk tanrıçasını, tahıl tanrısını ve onları temsil eden Firavunu övücü konuşmalar yapıldı. Ram babasının halk arasında ne kadar popüler olduğunu gördü. tabaka ondan korkuyor, halk ise onu seviyordu.

316 CHRISTIAN JACQ

Seti ile hurma bahçesindeki kuyunun yanında oturdu lar. Bir kadın onlara üzüm, hurma ve soğuk bira getirdi. Genç naip, babasının saraydan ve devlet işlerinden uzakta geçirdiği bu kısa sürede dinlenme olanağı bulabildiğini hissetti. Tatlı bir ışıqla yıkanan yüzünde gözleri kapanıyordu.

"Hükümdar olduğun zaman Ramses, insanların ruhsal yapılarını dikkatle incele, sağlam ve doğru karakterli, ettikleri yemine sadık kalan, tarafsız hüküm veren ulu kişileri ara bul. Onları esas görevlerine ata. Hepsi de yasasına saygılı olsunlar. Kokuşmuş insanlara ve adam ayartıcılara karşı acımasız ol."

"Daha uzun yıllar hükümdarımız olun Henüz görevi devretmenize çok var."

"Mısır tahtında otuz yıl oturmak Ama ben oraya kadar

"Hâlâ bir granit kayası kadar sağlam değil misiniz?"

"Hayır Ramses. Taş ölümsüzdür. Firavun adı yıllar boyu anılır, ama benim fani gövdem yok olacak. Ve bu an yaklaşıyor."

Genç naip göğsünün ortasında çok acı veren bir sızı hissetti.

"Ülkenin size daha çok ihtiyacı var."

"Sen birçok güçlüğü başarıyla yendin ve çabucak ama daha hayatının başlangıcındasın. Yıllar boyunca vahşi boğanın bakışlarını hatırla. Sana ihtiyacın olacak gücü ve ilhamı versin."

"Sizin yanınızda her sorun çözülüyor. Neden talih size daha uzun yıllar hüküm sürme olanağını vermesin?"

"Önemli olan ona hazırlanmaktır."

"Sarayın beni kabulleneceğine inanıyor musunuz?"

"Ben öldükten sonra birçok açgözlü önünü kesecek ve ayaklarını dibine tuzak o zaman sen en büyük savaşını vereceksin."

"Hiç müttefikim olmayacak mı?"

"Yalnız kendine güven. Ne erkek kardeşin, ne kız kardeşin ola

cak. Kime iyilik etmişsen o sana daha çok ihanet edecek. Zengin olma-
ması için yardım ettiğin fakir seni sırtından bıçaklayacak. Elini
uzattığın kimse senin aleyhinde komplolar kuracak. Yakınlarından
ve astlarından daima kuşku duy, yalnız kendine güven. Felaket gü-
nü gelip çatığında sana hiç kimse yardım etmeyecek."

49

Güzel kraliyet sarayına yerleştikten sonra çok gü-
zel bir erkek çocuk dünyaya getirdi. Çocuğun adını koydular.
Ramses'in ziyaretinden sonra genç anne çocuğunu bir sütanneye
verdi ve o güzel vücudu hamilelikten arta kalan izlerden kurtulsun
diye gerekli bakımlar yapılmaya başlandı. Ramses yeni doğan çocu-
ğuyla gurur duyuyordu. Onun bu mutluluğuna çok sevinen Güzel
eğer isterse, ona başka çocuklar daha doğuracağına söz verdi.
Ramses yanından ayrılınca kendini çok yalnız hissetti ve Şe-
nar'ın zehir gibi sözlerini hatırladı. Ramses, yanma
için ayrılıyordu kendisinden. Bunu yaparken gizliliğe verdi-
önem ve dikkat çileden çıkarıyordu onu; nefret et-
mek o kadar kolay olurdu ki!
Ramses'in esas karısı hiçbir çaba sarfetmeden, yalnızca parıltı-
ayla gönülleri ve akılları fethetmeye Güzel ise Ram-
davranışlarını kabul edecek kadar baştan çıkmıştı. Bu yalnız-
lık ona çok zor geliyordu. sarayının lüksünü, çocukluk ar-
kadaşları ile yaptığı bitmez tükenmez sohbetleri, Nil üzerindeki ge-
zintileri, şatafatlı villaların havuzlarında yüzmeyi hasretle anıyordu.
Teb zengin ve çok parlaktı, ama orada doğmamıştı.
Belki de Şenar haklıydı. Belki de onu ikinci eş durumuna düşü-
ren Ramses'i affetmemeliydi.
Homeros, kurumuş adaçayı yapraklarını toz haline
ve büyük bir salyangoz kabuğunun içine içerideki
yaktı ve kabuğa bir kamış sokarak keyifle tüttürdü.
Ramses:
garip bir alışkanlık," dedi.
; "Yazı yazmama yardım ediyor. Harika eşiniz nasıllar?"
anlamına gelen bu adın tam olarak söylenişi

318 CHRISTIAN JACQ

kraliçenin evini yönetmeyi sürdürüyor."
kadınlar hep ortalıkta. Oysa Yunanistan'da çok az gö-
rünürlükler."
"Bu durumdan şikâyetçi misiniz?"
Homeros bir nefes çekti.
"Gerçeği söylemek Hayır. Bu konuda belki de siz
haklısınız, ama eleştirilecek çok şey var."
"Bu eleştirileri duymak beni mutlu eder."
Ramses'in bu açık daveti şairi şaşırttı.
"Eleştirilmekten hoşlanıyor musunuz?"
"Şayet sizin görüşleriniz bizim gündelik mutluluklarımızı artırır-
hepsine deriz."
"Burası çok acayip bir ülke. Yunanistan'da vaktimiz sayısız tar-
tışmalarla geçer. Hatipler ateşlidir ve kanlı bıçaklı
olmaya hazırdır. Burada Firavun'un sözlerini kim eleştirir?"
"Onun rolü Maât yasasını uygulamaya koymaktır. Görevinde
bir yanlışlığa düşerse kargaşa ve felaket insanlar da bunu kö-
tüye kullanır."
"Peki bireylere hiç güven duymaz mısınız?"
"Benim fikrimi sorarsanız, hiç güven duymam. Bireyi kendi ha-
line bıraktığınız zaman ihanet ve alçaklık hüküm sürer. Bu yüzden

bilgeler sopadan hiç vazgeçmezler."

yeni bir nefes çekti.

"Benim söz ettiğim bir kâhin var. Çok yakından tanı-

mış olduğum bu kâhin şimdiki zamanı, geçmişi ve geleceği bilir. Şu anda ülkenizde bir huzur var, çünkü babanız, sözünü ettiğiniz bil-

gelere layık bir insan. Ama

"Yoksa siz de mi bir kâhinsiniz?"

"Hangi şair kâhin değildir ki? bölümün mısralarını dinleyin:

dağının tepelerinden Apollon indi. Kızgındı. Yayı

zunda, sadakı da sıkı sıkıya kapalıydı. Çok öfkeliydi, sıçradığı za-

man sırtındaki oklar birbirine vuruyordu. Karanlık bir gece gibi ilerliyor ve insanların üzerine ok Cesetleri yakmak için, sayısız odun yığını tutuşturuldu.

"Mısır'da sadece bazı caniler yakılır. Böylesi bir cezaya çarptırıl-

mak için çok büyük suçlar işlemiş olmak gerekir."

Homeros, kızgın görünüyordu.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 319

"Mısır barış içinde yaşayan bir Ama bu ne zamana kadar

sürecek? Prens Ramses, bir rüya gördüm. Sayısız ok bir bulut yığını gibi fırlayıp delikanlıların gövdesini deliyordu. Savaş yaklaşıyor, ka-

çınamayacağınız bir savaş."

Sari ile karısı, Şenar'ın onlara verdiği görevi büyük gayretle yaptılar.

Kralın kızıyla kocası, birbirlerine danışarak Şenar'a boyun

yi ve onun gayretli hizmetkârı olmayı kararlaştırmışlardı. Böylece

sadece Ramses'den öçlerini almakla kalmayacaklar, aynı zamanda,

Şenar'ın sarayında seçkin bir konum elde edeceklerdi. Tahtı ele ge-

çirmek için ittifak kurduklarından zaferi de aynen paylaşacaklardı.

Dolant, en iyi ailelere kendini kabul ettirmekte hiçbir

zorluk Aksine aileler kral soyundan gelen bir kişiyi ara-

larında görmekten büyük mutluluk duymuşlardı. Seti'nin kızı, Gü-

oturmayı yeğlemesinin nedenlerini açıklarken, bu olağan

taşra kentini yakından tanımak, kırların güzelliğinden yararlan-

mak gibi şeyleri sıralamıştı. Kocasıyla birlikte birçok kez, dünya iş-

lerinden uzaklaşıp bu tapınağa girmeyi düşündüklerini de ekliyor-

du.

kabul günlerinde ve özel görüşmelerde Ramses hakkın-

da bazı söylentiler yaymaya başladı. Ne de olsa, Ramses'in sırlarını

ondan daha iyi kimse bilemezdi. Seti büyük bir kraldı, tartışılmaz

bir hükümdardı. Ramses ise bir despot olacaktı. Onun döneminde,

soyluları devlet işlerinde hiçbir rol alamayacak, Amon tapı-

nağı daha az para yardımı alacak ve gibi soylu olmayanlar

soyluların yerini alacaktı. Ufak tefek ayrıntılarla Ramses'in çok kö-

bir portresini çizdi ve kral naibinin aleyhinde olanların arasında

bağlar kurdu.

öte yanda Sari de sofu rolü oynuyordu. Zamanında Kap gibi

• ünlü bir kurumun yönetimini üstlenmiş olan Sari, Karnak kâ-

tiplerinin okullarından birinde çok mütevazı bir öğretim görevini

etti ve tapınakların sunaklarını çiçeklerle süslemekle görevli

grubuna katıldı. Alçakgönüllülüğü pek beğenildi. Din

arasındaki etkili kişiler onunla görüşmekten zevk alır

ar ve onu sofralarına davet ettiler. Sari de karısı gibi her yerde

kusuyordu.

320 CHRISTIAN JACQ

Sari, Musa'nın çalıştığı büyük şantiyeyi gezme iznini aldığı za-

man, yaptığı çalışmadan ötürü eski öğrencisini kutladı. Hiçbir sü-

salon, tanrıların şanına uygun olarak yapılmış dev Karnak salonlarının görkemine erişemezdi.

Musa biraz şişmanlamıştı. Sakallıydı, yüzü güneşten kararmıştı. Dev bir sütun başlığının gölgesinde düşüncelere dalmıştı.

"Seni yeniden gördüğüme çok sevindim! göz kamaştırıcı bir başarıya imzasını atan bir öğrencim

"Acele etmeyin. Sonuncu sütun yerine kadar, rahat yok bana."

"Çalışma şevkini öve öve bitiremiyorlar."

"Benim görevim başkasının emeğini denetlemekle sınırlı."

"Senin erdemlerin çok daha göz kamaştırıcı Musa. Bu yüzden kendimi kutluyorum."

geçici olarak bulunuyorsunuz?"

"Hayır, Dolant'la ben civardaki bir villaya yerleştirildik. Kar bir okulda öğretmenlik yapıyorum."

"Bu bir gözden düşmeye benziyor." nedenlerden biri bu."

ne oldu?"

"Gerçeği öğrenmek ister misin?"

"Nasıl isterseniz."

"Söylemesi

"Sizi zorlamak niyetinde

"Bu işin sorumlusu Ramses. Ablasına ve bana çok kötü suçla malarda bulundu."

"Hiç kanıtı yok mu?"

"Hiçbir kanıt yok. Öyle olsaydı bizi hemen mahkemeye vermez miydi?"

Bu suçlama Musa'yı sarstı.

Sari:

"Ramses iktidar sarhoşluğuna kapıldı," dedi. "Ablası daha ölçülü davranmasını istemekle haksızlık etti. Aslında o hiç değişmedi. Uzlaşmaz ve aşırı tabiatı kendisine verilen sorumluluklarla hiç bana, onun için üzülenlerin başında ben gelirim.

Onu doğru yola getirmek için ben de gayret ettim, ama boşuna."

"Bu sürgün hayatı sizi bunaltmıyor mu?"

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 321

"Bu yaşantıya sürgün demek çok abartılı olur. Bu bölge harika bir yer. Tapınak insanın ruhuna bir dinginlik veriyor. Bildiklerimi çocuklara aktarmak hoşuma gidiyor. Benim hırslı dönemlerim geçti

"Kendinizi bir adaletsizliğin kurbanı olarak mı görüyorsunuz?"

"Ramses kral naibidir."

kötüye kullanmak da kınanacak bir

bana, böylesi daha iyi. Ama Ramses'den sakın."

"Hangi nedenle?"

: "Herhangi bir şeyi bahane ederek bütün eski arkadaşlarından birer birer kurtulacak, bundan hiç kuşku yok. Arkadaşlarının bile onu rahatsız ediyor. Nefertari de öyle. Evlendiklerinden beri, sadece birliktelikleri önemli onlar için. O kadın onun kalbini ve çürütüyor. Ondan Musa! Benim için artık çok ama senin de sıran gelecek."

Yahudi her zamankinden daha uzun süre düşündü. Eski öğretmenine saygı duyuyordu. Konuşmasında saldırgan bir ifade yoktu. kötü yolu mu seçmişti?

• Aslanla, sarı köpek Nefertari'ye alışmışlardı. Ramses'in dışında sadece o, tırmalanıp ısırılmadan onları sevebiliyordu. On günde bir çift, hayvanlarıyla birlikte şehir dışına tatile çıkıyorlardı. Aslan

arabanın yanında koşuyor, köpek efendisinin ayaklarının dibinde oturuyordu. Bir tarla kenarında öğle yemeklerini yiyorlar, pelikanlarla leylekleri seyrediyorlar, Nefertari'nin güzelliğine hayran kalan konuşuyorlardı. Genç kadın onlar gibi konuşuyor, onların kullandıkları sözcükleri biliyordu. Çoğu kez hasta ya da yaşlı bir köylünün yaşam koşullarını düzeltmek için, kimseye hissettirme yardımıda bulunuyordu.

Nefertari, Tuva'nın karşısında bir hizmetçinin karşısında da öyleydi, dikkatli ve soğukkanlı tavrını sürdürüyordu. eksik olan her şeye o sahipti: Sabır, ölçülü davranış ve Her davranışı kraliçenin mührüyle onaylanmıştı itibaren karısının yerinin doldurulamaz olduğunu Gittikçe büyüyen aşkları, Ramses'in Güzel Iset'le yaşadığı aşktan farklıydı. Nefertari de onun gibi zevkin doruklarına ulaşmak

322 CHRISTIAN JACQ

için kendini bütün benliğiyle veriyor, sevgilisinin tutkusunun tadını çıkarıyordu, ama gövdeleri birleştiği sırada bakışlarında başka bir ışık parıldıyordu. Güzel farklı olarak, ses'in bütün gizli düşüncelerini paylaşıyordu.

Ramses, babasının hükümdarlığının on ikinci yılının kışında, götürüp Osiris ile İsis'in yaşatmak için izin istedi. Genç çift, yabancısı olmadığı kutsal kente gitmek üzere yola çıktılar.

Törenin ertesi günü kraliçe Tuva, dinsel törenlerde kraliçenin yardımcısı sıfatıyla takacağı altın bir bilezik verdi. Genç kadın öylesine duygulanmıştı ki, gözleri yaşardı. Korktuğunun aksine, seçtiği hayat onu tapmaktan

"Bu hoşuma gitmiyor," diye yakındı.

Ramses, özel sekreterinin huysuz tabiatını bildiği için bazen onu yarım kulakla dinliyordu.

"Bu hiç hoşuma gitmiyor," diye tekrarlardı.

"Yoksa sana kötü kalite papirüs mü getirdiler?"

bana, öyle bir şey olsaydı kabul etmezdim. Çevrende ne

ler olup bittiğinin farkında değil misin?"

sağlık durumu kötüye gitmiyor, annemle karım

dünyanın en uyumlu iki dostu, ülke barış içinde, bunu Homeros bile Daha fazla ne isteyebilirim ki? Ha, sahi! Sen hâlâ nişanlanmadın!"

"Böyle önemsiz şeylerle uğraşacak vaktim yok. Başka bir şey fark etmedin mi?"

hiçbir şey fark etmedim."

"Gözlerin başka bir şey görmüyor. Seni nasıl kına

yabilirim ki? Bereket versin, ben gözlerimi dört açıyorum."

"Neler görüyorsun peki?"

"Endişe verici dedikodular. Senin ününü lekelemeye çalışıyorlar."

mı?"

"Bu son aylarda ağabeyin davranışlarında son derece

son derece kibar, ama ne hikmetse, sarayda eleştiriler giderek artıyor."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 323

"Önemli

"Ben seninle aynı kanıda

"Bütün bu gevezeleri yolumdan

"Onlar da bunu biliyor," dedi. bu nedenle seninle savaşımlar."

"Onların, sarayın kabul salonunun koridorlarından ya da lüks villalarının salonlarından dışarı çıkacak cesaretleri yoktur." "Söylediklerinde haklısın, ama ben örgütlenmiş bir muhalefetten kuşkulaniyorum." . "Seti yerine geçecek olanı seçti. Geri kalanı kocakarı dedikodu sundan öteye vazgeçtiğini mi sanıyorsun?" ş sen de görüyorsun." ,; beni endişelendiren de bu uysallık. Bu ona hiç de uygun düşmüyor!" "Sen çok kaygılısın, dostum. Seti bizi korur." Amenî, kaldığı diye içinden geçirdi. Giderek belirginleşen olumsuz ortam karşısında Ramses'i sık sık uyarmakta kararlıydı.

50

Ramses'le ancak iki ay yaşamıştı. Zayıf ve iştahsız olduğu için Krallığı'na gitmişti. Buna çok üzülen genç anne, doktorları bir hayli endişelendirmişti. Üç hafta Seti onu her gün hipnoz yoluyla uyutmuş, böylece kederininin üstesinden gelmesi için gerekli enerjiyi vermişti. Naip karısının yanından neredeyse hiç ayrılmadı. Nefertari tek bir kez bile sızlanmadı. Aniden çıkagelen bu bula bula süt çocuklarını buluyor ve çocuklar hangi ailenin mensubu olurlarsa olsunlar, hiç ayırım yapmıyordu. Ramses'e duyduğu aşk başka bir çocuk doğurmasını sağlayacaktı. Küçük Khâ'nın sağlık durumu iyiydi. Sütannesî onunla ilgilenirken Güzel İset de Teb sosyetesinde giderek daha önemli yerler ediniyordu. Dolant ile kocasının iyi niyetle kulak verdi ve Ramses'in yaptığı haksızlığa hayret etti. bu büyük yük kentinde, naibin tahta çıkmasından çok korkuluyordu. Çünkü herkes onu, Maât yasasını hiçe sayan, geleceğin despotu olarak görüyordu. Güzel bütün bunlara karşı çıkmaya çalıştı, ama önüne sürülen çok sayıda kanıt karşısında susmak zorunda iktidar hırsıyla tutuşan zorba bir hükümdarı, duygusuz bir canavarı sevebilir miydi? Bir kez daha söylediklerini anımsadı. Seti bir dakika bile dinlenmiyordu. Çalışmaları sırasında bir boşluk olduğu zaman Ramses'i çağırıyordu. Baba oğul sarayın bahçesinde sohbet ediyorlardı. Yazı yazmaktan pek hoşlanmayan Seti, öğreteceklerini sözlü olarak açıklamayı yeğliyordu. Başka krallar, yerlerine geçecek olanları hazırlamak için bazı özdeyişleri kaleme almışlardı. O ise, yaşlı ağızdan genç kulağa iletmeyi yeğliyordu. "Bu bilgi yetmez," diyordu, "ama bir piyade erinin kılıcı ve kalın kanı gibi işine yarar. Kendini savunmana ve saldırıya geçmene ola-

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 325

sağlar. Mutluluk dönemlerinde herkes başarının sorumlusu olarak kendini görür. Ama felaket gelmeye görsün, tek suçlu senindir. Şayet bir kusur işleyecek olursan, kendinden başka kimseyi suçlama ve hatanı iktidar olmanın gerektirdiği en doğru davranış: Düşünceni ve davranışlarını sürekli olarak düzeltmek. Beni temsil edeceğin özel bir görev alma zamanı Bu açıklama Ramses'i pek sevindirmedî. O uzun yıllar babasını dinlemeyi yeğlerdi. küçük bir köy, genel valinin yönetimine karşı ayaklanmış. Bana gelen raporlar pek açık değil. Oraya git ve Firavun

adına gerekeni

Nubye hâlâ, Ramses'e bir eğlence gezintisinde olduğunu düşün-
dürece kadar büyüleyici görünüyordu. Sanki omuzlarında hiçbir
yük yoktu. Ilık hava, palmyelerin hışırtılı rüzgârı, çöldeki toprağın
rengi, kayaların içini ferahlatıyordu. Birden içinden asker

Mısır'a geri tek başına bu soylu ülkede kaybolmak

Ancak, ağzı kalabalık Nubye genel valisi önünde dur-

"Raporlarım sizi yeteri kadar bilgilendirmiştir umarım."

"Seti, onların pek açık olmadığını

"Oysa durum belli! Bir köy başkaldırdı. O köyü yakıp yıkmak
gerekir."

"Kayıplarınız var mı?"

. "Hayır. Benim ihtiyatlı davranışım sayesinde çok şükür kimse
burnu bile kanamadı. Gelmenizi bekliyordum."

"Neden hemen müdahale etmediniz?"

Genel vali kem küm etti.

B bilebilirim Ya sayıları çoksa,

derhal olay yerine

bir yemek hazırlattım

yola çıkarım."

Bu sıcakta mı? Akşam üzeri daha uygun olur diye düşünmüş-
arabası yaylandı.

326 CHRISTIAN JACQ

Nil'in kıyısındaki küçük Nubye köyünde hurma ağaçlarının göl-
gesinde sakin bir yaşam sürülüyordu. Erkekler inekleri sağıyor, ka-
dınlar yemek hazırlıyor, çıplak çocuklar ırmakta yüzüyorlardı. Za-
yıf köpekler, kulübelerin diplerinde

Mısırlı askerler çevredeki tepelerin üzerine mevzilenmişlerdi.

Ezici bir üstünlüğe sahip oldukları belliydi.

Ramses genel valiye:

diye sordu.

bu Onların göründüklerine bak-

mayın."

Keşif birliklerinin aldıkları emir kesindi: Hiçbir Nubyeli savaşçı-
nın civarda saklanmasına izin verilmeyecekti.

Genel vali:

"Bu köyün muhtarı benim otoritemi kabul etmek istemiyor,"

dedi. "Buna karşı yapılacak saldırı çok hızlı, yıldırım gibi olmalı.

Yoksa ayaklanma öteki kabilelere de sıçrayacak. Onlara baskın ya-

ve hepsini öldürelim. Bu hareket bütün Nubyelilere ders

Köylü kadınlardan biri Mısırlı askerleri fark etti. Haykırınca ço-

cuklar sudan çıkıp kulübelerine sığınmak için annelerinin yanma

koştular. Erkekler yaylarını, mızraklarını alıp köyün orta-

sında toplandılar.

Genel vali:

"Bakın!" dedi. "Haksız

Köyün muhtarı ilerledi. Kıvırcık saçlarının arasına uzun iki de-

vekuşu tüyü sokmuştu. Göğsünde kılıç kemerinin kırmızı kayışı

vardı. Kendinden epey emin yürüyordu. Sağ elinde kurdelelerle

süslü, iki metre uzunluğunda bir mızrak tutuyordu.

Genel vali:

"Baskın yapacak," diye haber verdi. "Bizim okçuların hemen
onu gerekir!"

Ramses:

"Emirleri ben veririm," diye hatırlattı. "Kimse saldırgan bir dav-
ranışta bulunmasın."

Ne yapacaksınız?"

Ramses miğferini, gövde ve baldır zırhlarını çıkardı, kılıcını ve kamasını yere koydu ve kayalık bayın inmeye başladı.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 327

Genel vali:

"Majeste!" diye haykırdı. "Geri dönün, sizi öldürecek!"

Ramses gözlerini Nubyeliye dikerek düzenli adımlarla yürüdü.

Altmış yaşlarında görünen muhtar ince yapılıydı ve bir deri bir keçi mikti.

Adam mızrağını havaya kaldırdığı zaman Ramses, düşüncesizlik

ettiğini ve kendisini tehlikeye attığını ama Nubyeli

kabilenin yaşlı başkanı vahşi boğadan daha tehlikeli olabilir miydi?

"Kimsin?"

"Ramses, Seti'nin oğlu ve naibi."

Nubyeli silahını indirdi.

"Ben bu köyün şefiyim."

"Ve Maât yasasına uyduğun sürece şef kalacaksın."

"Bizim koruyucumuz olması gereken bu vali, Maât yasasına ihanet etti."

"Çok ağır bir suçlama bu."

"Ben verdiğim sözlere sadık kaldım, ama genel vali sözünde durmadı."

"Şikâyetlerin neyse açıkla."

"Bize vergilerimiz karşılığında buğday vereceğini söylemişti.

Hani

"Vergiler nerde?"

"Gel."

Kabile reisinin peşinden giden Ramses, köyün savaşçılarının arasından geçmek zorunda kaldı. Genel vali, köylülerin onu öldüreceklerinden ya da rehin tutacaklarından öylesine emindi ki, elle riyle yüzünü kapattı. Ama hiçbir şey olmadı.

Kabile reisi, ona ağzına kadar altın tozu dolu soylu aile

çok beğendiği panter derilerini, yelpazeleri, devekuşu yuvar murtalarını gösterdi.

"Verilen söz tutulmayacak olursa, sonu ölüm de olsa savaşacak

Sözünde durmayan biri bu dünyada yaşayamaz."

Ramses:

"Çatışma olmayacak," diye kestirip attı. "Söz verildiği gibi buğdayın sana teslim edilecek."

1

328 CHRISTIAN JACQ

Şenar, Ramses'i Nubyeli isyancılara karşı zayıf davranmakla suçlamak istemişti, ama genel vali böyle bir davranışın doğru olmaya

cağını adam arasındaki uzun bir gizli görüşme sırasında

genel vali, Ramses'in askerler arasında giderek daha çok sevildiğinden söz etti. Askerler yiğitliğini, coşkun halini, hızlı

karar verme yeteneğini hayranlıkla izliyorlardı. Başlarında böyle bir komutan oldukça hiçbir düşmandan korkmazlardı. Bu durumda

alçaklıkla suçlamak Şenar'ın aleyhine dönebilirdi.

Genel valinin bu söylediklerine büyük oğlunun aklı

yattı. Orduyu denetimi altına almamış olması önünde duran en

büyük engellerden biriydi, ama ordu nasıl olsa eninde sonunda Kuş

zey ve Güney topraklarının yeni efendisinin emrine girecekti.

kaba kuvvet ülkeyi yönetmek için yeterli değildi. Sarayın ve

yüksek rahiplerin rızasını eksik etmemek gerekirdi.

Görünenlere bakılırsa, Ramses giderek gözüpek ve tehlikeli bir

savaşçı olmaya başlamıştı. Seti iktidarın dizginlerini elinde tuttuğu sürece, genç adam herhangi bir girişimde bulunamayacaktı. Ama sonunda... düşmanla boğaz boğaza gelmek arzusu onu, Mısır'ın nesi var nesi yoksa kaybetmesine neden olacak çılgın serüvenlere miydi?

Şenar'ın vurguladığı gibi Seti bile Hititlerle bir ateşkes yapmış, ünlü kaleleri Kadeş'e topraklarını fethetmeye kalkışmamış. Ramses aynı bilgeliği gösterebilir miydi? Saygın kişiler savaştan nefret ediyorlardı. Konfor ve huzur içinde yaşadıklarından kendilerini gözü dönmüş askerlerden sakınıyorlardı.

Ülkenin, geniş çaplı savaşlar başlatacak ve Orta ateş ve kan gölüne çevirecek kahramanlara ihtiyacı yoktu. Büyükelçilerin ve yabancı ülkelere özel görevle gönderilen habercilerin verdikleri raporlara göre, Hititler barış yolunu seçmiş ve Mısır'ı fethetmekten vazgeçmişlerdi. Bunun sonucu olarak Ramses gibi birinin varlığı yararsız, hatta zararlı oluyordu. Ramses, davranışlarında direnecek olursa, onu görevinden uzaklaştırmak gerekmeyecek miydi?

Şenar'ın bu tezleri kulaktan kulağa yayılarak zihinlere yerleşti. Herkes onu dengeli ve gerçekçi buldu. Olaylar onu haklı çıkarmıyordu mu?

Şenar, Delta'da bir yolculuğa çıktı, yolculuk sırasında iki taşralı Seti'nin ölümünden sonra kendisini desteklemeleri için ikna

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 329

etti; sonra da Aşa'yı gemideki lüks kamarasında kabul etti. Aşçısı mükemmel bir yemek hazırlamış ve meyve kokulu hari ka bir beyaz şarap seçmişti.

Her zamanki gibi genç diplomat, kendinden emin bir zarafet içindeydi. Bakışlarındaki sertlik bazen rahatsız edici oluyordu ama sesindeki yumuşaklık ve soğukkanlı sükûneti insana güven veriyordu. Ramses'e ihanet ettikten sonra kendisine sadık kalacak olursa, Şenar onu mükemmel bir Dışişleri Bakanı yapacaktı.

Aşa yemeğinin ucundan biraz aldı, içkisinden de yalnızca bir yudum içti.

"Bu yemekten hoşlanmadınız mı?"

"Özür dilerim, kafam çok meşgul."

"Kişisel bir sıkıntınız mı var?"

"Öyle bir sıkıntım

"işinize köstek mi oluyorlar?"

"Tam

Evet bunun nedeni Ramses'dir. işbirliği içinde oldu

ğumuzu öğrendi mi?"

"Rahat olabilirsiniz, sırrımızdan kimsenin haberi yok."

"O halde sıkıntınızın sebebi nedir?"

"Saraya gelen raporlar çok güven

"O işin resmi yönü."

"Nesini yanlış buluyorsunuz raporların?"

"Çok safça hazırlanmışlar. Üstlerim rahatlatıp onu ka

ramsar tahminlerle üzme istemiyorlar."

"Kesin ipuçları var mı?"

"Hititler, darkafalı, aptal insanlar değil. Mademki çarpışmak işlerine gelmedi, öyleyse hileye

"Bazı yerel hükümdarların iyi niyetlerini satın alıp birtakım işrenç entrikalar düzenleyecekler."

"Bu, uzmanların görüşü."

"Sizinki de aynı değil mi?"

"Pek değil."

"Neden kuşkulaniyorsunuz?"

ağlarını bizim korumamız altındaki ülkelerde
en ve bizi tuzağa düşürmelerinden korkuyorum."

330 CHRISTIAN JACQ

"Bu pek gerçekçi görünmüyor. En küçük bir kopma olsa Seti
derhal müdahale
olan bitenden haberi olmuyor ki."
Şenar genç diplomatın uyarılarını hafife almadı. O güne kadar
çok doğru tahminlerde bulunmuştu.

"Tehlike yakın mı?"

"Hititler yavaş ama durmadan gelişen bir stratejiyi benimsedi-
ler. Dört ya da beş yıl sonra hazır olacaklar."

faaliyetlerini gözlemeyi ama benden
başka hiç kimseye bundan söz etmeyiniz."

"Benden çok şey istiyorsunuz."

"Karşılığında çok şey elde edeceksiniz."

1

51

Balıkçıların köyünde sakin bir yaşam sürüyordu. Köy, ırmağın
kıyısında, gemilerin geçişini gözlemekle görevli on kadar adamdan
oluşan bir polis müfrezesinin himayesindeydi. Polislerin görevleri
yorucu değildi. Arada sırada bir Mısır gemisi kuzey yönüne gidiyor,
altmış yaşında, göbekli bir adam olan müfreze geminin
adını ve geçiş saatini bir tabletin üzerine kaydediyordu. Yabancı ül-

kelerden dönen gemiler Nil'in başka bir ağzını izliyorlardı.

Polis balıkçılara ağ çekmede ve teknelerin bakımın-
da yardım ediyorlardı. Tıka basa balık yeniyor, bayram günleri de,
müfreze komutanı, devletin her on beş günde bir verdiği tayını on-

larla paylaşmayı kabul ediyordu.
Bu küçük topluluğun en çok hoşlandığı eğlence, yunusların
oyunuydu. Yunusların çılgın yarışlarını ve sıçrayışlarını seyretmek-
ten hiç yorulmuyorlardı. Akşamları, yaşlı bir balıkçı efsaneler anla-
tırdı. Tanrıça yeni doğan bebeğini, Set'in şerrinden korumak
için yakındaki bataklıklara saklamıştı.

"Şef, bir gemi geliyor."

Öğle yemeği sonrasında dinlenmek için hasırının üzerine uzan-
mış olan müfreze komutanı yerinden kalkmak istemedi.

ver ve adını not et."

"Bize doğru geliyor."

görmüş bak."

"Bize doğru geliyor. Hiç kuşku yok."

Kuşkulanın komutan kalktı. Şarap getirme günü de geçmişti.
içtikleri tatlı biranın rehaveti görüşlerini bu denli bozamazdı ya.
Kıyıda bakıldığında oldukça büyük bir geminin köye doğru
geldiği fark ediliyordu.

"Mısır gemisi değil bu

Hiçbir Yunan gemisi buraya yanaşmazdı. Emirler kesindi: Da-
vetsiz misafiri geri göndermek ve batıya doğru yönelmesini emret-

332 CHRISTIAN

mek; her türlü bakım onarım işinin Firavun'un donanması tarafın-
dan yapılacağını açıklamak.

Müfreze komutanı, mızrak, kılıç, yay ve kalkan kullanma âdeti
olmadığı halde:

"Silahlarınızı kuşanın," diye emretti.

Yabancı geminin güvertesinde soluk tenli, kıvrıkcık bıyıklı, kafa-
larına üzeri boynuzlu miğfer göğüsleri madeni bir zırhla

korunmuş, ellerinde uçları çok sivri kılıçları ve yuvarlak kalkanları olan adamlar vardı.

Geminin pruvasında dev yapılı bir adam duruyordu.

Öylesine korkunç görünüyordu ki Mısırlı polisler gerilediler.

Aralarından biri:

"Bu bir şeytan," dedi.

Müfreze komutanı:

"Bu sadece bir adam," diye düzeltti. "Öldürün onu."

tki okçu aynı anda oklarını ok boşlukta

ikincisi ise dev yapılı adamın gövdesine saplanmış gibi göründü, ama dev adam gelen oku gövdesine değmeden kılıcıyla ikiye böl-
müştü.

Polislerden biri:

"Bakın!" diye haykırdı. "Bir gemi daha geliyor!"

"Bu bir istila."

Polisler düzenli bir biçimde geri çekildiler.

Ramses mutluluğun ne olduğunu öğrenmişti.

Güney rüzgârı gibi güçlü, kuzey rüzgârı gibi ılık bir mutluluktan bu. Nefertari her dakikayı eksiksiz bir ana dönüştürüyor, kaygıları siliyor, düşünceleri aydınlığa doğru döndürüyordu. Onun yanında günler tatlı bir ışıqla aydınlanıyordu. Genç kadın, kocasını, onun coşkulu ateşini yadsımadan yatıştırmasını biliyordu. Oldukça kaygı verici bir kendini artık yavaş yavaş belli eden hü-
kümdarlığın taşıyıcısı o değil miydi?

Nefertari onu şaşırtıyordu. Tehlikesiz ve şatafatlı bir yaşamdan da, bir kraliçenin büyüleyici zarafetine sahipti. Bakalım hangi kader onu hükümdar ya da hizmetçi yapacaktı? Nefertari bir sırdı. Büyüleyici gülüşü olan bir sır. Gülüşü, ataları birinci ses'in mezarında gördüğü Tanrıça gülüşünü andırıyordu.

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 333

Güzel topraksa, göktü. Ramses'in ikisine de ihti-

yacı vardı, ancak sadece tutku ve cinsel istekle bağlıydı.

Nefertari'ye ise yüce bir sevgiyle.

Seti batan güneşi seyrediyordu. Ramses onu selamladığı zaman alacakaranlık sarayı kaplamıştı. Kral hiçbir lambayı

Oğluna:

"Delta polisinden kaygı verici bir rapor geldi," dedi. "Danış-
manlarım küçük bir olay olduğunu düşünüyorlar, ama yanıldıkları-
rını sanıyorum."

"Ne olmuş?"

"Korsanlar Akdeniz kıyısındaki bir köye saldırmış. Kıyı gözeti-
minden sorumlu polisler geri çekilmişler, ama durumu kontrol al-
tında bulundurduklarını bildiriyorlar."

"Yalan söylemiş olmasınlar?"

"Doğru olup olmadığımı anlamak sana kalıyor."

"Bu güvensizlik neden?"

"Bu korsanlar korkunç içerilere doğru bir yarma
hareketine girişecek olurlarsa, her tarafa terör yayarlar."

Ramses dikildi.

"Kıyı polisi güvenliğimizi sağlamaktan aciz olabilir mi?"

"Belki de sorumlular tehlikeyi

"Hemen yola çıkıyorum."

Kral güneşin batışını yeniden seyretmeye koyuldu. Oğluyla beraber gitmeyi, manzaralarını yeniden görmeyi, ordunun baş-
şında devleti simgelemek ama on dört yıllık hükümdarlıktan sonra hastalık onu kemirmeye başlamıştı. Bereket versin ki, her ge-
çen gün, kaybettiği gücünün Ramses'e geçtiğine tanık oluyordu.

Polisler, kıyıdan otuz kilometre içerde, Nil'in kollarından biri nin kenarındaki bir kasabada toplanmışlardı. Yardım gelinceye kadar kendilerini korumak için ağaçlardan hızla bir kale kurdular. Kral naibinin yönettiği birlikler geldiği zaman, barınaklarından çı kıp göbekli komutanları başta olmak üzere, onlara doğru koştular. arabasının önünde secdeye kapandılar.
"Hiçbir kaybımız yok, Majeste! Tek bir yaralımız yok."

334 CHRISTIAN

Ani sevinç yerini buz gibi bir havaya bıraktı.
karşı koyamayacak kadar az sayıdaydık. Korsanlar bizi öldürürlerdi."
"Nereye kadar ilerledikleri hakkında bir bilginiz var mı?"
"Kıyıdan ayrılmadılar ve bir köyü daha ele geçirdiler."
"Alçaklığınız yüzünden!"
Onlar bizden daha güçlüydüler."
"Yolumdan çekilin."
Kenara çekilecek zamanı ancak bulabilen müfreze komutanının yüzü gözü toz içinde kalmış, naibin arabasının, yola çı kan muhteşem filodaki amiral gemisine doğru yöneldiğini göreme mişti. Ramses varır varmaz kuzeye doğru yelken açılmasını emretti.
Korsanlara karşı duyduğu öfkeye polislerin beceriksizliği de ek lenince, kürekçilerden güçlerini son haddine kadar kullanmalarını istedi. Mısır sahillerine güvenliği yeniden getirmek için acele edi yordu.
Ramses bir baskın yaparak olanca saldırdı.
Korsanlar, ele geçirdikleri iki köye yerleşmişler, bundan sonra ne yapmaları gerektiği konusunda tereddüt ediyorlardı: Ya elde et tikleri zaferi sürdürüp başka toprakları da ele geçirecekler ya da topladıkları ganimeti gemilere yükleyip gidecekler ve yakın bir gele cekte gene saldırıya geçeceklerdi.
Ramses'in baskını korsanların yemek zamanına rastladı. Balık kızartıyorlardı. Mısırlıların sayıca büyük üstünlüğüne rağmen, kor sanlar inanılmaz bir yırtıcılıkla kendilerini savundular. Dev yapılı adam tek başına yirmiye yakın piyadeyi püskürttü, ama sonunda kalabalığın karşısında yenik düştü.
Korsanların yarısından çoğu öldürülmüş, gemileri yakılmıştı, ama şefleri Ramses'in önünde baş eğmeyi reddediyordu.
"Adın ne senin?"
"Geliyorsun?"
Beni yendin, ama başka Sardunya gemileri gele cek ve benim öcümü alacaklar. Onlarcası sel gibi akın edecek ve sen onları durduramayacaksın. Biz zenginliklerini istiyoruz ve onları ele geçireceğiz."

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 335

"Neden kendi ülkenizle
"Bizim varlık nedenimiz başka toprakları fethetmektir. Sizin za vallı askerleriniz bize uzun süre
Korsanın bu küstahlığına dayanamayan bir piyade eri, adamın kellesini ikiye ayırmak için baltasını kaldırdı.
Ramses:
"Geri çekil!" diye emretti.
Sonra kendi askerlerine doğru döndü:
"Aranızda hanginiz bu barbarla teke tek savaşmak ister?" diye sordu.
Hiçbir gönüllü çıkmadı.

pis pis sırtttı.

"Siz savaşçı filan değilsiniz!"

"Senin elde etmek istediğin nedir?"

Soru dev adamı şaşırttı.

"Zenginlik elbette! Sonra kadınlar, en iyisinden şarap, bahçesi olan bir villa

"Bütün bunları sana veririm, ama benim muhafız birliğimin ko-
mutanı

Dev adamın gözleri faltaşı gibi açıldı.

"Öldür beni, ama alay etme!"

"Gerçek bir savaşçı anında karar vermesini bilen adamdır: Öl-
mek mi istiyorsun, hizmet etmek mi?"

"Beni salıversinler yeter!"

piyade eri adamın bileklerini korka korka çözdüler.

Ramses boylu posluydu, ama Seramana ondan bir baş boyu ka-
dar uzundu. Kral naibine doğru iki adım attı, okçular okla-
rını ona çevirdiler. Ramses'e saldırdığında, kocaman elleriyle prensi
boğazlamaya kalkıştığında, Seti'nin oğluna zarar vermeden oklarını
kullanabilecek fırsatları olacak mıydı?

Kral naibi, Sardunyalı'nın gözlerindeki öldürme arzusunu gördü,
ama sanki hiçbir tasası yokmuş gibi kollarını kavuşturmuş, dimdik
duruyordu. Sardunyalı, hasmı olan naibin kişiliğinde korkuya ben-
zer hiçbir ize rastlamadı.

Seramana bir dizini yere koyup başını eğdi.

"Emret, itaat edeyim."

52

yüksek sosyete çok kızgındı. Orduya verdikleri bun-
ca kahraman kral naibinin korunmasını sağlayacak nitelikte
değil miydi? Her ne kadar, dev cüsseli Seramana'nın caydırıcı etkisi
herkes tarafından kabul görmüş olsa bile, hâlâ yerel giysileriyle do-
laşan bir barbarın naibin özel muhafız birliğinin başında olması,
soylulara karşı yapılmış bir hakaret değil miydi? Soygunla suçlanan
öteki korsanlar madenlere gönderilmiş, cezalarını çekiyorlardı; on-
ların şefi, herkesin elde etmek için can attığı bir mevkii işgal etmi-
yor muydu? Bu adam Ramses'i sırtından vuracak olsa kimse Ram-
ses'e acımayacaktı.

Şenar, Ramses'in böyle yanlış adımlar atmasına çok seviniyor-
insanları isyan ettiren bu karar, kaba kuvvetin kardeşini büyü-
lediğinin bir kanıtıydı. Şölenlerden, kabullerden hoşlanmıyor, do-
laylı olarak onları küçümsemiyor muydu? Çölde bitmez tükenmez
at gezintileri yapıyor, ok atma ve kılıç talimlerini giderek artırıyor,
aslanıyla korkunç güreşler yapıyordu.

Seramana, ayrıcalıklı oyun arkadaşı olmuştu. Çıplak elle ya da
bıçaklı dövüşlerde hünerlerini birbirlerine aktarıyorlardı. Sonunda
güçlerini ve ustalıklarını birleştirdiler. Dev adamın komutasına ve-
rilen Mısırlı askerler hiçbir şikâyetle bulunmadılar. Onlar da öylesi-
ne yoğun bir eğitim aldılar ki, hepsi de, olağanüstü koşullarda ba-
rındırılan ve beslenen seçkin birer asker oldular.

Ramses sözünde durdu: Seramana, sekiz odalı, ve ağaç-
lıklı bir bahçesi olan bir villaya sahip Villanın mahzenine
yıllanmış şarap anforaları kondu. Yatağına, yabancıların vücut yapı-
sına hayran kalan Libyalı ve Nubyeli kadınlar konuk edildi.

Miğferine, zırhına, kılıcına ve yuvarlak kalkanına sadık kalması-
na rağmen, Seramana, ülkesi Sardunya'yı unuttu. Kendi ülkesinde
aşağılanan fakir bir insandı. Mısır'da ise zengin ve saygı gören bir
insan olmuştu! Ramses'e sonsuz bir minnettarlık duyuyordu. Ha-

RAMSES: İŞİĞİN OĞLU 337

yatını bağışlamakla kalmamış, hayal ettiği her şeyi vermişti ona. Naibi tehdit edecek birisi çıkacak olsa, karşısında onu bulacaktı. Seti'nin hükümdarlığının on dördüncü yılındaki su kabarması nın kötü olacağı tahmin ediliyordu. Suların az yükselmesi genel açlık tehlikesi demekti. Irmağı dikkatle inceleyen uzmanlar önceden yapılmış gözlemlerle zenginleştirilmiş raporları alır almaz, Kral'ı çağırdılar. Firavun, Bir türlü kurtulamadığı yorgunluğuna rağmen oğlunu iki kıyısının birbirine çok yaklaştığı Cebel Silsile'ye götürdü. Çok eski geleneklere göre, su kabarmasının enerjisi Hâpi, saf ve besleyici bir su yaratarak iki mağaradan çıkıyordu. Seti uyumu sağlamak için ırmağa, elli dört testi süt, üç yüz beş yaz ekmek, yetmiş pasta, yirmi sekiz bal kavanozu, yirmi sekiz sepet üzüm, yirmi dört sandık incir, yirmi sekiz sandık hurma, hünnap ve avokado, salatalık, fasulye, fayans heykelcikler, kırk sekiz küp buhur, altın, gümüş, bakır, kaymaktaşı ve ayrıca dana, kaz, timsah, gergedan biçimlerinde pastalar armağan etti. Üç gün sonra, suyun seviyesi yükselmişti, ama yeterli değildi. Geriye ufacık bir umut kalmıştı. Heliopolis'deki Yaşam Mısır'ın en eski kurumlarından biriydi. Orada göğün ve toprağın sırlarını saklayan kitaplar, gizli ayınların kitapları, göğün haritaları, krallığa ait yıllıklar, hiyeroglif sözlükleri, mimarlık, heykeltıraşlık, ressamlık kitapları, tapınaklarda bulunması gereken eşyaların döküm listeleri, bayram takvimleri, sihirli formüllerin kitapçıkları ve eskilerin kaleme aldıkları Bilgiler, öteki dünyaya yolculuğa olanak sağlayan metinleri saklanıyordu.

Seti:

"Bir Firavun için bundan daha önemli bir yer yoktur. Bir kuş kuya düştüğün zaman hemen buraya gel ve arşivleri incele. Yaşam Mısır'ın geçmiş, şimdiki ve gelecek zamanıdır. Onun öğrettiğinden yararlan. Benim gördüğüm gibi sen de göreceksin." Seti, Yaşam Evi'nin, dış dünyayla ilişkisini kesmiş yaşlı başrahi Nil'in getirmesini istedi. biri bu görevi yerine getirdi. Ramses tanıdı "Krallık ahırlarının kontrolörü değil misin sen?"

338 CHRISTIAN JACQ

"Öyleydim ve aynı zamanda tapmaktaki hizmet görevimi de sürdürüyordum. Yirmi bir doldurduğumdan bu yana dinle ilgisi bulunmayan görevlerimi bıraktım." Güçlü kuvvetli dört köşe ve sevimsiz kalın rı, kalın ve boşuk sesi ile ataların bilgeliği ile meşgul olan bir bilgene benzemiyordu. Taş bir masanın üzerine bir papirüsü açıp çekildi.

Seti:

"Bu adamdan gözünü ayırma," diye tembihledi. "Birkaç hafta sonra Teb'e gidecek ve tapınağının hizmetine girecek. Onun kaderi yeniden seninkiyle kesişecek." Kral, üçüncü hanedanın seleflerinden biri tarafından kaleme alınan on üç yüzyıllık kutsal belgeyi okudu. Belge, Nil ırmağının özü ile ilişkisi su yeterli olmadığı dönemlerde onu memnun edecek yöntemlerin ne olduğunu gösteriyordu. Seti çözümü bulmuştu: Cebel Silsile'de yapılan ırmak bağıışı, Asvan ve de tekrarlanacaktı. Seti, bu yolculuktan çok bitkin döndü. Irmak sularının normal düzeyde kabarcakları bildiren haberler geldiği zaman bütün eyalet valilerine, bentlerin incelemelerini ve su biriktirme ha

vuzlarına göz kulak olmalarım emretti. Felaketin önüne geçilmişti, ama tek damla su kaybedilmemesi gerekiyordu. Her geçen yüzü daha da çöken kral, her sabah Ramses'i huzuruna kabul ediyor ve ona, ince bir kadın ya da bir kuş tüyü ile simgelenen adalet tanrıçası söz arasın□daki dayanışmayı sürdürmek için sadece hükmetmesi gerekiyordu. Bu kutsal kurala saygı duyulduğunda, güneş buğday olgunlaşmayı kabul ediyor, zayıf güçlü tarafından korunuyor, böylelikle sağlanan dayanışma da Mısır'ın günlük yasaları oluyor. düşen, Maât'ın özüne ve sözüne uygun olarak, binlerce kahramanlıktan çok daha önemli olan doğruluktan ayrılmamaktı. Babasının sözleri Ramses'in ruhunu besliyordu. Ancak genç naip babasına sağlık durumu konusunda soramıyordu, çünkü onun günlük yaşantıdan koptuğunu ve enerjisini oğluna aktardığı başka bir evrenin içinde düşüncelere daldığını biliyordu. Ramses,

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 339

babasının öğretiminden bir saniye bile uzak kalmak istemiyordu. Bu nedenle söylediklerini toplayıp bir araya getirmek için Nefertari, ve yakınlarını ihmal etti. karısı onu bu yolda gitmesi için destekliyordu. de yardımıyla onu bin bir yükümlülükten kurtardı. Böylece Seti'ye daha çok hizmet edecek ve onun gücünün mirasçısı olacaktı.

Elde edilen bilgilere göre artık hiçbir kuşku kalmamıştı. Seti'nin ıstırabına neden olan hastalık endişe verici bir hal alıyordu. Pek üzgün görünen Şenar, gözleri yaş içinde korkunç haberi saraya yaydı ve başrahibi ile taşra valilerine ilette. Doktorlar hükümdarın hayatını uzatmak konusunda umutlarını yitirmemişlerdi, ama ölümün gelmesinden de korkuyorlardı. Bundan da kötüsü Seti'nin ölümünden sonra Ramses'in taç giyme tehlikesiydi. Şenar'ı tutanlar ve Ramses'in taç giymesini önlemek isteyenler hazır beklemek zorundaydılar. Elbette Şenar, kardeşini bu yüce görevi yürütme yeteneğine sahip olmadığına inandırmaya çalışacaktı, ama bu mantığın sesi duyulacak mıydı? Şayet ülkenin korunması zorunlu kılacak olursa, belki de görünürde kınanılacak başka yöntemlere başvurmamak gerekebilecekti, ama Mısır'ı harabeye çevirecek bir savaşseveri engellemenin başka yolu yoktu. Şenar'ın gerçekçi ve ılımlı konuşması çok iyi karşılandı. Herkes Seti'nin daha uzun süre yaşamasını istiyordu, ama en kötü sonuca alışılmıştı.

Menelaos'un Yunanlı askerleri, ticarete soyunmuş olmalarına rağmen savaşa hazırlandılar. Krallarının emrine uyarak çok etkili bir milis gücü oluşturacaklardı. Hiç kimse, halkla iyice kaynaşmış bu kendi halindeki yabancıların vurucu bir güç oluşturabileceğini aklının ucundan bile geçirmiyordu. Başkaldırı zamanının yaklaştığını hissederek hükümdarı, boğaz boğaza çarpışmak için sabırsızlanıyordu. Ağır kılıcını kullanacak, karınları ve göğüsleri deşip kol bacak kesecek ve tıpkı Truva savaşındaki gibi hırsla kalkanları paramparça edecekti. Ondan sonra da Helen'le birlikte ülkesine dönecek, ona hatalarının ve sadakatsizliğinin bedelini ödetecekti.

Şenar iyimserdi. Müttefiklerinin nitelikleri ile çeşitliliği umut

340 CHRISTIAN JACQ

verici görünüyordu. Böyle olmakla birlikte bir kişi canını sıkıyor□du: Sardunyalı Seramana. Ramses onu muhafız birliğine komutan

olarak atayarak, farkında olmadan, ağabeyinin planını bozmuştu. Çünkü Şenar'ın niyeti muhafız birliğinin içine bir Yunanlı subayı tayin ettirmektir. Bu paralı asker ne yazık ki dev yapılı komutanın izni olmadan Ramses'in yanına sokulamazdı. Durum kendiliğinden tek çözümün şu olduğunu gösteriyordu: Sardunya öldürecek; bu da pek bir yankı yaratmayacaktı. Şenar'ın planı tamamen kusursuzdu. Harekete geçme emrini vermek için ölümünü beklemekten başka bir şey kalma. Tuva, üzüntülü bir ifadeyle: "Baban bu sabah seni kabul etmeyecek," dedi.

Ramses:

"Durumu ağırlaştı mı?" diye sordu.

"Cerrah onu ameliyat etmeyi kabul etmedi. dindirmek için, bitkiden yapılmış güçlü bir uyku ilacı zerk etti."

Tuva çok metin görünüyordu, ama üzüntüsü sözlerinin arasından seziliyordu.

"Bana gerçeği söyle: Bir umut var mı?"

"Sanmıyorum. Bünyesi çok yapısına rağmen daha çok dinlenmesi gerekiyordu, ama bir ülkesinin mutluluğu konusunda kaygı duymamasını istemek olası mı?"

Ramses annesinin gözlerindeki yaşları gördü ve ona sınıksız sarıladı.

"Seti ölümden korkmuyor. Sonsuzluğa kadar kalacağı konutu tamamlandı. Osiris ile öteki dünyanın yargıçlarının önüne çıkmaya hazır. Bu dünyada yaptıkları önüne konduğu zaman, Maât'a ihanet edenleri yutacak olan korkunç yaratıktan çekinmesini gerektirecek hiçbir yönü olmayacak. Yeryüzünde yargılanacağı mahkemenin kararı bu yönde olacak."

"Sana nasıl yardım edebilirim?"

"Hazırlan oğlum. Babanın adını sonsuza kadar yaşatmak, atalarının gittiği yolu izlemek ve kaderin bilemediği yüzlere karşı durmak için hazır ol."

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 341

Setau ile Lotus akşam karanlığı bastırınca çıktılar. Su alçak topraklardan çekilmiş, kır eski görünümüne kavuşmuştu. Kabaran sular yeterli miktarda olmamasına rağmen, ülkeyi bir güzel arıtmıştı. Topraklar, yuvalarında için, sürüngenlerle kemirgenlerden kurtulmuştu. Sağ kalanlar daha dirençli, güçlü olanlarıydı. Yaz sonunda yılan zehri de dikkat çekici özellikler gösteriyordu.

Yılan avcısı, kendine, doğu çölünün çok iyi bildiği bir bölgesini seçmişti. Öldürücü zehri olan çok iri kobra orada yaşıyordu. Setau, en büyük yılanlardan birinin yuvasına doğru yürüdü. Her zamanı soğukkanlılığı üzerindeydi. Lotus çıplak ayaklarıyla onun ardından yürüyordu. Deneyimli ve soğukkanlı olmasına rağmen, Setau onun herhangi bir tehlikeye atılmasını engelliyordu. Güzel Nubiyeli ucu çatallı bir sopa ile bir çuval ve küçük bir şişe taşıyordu. Sürüngen çatallı sopayla yere mıhlamak ve zehrinin bir kısmını akıtmak onun için çocuk oyuncağı gibi bir şeydi. Dolunay çölü aydınlatıyordu. Lotus yılanları kızdırıyor ve yuvalarından uzaklaşmalarını sağlıyordu. Setau yılanların hoşuna giden kalın sesleri uzun uzun tekrarlayarak şarkı söylüyordu. Düz iki taş arasındaki çukurun içinde gördüğü kıvrımların çok büyük bir yılanla ait olduğunu anladı.

Setau oturdu, şarkı söylemeye devam etti. Kobra geç kalmıştı.

Lotus, tıpkı havuza atlayan bir yüzücü gibi kumların üzerine atıldı. Setau, tuzağa düşürmeyi tasarladığı kara kobra ile sevgilisi

nin kapaştıklarını gördü. Çarpışma çok kısa sürdü. Nubyeli yılanı çuvalına tıkıverdi.

"Sana arkadan saldırmak üzereydi," diye açıklamada bulundu.

Setau:

"Bu çok anormal bir şey," dedi. "Şayet yılanlar akıllarını kaybetmemişlerse, büyük bir felaket geliyor demektir."

53

"Gece inip bizi birbirimizden ve kızgınlığımızı kadar, soluklanacak kısa bir zamanımız bile olmayacak," diye yüksek sesle okudu.

Ramses:

bu mısraları savaştan dönüşü mü anlatıyor?" diye sordu.

"Ben sadece geçmişten söz ediyorum."

"Geleceği muştulamıyor musunuz?"

"Mısır benim hoşuma gitmeye başladı. Mısır'ın kargaşa içine gömülmesini istemezdim."

"Bu korku neden?"

durumunu sürekli izlerim. Son zamanlardaki hareketlilikleri beni endişelendiriyor. Truva surları önündeki kanı kaynayan askerlere dönüştükleri söylenebilir."

"Daha fazla bir bilginiz var mı?"

"Ben bir şairim ve gözlerim giderek daha az görüyor."

Helen, çok acılı günler geçirmesine rağmen görüşme isteğini kabul eden teşekkür etti. çok iyi makyaj yapılmış yüzünde hiçbir ıstırap izine rastlanmıyordu.

"Nasıl söyleyeceğimi

"Sözcüklerin bir yararı yoktur Helen."

"Cidden üzgünüm, kralın iyileşmesi için tanrılara dua rum."

ben de tanrıyı yardıma çağırıyorum."

"Çok endişeliyim, çok.

"Neden korkuyorsunuz?"

çok neşeli, gereğinden çok neşeli. Aslında o asık suratlının biridir. Şimdi ise bir zafer elde etmiş gibi görünüyor. Beni çok yakında Yunanistan'a götürüleceğine inanıyor!"

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 343

"Seti olmasa da siz

"Sanırım Majeste."

"Menelaos benim Hiçbir karar alacak yetkisi yoktur.

"Ben burada, sizin sarayınızda ve sizin yanınızda kalmak istiyorum."

"Sakin olun Helen, korkacak bir şey yok."

Kraliçenin güven verici sözlerine rağmen, Helen, Menelaos'un kötülük yapmasından korkuyordu. Son davranışı, karısını Mısır çıkarmak için bir komplo düzenlediğini gösteriyordu.

kinda ölecek olması onun için, düşünü kurduğu bir fırsat olmayacak mıydı? Helen, kocasının niyetini öğrenmek için bir araştıрма yapmaya karar verdi. Belki de Tuya'nın hayatı tehlikedeydi. Menelaos istediğini elde edemediğini görünce çok daha sert olacaktı. Üstelik uzun zamandan beri bu sertliğini gösterme fırsatını bulamamıştı.

Dolant'ın Ramses'e yazdığı mektubu okudu.

Sevgili kardeşim,

Kocamla ben, senin ve özellikle mübarek babamız Firavun

Seti'nin sağlık durumunuzdan kaygı duyuyoruz. Buraya kadar gelen dedikodulara göre babamız ağır hastaymış. Bağışlama zamanı gelmedi mi? Benim yerim huyuna güvenerek, kocamın hatasını ve ona benim ya□ nımda Seti ile Tuya'ya saygılarını sunmasına izin inanıyorum. Böyle üzücü günlerde, çok ihtiyaç duyduğumuz • teselli ve desteği birbirimizden esirgeyenleyiz. Esas olan geçmi□ şin tutsağı olmadan kaynaşmış bir aileyi yeniden kurmak değil midir? Gönül yüceliğine sığınarak, yanıtını sabırsızlıkla bekliyo□ ruz" Naip: "Yavaşça oku," diye buyurdu. Amenı, sinirli bir ifadeyle söyleneni yaptı. "Ben olsaydım, yanıt vermezdim," diye homurdandı.

344 CHRISTIAN JACQ

"Yeni bir papirüs
"Olanları sineye mi çekeceğiz yani?"
benim ablam,
"Ben yok tek damla gözyaşı ama ben zaten kraliyet ailesinden değilim."
"Bugün gene acı acı konuşuyorsun!"
"Gönül yüceliği her zaman iyi bir danışman değildir. Ablanla kocası sadece sana ihanet etmeyi düşünüyorlar."
"Yaz, Amenı."
"Bileğim ağrıyor. Affettiğini kız kardeşine kendi elinle yazmak istemez misin?"
"Rica ederim, yaz."
Amenı öfkeli bir hareketle kalem kamışı sıktı.
"Yazacağın metin kısa olacak: dönme yi aklınızdan bile geçirmeyin, yoksa vezirin mahkemesi huzuruna çıkarsınız. vun'dan uzak durun.
Amenı'nın kalem kamışı sevinçli bir biçimde papirüsün üzerin□ de hızla bir ileri bir geri gitmeye başladı.
Dolant, Ramses'in onur kırıcı yanıtını gösterdikten sonra Güzel tset'in yanında uzun saatler geçirdi. Naibin uzlaşmaz tutumu, kız□ gınlığı, katı yürekliliği ikinci karısına ve oğluna karanlık bir geleceği haber vermiyor muydu?
şenar'ın kardeşinin kusurlarını eleştirirken ne denli haklı oldu□ ğunu kabul etmek gerekirdi. Onu sadece mutlak iktidar ilgilendiri□ yordu. Çevresini yıkıyor, felaket tohumlan ekiyordu. duyduğu sevgiye rağmen, Ramses'e karşı amansız bir mücadele yolunu seç□ mekten başka seçenek bulamamıştı. Ablası Dolant da böyle mak zorunda kalmıştı.
Mısır'ın geleceği Güzel unutmak, ülke□ nin yeni efendisiyle evlenmek ve gerç ek bir aile kurmak zorunday□ dı.
Sari, Amon ve çok sayıda saygın kişinin şenar'ın görüşünü paylaştıklarını söyledi. Seti öldüğünde tahta çıkma hakkı□ nı değerlendireceklerini ve şenar'ı destekleyeceklerini belirtiyorlar□ dı. Güzel gerekli bilgiyi aldıktan sonra kendi kaderini kendi be□ lirleyebilecekti.

RAMSES: IşIĞIN OğLU 345

Musa, güneş doğduktan az sonra şantiyeye girdiği zaman, hiçbir taş yontucunun işinin başında olmadığını gördü. Her zamanki günlerden biriydi ve çalışanların görevlerine son derece bağlı ol□

dukklarını biliyordu. Herhangi biri şantiyeye gelmediğinde geçerli bir gerekçe göstermek zorundaydı. Bittiğinde örnekleri içinde en büyüğü olacak sütunlu salonunda kimsecikler yoktu. Musa, ilk kez yontma kalem leri ile tokmakların engellediği sessizliğin tadına vardı. Sütunların üzerine kazınmış kutsal yüz resimlerine hayran hayran baktı ve Fi tanrılar katına çıkaran sunu sahnelerini uzun uzun seyretti. Burada insan ruhunu aşan olağanüstü güç ile anlatılıyordu.

Musa, yarın Mısır'ın ayakta kalması için zorunlu olan yaratıcı güçlerin yerleşeceği bu sihirli mekânın sahibiymişçesine o salonda saatlerce yalnız kaldı. Ama bu güçler, kutsal olanın en güzel ifadesi miydi? Nihayet, sütunlardan birinin dibinde unuttuğu aletlerini almak için gelen ustabaşılardan birini gördü.

"Neden çalışmanıza ara verildi?"

"Size haber vermediler mi?"

"Cebel Silsile taş ocağından yeni geldim."

"Ustabaşı bu sabah şantiyedeki işi bırakmamızı söyledi."

"Sebep neymiş?"

"Firavun, eserinin tamamının planım bize bizzat vermek istiyormuş, ama daha ayrılmamış. geldiği zaman çalışmaya devam

Bu açıklama Musa için yeterli değildi. Bu kadar önemli bir iş için Seti'nin Teb'e gitmesini engelleyen hastalıktan başka ne olabilir ki?

Kim bunu düşünebilirdi? Ramses umutsuzluğa düşmüş olmalıydı.

Musa, Memfis'e hareket edecek ilk gemiye binecekti.

"Yaklaş, Ramses."

yaldızlı karyolasına uzanmıştı. Yanında bulunan pencereden, batan güneşin ışınları giriyor, yüzünü aydınlatıyordu. Bakışlarındaki sakinlik oğlunu hayrete düşürmüştü.

346 CHRISTIAN JACQ

Yeniden bir umut mu Seti, yeniden kabul edecek gücü bulmuştu. Yüzündeki ıstırap izleri pek belli olmuyordu. Ölüme karşı giriştiği savaştan galip mi çıkıyordu?

Seti:

"Firavun, kendi kendini yaratan tanrının bir diye açıklamada bulundu. yüceliğine zarar gelmemesi için uğraş verir. Ramses, tanrılar için yararlı olacak davranışların olsun, ulusunun çobanı ol, büyük olsun küçük olsun insanlara hayat ver, gündüz olduğu gibi gece de uyanık yararlı olmak için fırsatları kullan."

"Sizin rolünüz bu baba ve bu rolünüzü daha uzun yıllar sürdüreceksiniz."

"Ben ölümümü gördüm, vakit yaklaşıyor. Ölümün yüzü tıpkı Batı tanrıçasınıninki gibi genç ve gülümsüyor. Bu bir bozgun değil Ramses, daha çok bir yolculuk gibi. Kendimi hazırladığım büyük evrenin içinde bir yolculuk. Sen de hükümdarlığa başladığın andan itibaren kendini buna hazırlamak zorundasın."

"Siz kalın, yalvarırım kalın!"

"Sen yalvarmak için değil, buyurmak için yaratıldın, benim için ölümü yaşamamanın ve görünmez dünyaya geri dönme sınavına girmenin vakti geldi. Şayet benim yaşantım Tanrı tarafından makbul sayılırsa, benim kişiliğimi benimseyecek demektir." size ihtiyacı var."

"Tanrılar döneminden bu yana Mısır, ışığın biricik kızı olmuş"

tur ve oğlu da ışıktan oluşan tahtının üzerinde oturmakta
dır. Beni izleyecek olan sensin Ramses. Benim eserimi sürdüreceksin,
hatta daha ileri gideceksin, çünkü sen
"Daha size sormam ve sizden öğrenmem gereken o kadar çok
şey var
"Vahşi boğa ile ilk karşılaşmandan sonra seni hükümdarlığa ha
çünkü hiç kimse alinyazısının kesin darbeyi vuracağı anı
bilemez. Böyle olmakla birlikte sen, kaderinin sırlarını ortaya çıkar
mak zorundasın, çünkü bütün bir ulusa yol göstermek zorunda ka
lacaksın."
"Henüz hazır değilim."
"Hiç kimse hazır değildir. Atalarının atası biricik Ramses, güne
şe doğru uçmak için bu toprakları terk etti. Ben de kaygılı ve gele

RAMSES: IŞIĞIN OĞLU 347

çekten hiçbir umudu olmayan bir kimseydim. Sen de bugün aynı
duygular içinde olacaksın. Hükümdarlık etmek isteyen ve bunu tut
ku haline getiren kimse ya sağduyudan yoksundur ya da yeteneksi
zin biridir. Sadece tanrının eli bu özveri isteyen yoldan yürüyecek
kimseyi seçebilir. Sen Firavun olarak ulusunun kölesi olacaksın. Bir
kölenin dinlenmeye ve öteki insanların kendi halindeki zevklerini
tatmaya hakkı yoktur. Sen yalnız olacaksın, ama yolunu şaşırmış bir
insan gibi değil, tıpkı çevresindeki esrarengiz güçlerin altında yatan
ları sezerek doğru yolu seçmek zorunda olan bir gemi kaptanı gibi
Mısır'ı kendinden çok sev, korkma yolun açılacaktır."
Batan güneşin altın sarısı ışınları sakın yüzünü aydınla
tıyordu. gövdesi, sanki bir ışık garip
bir parlaklık saçıyordu.
"Yolunun üzerine birçok engel konacak," diye açıklamalarım
sürdü. "Korkunç düşmanlarla çarpışman gerekecek. Çünkü in
sanlık dirlik düzenliğe tercih eder, ama senin yüreğinde
kazanma gücü eksik olmayacak. Elbette sen onu çok geniş tutması
nı bilirsin. büyü seni koruyacak, çünkü onun yüre
ği büyük kraliçenin yüreği. Oğlum, göğün yüksekliklerinde uçan
şahin ol, delici bakışlarınla dünyayı ve insanları gör."
sesi söndü, gözleri güneşin ötelere doğru, sadece ken
disinin görebileceği başka bir evrene doğru bakmaya başladı.
müttefiklerinin saldırıya geçmeleri için emir vermekte
kararsızdı. Seti'nin ölümünden kimsenin kuşku yoktu, ama öl
düğünün resmen açıklanmasını beklemeleri gerekiyordu. Her türlü
acelecilik amaçlarının tam tersi bir sonuç doğurabilirdi. Firavun
hayatta olduğu sürece ona başkaldırmak asla affedilmezdi. Ancak,
yetmiş gün sürecek olan yas dönemi ve mumyalama sırasında Şe
nar krala değil, ama Ramses'e saldırabilirdi. Ve Seti hayatta olmadı
ğı için koruyamayacaktı.
ile Yunanlı askerler, sabırsızlıktan yerlerinde duramaz
olmuşlardı. Dolant ile Sari, Güzel İset'i de kendi taraflarına çekmiş
ler, başrahibinden tarafsız kalma sözünü almışlar ve
birçok soylunun etkili dostluğunu sağlamışlardı. Dışişleri Bakanı
iktidara geçmesi için çok iyi çalışmıştı.

348 CHRISTIAN JACQ

ayaklarının dibinde bir çukur açılıyordu. Yirmi üç
yaındaki genç kralın sadece bir sözünün tahta çıkması için
yeterli olacağını düşünmekle hata etmişti.
Bakalım Şenar nasıl bir son hazırlayacaktı ona? Ramses, akli ba
şında davranacak olursa, kendisine, etkisiz de olsa bazı müttefikler
bulabilir, isyan bayrağını açabilirdi. Coşkun tabiatı kesin bir sürgü

ne razı olamazdı. Hayır onu sonsuza dek durdurmak gerekiyordu. Ölüm en iyi çözümdü, ama öz kardeşini öldürmek istemi-

yordu. En akıllıca iş onu teslim edip; eski kral naibinin Fi-
ravun olmak istemediğini, tek isteğinin seyahat etmek olduğunu
ileri sürerek Yunanistan'a göndermekti. kralı onu bu
uzak ülkede tutsak olarak tutacaktı. Böylece Ramses çökecek ve
herkes tarafından unutulacaktı. gelince, başlangıçtaki
eğilimine uygun olarak, taşra tapınaklarından birine kapanıp her
şeyden elini eteğini çekecekti.

Şenar berberini, manikürcüsünü ve pedikürcüsünü getirtti.
sır'ın müstakbel efendisi herkesten farklı, hiçbir eksiği olmayan bir
kişi olmak zorundaydı.

Büyük kraliçe, Seti'nin ölümünü saraya bizzat kendisi duyurdu.
Hükümdarlığının on beşinci yılında Firavun, yüzünü öteki dünya-
ya, şafak vakti onu her gün yeniden doğuracak olan tanrısal anasına
doğru döndürmüştü. Tanrı kardeşleri onu cennette
dı. Orada ölümden arınacak, Maât ile birlikte yaşayacaktı.

Yas dönemi hemen başladı.

Tapınaklar kapandı ve dinsel törenler yarıda kaldı. Yalnızca sa-
bah akşam yas ilahileri söylendi. Yetmiş gün boyunca erkekler tıraş
olmayacak, kadınlar saçlarını çözecek, ne et yenecek ne şarap içile-
cekti. Kâtiplerin çalışma odaları boş bulundurulacak, devlet hiz-
metleri uykuya

Firavun ölmüş, taht boşalmış, Mısır bir bilinmezliğin içine gir-
mişti. Herkesin korktuğu tehlikeli bir dönem başlamıştı. Bu dönem
sırasında Maât'ın ebediyen uzaklaşması söz konusu olabilirdi ve nai-
bin varlığına rağmen en yüksek güç gerçekten boşta kalmıştı. Bu du-
rumdan yararlanmak isteyen karanlık güçler, Mısır'ın nefesini kes-
mek ve kısıkvrak bağlamak için binbir çeşit hileye

RAMSES: IŞIGIN OĞLU 349

Mısır ordusu sınırlarda alarma geçirilmişti. Seti'nin ölüm haberi
yabancı ülkelere yayılıyor ve kimilerinde aşırı istekler uyandırıyor-
du. Hititlerle öteki savaşçı ülkeler Delta'ya saldırır ya da yoğun bir
istila hareketine kalkışabilirlerdi. Korsanlarla bedevilerin de bekle-
diği bundan başka bir şey olamazdı. Seti, güçlü kişiliği sayesinde
onları etkisiz hale getirebiliyordu. Ama artık o ölmüştü; bakalım
Mısır kendini savunabilecek miydi?

Seti'nin cesedi, öldüğü gün, Nil'in batı kıyısındaki temizleme
salonuna götürüldü. Ana Kraliçe, ölü kralı yargılamak için kurulan
mahkemeye başkanlık etti. Kraliçe, oğulları, vezir, bilgiler konseyi-
nin üyeleri, başlıca ulu kişiler, evinin hizmetçileri, doğruyu söyleye-
ceklerine dair yemin ettikten sonra Seti'nin iyi bir kral olduğunu,
onun hakkında hiçbir şikâyetleri olmadığını söylediler.

Hayatta olanlar onun hakkında hüküm verdiler. Seti'nin ruhu,
artık ırmak salcısını bulup, öbür dünyanın ırmağını aşabilir ve yıl-
dızlar kıyısına doğru yol alabilirdi. Bununla birlikte ölümlü gövdesini
Osiris'e dönüştürmek ve krallık törenlerine uygun olarak
mumyalamak gerekiyordu.

ölünün çıkardıktan ve sodyum

karbonat yardımıyla ölü bedeni sularından arındırıp güneş ışınları-
na tuttukten sonra, kralın vücudunu şerit sargılarla kapla-
yacaklar ve Seti, Krallar Vadisi'ne, öbür dünya için yaptırdığı anıt
mezara gidebilecekti.

Setau ve Musa endişeliydiler. Ramses sessizliğini bir tür-
lü bozmuyordu. Hazır bulundukları için arkadaşlarına teşekkür
tikten sonra dairesine kapanmıştı. Sadece onun yanma gi-

rip birkaç kelime konuşabiliyor, ama onu içinde bulunduğu umut-
suzluktan kurtaramıyordu.

Ameni, Şenar konusunda çok daha endişeliydi. Şenar, zorunlu
bir gösterişle üzüntüsünü belirttikten sonra, beklenmedik bir faali-
yete girişmişti; çeşitli bakanlıklarla ilişki kuruyor, ülkenin yönetim
sorumluluğunu yükleniyordu. Vezirin yanında ısrarla, tek kaygısı-
nın yas dönemine rağmen krallığın mutluluğunu korumak olduğu-
nu belirtiyordu.

Tuya, büyük oğluna uzun uzun öğütler vermiş olmalıydı, ama

350 CHRISTIAN JACQ

kraliçe kocasının yanından ayrılmıyordu. Tanrıça İsis kimliğine bü-
rünmüştü; büyülü bir rolü vardı; ölümden sonra dirilişi simgeliyor-
du. Osiris- Seti lahdinin içine yerleştirilinceye kadar, efendi-
olan Ana Kraliçe, bu dünyanın işleriyle meşgul olamazdı.
Bu nedenle Şenar istediği gibi hareket edecek ortamı bulmuş,
özgürlüğüne kavuşmuştu.

Aslanla sarı köpek, efendilerine sarılmışlar, onun ıstırabını ha-
fifletmeye çalışıyorlardı.

Seti gelecek hep aydınlık görünmüştü. Onun öğüt-
lerini dinlemek, ona itaat etmek ve onu örnek almak yeterliydi.
Onun buyruğu altında hükmetmek çok basit ve neşeliydi! Ramses,
bir gün, bakışları ile karanlıkları dağıtan babasından yoksun, yalnız
kalacağını hiç düşünmemişti.

Babası on beş yıl hükümdarlık etmişti. Bu süre ona o kadar kısa,
o kadar kısa görünüyordu ki! Memfis, Heliopolis,
Gurna gibi tapınaklar Eski imparatorluğun firavunlarına layık olan
bu kurucunun zafer şarkılarını sonsuza kadar söyleyeceklerdi. Ama
artık o yoktu. Ramses yirmi üç yaşın hükümdarlık için çok küçük
bir yaş, hükümdarlığın da taşınamayacak kadar ağır bir yük oldu-
ğunu düşünüyordu.

Işığın adına gerçekten layık olabilecek miydi?